

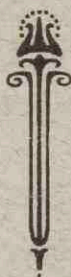
De hoefsmid : geïllustreerd maandblad voor hoefsmeden en anderen die in het hoefbeslag belang stellen in Nederland.

<https://hdl.handle.net/1874/330459>

DE HOEFSMID

JAARGANG

1935

Uitgave: N.V. DE ZUID-HOLL. BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ
's-GRAVENHAGE

A

A.397

afdep. zootiechn.

DE HOEFSMID

Geïllustreerd Maandblad voor hoefsmeden en anderen
die in het hoefbeslag belang stellen

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onder-
wijzers in practisch hoefbeslag in Nederland

ONDER REDACTIE VAN Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET

MET MEDEWERKING

VAN

ONDERSCHIEDENE DESKUNDIGEN,

UITGEGEVEN DOOR DE

N.V. DE ZUID-HOLL. BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ
WAGENSTRAAT 70 — DEN HAAG

XL JAARGANG

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

0851 7967

'S-GRAVENHAGE — 1935
BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

I N H O U D

De titels, voorzien van een †, geven artikelen aan waarin een of meer afbeeldingen of figuren zijn opgenomen, — artikelen met * zijn bijdragen onder een afzonderlijk hoofd; de overige zijn korte mededeelingen, hetzij oorspronkelijke, hetzij aan andere bladen ontleend.

De Romeinsche cijfers duiden het nummer der aflevering aan, de gewone de bladzijden.

- Bandageeren *XII 187.
 Belasting opbrengsten *II 31.
 Beslag bij dravers: *II 23; *III 37;
 *V 50; *V 66; *VI 84; *IX 129;
 *XI 166.
 Beslag op keuringen: Elst *IV 53;
 's Bosch *VIII 113; Zetten *IX 130;
 Venray *X 148.
 Bosman. Rede van — *I 9.
 Braden van ijzers *VI 81.
 Brokkelhoeven bij weidepaarden *VII
 99.
 Concourspaarden. Zware ijzers bij —
 *XI 164.
 Cursussen in hoefbeslag 1933/1934 *IV
 56; *VIII 120.
 Cursussen in hoefbeslag: te Arnhem
 †*III 36; Gulpen †*III 39; Breda
 †*IV 49; Heerenveen †*IV 52; Rot-
 terdam †*IV 53; Lochem †*IV 55;
 Varsseveld †*IV 59, *XI 165; Hoo-
 geveen †*VI 87; Helden †*XII 185.
 Examens voor het Rijksdiploma als
 hoefsmid: voorjaarsexamen *VI 86;
 najaarsexamen XII 184; examen-
 commissie *VIII 115.
 Gediplomeerde hoefsmeden *VIII 117.
 Geschiedenis paardenfokkerij *X 152.
 Getande hoefijzers *X 152.
 Hoef. De — en zijn verzorging *II 26.
 Hoefas VIII 123.
 Hoefbeslag *I 3.
 Hoefbeslag in België *I 9.
 Hoefbeslag op keuringen, enz. *X 147.
 Hoefbeslag (nieuwe gezichtspunten) *II
 19.
 Hoefbevangenheid *I 7.
 „Hoefkunde en Hoefbeslag” — *I 2;
 *II 17; *VII 98; *IX 132.
 Hoefmechanisme †*III 33.
 Hoefsmeden in België *IV 57.
 Hoefsmederij van Gebr. van Dam te
 's Hage †*VI 82.
 Hoefstift en hoefijzer †III 40.
 Hoornscheuren bij weidepaarden *VII
 99.
 Ingezonden stukken: wenken voor
 jonge en oudere hoefsmeden I 6;
 retrospectief XI 169; smidstarieven
 XI 170.
 Inleiding *I 1.
 Kalkoenen †*III 40.
 Keuringen. Beslag op — X 147.
 Kniekloppen bij dravers *I 11; *II 23.
 Lange toon *X 150.
 Levensleer v/d. voet VI 88.
 Militaire Hoefsmidschool te Amers-
 foort: I 8; IV 54; X 159; XI 165;
 XII 187.

Onderscheiding W. Meijer VIII 121.
Optreden. Vlak — *I 3; *VIII 122.

Paardenfokkerij. Geschiedenis — *X 152.

Plaatijzer *I 6.

Rechte voetas *X 145; *XI 162; XII 177.

Reclame voor goed hoefbeslag: *VII 97; *VIII 117.

Retrospectief *IX 134; XI 169.

Risico-verzekering Smedenpatroons *IX 139.

Rijksdiploma als hoefsmid: voorjaars-examen *VI 86; najaarsexamen XII 184; examen-commissie *VIII 115.

Saint Guidon-dag te Brussel VII 106.

Sint Eloy *XII. 189,

Smedenpatroons. Onderl. risico-verzekering *IX 139.

Steengallen V 70.

Tarieven. Smids- *X 156; XI 170.

Theorie over hoefbeslag *II 19.

Toekomstmuziek *X 165.

Toon. Lange — *X 150.

Toontreden: *I 3; *II 20; *VIII 122.

Vereeniging van onderwijzers in practisch hoefbeslag: verslag alg. vergadering *II 18; bestuursvergadering *V 65; reclame voor goed hoefbeslag *VII 97; Rijksgediplomeerde hoefsmeden *VIII 117.

Verkeer, vervoer en het paard *VII 103.

Verleggen van ijzers *III 35.

Vernagelen IV 58.

Vlak optreden *I 3; *VIII 122.

Voet. Levensleer v. d. — VI 88.

Voetas. Rechte — *X 145; *XI 162; †*XII 177.

Verzorging van den hoef *II 26.

Wedstrijd in hoefbeslag te 's Bosch

*VIII 113; Zetten *IX 130; Venray

*X 148; Brussel (programma) IV 61.

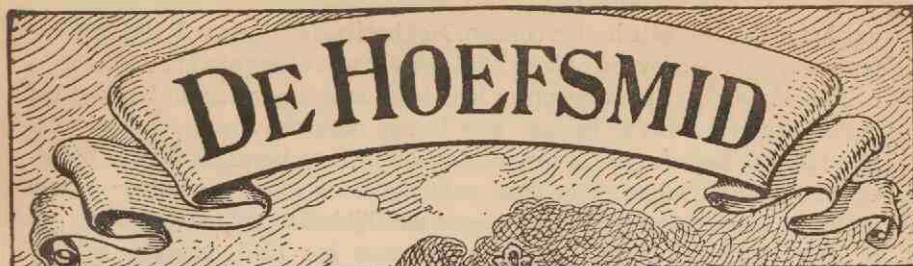
Wilde paardenvangst *VII 107.

Zoolsteunijzer *I 6.

Zware ijzers voor concourspaarden

*XI 164.

deft. zootechnie

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onderwijzers in practisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 5³/₄ cM.) f 2.—,
ledere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage

Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: 1935. — Hoefkunde en hoefbeslag. — Een der grondslagen van het hoefbeslag aangetast? — Mededeeling omtrent ervaring met 'het plaatijzer van Stark Guther en met het zoolsteunsel-ijzer. — Ingezonden stukken. — Militaire Hoefsmidschool te Amersfoort. — „Toestand der Belgische hoefsmederij in tegenwoordigheid der crisis.“ — Verplichte Hengstenkeuringen voorjaar 1235. — Advertentiën.

1935

Der goeder gewoonte getrouw willen wij bij den aanvang van het nieuwe jaar een blik terugslaan en het kan wel niet anders verwacht worden of ook het vak, waarvan dit tijdschrift de belangen behartigt, heeft ook dit afgeloopen jaar weder geleden onder de algemeene misere die men crisistijd noemt.

Toch moeten wij niet al te veel in mineur spreken, immers door de verschillende steunmaatregelen van de regeering, gaat het den landbouwers minder slecht dan te voren en hoewel wij wel beseffen, dat dit min of meer een camouflage is en de eigenlijke oorzaak voor de minder goede tijden hiermede niet is weggenomen, zoo zal toch de minder slechte omstandigheid, waarin de landbouwer momenteel verkeert, zijn goede invloed ook wel uitoefenen op het smidsbedrijf in het algemeen, waaronder het hoefbeslag ressorteert..

De toestanden van het vak weerspiegelen zich in het tijdschrift en zoo heeft ons vakblad ook thans een zeer moeilijke periode om door te komen. Overal waar de verdiensten minder worden, wordt al gauw nagegaan, welke uitgaven vermeden kunnen worden en hoewel gering, komt dan het abonnementsgeld van „de Hoefsmid“ op deze lijst te staan of indien het abonnement nog een van de desiderata was, wordt het voorloopig weer van de verlanglijst afgevoerd. Zoo gaat het ook met de advertenties; adverteeren is duur en waar de lezerskring minder wordt, schiet al gauw het plaatsen van een nieuwe advertentie erbij in en deze twee factoren zijn de levensaderen van ons vakblad. Toch is o. i. het hoefsmidsvak een te belangrijk bedrijf om een eigen blad te moeten missen en de 40 jaren, dat dit tijdschrift bij het verschijnen van dit nummer bestaat, bewijzen al op zichzelf

13 JAN. 1935

dat het in een behoefte heeft voorzien. Het hoefbeslag is een vak, dat uitgeoefend wordt aan een levend object en dit geeft er niet alleen een groote aantrekkelijkheid aan, doch tevens opent het steeds zoovele vraagpunten, dat het werkelijk wel reden van bestaan mag heeten om deze vraagpunten en alles wat het vak aanbelangt, in een eigen tijdschrift te bespreken en te behartigen. Wanneer wij ons met deze gedachtengang kunnen vereenigen, dan moeten wij ook gezamenlijk trachten de moeilijkheden te boven te komen en te overbruggen. Wij kunnen dit doen door het blad daadwerkelijk te steunen en wel door *ten 1ste* ons abonnement aan te houden en anderen op te wekken zich te abonneeren, *ten 2de* om door bijdragen op de praktisch berustend, de inhoud van het blad rijk en interessant te maken en *ten 3de* door de leveranciers van machinale hoefijzers en van alle materialen of het hoefbeslag betrekking hebbende, uit te noodigen en aan te moedigen om in het vakblad te adverteeren. Eendracht maakt macht en door een gezamenlijk ernstig willen zal het zeer zeker mogelijk blijken aan de thans geldende moeilijkheden het hoofd te bieden.

De regeering geeft blijk de waarde van een goed hoefbeslag in te zien en te waardeeren, zij blijft cursussen in hoefbeslag subsidieeren, handhaaft het examen voor het rijksdiploma en stelt wederom de gelegenheid open, zich als onderwijzer in practisch hoefbeslag te bekwamen.

Laat ons toonen, dat wij het voorbeeld van de regeering op hoogen prijs stellen en door een goede rationeele uitoefening van het vak bewijzen, dat wij deze steun van hoogerhand waard zijn. Indien de jonge smeden die later de dragers van het gilde moeten worden, als vakman goed onderlegd worden en indien onder hen een band van saamhoorigheid gesmeed wordt, dan zal dit de beste kans geven om aan de huidige moeilijke omstandigheden het hoofd te bieden en laat het vakblad dan hun spreekbuis zijn, waardoor zij alle vakbelangen tot uiting kunnen brengen en hetwelk tevens mede kan werken zoowel aan hun verdere ontwikkeling als in hun persoonlijk voordeel.

Laat ons hopen, dat 1935 een jaar met perspectieven moge zijn en dat het voor het hoefsmidsvak en zijne beoefenaars gunstig moge verlopen; gaarne sluit ik hierbij aan mijne beste wenschen voor alle lezers en hunne gezinner: gezondheid, kracht en voorspoed!

HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG.

Het leerboek, dat onder dezen titel door wijlen Dr. H. J. Kroon en door Dr. R. H. J. Gallandat Huet hoofdzakelijk ten behoeve van de cursussen in hoefbeslag is geschreven en hetwelk uitgegeven werd door de firma Wolters, te Groningen, is momenteel uitverkocht en zal door deze firma niet meer herdrukt worden.

Daar het in het belang der cursussen noodig wordt geacht over een goed leerboek te blijven beschikken, zoo zijn Dr. Gallandat Huet en Dr. v. d. Plank bereid bevonden het leerboek te herzien en wordt de mogelijkheid onder het oog gezien, dit werk opnieuw te doen uitgeven door

de N.V. Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij te 's-Gravenhage. Aangezien in dezen crisistijd in de eerste plaats rekening moet worden gehouden met de geldelijke draagkracht der cursisten, zoo is het nieuwe werk beperkt tot de noodzakelijkste leerstof en zijn o. a. alle voorschriften en reglementen, welke in het 2e deel stonden, weggelaten. Met deze en andere versoeringen zal het dan ook mogelijk zijn het boek nu in één deel uit te geven, hetgeen een vermindering van den prijs tengevolge zal kunnen hebben.

Bij de herbewerking van dit leerboek is dankbaar rekening gehouden met opmerkingen, die na vorige uitgaven door belangstellenden zijn geuit.

Men zal in het volgend nummer de definitieve verschijningsdatum enz. nog nader vernemen.

EEN DER GRONDSLAGEN VAN HET HOEFBESLAG AANGETAST?

Stabsveterinär a. D. Volkmann, leider van een provinciale hoefsmidschool in Königsberg heeft in een der vecartsenijkundige tijdschriften van Deutschland een artikel gepubliceerd dat wel waard is hier besproken te worden, daar een van de grondregels van het hoefbeslag hierin ondergraven wordt.

Wij zullen den schrijver eerst aan het woord laten, daarna een eigen meening geven en dan mijnheer de redacteur zullen de pennen wel los komen!

In alle leerboeken over hoefbeslag wordt als een van de voornaamste eischen aan een goed beslag gesteld: „de voet moet vlak op den bodem neergezet worden.” De schr. heeft nu waargenomen, dat een groot aantal paarden, ja zelfs de overgrootste minderheid de voeten niet vlak neerzet. Nu zou een ongeduldige ingezonden stukken-schrijver direct uit zijn slof kunnen schieten met de opmerking dat dan in de buurt van Königsberg de voeten zeker niet te heet worden besneden, doch zoo eenvoudig is het geval niet.

V. neemt dat niet-vlak neerzetten ook geregeld waar bij paarden, die voortdurend zonder ijzers loopen en waarbij door de „natuurlijke” afslijting volgens het boekje ongelijkmatig neerzetten niet zou voorkomen.

Hij gaat nu bij zijn beschouwingen uit van een practisch voorbeeld. Hebben we, zoo zegt hij, een naar binnen verplaatste toon (toontreder) met een naar buiten gebroken voetas, dan zien wij meestal dat de buitenkant der hoef het eerst den bodem raakt. Het is echter, zoo vervolgt hij, wel een algemeen erkend feit, dat de hoef zich naar de te hooge zijde draait. Dus het paard komt niet met de te hooge binnenwand het eerst op den grond, doch met de te lage buitenwand. Zulks in tegenstelling met wat theoretisch wordt aangenomen. Bekijken we den hoef wanneer de voet is opgelicht, dan kan duidelijk geconstateerd worden, dat de binnenwand inderdaad te lang is. De schrijver raadt nu de volgende proef aan: men neemt de voet op en overtuigt zich dat de binnenwand te lang is en daar-
door de bodemvlakte scheef is. Nu laat men het kootbeen met twee handen

flink vasthouden, neemt het toongedeelte van de hoof tusschen duim en vinger en draait dit toongedeelte en daarmee de geheele hoof in de goede richting d. w. z., bij den toontreder, waarmee wij steeds bezig zijn, naar buiten. De bodemvlakte van den hoof is dan ook niet meer scheef; zoodra het toongedeelte wordt losgelaten dan draait het weer terug (naar binnen). Ook bij het onbelaste been blijft de voet as gebroken.

Wanneer nu de te lange binnenwand ingekort wordt dan draait de toon bij belasting van den voet naar buiten en past de voet weer beter bij den stand; zoo gauw de voet van den grond komt draait de toon weer naar binnen, de voet as is weer gebroken en bij het neerzetten komt de buitenkant van den hoof het eerst op den grond.

Een groote vergissing noemt schr. dan ook de meening dat uit het niet vlak neerzetten van de voet besloten kan worden welke zijde van de hoof het meest ingekort moet worden.

Waarom komt nu juist het kortste gedeelte van den wand het eerst op den bodem? Dit blijkt uit het voorafgaande. De voet krijgt bij belasting op de buitenhelft de meeste druk, en daardoor neiging om te kantelen, waardoor de buitenzijbanden der gewrichten gerekt worden.

Bij het volwassen paard zijn dus naar verhouding die banden te lang. Wordt nu de voet opgeheven dan draait de toon naar binnen en bij het neerzetten komt de buitenkant van de hoof het eerste op den grond.

Ook is nu verklaard dat de buitentak van het ijzer meer afslijt dan de binnentak, hoewel de binnenhelft van de hoof te lang is. Dus weer een tegenstelling met hetgeen tot nu toe een van de grondregelen voor het besnijden was: „de hoof inkorten daar waat het ijzer 't meest is afgesleten”.

De monsterbaan is alleen geschikt om te zien hoe de voet as verloopt, doch niet om te beoordeelen welk gedeelte van de hoof te hoog is.

In verschillende leerboeken is verder de meening neergeschreven dat „te lange gedeelten van een hoof naar buiten buigen (convex worden) en te lage wandgedeelten naar binnen (concaaf worden) worden gebogen”. Deze stelling moet veranderd worden in: „de meest belaste gedeelten buigen naar buiten (worden convex) en omgekeerd de meest belaste hol”. Dat klopt beter met de praktijk.

De conclusies waartoe schr. komt zijn uit hetgeen ik hier vermeld heb te trekken. Ze neer te schrijven zou een herhaling worden.

Een uitzondering wil ik maken voor de eindconclusie.

„Wij zijn in de meeste gevallen niet in staat het paard vlak te doen optreden, doch kunnen alléén een gelijkmatige verdeling van de belasting verkrijgen, wat tenslotte ook het voornaamste is.”

Hoe stellen wij ons nu tegenover deze wijze van beschouwen?

1. Het niet vlak optreden.

De ervaring leert, en de practijk doet zulks vooral bij uitgesproken afwijkende standen aanschouwen, dat inderdaad vlak optreden niet te bereiken is. Het wil mij voorkomen, dat, minder dan tot nu toe het geval is, bij het onderwijs daarop de klemtoon moet worden gelegd.

Uitsluitend bij normale standen (bij hoeveel % van de paarden komen

deze voor?) en bij geringe afwijkingen zal dit vlak optreden nagestreefd moeten worden.

2. De afslijting van het ijzer.

De vraag kan gesteld worden of het sterker afslijten van een gedeelte van het ijzer inderdaad veroorzaakt wordt door te groote hoogte van den hoornwand daar ter plaats of door meerdere belasting.

Het komt nu aan op de practische ervaring bij paarden met een toontreder-stand of een Franschen stand.

Slijt in het eerste geval de buiten- of de binnentak het meest? En is dit in het tweede geval juist omgekeerd?

Hier sluit zich een andere kwestie, welke m. i. nog nooit voldoende is opgelost bij aan. Waarom wordt een ijzer ruim gepast aan dat gedeelte van de hoof wat ingetrokken is?

Theoretisch antwoord: teneinde het steunvlak van het ingetrokken gedeelte te vergrooten en (omdat de oppervlakte van het ijzer grooter wordt bij ruim passen) de sterke slijtage tegen te gaan. Uit dit antwoord blijkt al dat een sterke afslijting aan de zijde van de vernauwing verwacht wordt. De vergrooting van het steunvlak is mij echter nooit duidelijk geweest. Zij zou alleen gemotiveerd zijn, indien er geen kroongewricht bestond en de ondervoet één star geheel was!

Wanneer wij de toontreder weer als voorbeeld nemen en bekijken na het beslag met een ruim gepaste (dus naar de geldende begrippen) buitentak, dan wordt aangenomen dat nu de buitenhoefhelft beter wordt ondersteund. De beenlast, werkende tenslotte langs koot en kroonbeen zal eenter pogen de kroonrand van de buitenhoefhelft naar buiten te drukken; of er nu een ruim of nauwgepast ijzer onder ligt, de draagrand zal dan automatisch naar binnen geperst worden ((nauwer worden). We loopen zelfs 't gevaar dat de wand minder gemakkelijk weer naar buiten veert, indien het ijzer niet tegelijkertijd breder dan normaal is. Een nadeel van de ruimgepaste buitentak (in het geval van den toontreder) is m. i. bovendien dat die tak, bij de eigenaardige, reeds geschetste beweging *nog* eerder op den bodem komt. Het lijkt mij dan ook gewenscht af te wijken van de tot nu toe gevolgde gewoonte om bij een vernauwde hoefhelft daar het ijzer ruim te passen.

Inmiddels lijkt het mij goed om eens regelmatig nauwkeurig aandacht te schenken aan de afslijting van de oude ijzers bij verschillende standen, normale zoowel als afwijkende teneinde een beter inzicht te verkrijgen in de besproken kwesties.

Wanneer wij de voorraad oude ijzers bekijken, ijzers door verschillende hoefsmeden ondergelegd dan valt het op, dat bijna bij alle exemplaren het *buitentoon*-zijgedeelte het dunst is. Toch mogen we veilig aannemen, dat deze ijzers afkomstig zijn van paarden met zeer verschillende standen.

Voor mededeeling van ervaringen op dit punt houd ik mij gaarne aanbevelen. De eenige aanmerking, welke te maken is op het Duitsche artikel is, dat schrijver aanneemt, dat bij den toontrederstand tegelijk als vanzelf sprekend een naar buiten gebroken voetast voorkomt.

Summa summarum mogen we dus zeggen, dat eigenlijk *alleen* de voetast *aanwijzingen* geeft hoe besneien moet worden.

MEDEDEELING OMTRENT ERVARING MET HET PLAATIJZER VAN STARK GUTHER EN MET HET ZOOLSTEUNSEL-IJZER.

Daar ik verschillende malen deze beide soorten van beslag heb toegepast en met succes, hetgeen de ondervinding mij heeft geleerd, zoo geef ik toch de voorkeur aan het eerste, om reden dit lichter is dan het tweede; ook heeft het geen bezwaar bij vol en knolhoef, men zet dan het ijzer gewoon door naar verloop van zool en geeft zoonoodig 4 vaste schroefkalkoentjes, zoodat deze precies in één vlak komen te liggen met de bolling van de plaat. Heeft men dit een of twee maal aangewend, dan kunnen de schroefkalkoentjes verwijderd worden; het eenige dat in het voordeel uitvalt van het zoolsteunselijzer is, dat men dit ook kan gebruiken voor winterbeslag, terwijl het plaatijzer van Stark Guther daar te dun voor is. Ik hoop dat bovenstaand schrijven mag bijdragen tot meerder gebruik van dit zoolbeslag.

Duiven.

J. A. Tangelder.

INGEZONDEN STUKKEN

Harfsen, 20 Dec. 1934.

Weledelen Zeergeleerden Heer Redacteur,

Gaarne zag ik het volgende schrijven in een eerstvolgend nummer van de Hoefsmid opgenomen.

WENKEN VOOR JONGE EN OUDERE HOEFSMEDEN.

Het is zeker voor iedere hoefsmid van belang uw blad te lezen. Ik ben nog maar jong en heb het diploma behaald op 4 April 1933. Van dien tijd af heb ik ook regelmatig uw blad gelezen en hecht er veel waarde aan, zoowel praktisch als theoretisch.

Nu heb ik al vaak gedacht om ook mijn gedachten is te openbaren door middel van „de Hoefsmid”, maar ik heb altijd de gedachten gehad: ik ben eigenlijk nog maar een kwajongen vergeleken bij de schrijvers in uw blad, maar nu wil ik het dan toch maar eens wagen om enkele punten, die ik in dien korten tijd heb ervaren aan te roeren en wel de volgende.

Het komt zoo vaak voor dat er paarden door gediplomeerde hoefsmiden worden beslagen en dat je dan toch wel eens denkt: is dat werk van een gediplomeerd hoefsmid (een ieder maakt wel eens een fout, zoo ik zelf ook wel eens). Men ziet nog zoo vaak, dat de hoeven naar het ijzer pasgemaakt in plaats van andersom zijn. Mij is geleerd om een voet te besnijden, zoodat de voetas recht is en de stand zulks wenscht. Behalve in buitengewone gevallen, laten de jonge hoefsmiden dit toch vooral goed in eere houden, om als de voet besneden is de wand te breken naar gelang het toelaat en dan het goed in het hoofd opnemen, om het nieuwe ijzer in één of twee keer goed pas te maken en niet naar het oude ijzer zetten, want is het oude ijzer foutief, zal ook het nieuwe beslag foutief worden.

Verder juich ik het schrijven van den heer Bolder in uw vorig nummer van harte toe, hoe vaak komt het niet voor, dat men paarden ter beslag krijgt, welke geen opzet in de ijzers hebben; mijn inziens moet elk paard opzet hebben, de spitse hoefvorm meer, de stompe hoefvorm minder, ook al naar de gang van het paard. Sommige landbouwers klagen, dat de ijzers zoo gauw los zitten; dit ligt vaak of meestal in het beslag. Wanneer men een paard heeft dat erg aanstoot (zichtbaar aan de slijtage van het oude ijzer) en men zal zoo'n paard vlak beslag geven, dan laat het zich toch hooren, dat in zoo'n ijzer door het geregelde aanstooten de nagels los gaan zitten en tevens de gang van het paard benadeeld wordt. Daarbij komt nog, dat bij de hoefsmeden nog te veel de rasp gebruikt wordt in plaats van een onderkapper en dat het dichtmaken meestal jongenswerk is. Dit kan wel, wanneer men een leerling eerst goed onderricht hoe een hoef afgewerkt moet worden, maar ik betwijfel, of dit wel gebeurt.

Dan komt het zoo vaak voor, dat oude ijzers omgelegd worden, dat volgens mijn idee toch heelemaal foutief is; immers wanneer men een paard krijgt, dat erg aan de buitenkant slijt, wat toch vaak voorkomt, dan is het toch het werk van de hoefsmid om te zorgen, dat de gang zooveel in de hand wordt gewerkt; dus de buitenkant goed besnijden, de binnenkant alleen de wand breken en met het passen het ijzer aan de buitenkant zoo ruim mogelijk passen, dan krijgt men toch de kans op gelijkmatige belasting van de hoefhelften en gelijkmatige afslijting der ijzers. Wanneer men nu in dit geval de oude ijzers om gaat leggen dan werkt men toch tegen het heil in. Stoort u niet aan de praat van sommige landbouwers, bewijst hun wat het beste voor het paard en het voordeeligste voor hen is.

Ik heb mij zooveel mogelijk gehouden aan hetgeen mij geleerd is op de cursus en met veel succes. Jonge hoefsmeden denkt toch niet, dat wanneer ge uw diploma hebt behaald ge hoefsmid bent. Neen, dan begint ge pas. Weest ook nooit karig, wanneer er door ouderen opmerkingen op uw werk gemaakt wordt, neemt u aan datgeen, dat u denkt wat u te pas kan komen; zit nooit verlegen, wanneer ge iets niet weet; vraag het uw onderwijzer of collega's. Zulke gevallen heb ik ook wel eens en wanneer ge toont, dat ge iets leeren wilt zal men u met alle plezier helpen. In zulke gevallen raadpleeg ik den heer Breukink uit Lochem.

Ik zal u enkele gevallen opnoemen: ik kreeg een paard ter beslag, dat hoefbevangen was geweest. Nu had ik daar op de cursus wel wat van geleerd en ook aan de Hoefsmidsschool te Amersfoort, doch daar ik niet in het bezit was van kunsthoorn (dat blijkt ook al weer, dat iedere hoefsmid dit moet hebben) ging ik naar voornoemd persoon om kunsthoorn en vroeg tevens bijzonderheden, welke bij het beslag met een ijzer van „Stark Guther” voorkomen. Hieromtrent werd mij alles duidelijk uiteengezet. Hiervoor ben ik den heer Breukink ten hoogste dankbaar en werd mij nog gezegd, als je soms nog eens verlegen zit, kom maar gerust, ik wil je heel graag helpen en zoo toog ik aan het werk. Het oude beslag was balkijzers met stiften aan de uiteinden. Om toch de zool niet in aanraking met den bodem te krijgen, alweer het verkeerde, wanneer men zoo'n hoef beslaat laat men toch juist de verzen zooveel mogelijk zakken en raspt men het

snuitvormige gedeelte zooveel weg als maar lijden kan. Toen ik het paard ter beslag kreeg kon het dier hoegenaamd niet loopen. Na vier maal beslagen te zijn heb ik het breede ijzers ondergelegd met 2 lippen tamelijk wijd uitelkaar en het paard loopt weer buitengewoon goed. Een ander geval was: ik had een hengst beslagen. Toen deze op de keuring kwam was er ook een die door den heer Breukink beslagen was. Toen ik later bij den heer Breukink kwam maakte deze mij er op attent, dat er nog wel verschil in was in het beslag. Hij zeide dan ook, als je een gewoon paard beslaat kun je nog niet altijd een hengst goed beslaan. Toen noodigde de heer Breukink zich zelf uit, wanneer de hengst weer bij mij aan de smederij kwam even een telefoontje en ik kom je helpen. Is dat geen prachtdaad om het hoefbeslag te bevorderen en zoo kan men nog wat leeren.

Daarom, hoefsmeden, hetzij dan jong of oud: wees niet te hooghartig, men moet leeren, zoolang men leeft. Zit ge verlegen, raadpleeg dan in ieder geval iemand, die er meer van weten kan. Beschouw elkander als collega's en niet als concurrenten. Levert goed werk en houdt de *prijzen* van het hoefbeslag op peil, immers in deze tijden wil men alles zoo goedkoop mogelijk hebben, maar toont dat wanneer er een goede prijs voor het hoefbeslag betaald wordt er ook goed werk geleverd kan worden en dan wil men het ook wel betalen; dan is men wel tevreden.

Wees maar een beetje duurder dan een ander. Wanneer het werk er werkelijk ook naar is dan blijft men er nog mee voor. Wanneer ik in mijn schrijven iets overdreven heb of iets verkeerd beoordeeld heb, zie ik graag een betere beoordeeling tegemoet.

Bij voorbaat dankende voor uw plaatsruimte, teeken ik inmiddels,

Hoogachtend,

H. J. N i j e n h u i s.

Smederij — Harfsen.

N.B. Het schrijven van den heer J. Ritsema in het vorig nummer mogen een hoop smeden nog wel eens goed onder oogen nemen. Daar zitten weer een heeleboel wenken in.

Tevens beveel ik uw blad bij de niet lezers ten zeerste aan.

MILITAIRE HOEFSMIDSCHOOL TE AMERSFOORT.

Op 14 Dec. l.l. zijn geslaagd voor het examen van hoefsmid de reservehoefsmeden G. Engbers; J. van Elsacker; J. H. van Putten en D. J. van den Berg, benevens de dienstplichtige J. H. Cornelissen. Aan hen allen is een diploma toegekend en zij zijn in het genot van onbepaald groot verlof gesteld.

De heer A. J. Schiemans te Axel, die in November l.l. de vergadering der ged. meester hoefsmeden van België te Brussel bijwoonde, stelt opname voor in ons blad van de aldaar gehouden rede van den heer Bosmans. Aangezien het mij zeer goed voorkomt dat onze Hollandsche hoefsmeden hiervan kennis nemen, voldoen wij gaarne aan dit voorstel. — R.

„TOESTAND DER BELGISCHE HOEFSMEDERIJ IN TEGENWOORDIGHEID DER CRISIS.”

Spreekster heette alle aanwezigen welkom, in het bijzonder de nieuwe leerlingen der school, hij zeide deze juist ter vergadering uitgenoodigd te hebben omdat ook zij, zijn meening zouden hooren en ter harte nemen.

Verder wees hij op de algemeene toestand, hoe moeilijk alles is, alles gaat achteruit en het wordt steeds nog slechter.

In de vacantie, aldus de heer Bosmans, zijn wij in verschillende streken van het land geweest en hebben we vele smeden bezocht, wij kwamen in goede en in minder goede streken, wij meenden dat juist in de goede streken de hoefsmederijen beter bestaan zouden opleveren dan in de minder goede streken, doch dit bleek niet altijd waar te zijn, het gebeurde wel dat in een slechte streek toch een goede hoefsmederij was en in een goede streek juist omgekeerd; hoe komt dat?

Voor eenige jaren was er overal voldoende werk, de concurrentiestrijd was niet zoo zwaar omdat elk een goed bestaan had, nu is dat anders geworden, overal weinig werk, waardoor meer concurrentie en minder dienste, daar komt nog bij dat velen doen of ze alleen op de wereld zijn, alles willen hebben en een ander niets gunnen, collega's kennen zij niet en zij doen steeds alleen verder.

Geachte vergadering, zoo kan het niet, er moet samenwerking zijn, gun een collega ook wat werk, allen moeten leven en door samen werken is veel te bereiken. Daar zijn er te veel die door goedkoop te werken meer werk denken te krijgen, maar door hun goedkoop werken gaan ze slechter werk afleveren, wat toch geen stand houdt, ook breken zij zoodoende alles af; niet alleen dat hun collega's geen bestaan meer hebben, maar ook zij zelf, hun vrouw en kinderen doen ze zoodoende te kort, voor niet kan niemand werken.

Wij hebben het gezien dat een smid een paard besloeg op 4 nieuwe ijzers en daarvoor 18 tot 20 franken (f 1.25 tot f 1.40) rekende, dat is toch droevig, ik vraag U af, is dat het resultaat van 30 jaren werken om het hoefbeslag op hooger peil te brengen?

In België staat het hoefbeslag hoog, houd het hoog, niet afbreken van hetgeen eenmaal bereikt is, niet elkander onderkruipen, laat zien met Uw werk dat ge wat kunt, houdt U zelf hoog, laat U voldoende voor Uw goede werk betalen, kijk niet naar een ander die goedkoop werkt en slechter werk levert, deze kan niet rekenen wat U kunt rekenen, omdat zijn werk slechter is, laat dus zien, ook in Uw prijs dat Uw werk beter is dus ook meer waard, want al is Uw prijs hooger daarom is in vergelijking Uw werk nog

niet duurder.

Denk terug aan vroeger jaren, welke zaak had dan de smid, geen gereedschap, met allerlei moest hij zich behelpen, zoo sleet de smid zijn leven, hij was niet in tel, het was maar een smid.

Moeten wij nu die toestand zelf weer terug halen, en dan met deze kennis, neen en nog eens neen, het hoofd omhoog en strijden voor een goed bestaan.

Wij kwamen in streken waar er onder de smeden een goede verstandhouding bestond, daar ontmoeten wij een tevreden man, vrouw en kinderen, de zaak in orde en in andere streken het tegenovergestelde, geen samenwerking en de armoede op het gezicht.

In de goede zaken was naast het goede werk ook de boekhouding in orde, daar werd gerekend, nagegaan welke onkosten er op het bedrijf drukten en werden deze verhaald op het werk, zoodoende kwam men aan een goede kostprijsberekening.

Nogmaals, door samenwerking is wat te bereiken, daarom vraag ik U: werkt allen mede aan onze Organisatie, dan is er wat te bereiken, leest vooral ook ons vakblad, er zijn nog te velen die het ongelezen laten liggen; wij merken dit op door verschillende vragen die gedaan worden, welke reeds eerder in het blad behandeld waren, een bewijs dus dat het niet gelezen was.

Verder mijne heeren gaat door een slechte uitkomst in de zaak de liefhebberij achteruit, daardoor wordt het werk slechter; door het weggaan der liefhebberij bij de patroons, wordt ook geen liefhebberij aangekweekt bij de jongeren waardoor deze ook geen goede hoefsmeden worden, want zonder liefde voor Uw vak is het niet mogelijk goed werk te leveren. Zorg dus de zaak in orde te houden, levert goed werk, zoo, dat ge altijd kunt zeggen: bekijk mijn werk, het is van een Meester Hoefsmid gedaan, dus geen geknoei, daar wordt niets mee bereikt, de eigenaars van paarden komen toch naar den hoefsmid die het beste werk levert.

De nationale vereeniging kan niet alles bewerken, de plaatselijke vereenigingen moeten ook goed werken, de oudere vaklieden kunnen daaraan werken, overal moeten dus plaatselijke vereenigingen zijn, niet een mag er buiten de nationale vereeniging staan, dus allen aangesloten in èen bond, dan pas is er wat te bereiken. De handelaren zullen dan ook met ons mede werken, daar zij wel in zullen zien dat dit hun voordeel is, alleen of met een plaatselijke vereeniging is daar niets te bereiken, maar wel nationaal.

Nog mijne heeren is het niet voldoende lid te zijn en te denken zie zoo, een ander zorgt nu wel, neen zoo niet, allen steeds tegenwoordig op de vergadering waar ge allen mede moet werken; zijn er die niet tegenwoordig kunnen zijn, zorg dan dat deze ook weten wat er behandeld is, laat verder alle te houden vergaderingen en verslagen van vergaderingen in Uw blad de „Belgische Hoefsmid” bekend maken.

Hier heb ik een boekhouding van een hoefsmid, die alles goed noteert, tijd, materiaal en onkosten, dit is een voorbeeld voor allen, U ziet, hier wordt voor 4 nieuwe ijzers onder een zwaar paard 46 franken (f 3.22) gerekend, verder alles naar verhouding, ik vraag U vergadering als U deze boekhouding ziet, die toch uit juiste berekeningen opgebouwd is, hoe dan een ander datzelfde werk voor een goedkoopere prijs kan leveren.

Nogmaals vergadering dan wordt gewerkt zonder te rekenen en gaat zoo

iemand gedwongen door die slechte prijs, slechter werk leveren met gevolg dat de klanten niet blijven om de goedkoope prijs, maar wegloopen omdat het werk niet goed is.

Mijn meening is, maak een minimum prijs, voor minder mag niet gewerkt worden, die meent beter werk te kunnen leveren als het grootste deel, die moet daarvoor dan ook meer rekenen.

Nog eens mijne vrienden wil ik U op het hart drukken levert goed werk, niet elkander benijden, maar werkt allen te zamen tot het welzijn van de *Belgische Hoefsmederij!*

In „Het Paard” van 3 Januari l.l. komt een vraag voor van een pikeur W., waarin raad wordt ingewonnen om het z.g. kniekloppen bij een draver te verhelpen.

De heer Bultman beantwoordt deze vraag en voorzoover deze het hoefbeslag betreft, zegt hij het volgende:

„Wel vereischt het dikwijls veel studie om uit te vinden, welke ijzers een draver, die aanleg heeft tot kniekloppen, moet hebben.

Het komt er hier op aan om ijzers uit te vinden (dit geldt ook voor ren-, rij- en tuigpaarden) waardoor b.v. bij den draf de rechterknie al over zijn hoogste punt weg is, vóór het oogenblik dat het linkerbeen op de hoogte van de rechterknie is aangekomen. En zoo is men in Amerika ook op het denkbeeld gekomen om een paard dat aanleg heeft om de rechterknie te raken, in den toon van het linker voorrijzer een stootje op het ijzer te laten smeden. Door dit stootje in het toongedeelte van het linkervoorrijzer wordt het linkerbeen een ondeelbaar oogenblik langer dan zonder stootje op den grond bij draf vastgehouden en juist lang genoeg om te bewerken, dat de rechterknie al over het hoogste punt heen is, vóór het oogenblik is gekomen dat de linkerhoef daar is aangeland.

Het zou mij te ver voeren om in bijzonderheden in te gaan op de wijze waarop z.g. kniekloppers kunnen worden beslagen om van dit gebrek te kunnen worden genezen. Doch ik raad u om bijstand te vragen van een smid die liefhebberij heeft om uw draver van zijn gebrek (een knieklopper is nooit een betrouwbaar paard om een draverij te winnen) te genezen. U moet er dan aan denken, dat u uw draver niet zoo lang voor den smid voorrijdt tot zij zich op noemenswaardige wijze heeft geraakt, doch de kniebeschermers aanleggen en de hoeven en kniebeschermers insmeren met iets waardoor geconstateerd kan worden precies op welke plaats het linkerbeen met de rechterknie in aanraking komt.

Door het afvijlen van de plaatsen van hoeven waar een paard zich raakt, heb ik minder baat gevonden dan met het dikker of smaller laten smeden van de ijzers om het neerkomen van de hoeven op den grond in een bepaalde richting (adres aan het aanbevolen stootje in het toongedeelte van het ijzer) te laten gaan.”

Het zal wel interessant zijn voor de lezers die niet met draverbeslag

in het bijzonder bekend zijn, om de meening hieromtrent van een in deze ervaren collega te mogen vernemen.

Wie voelt zich hiertoe bevoegd en genegen?

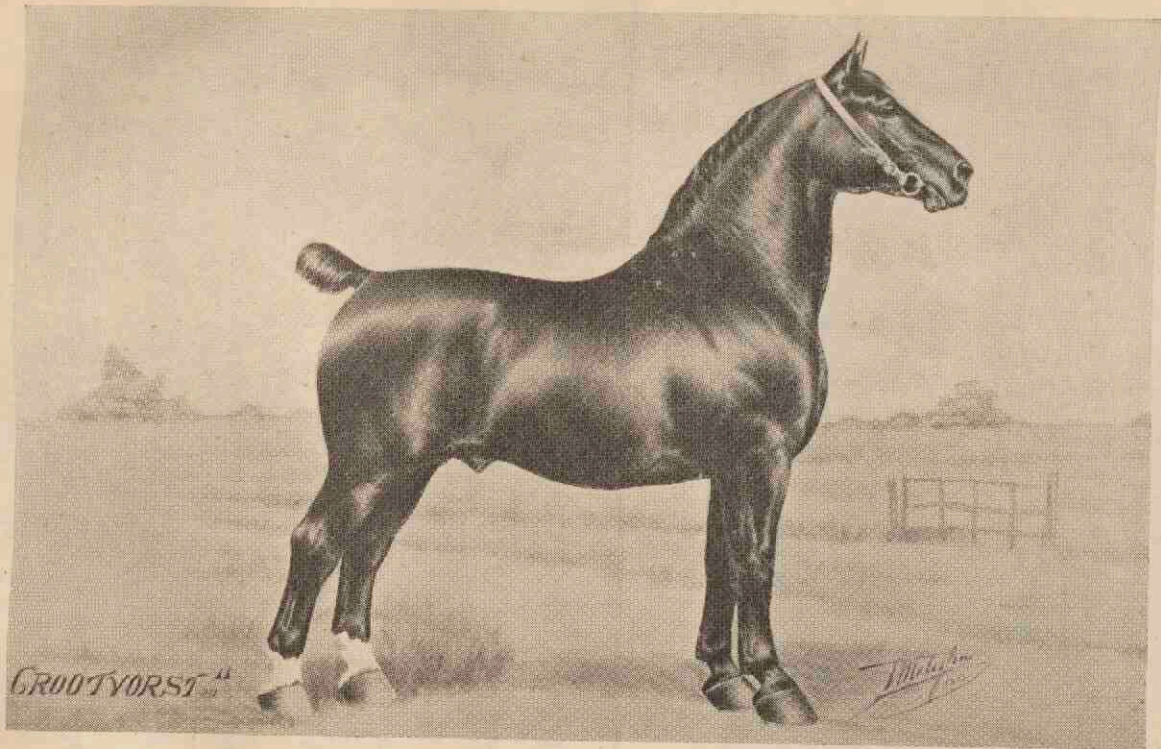
VERPLICHTE HENGSTENKEURINGEN VOORJAAR 1935.

trkp. = type trekpaard; tgp. = type tuigpaard; afw. rassen zijn dravers, enz.

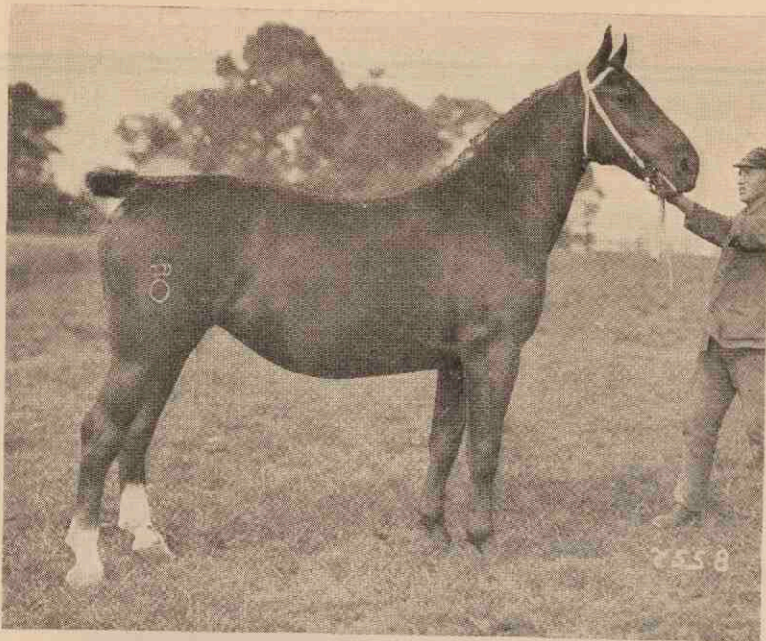
Dinsdag	29 Januari	Groningen, 9.30, trkp.
"	29 "	Zwolle, 15.00, trkp.
Woensdag	30 "	Roermond, 9.00, trkp.
"	30 "	Maastricht, 14.00, trkp.
Donderdag	31 "	Hoofddorp, 8.30, tgp.
"	31 "	Hoofddorp, 10.00, trkp. en afw. rassen.
"	31 "	Rotterdam, 14.00, trkp.
"	31 "	Rotterdam, 14.30, tgp.
"	31 "	Rotterdam, 15.00, afw. rassen.
Vrijdag	1 Februari	's-Hertogenbosch, 9.00, trkp.
"	1 "	Tiel, 9.00, tgp.
"	1 "	Elst, 14.00, trkp., tgp.
Dinsdag	5 "	Kattendijke, 8.30, trkp.
"	5 "	Hulst, 14.00, trkp.
Woensdag	6 "	Axel, 8.30, trkp.
"	6 "	Oostburg, 13.00, trkp.
Donderdag	7 "	Bergen-op-Zoom, 9.00, trkp.
"	7 "	Zevenbergen, 14.00, trkp.
Dinsdag	12 "	Groningen, 8.30, tgp.
"	12 "	Groningen, 14.00, afw. rassen.
Woensdag	13 "	Utrecht, 9.00, tgp.
Donderdag	14 "	Zwolle, 9.00, tgp.
"	14 "	Zutfen, 14.00, tgp.
Woensdag	20 "	Leeuwarden, 10.00, tgp.
Donderdag	21 "	Assen, 10.00, tgp.

Zeer gaarne zal van belangstellenden die deze keuringen bijwonen, een kort verslag of eenige aantekeningen hieromtrent worden ontvangen, speciaal het hoefbeslag betreffende.

Wist U dat Uw vakblad „De Hoefsmid” gratis antwoord geeft op elke technische moeilijkheid en één advies U reeds zeer veel kan besparen?

GROOTVORST 32, donkerbruin, geb. 1928 d. Gruson 2763 Old, u. Fransiska IV 37505 IV Old.; in 1933 te Groningen op de centrale keuring kampioen der 5-j. en oudere hengsten; fok. G. Meenen te Potenburg (Old.); eig. H. V. Beerta. Naar een teekening van F. Melissen te Nietap.

De dit jaar te Rodenkirchen no. 1 geplaatste merrie Gera II
(v. Germanist), kampioene van geheel Oldenburg 1934.

Onze Uitgave op Hippisch Gebied!

- „Van achter de Meute” door SONNEUR (Mr. Jos. J. A. Gillissen), 208 blz. Rijk geïllustreerd. Prijs geb. f 3.75, Franco per post f 4.—
- „Paardrijden”, leiddraad voor Amateur-ruiters, door J. EBBINK. Prijs f 1.50, Franco per post . . . f 1.60
- „Vrijheidsdressuren” door H. J. LIJSEN. Rijk geïll. Prijs f 1.—, Franco per post f 1.05
- „Het Fotografeeren van paarden”, door Mr. M. C. VAN DER MINNE. Rijk geïll. Prijs f 0.75, Franco p. p. f 0.80
- „Langs den Weg” door AUG. DIEMONT Sr. Prijs f 0.25, Franco per post f 0.30
- „De Hoefsmid”, geïllustreerd maandblad. Abonnementsprijs per jaar f 3.—

N.V. DE ZUID-HOLLANDSCHE
BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ

Giro 14908 - Wagenstraat 70, Den Haag - Tel. 117500*

Mede verkrijgbaar door tusschenkomst Boekhandel

Goede boeken

zijn voorname geschenken!

De onderstaande titels zijn alle verschenen in de z.g. Cultuur-Serie, waarin alleen de allerbeste boeken zijn opgenomen:

„*Volk in Tweestrijd*” door NIS PETERSEN.

Een boek dat ver boven het tijdelijke uitkomt en dat den mensch een weerspiegeling geeft van zich zelf in zijn rijke kleurschakeering. Petersen toont hierin zijn groote meesterschap. Vertaald door Dr. Annie Posthumus, verzorgd door Anton Pieck.

„*De Straat der Sandalenmakers*” door NIS PETERSEN. Standaardwerk uit de moderne wereldlitteratuur, fenomenaal beoordeeld door alle groote en bekende critici. Dit boek heeft U iets te zeggen!

„*Morgenstond*” door R. C. HUTCHINSON.

Voor Nederland bewerkt door Willy Corsari, die ons na haar lezing schreef: „Een gróót boek, een zeldzaamheid”.

„*En de Jaren gingen voorbij...*”, de geschiedenis van Dr. SUTHERLAND, vertaald door Mevr. J. E. Gorter—Keyser.

„De tegenhanger van „San Michele”; dit zegt U genoeg!

„*Een Vreemdeling kwam en ging*” door URSULA PARROTT, vertaald door W. J. A. Roldanus Jr. Met een intens indringingsvermogen teekent Parrott het zieleleven van een jonge vrouw en een ouderen man in hun mooiste liefdesmomenten.

„*De Maagd van Jürgen Doskocil*” door ERNST WIECHERT, bekroond met den gouden literatuurprijs. Vert Mr. P. J. A. Boot.

De laatste dramatische kroniek van wijlen Henri Borel was gewijd aan dit diep doorvoelde boek, waarvan hij letterlijk zeide: „geen woorden te kunnen vinden, goed genoeg om de groote schoonheid van dit werk te kunnen beschrijven”.

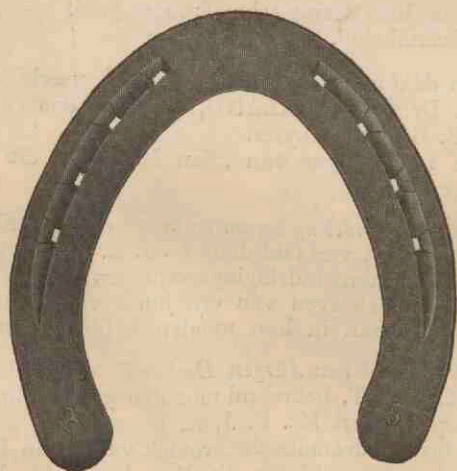
Uitgaven van de

ZUID-HOLL. UITGEVERS-MIJ - DEN HAAG

Abonné's sluit de handen ineen en werf abonné's!

Uw eigen vakblad gaat daardoor vooruit en kan U meer brengen. Daarenboven dient gij nog op andere wijze Uw eigen voordeel, omdat zij, die vóór 1 Maart een abonné aanbrengeu, als een aantrekkelijke premie onze fraaie, in 4 kleuren uitgevoerden kalender franco toegezonden krijgen

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

DE HOEFSMID

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onderwijzers in practisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIFN

1—10 regels (breedte $5\frac{3}{4}$ cM.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage

Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: Bekendmaking. — Verslag van de Algemeene Vergadering der Vereen. van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag, gehouden op 26 Jan. 1935 te Utrecht. — Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag. — Kniekloppen bij hard-dravers. — De hoef en zijn verzorging. — Advertentiën.

BEKENDMAKING.

In de vorige aflevering is medegedeeld, dat het boekwerk „Hoefkunde en Hoefbeslag”, uitgegeven door de Firma Wolters te Groningen, uitverkocht was en door deze Firma niet meer in herdruk zou worden genomen, doch dat door de Z. H. Boek- en Handelsdrukkerij te 's-Gravenhage overwogen werd een nieuwe uitgave het licht te doen zien.

Thans kan worden medegedeeld, dat genoemde Firma hiertoe besloten is en dat Dr. Gallandat Huet en Dr. van der Plank de herziening van dit boekwerk op zich genomen hebben. Er is dan ook bereids een aanvang gemaakt met de uitgave en binnen enkele weken kan de verschijning worden tegemoet gezien.

Bestond dit leerboek tot heden uit twee deelen, thans komt het als één deel in den handel, hetgeen mogelijk is geworden door eenige inkrimping o.a. door weglating van reglementen.

Hierdoor is het ook mogelijk geworden den prijs meer in overeenstemming te brengen met de huidige omstandigheden en zal deze voor den boekhandel bedragen f 4.90, terwijl, indien leerlingen van cursussen dit leerboek betrekken door tusschenkomst van den Bond van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag, de prijs slechts f 4.— zal bedragen.

De beide genoemde bewerkers zullen zorg dragen, dat het „up to date” zal verschijnen, zoodat het onderwijs in Hoefbeslag wederom zal beschikken over een goed, naar de eischen des tijds bijgewerkt leerboek, terwijl ook alle belanghebbenden en alle belangstellenden op hoefbeslag- en paardengebied van deze leiddraad en vraagbaak zullen kunnen profiteren.

Van heden af worden bestellingen opgenomen bij de Uitgeefster: de Z. H. Boek- en Handelsdrukkerij te 's-Gravenhage, Wagenstraat 70. Giro 14908. Het boek is ook via den boekhandel verkrijgbaar ad f 4.90 ing.

BIBLIOTHEEK DER
RIJ UNIVERSITEIT

VERSLAG VAN DE ALGEMEENE VERGADERING DER VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG, GEHOUDEN OP 26 JAN. 1935 IN HOTEL L'EUROPE TE UTRECHT.

De agenda bevatte de volgende punten:

1. Opening.
2. Vaststelling der notulen.
3. Behandeling der ingekomen stukken.
4. Verslag over het boekjaar 1934.
5. Bestuursverkiezing: Aftredend de heren J. Ph. Huitink en H. Vossers.
6. Rekening en verantwoording van den Penningmeester.
7. Aanwijzing der rekeningcommissie volgend boekjaar.
8. Resultaat circulaire 18 Sept. 1934.
9. Eventueel te houden excursie.
10. Rondvraag.

P a u z e.

11. Nieuwe gezichtspunten over de theorie hoefbeslag door Dr. G. M. v. d. Plank.
12. Sluiting, daarna uitbetaling reiskosten.

Op de morgenvergadering werd het huishoudelijk gedeelte van de agenda behandeld. Daar de notulen in druk aan de leden worden toegezonden, volstaan wij met een zeer beknopte weergave van dat gedeelte.

Bij de opening sprak de voorzitter het volgende:

Nog steeds voelen wij den druk van de crisis. Er is nog weinig opleving te bespeuren. Toch is er voor de hoefsmeden een klein lichtpuntje, namelijk de zware belasting op de auto's, waardoor weer in meerdere mate van paardentractie gebruik zal worden gemaakt.

Mogelijk zullen wij daarvan eenig profijt trekken. Op het vrachtautovekeer drukken zware schulden, mede door het systeem van op afbetaling gekochte wagens.

Wij hopen dat een meer gezonde paardentractie het gevolg zal zijn.

Het wederinstellen van den onderwijzers-cursus is een verblijvend teken van vooruitgang, waarvoor wij dank zeggen. Moge 1935 een jaar worden van bloei voor de Vereeniging en in zaken.

Bij de ingekomen stukken was een verzoek tot medewerking van de Vereeniging tot het verplicht aanschaffen van het leerboek „Hoefkunde en Hoefbeslag”, waarvan een gewijzigde uitgave zal verschijnen.

Men achtte het gewenscht, dat alle leerlingen er van in 't bezit komen en blijven, om ook na afloop van den cursus het boek te kunnen raadplegen.

In den boekhandel zal het boek f 4.90 kosten en bij aanschaffen door bemiddeling van de Vereeniging f 4.

Besloten werd den leiders van cursussen hunne medewerking te verzoeken.

Bij den Penningmeester, de heer J. Ph. Huitink te Ruurlo, zal na het verschijnen, voor de cursisten het boek na opzending van f 4 per stuk verkrijgbaar worden gesteld.

De Secretaris bracht verslag uit over de circulaire van 18 Sept. 1934 en deed een beroep op de leden om hun toezeggingen in daden om te zetten, en hun ervaringen aan de Redactie van „De Hoefsmid” te zenden.

Op de onderwijzers rust de plicht, dat een goed vakblad voor den jongen hoefsmid kan behouden blijven.

Omtrent een eventueel te houden excursie verkreeg het Bestuur machtiging deze zaak voor te bereiden en de reiskosten geheel of gedeeltelijk uit de kas te vergoeden.

* * *

Na heropening van de Vergadering verkreeg Dr. v. d. Plank het woord voor het houden van een causerie over het onderwerp: Nieuwe gezichtspunten over de theorie hoefbeslag.

Vooraf wijdde spreker eenige woorden aan den weer te houden onderwijzerscursus.

Deze cursus zal opnieuw worden geopend met andere onderwijskrachten.

Wijlen Prof. Kroon en de heer v. Angeren hebben dezen cursus opgebouwd en met succes.

Spreker zal trachten het aangegeven spoor te volgen. Voor den heer van Angeren, die zoo moeilijk op nonactief kan komen, zal de heer Bolder plaatsvervanger worden.

De nieuwe gezichtspunten over de theorie hoefbeslag aldus begon spreker zijn redevoering, zullen niet zijn wereldschokkend nieuws. Wij willen slechts enkele punten met elkander overzien.

Het 1e punt betreft het langer worden van den hoef gedurende de belasting.

Aanleiding om dat punt nader te bekijken is geweest een vraag van den dierenarts Nijhof.

Volgens de heden geldende theorie wordt bij de belasting de hoek aan de toonwand kleiner en als gevolg daarvan de draagrand langer. Wanneer dat juist is, zou elk punt op de buitenwand zich meer naar achteren moeten verplaatsen. Dit is aan twijfel onderhevig.

Wel zien wij op vele ijzers schuringskringen, maar deze sleuven zijn nog geen bewijs, dat de hoef langer wordt; zij zouden evengoed kunnen ontstaan bij naar voren of naar binnen gaan. Aan het Instituut voor Hoefkunde hebben wij een proef genomen waaraan hebben mede gewerkt de heeren Bolder en Vossers.

Bij deze proef, genomen bij een goede normale elastische hoef, door middel van contactpunten op hoef en ijzer en waarbij gebruik werd gemaakt van een elektrische bel, is komen vast te staan:

- 1e. dat duidelijk waarneembaar de verzenwand zijwaarts uitzet.
- 2e. dat de verschuiving van het verzenhoekpunt naar achteren zoo minimaal is, dat deze practisch gerust kan worden uitgeschakeld.

Het langer worden van den hoef kan dan ook alleen worden toegeschreven aan het iets rechter worden van de draagwand.

De conclusie is, dat de tot heden geldende theorie in zoover juist is, dat wel de hoek van de toonwand bij het doorzakken van het kootbeen kleiner wordt, de hoef aan de kroonrand uitzet, de draagrand zijwaarts naar buiten

gaat, maar dat het langer worden niet is zooals tot heden werd aangenomen.

De Belgen, de Militairen en de smeden in Zeeland hebben over 't algemeen steeds korter beslagen dan op de cursussen werd geleerd. Mogen wij mede op grond van deze proef nu besluiten in 't vervolg het beslag korter te maken?

Laten wij, aldus spreker, overwegen, of daar overwegende bezwaren tegenover staan.

Hierop volgden uitvoerige discussies.

De heer Ritsema heeft onder langer worden altijd verstaan, het langer worden van de afstand van de toon tot de ballen. Zijns inziens is de lengte van het ijzer niet bedoeld voor het langer worden van de hoof van de belasting doch om gedurende de beslagperiode steun te blijven geven aan de geheele draagrand.

De lengte is afhankelijk van het practisch gebruik en van de hoofvorm. Dr. v. d. Plank is het daarmede eens, maar het betreft hier de theorie over het hoofmechanisme en spreker zou deze theorie eenigszins willen herzien. Wij hebben in onze gedachten de uitzetting overdreven voorgesteld.

Spreker is van meening, dat in 't algemeen gesproken wij een iets korter beslag wel kunnen toestaan.

De heer Kerckhaert gaf zijn meening voor het beslag bij het koudbloed.

Jong zijnde, doet men veel dingen omdat men het zoo geleerd heeft zonder goed te weten het waarom. Ouder geworden, begrijpt men het waarom. Hij achtte het niet noodig dat het ijzer veel langer is dan de hoof, maar moet een groot gedeelte van de zool mee dragen op het ijzer.

Veel smeden beslaan te ruim en te groot.

De heer Falkenhagen meent, dat de candidaten, die zich aan het examen onderwerpen, moeten bezien wat voor dienst het paard doet. Het beslag moet worden aangelegd voor het gebruik. Voor landbouwgebruik moet het beslag korter zijn dan voor de harde wegen. De leerling moet geleerd worden zelf te zien wat noodig is bij rij-, tuig- of sleeperspaarden.

Dr. v. d. Plank is eveneens van meening, dat in verschillende omstandigheden anders handelen altijd zal blijven bestaan.

Nadat spreker de verschillende woordvoerders had beantwoord, werd een ander punt onder de loupe genomen.

Op dit punt is reeds in de Jan. aflevering van „De Hoefsmid” de aandacht gevestigd. Er is altijd gezegd en geleerd:

Men moet zoo besnijden, dat de hoof vlak wordt neergezet en dààr meer garnituur geven, waar de hoof het zwaarst wordt belast en het ijzer het meest is afgesleten. 't Is echter nog de vraag of steeds de zwaarste belasting komt op de plaats van de meeste afslijting.

De meeste ijzers zijn aan het buitentoongedeelte het dunst afgesleten.

Merken wij nu op het verschil tussen Fransch en toontrederstand, bodemwijd en bodemnauw.

In beide gevallen is toch dikwijls alleen de buitentak van het ijzer afgesleten.

Hoe moeten wij dit verschil in de practijk verklaren? Vlak neer zetten komt bijna niet voor.

Geven wij nu een toontreder buiten meer garnituur dan komt het ijzer nog eerder op den bodem en zal eerder afslijten.

Spreker meent dat wij zitten vastgeroest aan de theorie: ingetrokken wand, veel garnituur en acht het geenszins bewezen, dat dit noodzakelijk is.

De heer Ritsema is het daarmede niet eens. Hij beslaat de steile of de ingetrokken wand steeds ruimer en meent dat dit de regelmatige afslijting bevordert.

Dr. v. d. Plank zegt, dat er een groote onduidelijkheid in onze theorie is.

Bijna alle paarden treden buiten op, maar wij kunnen niet maar steeds de buitenwand het meest besnijden, om daarmede vlak optreden en gelijkmatige slijting te verkrijgen waarmede zich de heer Ritsema accoord verklaart.

De heer Falkenhagen meende, dat over een toontreder verschil van inzicht bestaat.

Wij hebben toch toontreders bodemwijd en toontreders bodemnauw. Spreker memoreerde een geval van een paard der Amsterdamsche politie met goede normale beenstand, met een hoefvorm waarvan de binnenhelft een weinig recht en de buitenhelft iets meer gebogen was en waarbij steeds de buitentak sterk afsleet en de rest op volle dikte bleef.

Spreker zag geen kans door besnijden of door meer garnituur het euvel op te heffen.

Dr. v. d. Plank is van meening, dat wij als algemene regel moeten houden: — *de voetas recht* —. Alleen de voetas moet de aanwijzer zijn en moeten wij niet de *nadruk* leggen op de afslijting van het ijzer of op het vlak optreden.

Dr. Gallandat Huet doet mededeling van een onderhoud met een paar Deensche collega's. In Denemarken is het onderwijs uitsluitend practisch. Daar worden veelal de buitentakken breeder gesmeed en wordt alleen op de voetas gelet.

Er zijn echter ook smeden, die op verzoek van de eigenaren het linkerijzer onder de rechtervoet leggen, wanneer de buitentak dun en de binnentak nog dik is.

De heer Falkenhagen zou wenschen, dat dan die eigenaren met hun linker-schoen aan hun rechtervoet moesten loopen. 't Zou dan wellicht anders worden.

De heer Vossers betoogde, dat zijns inziens in Nederland het garnituur geven heel vaak wordt overdreven.

Bij ingetrokken wanden en ondergeschoven verzenen worden steeds de ijzertakken lang en ruim gepast, en wordt er dikwijls mee *bereikt*, dat steunsel en zoeltakken onvoldoende worden ondersteund. Naar sprekers inzicht bereikt men bij dit *zoogenaamd* vergrooten van het ondersteuningsvlak juist het tegenovergestelde.

De wanden gaan nog meer naar binnen. *Verwijding* van de hoef bereikt men eerder met een nauw gepast ijzer dan met veel garnituur.

De heer Vossers merkte op, dat het theorieboek spreekt over normale standen, gangen en hoeven. Zou het echter niet juist zijn, gezien de abnormale afslijting van bijna alle buitentakken der ijzers; bij gelijke afslijting te spreken van *abnormaal* en abnormale slijting als *normaal* te beschouwen?

De heer Berkhof heeft bij een paar dat sterk de buitentakken afsleet ijzers met 2 duim breede buitentakken ondergelegd, deze ruim gepast en verkreeg toen een gelijkmatige afslijting.

Hierbij werd opgemerkt, dat dan de ijzermassa veel grooter is, die natuurlijk minder spoedig verslijt.

De voorzitter herinnerde er aan, dat het kernpunt der bespreking is: of door groot garnituur regelmatigere afslijting wordt verkregen.

De heer Kerckhaert bracht een geval naar voren van een hengst, die rechts vóór een weinig Fransch stond. Deze liep steeds gevoelig.

De binnenzijde werd verhoogd, de buitenkant meer besneden en aan de buitenwand te vergrooten, echter zonder succes.

Tenslotte werd een nauw gepast ijzer met pantoffeltak ondergelegd, hetgeen gunstig resultaat gaf. Spreker is geen voorstander van veel garnituur.

Ook de heren Huitink, Schieman en Prinsen gaven nog hun resp. meeningen ten beste.

Dr. v. d. Plank bracht aan alle sprekers dank voor de practische inzichten bij deze discussie's geuit.

Hij gaf in overweging:

Zie rond in Uw practijk, neemt proef en zie welke resultaten deze proeven opleveren. Leg deze even vast. Noteer de standen, maar let vooral op de gangen. Tot heden hebben wij meer op de standen en te weinig aan de gangen onze aandacht geschonken en te veel getracht vlak optreden te verkrijgen. Ook werd veel waarde gehecht aan veel garnituur. Moeten wij *niet* of *wel* aan deze oude theorie vasthouden? Zoekt voor U zelf uit wat het beste is.

Verzamel deze gegevens en stuur deze aan het Instituut voor Hoefkunde. Wij zullen er dan een centrale verzameling van maken, die dienst kan doen bij het onderwijs.

Dr. Gallandat Huet dankte voor de uitnoodiging. Deze vergadering was buitengewoon leerzaam. Wij staan misschien aan den vooravond van een evolutie. Spreker verzocht zooveel mogelijk mededeelingen van aangebrachte wijzigingen in „De Hoefsmid” mede te deelen.

De voorzitter dankte Dr. v. d. Plank namens de Vereniging voor zijn bereidwilligheid dit onderwerp in te leiden.

De keuze van het onderwerp is een gelukkige geweest.

De heer Kerckhaert voegde hieraan toe, dat hij nog nooit met zoveel genoegen op de Jaarvergadering aanwezig is geweest.

De besprekingen waren anders; er is een nieuwe geest. Wij hopen Dr. v. d. Plank geen enkel jaar op onze Algem. Verg. te zullen missen.

Dr. v. d. Plank gaf gaarne de belofte bij een volgende bespreking aanwezig te zullen zijn.

Hierna sloot de voorzitter de vergadering.

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

Aan de leden wordt medegedeeld, dat op de bestuursvergadering is besloten, in 't vervolg de postquintaties voor de contributie in de eerste helft der maand Februari zal worden toegezonden.

Dit is geheel volgens art. 8 van het huishoudelijk reglement.

Leden die nog deze maand de contributie aan den Penningmeester toezenden kunnen zich de inningskosten besparen.

Namens het bestuur

H. Vossers, *Secr.*

De cursus voor onderwijzers in practisch hoefbeslag zal dit jaar wederom te Utrecht worden gehouden en op 22 Februari a.s. aanvangen.

Aan dezen cursus zullen de volgende heeren deelnemen:

H. Vermeer te Haaren; J. W. van den Bosch te Nijkerk; K. Goos te Ginneken; Th. Bolder te Angeren; E. Urema te Epe; A. E. Mettink te Vorden.

KNIEKLOPPEN BIJ HARDDRAVERS.

Gaarne wil ik mijne ervaringen daaromtrent en het verhelpen er van uiteenzetten.

Ik heb veel dravers beslagen, en moet al direkt melden, dat wat voor 't eene paard afdoende is, voor 't andere paard precies verkeerd is.

Ook leeftijd en gang spelen een groote rol.

Bij een jong paard heb ik het meest succes gehad met zeer licht beslag (1—1½ ons) doch langen hoof, en steeds door bij het opnieuw beslaan het buitentoongedeelte in hoogte af te nemen, de binnenhoefhelft maar net vlak raspen.

Bovendien komt dit besnijden den stand tegemoet, daar het in de meeste gevallen paarden zijn met Franschen stand.

Bij oudere paarden heb ik het meest toegepast het ijzer met buitentoongewicht, 3—3½ ons en besnijden als bovengenoemd, doch korten hoof.

Nog even wil ik aanhalen om den gang van het paard langer te maken, door de verzenen flink te laten zakken, met gewoon beslag 2—2½ ons ijzers, doch daarvoor moet terdege de gang van het paard in oogenschouw genomen worden (de voetas raakt bij dravers wel eens in den knoop).

Met het langer maken van den gang zal het paard minder kniebeweging hebben en beneden de knie passeeren.

Hillegersberg, 17 Jan. '35.

G. Kleyn.

* * *

In Het Paard lezen we van de hand van W. F. S. nog het volgende over het hoefbeslag bij dravers:

Door de schitterende teeltkeuze over de geheele wereld wat het fokken van den draver betreft, is men de laatste kwart eeuw enorm vooruitgegaan

in drafbeweging en daardoor natuurlijk ook in uithoudingsvermogen. Hoe gemakkelijker de drafbeweging is, des te langer zal het paard ook die drafbeweging kunnen volhouden.

Wanneer men een 25 jaar geleden het beslag van de dravers zag, dan waren het meestal voorijzers met het gewicht in het toongedeelte en dan woog zoo'n ijzer gewoonlijk 4 tot 5 ons. De achterijzers waren vrijwel voor alle dravers eender, n.m.l. zonder toonlip en met verlengde buitentak, iets omgedraaid aan het uiteinde, wegende $1\frac{1}{2}$ —2 ons. Pas eenige jaren is men er toe overgegaan in navolging van Amerika voor paarden met aanleg tot pacen, de zoogenaamde steekijzers met balken onder de voorvoeten te spijkeren en langzamerhand kwamen de oude en bekwame trainers toch tot de overtuiging dat het niet alleen knappe handen moesten zijn om een paard tot snelheid te brengen, maar dat het beslag ook een zeer voorname factor uitmaakte.

Het bleek al ras, dat feitelijk het beslag een grooten invloed uitoefende op het geheele wezen van den draver.

Onbegrijpelijk is het voor hen, die zich nooit met het trainen en vormen van een draver hebben beziggehouden, dat het verschil in houding, mond, actie, temperament zóó groot is, van hetzelfde paard dat *niet* of *wel* goed uitgebalanceerd is, dat men het zelfde paard er niet in zou erkennen. Nog eigenaardiger is het zeker, dat die verandering oogenblikkelijk naar voren treedt, zoodra het paard van *niet* passend op *passend* beslag komt te staan.

Wij willen dit eens gaarne met een voorbeeld verduidelijken.

Destijds bezaten wij een heel aardige 4-jarige merrie, van vrij goed bloed die ook aanleg had om een goede draafster te worden. Zij had nog al actie in de voorhand, en nam erg binnenwaarts op. Wanneer zij zich niettegenstaande voldoende kniebescherming toch in de knieën raakte, zette zij een geweldigen mond op en was bijna niet te houden.

Wijlen Jan de Boer gaf ons den raad te trachten dat de actie zóó hoog werd, dat zij zoogenaamd over de knieën zou gaan. Om dit te bereiken werd het dier beslagen op voorijzers van 7 ons met aangesmeed zwaar teengewicht. Het resultaat was, dat zij de knie zoo hevig raakte dat deze zeer zwaar beschadigd werd, maar toch hadden wij er een geluk bij. Zij wierp één voorijzer af en toen zagen wij van het onbeslagen voorbeen een prachtige zwevende actie, waarbij gevaar van kniekloppen totaal uitgesloten was. Nadat de knieblessuur genezen was, lieten wij de merrie vóór beslaan op ijzers van $1\frac{1}{2}$ ons, zonder teengewicht en het resultaat was verbluffend. De merrie had nu een heerlijke mond, prachtige houding en leerde als het ware uit zich zelf prima harddraven.

Hoe meer echter de fokkerij van dravers vooruit is gegaan des te eenvoudiger en lichter is ook het beslag geworden.

Een zeer voorname factor is ook het besnijden van de voeten en de hoedsmid zal hierin geheel de orders van den trainer moeten opvolgen, al zou zulks mogelijk in het geheel niet overeenkomen met wat hem aan de hoefsmidscholen werd geleerd.

Vroeger jaren was men vrij algemeen van oordeel, dat een draver lange voeten moest hebben en hooge verzenen; men meende daardoor grootere

passen van den draver te kunnen krijgen en als iedere pas 5 cM. grooter werd moest dit over zooveel passen toch ook zooveel meters beteekenen. Nu weet men echter wel beter, de voeten worden normaal gehouden en er wordt naar gestreefd het paard vlugger in beweging te maken.

Alvorens wij nu over de werkelijke training iets zouden willen gaan vertellen, willen wij er op wijzen dat de trainer steeds de grootste zorg moet hebben voor de voeten van den draver. Voeten is feitelijk wel de voornaamste aangelegenheid, trouwens, dat weet ieder mensch wel, met pijn in de voeten of knellende schoenen kan niemand een behoorlijke snelheid of een behoorlijken afstand afleggen.

Het is daarom noodzakelijk dat de voeten van den draver dagelijks van binnen en van buiten worden schoongemaakt en ingevet. De stalman die met dezen arbeid is belast, zal wanneer hij aan de voeten werkt, gelijktijdig zijn oog vestigen op het been, van knie tot kogel, van spronggewricht tot kroonrand. Hij oefent contrôle uit op den toestand der pezen en of het been ook ergens warm of gebleeserd is. Men kan voor de beenen en de voeten niet te bezorgd zijn, bij het paard dat in training is.

Toch heeft moeder natuur er weer zorg voor gedragen dat zij de zorgzame macht is, waarmede ieder trainer rekening heeft te houden. De trainer zal n.m.l. noodgedwongen zijn arbeid moeten staken zoodra het paard begint te menageeren met eten. De eetlust van den draver is de manometer van de training. Wordt de training niettegenstaande mindere voedselopname toch op den ouden voet doorgevoerd, dan zal het paard daardoor niet alleen in snelheid teruggaan maar kan er ook totaal door ten gronde worden gericht.

Beslag, voeten en voeding zijn dus de fundamenten waarop de training voor een voornaam gedeelte berust.

De Fransche trainingsmode en de Hollandsche komen het meest overeen en wel omdat de courses in Frankrijk ook niet alle op kunstbanen worden gehouden en de afstanden in beide landen varieeren van 1600 tot 3000 M.

In „Ons Trekpaard” van 21 Jan. l.l. komt het hieronderstaande artikel voor dat wij meenen goed te doen over te nemen. Schrijver gaat uit van de gedachte dat de hoefsmeden de fokkers en paardenhouders steeds voor moeten lichten en dagelijks hun kennis en ervaring onder hen moeten verspreiden; dit is zeer zeker een mooie gedachte doch sinds hoeveel tientallen van jaren wordt al niet op cursussen voor paardenfokkers, op winterlandbouwscholen en op allerlei inrichtingen van onderwijs waar paardenkennis en hygiëne wordt onderwezen, steeds de nadruk gelegd dat bij een paard, gebruikt of ongebruikt, toch regelmatig om de 5 à 6 weken het beslag moet worden vernieuwd en wat zijn de resultaten hiervan geweest? M. i. zeer bedroevend en er zullen weinig voorbeelden te vinden zijn waarbij de zuinigheid de wijsheid zoozeer bedriegt. De eenige remedie zou misschien zijn om verwaarloosd beslag driedubbel te doen betalen, doch dit schijnt in de practijk niet toe te passen. Van de zijde der stamboeken

zou het misschien wel mogelijk zijn om tusschentijdsche stalcontrôle te houden en bij gebleken tekortkomingen op hygienisch gebied maatregelen voor te stellen, die voor paard en eigenaar gunstig zouden werken en waarbij dan zeer zeker het hoefbeslag ook wel zou varen.

DE HOEF EN ZIJN VERZORGING.

Een der belangrijkste onderdeelen van het lichaam van een paard is de hoef, een op zichzelf doode hoornachtige bus, welke op zoo fijne en kunstvolle wijze aan elk lidmaat is aangepast, dat het in werkelijkheid een der meeste vitale deelen van het geheel vormt.

Practisch is zonder een der hoeven het bestaan van het dier niet mogelijk. Vele deelen, zooals oogen, ooren, staart kunnen zoo noodig gemist worden, zonder dat een direct levensgevaar of een totale ongeschiktheid behoeft op te treden. Bij de afwezigheid van een of meer hoeven is op zijn minst een normaal gebruik van het paard uitgesloten en het is om deze reden, dat dit lichaamsonderdeel zoo'n hoogst belangrijke functie bij de levensverrichtingen van het paard te vervullen heeft.

Eenige honderde kilo's, soms tot 1000 en meer, komen te rusten op deze vier fijn geconstrueerde hoornige deelen. Wanneer men zulks goed bedenkt, dan zal ieder begrijpen, zonder kennis te hebben van den anatomischen bouw van het onderste deel van elk lidmaat, dat een normale levensfunctie van het dier niet mogelijk is, als niet deze deelen in optima forma hun plaats hebben, die zij hebben moeten.

De hoef is eigenlijk voor het paard als gebruiksdier van even groot gewicht, als elk ander orgaan als longen, hart, maag. Geen dezer organen kan voor een normale levensfunctie gemist worden, mag zelfs niet eens afwijkingen vertoonen. En zoo is het ook met den hoef. Het ontbreken ervan stoort direct totaal de levensverrichtingen, terwijl gebreken eraan steeds meebrengen of een tijdelijke totale storing dier verrichtingen of eene altijd durende gedeeltelijke storing.

Wordt dit in het dagelijksch leven wel met voldoende ernst als zoodanig opgevat? Wij gelooven van niet en trekken deze conclusie uit hetgeen bijna elken dag te constateeren is. De toestand, waarin vaak de hoeven verkeeren, laat geen twijfel voor de weinige kennis en de geringe belangstelling voor het wezen ervan. Men ziet aan andere minder belangrijke zaken veel meer aandacht besteden, o. a. bij aanbrengen van vleesch voor een mooi uiterlijk. Doch de hoef, die komt veelal pas aan de beurt als er een keuring in het zicht is en men z.g.n. op zijn Zondagsch met mooi gepoetste schoenen voor den dag komen wil.

Wij hopen later de gelegenheid te hebben in dit orgaan dieper in te gaan op de ontwikkeling, groei en fundamenteele verzorging der hoeven, doch zullen thans volstaan met het feit te constateeren, dat er over dit belangrijke lichaamsdeel hoogst ongewenschte opvattingen en toestanden heerschen. En daarbij rijst dan direct de vraag, wie is de schuld daarvan? Hoe komt het toch, dat aan dit voor de normale levensverrichtingen onmisbare lichaamsdeel zoo weinig aandacht besteed wordt? Het antwoord is zeer eenvoudig, zoo luidt het oppervlakkige oordeel. De fokkers en bezitters

van paarden dragen daarvoor de groote verantwoordelijkheid, want het is hun belang, indien de verrichtingen van het paard op de meest gunstige wijze tot uiting komen. Zij moeten het paard gebruiken of laten gebruiken en wie heeft meer belang dan zij bij een normale functioneering van het geheele individu. Oppervlakkig een logische redeneering, doch welks logica bedenkelijk wordt, wanneer er verband gezocht wordt tusschen het wezen van den hoof en diens functie. Dan zal blijken, dat er een diepgaande studie en groote kennis noodig is, en de zaak niet zoo eenvoudig is en dat ook andere behalve fokkers en eigenaars, verantwoordelijkheid meedragen. Dit zijn de werkelijke verzorgers van de hoeven, n.l. de hoefsmiden. De aanduiding van hun ambt „smeden van den hoof” spreekt al voor zich zelf, en als wij dan bovenstaande over de belangrijkheid van de hoeven in het volle licht beschouwen, dan treedt ook naar voren het gewicht van den „hoefsmid”. Het kan toch niet zijn bloote taak zijn een stuk ijzer zoodanig te verbuigen, dat het ongeveer den vorm van een hoof verkrijgt en daaraan met behulp van enkele nagels bevestigd wordt. Wanneer het alleen dat was, dan waren daarvoor geen speciale vakmensen noodig en zouden velen het vak van „hoefsmid” tot hun eigendom kunnen maken. Doch er is meer noodig en wel allereerst volledige kennis van het wezen en de functie van den hoof. Moet deze wetenschap dan ook niet het eigendom zijn van den fokker en gebruiker van paarden? Zeker, dat zou het ook zijn, indien zij naast dit geen enkel ander bedrijf uitoefenden. Doch de meesten zijn daarbij verbouwer van granen, telers van fruit, fokkers en gebruikers van rundvee, kippen of houders van paarden voor industriedoeleinden enz., en om nu van deze personen naast al deze takken van bedrijf ook nog van het hoefsmidbedrijf de hoogste wetenschappelijke kennis te eischen zou even onmogelijk zijn, als van een professor te eischen dat hij specialiteit was in alle onderdeelen der wetenschap. De studie en de kennis van den hoof en de verzorging daarvan behoort tot het terrein allereerst van den hoefsmid. Dit terrein is niet zoo eng en bekrompen als het misschien wel eens gezien wordt. Het is niet alleen de taak van den hoefsmid in afwachting te leven totdat een paard hem ter verzorging van de hoeven aangeboden wordt. Hij moet in de eerste plaats zich bewust zijn van de belangrijke beteekenis, welke de hoof voor een paard heeft en eenmaal in het bezit van deze wetenschap, krijgt zijn taak een algemeene strekking. Afwachten, totdat hem paarden met abnormale en slecht verzorgde hoeven worden voorgebracht zou precies hetzelfde beteekenen als wanneer het lot van tuberculoslidders bij menschen werd overgelaten aan de patienten zelf. Juist is het verwijt, wat vaak te hooren is, „de boer loopt met de centen van den smid in zijn zak”, doch niet minder onjuist is de stelling, dat de fokker volledig en vóór alle anderen op de hoogte dient te zijn met kennis over bouw en verpleging van den hoof. Dat is, wij mogen het hier wel eens openlijk zeggen, allereerst het terrein van den hoefsmid. Zijn ambt leent zich voor een speciale en diepe kennis van den hoof en zijn functie en zoo hij dit niet heeft, wel, dan heeft hij ook geen recht den naam van hoefsmid te dragen. En nu treedt duidelijk het verschil op tusschen hem en den eigenaar of gebruiker van paarden, die weliswaar groot belang heeft bij een goeden

hoef en diens verzorging, doch die toch het paard heeft te gebruiken ter behartiging van vele en andere belangen, welke alle ook speciale kennis vereischen. De hoefsmid is er daarentegen — althans het maakt een belangrijk onderdeel van zijn beroep uit — voor de verzorging en de goede functioneering van de hoeven in het algemeen. Het is het bedrijf, waarin zijn bijzondere belangen liggen. Wanneer de paarden dan maar bij hem gebracht worden of zijn consult tijdig ingeroepen wordt, dan zou er veel goed gemaakt kunnen worden, is een veel voorkomende uiting van hoefsmeden. Doch zij vergeten, dat zij daarbij toch eenigszins het paard achter den wagen spannen. Al ziet de fokker nog zoo weinig de slecht verzorgde hoeven van zijn paard, en al heeft hij er nog zoo weinig verstand van, daarmee is nog niet gezegd, dat de hoefsmid zich van verantwoordelijkheid ontslaan mag. Het is zijn taak dagelijks zijn kennis en ervaring te verspreiden en de fokkers in- en voor te lichten, en hoewel hij niet altijd een dankbare oogst daarvoor zal inhalen, mag het hem ondertusschen niet weerhouden als leermeester voor dit onmisbare lichaamsdeel van een paard op te treden. Er zijn er gelukkig — echter niet veel — die men ongevraagd adviezen en wenken geven ziet ¹⁾. Daarnaast is het zeker de plicht van fokker en gebruiker van paarden de stem van den hoefsmid niet te laten zijn als een roepende in de woestijn, doch zijn adviezen en wenken moeten aanvaard worden door de fokkers als middelen om hun eigen belangen te bevorderen.

En wanneer wij dit dan hier uiten in het belang van fokkers en hoefsmeden dan mogen we hier zeker uitdrukking geven aan het feit, dat vele paardenfokkers — de goeden niet te na gesproken — geen of weinig moeite

¹⁾ Hetgeen men den paardenverbruiker steeds voorhoudt of behoort voor te houden, komt zoo ongeveer op het volgende neer:

Na 4 tot 5 weken is de hoefvorm tengevolge van den hoorn groei veranderd en moet hieraan door een vakkundig besnijden van den hoof weer een normaal aanzien worden gegeven. Het ijzer is tengevolge van het groeien van den hoof te nauw en te kort geworden, de hoornstraal komt niet meer voldoende met den bodem in aanraking, de lengteverhouding tusschen den toonwand en den verzenwand is verbroken en aangezien reeds bij een normalen hoefvorm en bij een normalen beenstand de beide hoefhelften niet gelijkvormig zijn, zoo zal ook de draagvlakte van den hoof van de beide hoefhelften en de normale verhouding tusschen de lengte van den hoornwand hiervan ongelijk worden. De gewijzigde hoogte van binnen- en buitenwand en de normale verhouding tusschen toon- en verzenwand moeten dus worden hersteld. Wanneer deze verhoudingen niet worden hersteld, zal dit een zeer nadeeligen invloed kunnen uitoefenen op de pezen en op de banden van de beenen en kan het ook leiden tot misvormingen van den hoof die later niet gemakkelijk meer te herstellen zijn.

De hoornzool en de hoornstraal moeten ook een bewerking ondergaan; van de hoornzool neemt men de z.g. doode hoorn weg, zoodat zich daar geen vuilophooping kan gaan vormen of vreemde voorwerpen zich gaan vastzetten. Van den gezonden hoornstraal zal men niets afnemen, alleen losse deelen verwijderen die bij rotstraal slechts aanleiding geven tot verder voortwoekeren. Van de steunsels wanden wordt niets afgenomen, daar dit het hoefmechanisme zou tegenwerken en het zich ontwikkelen van een plathoef zou bevorderen. De steunsels moeten ten allen tijde sterk gelaten worden omdat zij zoo'n belangrijk aandeel hebben bij het dragen van den lichaamslast.

Om deze redenen moet dus een beslag vernieuwd worden om de 5 à 6 weken en men moet dus niet van de min- of meerdere slijtage van het ijzer hierbij in de eerste plaats uitgaan. Het is de plicht van den hoefsmid en van den dierenarts om waar het ook van pas mocht zijn, dit aan den paardenverbruiker duidelijk te maken en op dit aambeeld te hameren.

en kosten over hebben voor het volgen van cursussen of bijhouden van literatuur, doch daartegenover — en dit betreuen wij voor dit speciale vak nog veel meer — ook vele hoefsmeden een nederige en haast vulgaire opvatting van hun beroep hebben en zich weinig of geen moeite getroosten alles bij te houden, hetgeen over dit vitale onderdeel van een paard geschreven en besproken wordt. Zelfs bereikte ons dezer dagen de hoogst betreuenswaardige tijding, dat het eenige in Nederland bestaande vak-kundig tijdschrift op dit gebied „De Hoefsmid” dreigt te niet te gaan, omdat te weinig belangstelling ervoor bestaat onder de hoefsmeden en velen geen abonné zijn.

Wij veroorloven ons de meening te uiten, dat de belangstelling voor den hoef en zijne verpleging (gedenk daarbij het spreekwoordelijk gezegde: geen voet geen paard) gekweekt moet worden door den hoefsmid en niet in eerste instantie door de fokkers en gebruikers van paarden. Deze zullen zeker in hooge mate alle adviezen en wenken waardeeren en zeker wanneer hun de voordeelen worden aangetoond. Misschien hebben echter de fokkers een andere taak te vervullen, n.l. hun hoefsmeden op te wekken tot het bijhouden en onderhouden van de kennis van dit hoogst voorname vak, waartoe niet in de laatste plaats behoort het bijhouden van de vakliteratuur.

ADVERTENTIE

RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID

Het voorjaarsexamen zal gehouden worden in de maanden April en Mei. Schriftelijke aanmelding vóór 1 April a.s. aan den Secretaris der examencommissie,

Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET, Danckertstraat 11 te 's-Gravenhage,

onder overlegging van een bewijs dat een twee-jarige hoefbeslag-cursus is gevolgd, of voor 1 Juli 1919 een diploma als hoefsmid is behaald en nauwkeurige opgave van den leeftijd en woonplaats.

Aan de Leiders van Cursussen wordt beleefd verzocht opgave te willen doen van namen, voornamen, leeftijden en adressen hunner leerlingen die aan het examen deelnemen en hunnen medewerking te willen verleen, dat voor den aanvang der examens de benodigde stukken bij de secretaris worden ingeleverd.

Aan hen, die reeds eerder aan het examen deelnamen wordt verzocht op te geven wanneer zij examen deden en aan welken cursus zij zijn opgeleid.

Het examengeld bedraagt f 5.— en moet bij den aanvang van het examen worden voldaan.

De Commissie belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid.

Herinnering aan het concours-hippique te Wassenaar 1934, een plaats waar de auto wel domineert, doch waar de liefhebberij voor het tuigpaard nog onverflauwd blijft bestaan.

WAT DE WEGEN- EN RIJWIELBELASTINGEN VERLEDEN JAAR OPBRACHTEN.

A. Wegenbelasting.

Maand.	Opbrengst 1934.	Opbrengst 1933.	Vermeerdering of vermindering in 1934
Januari	f 837.462,29	f 701.148,93	+ f 136.313,36
Februari	„ 760.275,13	„ 691.526,06	+ „ 68.749,07
Maart	„ 818.615,02	„ 705.381,41	+ „ 113.233,61
April	„ 3.614.038,21	„ 3.552.567,77	+ „ 61.470,44
Mei	„ 1.927.936,43	„ 2.035.511,05	— „ 107.574,62
Juni	„ 874.315,24	„ 786.373,71	+ „ 87.941,53
Juli	„ 1.113.160,73	„ 1.068.339,86	+ „ 44.820,87
Augustus	„ 903.360,33	„ 842.604,45	+ „ 60.755,88
September	„ 722.724,95	„ 757.956,58	— „ 35.231,63
October	„ 1.067.624,68	„ 909.266,34	+ „ 158.358,34
November	„ 805.830,62	„ 773.969,89	+ „ 31.860,73
December	„ 889.702,11	„ 604.262,45	+ „ 285.439,66
Totaal	f 14.335.045,74	f 13.428.908,50	+ f 906.137,24

B. Rijwielbelasting.

Januari	f 12.517,50	f 10.920,—	+ f 1.597,50
Februari	„ 17.242,50	„ 13.197,50	+ „ 4.045,—
Maart	„ 26.757,50	„ 34.470,—	— „ 7.712,50
April	„ 34.877,50	„ 42.315,—	— „ 7.437,50
Mei	„ 28.582,50	„ 28.832,50	— „ 250,—
Juni	„ 10.847,50	„ 9.752,50	+ „ 1.095,—
Juli	„ 4.407.627,50	„ 3.993.675,—	+ „ 413.952,50
Augustus	„ 2.717.912,50	„ 2.929.827,50	— „ 211.915,—
September	„ 124.670,—	„ 119.640,—	+ „ 5.030,—
October	„ 58.052,50	„ 41.877,50	+ „ 16.175,—
November	„ 34.457,50	„ 18.550,—	+ „ 15.907,50
December	„ 20.215,—	„ 6.505,—	+ „ 13.710,—
Totaal	f 7.493.760,—	f 7.249.562,50	+ f 244.197,50

Tezamen meerdere opbrengst in 1934 / 1.150.334,74

Ramingen en opbrengsten van de wegen- en rijwielbelasting te zamen.

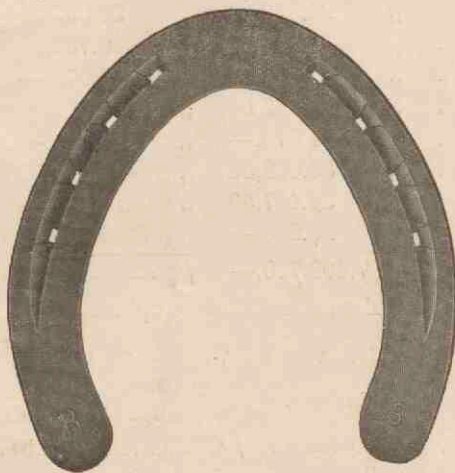
Jaar.	Opbrengst.	Totale wegenbel.	Opbrengst rijwielbel.	Meer opgebracht dan raming.
1927	f 6.545.011	f 6.032.271	f 12.577.282	f 2.427.282
1928	„ 7.883.778	„ 5.631.809	„ 13.515.587	„ 1.835.587
1929	„ 9.444.404	„ 6.395.890	„ 15.840.294	„ 3.015.294
1930	„ 10.887.336	„ 6.829.193	„ 17.716.529	„ 2.716.529
1931	„ 12.107.590	„ 6.926.205	„ 19.033.795	„ 1.033.795
1932	„ 12.816.213	„ 6.993.222	„ 19.109.435	„ 809.435
1933	„ 13.428.908	„ 7.249.562	„ 20.678.470	„ 1.678.470
1934	„ 14.335.046	„ 7.493.760	„ 21.828.806	„ 828.806
1935 ¹⁾	—	—	—	—

¹⁾ Motorrijtuigenbelasting (raming).

Abonné's sluit de handen ineen en werf abonné's!

Uw eigen vakblad gaat daardoor vooruit en kan U meer brengen. Daarenboven dient gij nog op andere wijze Uw eigen voordeel, omdat zij, die vóór 1 Maart een abonné aanbrengeu, als een aantrekkelijke premie onze fraaie, in 4 kleuren uitgevoerden kalender franco toegezonden krijgen

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

DE HOEFSMID

Officieel Orgaan van de Vereniging van Onderwijzers in praktisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIEN

1—10 regels (breedte $5\frac{3}{4}$ cM.) f 2.—;
iedere regel meer f 0.20. — Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage

Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: Hoefmechanisme. — Het verleggen van ijzers. — Hoefbeslag-cursus te Arnhem. — Hoefbeslag bij dravers. — Aan de vruchten kent men den boom. — Hoefbeslag-cursus te Gulpen. — Korte mededeelingen. — Advertentiën.

HOEFMECHANISME.

Wisselt de lengte van den hoef?

Bij beschouwingen over het hoefmechanisme wordt m.i. aan den bouw van de harde hoornige deelen van den hoef en hun ligging ten opzichte van elkaar niet voldoende aandacht geschonken.

Men kent vaak aan de weke en meer veerkrachtige deelen, het straal-kussen, de hoefkraakbeenderen en ook aan de straal en te groote rol toe. Het is niet denkbaar, dat deze weekere deelen voor de taak gesteld zouden zijn, de uitzetting van de harde deelen teweeg te brengen. Ze zouden zich daarbij zelf beleedigen.

De uitzetting *moet* uitgaan van de harde deelen zelf; de weke deelen hebben de taak te vervullen deze beweging soepelder te maken en hoogstens kunnen ze wat meehelpen. Overigens zijn ze de belangrijke zetels van bloedvaten, zenuwen enz., en is hun beweging noodig voor een goede bloedsomloop en hiermede een goede voeding van den voet (zuigperspompwerking).

De hoornige deelen zijn ter verduidelijking geteekend. Teekening I stelt voor de hoornige zool van boven gezien, dus van de bolle zijde. Het punt *m* moet men dus hooger denken dan de omgeving. Als nu deze zool wordt neergedrukt, hetgeen bij het hoefmechanisme gebeurt door de neerwaartsche druk van het naar beneden draaiende hoefbeen, is het noodzakelijke gevolg, dat de hoornzool de vorm aanneemt van de stippellijn. Hoe verder verwijderd van het punt *m*, hoe meer de zijdelingsche verplaatsing van de zooltakken toeneemt. Duidelijk is deze vormverandering te demonstreeren met een uitgeknipt model van papier of carton.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

19 MRF-1935

UTRECHT

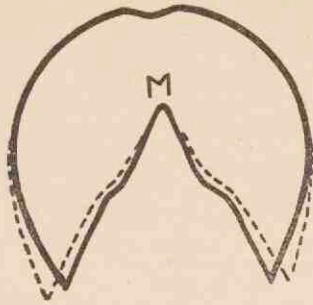

Fig. I.

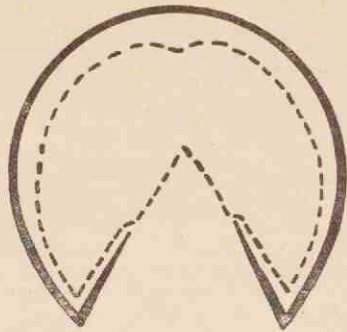

Fig. II.

Teekening II is een schematische voorstelling van den hoornwand met de steunsels. De hoornwand is een koker, die aan de achterkant open is en er dus in z'n bouw heelemaal op berekend is, deze opening te laten vergrooten of verkleinen.

Denkt men nu de zool van teekening I gelegd in den hoornigen koker van teekening II (de stippellijn geeft dit aan) dan begrijpt men direct, dat de op de teekening I aangegeven uitzetting van de zooltakken als gevolg *moet* hebben dezelfde uitzetting van den hoornwand, speciaal in het achterste gedeelte.

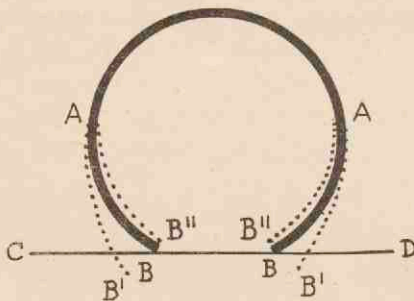

Fig. III.

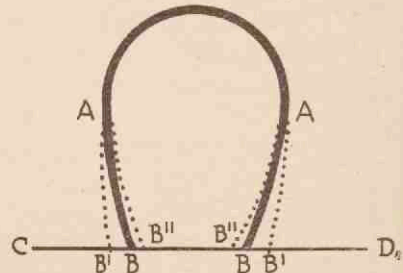

Fig. IV.

De teekeningen III en IV geven deze uitzetting, met opzet overdreven geteekend, weer. De gebogen lijnen AB zijn de standen der verzenwanden in rust, AB^I stellen de standen voor, die bij maximale uitzetting zijn bereikt. De lengten van de lijnen AB en AB^I moeten bij beide hoeven gelijk blijven. CD is de lijn, die door de beide steunselhoeken gaat. De afstanden van de punten B^I tot die lijn geven dus de lengte-toenamen van den hoef weer. Men ziet, dat bij gelijke zijdelingsche uitzetting bij wijden hoefvorm de lengte-toename aanmerkelijk is, terwijl bij den nauwen hoefvorm deze niet noemenswaard is.

Het hangt dus van den vorm van den hoef af, of de lengte bij het hoefmechanisme al dan niet merkbaar zal toenemen.

Ook het al of niet merkbaar korter worden van den hoof in de 3de steunperiode (juist vóór het afzetten), zooals door Prof. Kroon is gemeten, is afhankelijk van den vorm. De stippellijnen AB^{II} op de teekeningen III en IV geven dit duidelijk weer.

Na bovenstaande theoretische beschouwing moet men niet meenen, dat hiermede het heele hoofmechanisme is verklaard. Er zit nog heel wat meer aan vast. O.a. de schuine ligging van de steunsels en de schuinere stand, die de toonwand aanneemt bij verkleining van den toonhoek maken de zaak gecompliceerder, dan men zoo oppervlakkig zou denken. Deze complicatie's zullen echter meer de vormverandering van den kroonrand dan van den draagrand betreffen. Aangenomen mag worden, dat de beweging van den draagrand in hoofdtrekken is, zooals de teekeningen III en IV aangeven, alleen natuurlijk in minder sterke mate.

B. Crezee.

HET VERLEGGEN VAN IJZERS.

Het woord geeft al aan, wat de bedoeling is en wanneer de boer zijn paard aan de smederij brengt, zegt hij: „Smid, wil je 't paard even de ijzers verleggen.”

Zijn de ijzers niet gelijkmatig afgesleten, dan wil hij er ter verduidelijking nog wel bijzeggen: „Je moet ze meteen omleggen, dan kan hij er nog een poosje langer op loopen.” De ijzers worden dus niet alleen verlegd, omdat de voeten te lang zijn, doch ook om de ijzers langer te laten meegaan. De smid legt dan het linker ijzer onder den rechtervoet en omgekeerd, nadat eerst het linker ijzer versmeed is tot een rechter en omgekeerd. De hoefsmid, die zijn vak verstaat, en wat voor het paard voelt, besnijdt zoodanig, dat het verschil niet te groot wordt.

Ook het passen is ons door wijlen Prof. Kroon en Van Angeren nooit per m/m onderwezen, doch werd gezegd, dat dit afhing van den vorm der hoeven, dienst en waar deze dienst verricht werd, dus speling genoeg.

Ik kreeg pas nog een paard aan de smederij, dat 4 maanden op de ijzers geloopt had, zonder dat ze er in dien tijd onderuit waren geweest. Door den goeden stand en hoofvorm en daardoor regelmatigen groei, lagen de ijzers nog goed. Ter zelfder tijd kreeg ik een paard met vóór een nauwe en een wijde hoof (ook 4 maand geleden beslagen). De wijde hoof was over het ijzer gegroeid, de nauwe nog niet geheel. Bij een wijden hoof dus meer garnituur dan bij een nauwen, evenals het ons geleerd is. Bij paarden, waarvan alleen de toon aangroeit, waar dus de voet langer wordt (vooruit groeit), moet het ijzer niet te kort zijn, anders zou het midden onder den voet komen te zitten. Ook ziet u hieruit, dat het nog lang niet zoover is, dat de paarden met de 6 weken beslagen worden. Ik voor mij geloof nog steeds, dat dit komt, omdat de boer zelf het noodzakelijke daarvan niet inziet; ook de slechte tijd zal hieraan niet vreemd zijn. Ik houd mijn klanten steeds voor, dat het beter is een paard onbeslagen te gebruiken en dan tijdig te laten bijwerken,

dan te laten beslaan en veel te lang laten loopen. Maar veel heb ik nog niet gewonnen, want ze hebben het allen hard noodig, wanneer ze komen. Heeft men dan zoo'n paard netjes opgeknapt, dan zegt de klant, die het *ziet* tenminste: „Smid, ik zou mijn eigen paard niet herkennen, zoo is hij opgeknapt.” Dan zegt hij vriendelijk goedendag om over een maand of vier terug te komen.

J. W. K.

CURSUS IN HOEFBESLAG TE ARNHEM.

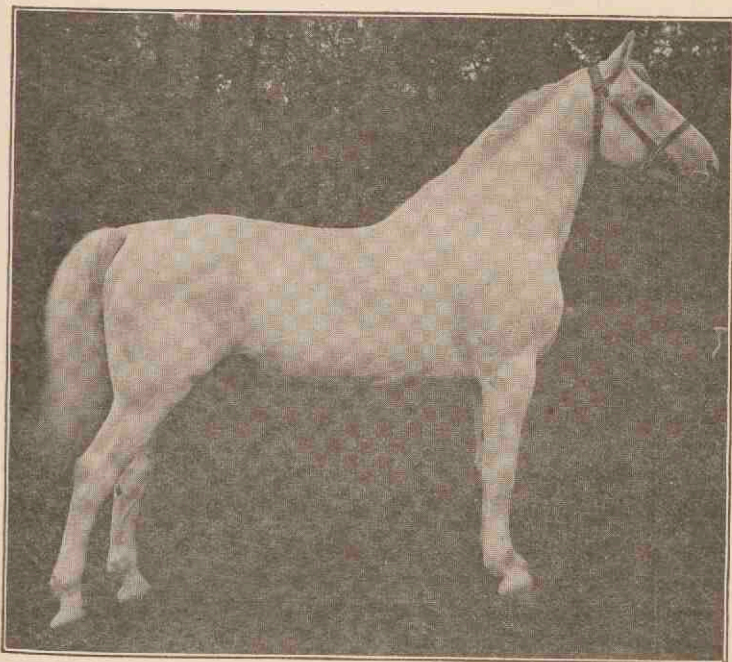
Staande van l. naar r.: J. A. Th. Meyer, G. Berends, B. J. Versteegen, H. J. J. Brandts, M. G. Kobussen, A. B. IJseldijk, G. H. Hanekamp, Joh. Tangelder (pract. leider), B. A. C. Capel (leider). Zittend: J. Th. G. Versteeg, Th. F. Arendsen, J. W. H. ten Broek.

Bovenstaande foto is genomen van den cursus in hoefbeslag, welke de laatste twee jaren aldaar is gehouden en die op 23 Maart a.s. eindigt. De cursus heeft bestaan uit 16 theoretische lessen en uit 20 praktische lessen, welke laatste gegeven werden van één uur tot half zes des namiddags in de ambachtsschool te Arnhem. Deze school leende zich hiertoe uitnemend, terwijl de cursus de volle medewerking genoot van den directeur dier inrichting en diens personeel. De theoretische lessen vonden in de avonduren plaats, welke regeling getroffen werd op verzoek der leerlingen en in overeenstemming met hunne werkgevers, die het missen van een heelen dag van hun personeel bezwaarlijk vonden. Het paardenmateriaal dat voor het onderwijs benodigd was, is steeds in voldoende mate te vinden geweest en de animo van de leerlingen om de lessen te volgen was in het algemeen zeer groot.

Als een nadeel wordt gevoeld de consequenties van de arbeidswet, waardoor het den leerlingen niet wordt toegestaan de avonduren aan eigen oefening te besteden.

EEN EN ANDER OVER HET HOEFBESLAG VAN DEN DRAVER.

De redactie van dit orgaan verzocht mij reeds eenige malen een artikel te schrijven over het hoefbeslag van den draver. Het vervullen van dit verzoek is niet zoo eenvoudig, omdat volgens onze ervaringen daar absoluut geen vaste lijn voor aan te geven is. Vroeger jaren, toen hier in Holland uit-

Russische draver. De mooi gelijnde Orloff-hengst Tabor II.

sluitend met den origineelen Frieschen harddraver op de korte baan geharddraafd werd, was het hoefbeslag voor den draver meestal gelijk aan dat van den gewonen klepper. Hoogstens werd daaraan iets meer zorg besteed, om strijken of aftrappen der voorijzers te voorkomen.

Toen men later den Russischen draver invoerde, veroorzaakte dit voor den hoefsmid weinig hoofdbrekens, omdat de Russische draver, evenals de Frieschen, van huis uit natuurdravers waren. Voor deze dravers, die een aangeboren zuiver vierkanten draf hadden, was ook alle beenbekleding overbodig. Wie wist in die jaren van het bestaan van gummiboots, knie-, pees-, of achtergamachen, of elboogbeschermers. Heel anders werd de situatie toen men later den Amerikaanschen draver invoerde en daarmee begon te fokken. In Amerika heeft men naast den draver ook den pacer, waarvoor in dat land speciale courses worden uitgeschreven. De pacer (in Holland ook

wel telganger genoemd) verplaatst het rechtersvoorbeen gelijktijdig met het rechterachterbeen, evenzoo ook de linkerbeenen.

Wat wij nu gaan vertellen, schreven wij reeds eerder onder „Nuttige wenken” in de Paardenwereld, en toch, zooals de zaak er nu voor staat, wij weten dat er vooral in de noordelijke provincien veel draverliefhebbers wonen die hun draver of dravers zelf rijden, en feitelijk van het hoefbeslag of balans weinig af weten, dikwijls hun paard(en) naar den hoefsmid brengen met de orders om er 4 nieuwe ijzers onder te slaan.

Hoe ontzaggelijk moeilijk het zelfs voor een ervaren trainer is om direct te bepalen welk gewicht en ijzers het paard moet hebben, willen wij, door eenige feiten uit eigen ervaring mede te deelen, aantonen, dat er feitelijk geen peil op te trekken is. Een luchtballon die b.v. te hoog stijgt, kan men door gas te laten ontsnappen tot dalen dwingen; evenzoo zal de ballon weer gaan stijgen als de ballast uitgeworpen wordt. Nog veel dergelijke voorbeelden zouden wij aan kunnen halen; 't heeft echter weinig zin, vandaar dat wij ons thans willen bepalen met feiten te noemen waarmede wij aan willen toonen dat men over het draverhoefbeslag nooit uitgestudeerd raakt, en dat men geregeld weer voor nieuwe problemen komt te staan. Vroeger jaren werden de paarden die veel aanleg tot pacen hadden, gedwongen te draven door hun met zware ijzers (toongewichten, schoenen, loodringen en wat al niet meer) aan de voorbeenen te belasten. In de glorie dagen van Woestduin zagen wij b.v. een Glen Abdullah en een Indigo Boy in de baan verschijnen met enorme groote lange voorvoeten en bijna aan iederen hoef \pm 3 KG. gewicht aan ijzers etc. Met ontzaggelijk veel snelheid en beenbeweging vlogen deze paarden van den start, klopten zich daarbij meestal flink aan de knieën en elbogen en waren meestal niet in staat om deze aanvangsnelheid tot aan het einde vol te houden. Men schreef dit niet volhouden meestal toe aan gebrek aan uithoudingsvermogen. Wij voor ons zijn van meening dat niet het uithoudingsvermogen hieraan schuld had, doch alleen de belasting van het zware gewicht, waardoor de paarden zich spierlam liepen. In een Amerikaansch tijdschrift lazen wij ook, dat men vroeger jaren, de later wereldberoemd geworden Peter the Great een ongelooflijk zware portie gewicht aan de voorbeenen hing om hem aan het draven te krijgen. De schrijver, die tevens een zeer interessante beschrijving geeft van den levensloop van den grooten Peter, voegt er gelijktijdig aan toe, dat, indien Peter thans als jong paard tot draver gevormd moest worden, zeer zeker een heel andere methode op hem zou toegepast worden. Een volgende keer hopen wij een en ander te vermelden, hoe paarden als boven aangegeven thans zonder zware belasting aan het draven gebracht worden, en, met succes.

(Wordt vervolgd).

A. C o m m i j s.

AAN DE VRUCHTEN KENT MEN DEN BOOM.

Aan de oude ijzers (nl. aan de afslijting ervan) kent men den hoefsmid.

Naar aanleiding van de uiterst scherpe tegenstelling tusschen verschillende deskundigen over ruim of nauw beslag, ter voorkoming of verbetering van nauwe hoeven, lijkt 't mij toe, dat er verschil van meening is wat nauw en wat ruim beslag is. Een goede beoordeeling daarvan vereischt, dunkt

mij, in de eerste plaats vaststelling of 't onderhavige paard een langwerpige ovale, gewoon ovale, of wel cirkel-ovale hoef heeft. Waar nu tegenwoordig (althans in mijn omgeving) het overgrootste deel der paarden van gekruist ras is, kan ik getuigen dat deze bijna alle gewoon ovale hoeven hebben.

Door bij 't maken van het ijzer en bij het besnijden van den hoef aan dezen vorm vast te houden verkrijgt men als 't ware vanzelf een ijzer met ruime takken, waardoor sterke wanden en ruime flinke hielen. Vervormt men echter dezen ovalen hoef (door te sterk inkorten aan de toon en te weinig afnemen van de hielen) tot een cirkelronden hoef, dan ontstaan brokkelige zijwanden en nauwe hielen. Neemt men van de hielen ook nog te veel af, dan is wat men noemt de wijde klemhoef geboren. Op 't oog zal echter een beslag van cirkel-ovale ijzers ruim om den wand gepast, een ruim beslag lijken niettegenstaande de takken zoo bijgedraaid moeten worden, dat de ruimte tusschen de ijzertakken tegenover de breedte genomen van buitenkant tot binnenkant van het ijzer dwars over den hoef veel te gering is. Bij het ijzer van gewoon ovalen vorm heeft men altijd naar verhouding ruime hielen. Deze ijzers worden nooit zoo ruim gepast om den wand als de eerstbedoelde, geven dus altijd eerder een indruk van nauw beslag. Meer wil ik er niet van schrijven, wel noodig ik ieder belangstellende uit eens de oude ijzers bij mij te komen bezichtigen.

Den Haag, Lage Zand 18.

H. Weyermans.

Cursus in hoefbeslag te Gulpen.

Van rechts naar links: Vossen (onderwijzer-hoefsmid), Muyzers, Hodiamont, Remmers, Heuschen, Bessens, Hupperets (met hoefijzer en tang), Vermeeren, Mommer. De voorvoet wordt opgetild door Lemmerlijn en de jongen die het paard vasthoudt is een zoon van den eigenaar der smederij.

KORTE MEDEDEELINGEN

De heer P. A. Butler, Rijks Gedipl. Onderwijzer in practisch hoefbeslag te Biezelingte stuurt ons de volgende mededeeling:

De Provinciale Middelburgse Courant van Zaterdag 16 Febr. 1935 vermeldt o.m. het volgende:

De dure wegebelasting.

Breskens. De N.V. van Melle's Conf. Works, die haar goederen naar en van de haven steeds per vrachtauto vervoerde, neemt in verband met de zoo sterk verhoogde wegebelasting thans een proef met het vervoer per paard en wagen.

Het orgaan voor Smedenpatroons verzoekt ons onderstaand stuk over te nemen en gaarne voldoen wij hieraan daar het nuttig is dat nieuwe uitvindingen op hoefbeslag-gebied onder de oogen der practici komen. Het scherpe beslag heeft al tot heel wat uitvindingen geleid, doch de meeste zijn al tot museum-stukken teruggebracht. In ons land zijn de twee gangbare methoden van op scherp zetten de insteek- en de schroefkalkoenen, waarbij de kalkoenen zelf in ontelbare variaties kunnen worden gemaakt. Deze beide methoden voldoen in de behoeften hier te lande en zoolang niet aangetoond kan worden dat een betere en goedkoopere wijze kan worden aangewend, zullen deze beide beproefde methoden worden bestendigd. De urgentie van scherp beslag is voor een land als Zweden veel grooter dan voor ons land en het laat zich dan ook denken, dat hetgeen daar wellicht aanbeveling zou verdienen, hier als omslachtig en duur zou worden veroordeeld. Alleen al om deze redenen zal het moeilijk zijn om de Zweedsche uitvinding in aanmerking te doen komen om de plaats van de bij ons ingeburgerde schroef- en insteek-kalkoenen te gaan innemen.

TECHNIEK EN PRAKTIJK.

Een nieuw model hoefstift en hoefijzer. — Gemakkelijk verwisselbare kalkoenen.

Van een Zweedsche fabriek ontvingen wij een paar hoefijzers met verwisselbare kalkoenen.

Dit hoefijzer is iets geheel nieuws en hierop is in alle landen patent aangevraagd.

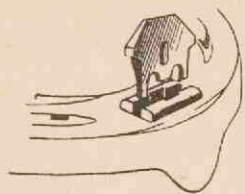
Wij meenden onze leden ook met deze nieuwe vinding op de hoogte te moeten houden.

Daartoe vroegen wij nadere inlichtingen en cliché's van de fabriek, die ze ons tot dat doel welwillend afstond.

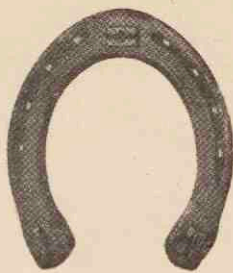
De hoefijzers en onderdeelen zijn op het secretariaat te bezichtigen.

Bijgaande afbeeldingen komen onzen leden wellicht iets vreemd voor, daar ze in het buitenland werden vervaardigd, waar de toestanden geheel

anders zijn dan bij ons. Ook bij verdere beoordeeling zal men daarmede wel rekening willen houden.

Inslaan van de hoefstift.

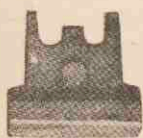
Hoefijzer met ingeslagen zijstukken.

Omtrent het hoefijzer met de kalkoenen deelt men ons mede:

Voor het beslaan worden gewone hoefnagels gebruikt.

Aan de teen- en de beide hieleinden van het hoefijzer worden rechthoekige gaten van een bepaalde grootte gemaakt. In deze gaten worden twee geheel aan elkaar gelijke zijstukken gemonteerd. In de door de fabriek vervaardigde hoefijzers zijn deze stukken reeds aangebracht.

Tusschen deze twee zijstukken in wordt nu de hoefstift ingeslagen. Het geheel is zoodanig geconstrueerd, dat 't middelste deel van de stift bij het

Stompe stift.

Scherpe stift.

Dwars stift.

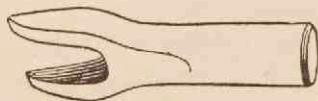

Algemeene stift.

inslaan wordt vastgeklemd en de beide zijpunten automatisch in tegen-gestelde richting komen vast te zitten. Doordat het beste werktuigstaal wordt gebruikt, wordt verslijten van de gaten voorkomen.

Door deze constructie bereikt men het volgende:

1. De uit gehard werktuigstaal vervaardigde hoefstiften verslijten het

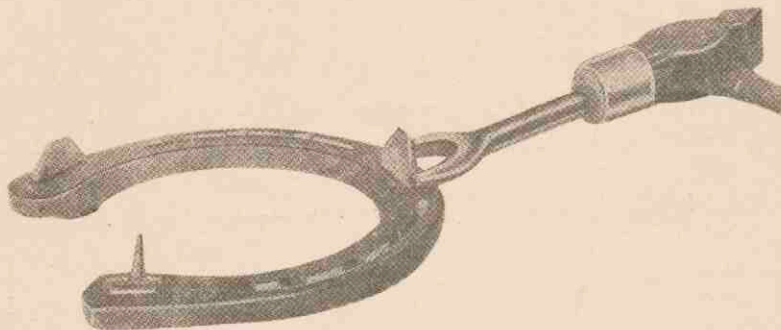

eerst, zoodat het hoefijzer bij geregelde vervanging van de stiften langen tijd kan worden gebruikt. (Genoemd wordt zelfs een voorbeeld, waarbij hoefijzers meer dan een jaar konden worden gebruikt). Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat er in dien tijd ook niets aan den hoef gedaan behoeft te worden. En ook is bij ons het gebruik van stiften gedurende het geheele jaar lang niet overal toegestaan.

2. Men is onafhankelijk van de bodemgesteldheid, daar men in enkele minuten de stiften kan verwisselen naar behoefte. Het deel van de stiften, dat moet worden ingeslagen, is bij alle soorten precies gelijk, zoodat ze in alle gaten passen.

Bij het verwijderen van de stiften gebruikt men een speciaal werktuigje, met een hamer, zooals hieronder is afgebeeld.

Gemeld wordt, dat het ijzer koud gepast en ondergenageld kan worden.

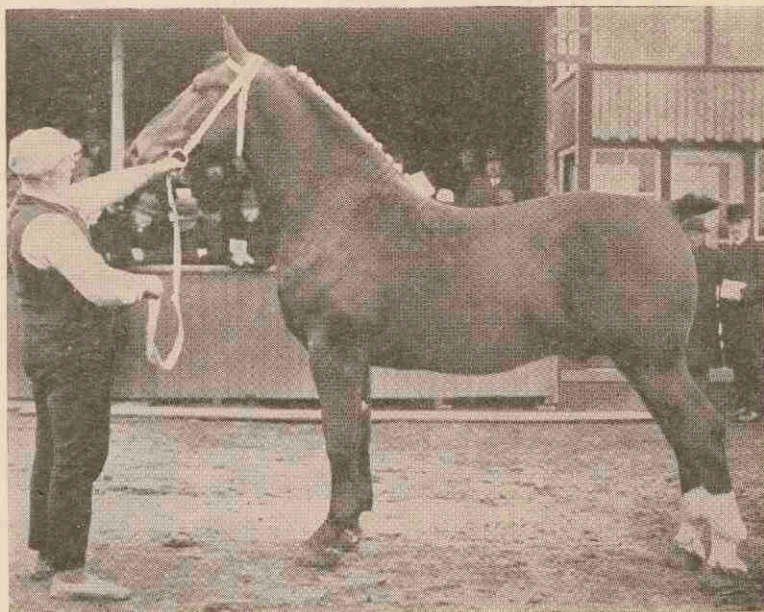
Bij ons zal men dat bij voorkeur niet doen, maar eerst het hoefijzer warm maken en een juisten pasvorm geven. Dit moet bij bestelling speciaal worden gemeld.

De stiften kunnen voor het beslaan niet te vast in de daarvoor bestemde gaten worden aangebracht. Wanneer het ijzer geheel gereed is, tikt men met lichte slagen de stiften vast. Van verliezen zal men dan geen last hebben.

Ongetwijfeld zal deze kalkoen een goede beveiliging tegen het uitglijden bieden.

Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door het secretariaat te Franeker.

— **Wedstrijd in hoefbeslag te Brussel.** Half April zal ter gelegenheid van de nationale arbeidstentoonstelling een wedstrijd in hoefbeslag worden gehouden. Alle smeden kunnen daaraan deelnemen. De kandidaten, welke het eerste gedeelte met succes afleggen, worden tot den „hoogeren” wedstrijd toegelaten. Deze ontvangen allen een bronzen medaille. Voor den verderen wedstrijd zijn gouden, zilveren en bronzen eere-teekenen beschikbaar gesteld, benevens getuigschriften met eervolle vermeldingen.

3-j. zwarte RIDDERSLAG (v. Rittersporn, 1648 Ostfr. Stb.; m. Theda II, 22816 Ostfr. Stb.-v. General-Major), fokkers: Cornelissen en Wilms Siland (Oostfr.), eig. D. E. Mollema, Finsterwolde, nr. 1 premiekeuring Groningen 19 Febr. j.l., gest. Café „Viëtor”, Scheemda. Het geweldig zwaar en hard beenwerk (sterk uitkomende gewrichten) valt duidelijk in het oog (25½ e.m. pijpomvang bij ombehaard been en stijf getrokken). Een hengst voor het Gron. fokdoel typisch geschikt.

AANSTAANDE COURSES IN NEDERLAND.

7 April Rotterdam.	30 Juli Drachten.
14 April Rotterdam.	1 Aug. Santpoort k.b.
22 April Harendermolen k.b.	4 Aug. Rotterdam.
22 April Rotterdam.	7 Aug. Stompwijk k.b.
28 April Rotterdam.	11 Aug. Hilversum.
22 April Santpoort k.b.	18 Aug. Rotterdam.
5 Mei Rotterdam.	25 Aug. Valkeveen.
12 Mei Groningen.	28 Aug. Zaandam k.b.
19 Mei Hilversum.	29 Aug. Abcoude k.b.
19 Mei Uithuizen k.b.	31 Aug. Rotterdam.
26 Mei Norg k.b.	1 Sept. Alkmaar.
30 Mei Drachten l.b. en k.b.	1 Sept. Den Hoorn k.b.
30 Mei Rotterdam.	4 Sept. Hoorn k.b.
30 Mei Wormerveer k.b.	5 Sept. Beverwijk k.b.
2 Juni Groningen.	5 Sept. Heemskerk k.b.
9 Juni Rotterdam.	8 Sept. Hilversum.
10 Juni Heerenveen k.b.	10 Sept. Hardegarijp k.b.

10 Juni	Valkeveen.	15 Sept.	Rotterdam.
11 Juni	Krommenie k.b.	20 Sept.	Wolvega k.b.
16 Juni	Ruischerbrug (G.) k.b.	22 Sept.	Groningen.
16 Juni	Hilversum.	23 Sept.	Medemblik k.b.
23 Juni	Rotterdam.	26 Sept.	Enkhuizen k.b.
29 Juni	Appingedam k.b.	29 Sept.	Rotterdam.
30 Juni	Groningen.	2 Oct.	Lisse k.b.
7 Juli	Noordwolde k.b.	6 Oct.	Alkmaar.
	kampioenschap v. Friesl.	13 Oct.	Rotterdam.
7 Juli	Rotterdam.	20 Oct.	Rotterdam.
7 Juli	Usquert k.b.	27 Oct.	Rotterdam.
14 Juli	Binnenwijzend k.b.	3 Nov.	Rotterdam.
14 Juli	Hilversum.	10 Nov.	Rotterdam.
18 Juli	Alkmaar.	17 Nov.	Rotterdam.
19 Juli	Leeuwarden.	24 Nov.	Rotterdam.
21 Juli	Groningen.		

DRAVERLIJEN IN BELGIE EN FRANKRIJK.

22 April	Lille	12 Mei	Amiens.
28 April	Croise-Laroche.	19 Mei	Lille.
1 Mei	Croise-Laroche.	26 Mei	Croise-Laroche.
5 Mei	Lille.	26 Mei	La Capelle.
12 Mei	Croise-Laroche.	30 Mei	Lille.

Onze Uitgave op Hippisch Gebied!

„Van achter de Meute” door SONNEUR (Mr Jos. J. A. Gillissen), 208 blz. Rijk geïllustreerd. Prijs geb. f 3.75, Franco per post f 4.—

„Paardrijden”, leiddraad voor Amateur-ruiters, door J. EBBINK. Prijs f 1.50, Franco per post . . . f 1.60

„Vrijheidsdressuren” door H. J. LIJSEN. Rijk geïll. Prijs f 1.—, Franco per post f 1.05

„Het Fotografeeren van paarden”, door Mr. M. C. VAN DER MINNE. Rijk geïll. Prijs f 0.75, Franco p. p. f 0.80

„Langs den Weg” door AUG. DIEMONT Sr. Prijs f 0.25, Franco per post f 0.30

„De Hoefsmid”, geïllustreerd maandblad. Abonnementsprijs per jaar f 3.—

N.V. DE ZUID-HOLLANDSCHE
BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ

Giro 14908 - Wagenstraat 70, Den Haag - Tel. 117500*
Mede verkrijgbaar door tusschenkomst Boekhandel

geeft 'n boek

boekenweek
30 maart tot 6 april 1935

**Vier boeken
van groote
waarde!**

„En de Jaren gingen voorbij...”, de geschiedenis van Dr. SUTHERLAND, vertaald door Mevr. J. E. Gorter—Keyser.
„De tegenhanger van „San Michele”; dit zegt U genoeg!

Gebonden in prachtband f 4.50

„Volk in Tweestrijd” door NIS PETERSEN. Een boek dat ver boven het tijdelijke uitkomt en dat den mensch een weerspiegeling geeft van zich zelf in zijn rijke kleurschakering.
Petersen toont hierin zijn groote meesterschap. Vertaald door Dr. Annie Posthumus, verzorgd door Anton Pieck.

Gebonden in luxe band f 3.90

„Morgenstond” door R. C. HUTCHINSON. Voor Nederland bewerkt door Willy Corsari, die ons na haar lezing schreef: „Een gróót boek, een zeldzaamheid”.

Gebonden in luxe band f 5.90

„Een Vreemdeling kwam en ging” door URSULA PARROTT, vertaald door W. J. A. Roldanus Jr. Met een intens indringingsvermogen teekent Parrott het zieleleven van een jonge vrouw en een ouderen man in hun mooiste liefdesmomenten.

Gebonden in luxe band f 3.50

Deze boeken kopen beteekent een solide geldbelegging daar zij uw geest verrijken en U een breedere kijk geven op den mensch en zijn bestaan.

Stamboek
voor het
Nederl. Trekpaard
(B. T.)

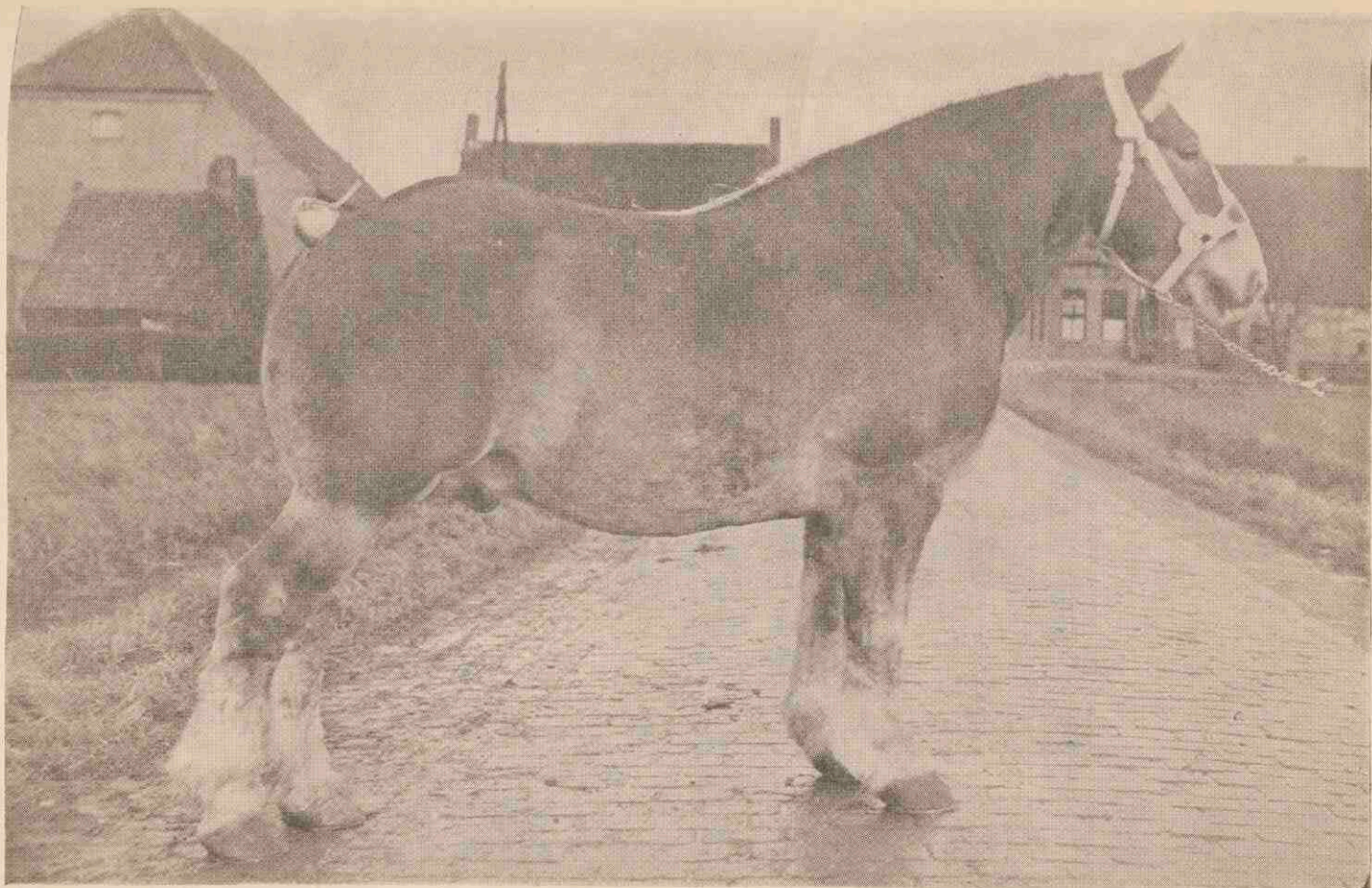
RIJESIERVIEERT
27 en 28 Juni a.s. voor de
**Elfde Nationale
Trekpaarden-
Tentoonstelling**

te 's-HERTOGENBOSCH

Inlichtingen bij het Secretariaat
KONINGSKADE 14 - DEN HAAG

Schitterende gelegenheid voor H. H.
hoefsmeden om veel ervaring inzake
hoefbeslag op te doen.

Peer van den Berkenhof, vossbles, 4 jaar, fokker B. de Jong te Dubbeldam, eig. Jac. Vestjens te Helden-Panningen.
Hoog bekroonde hengst.

,,..... ja, — maar

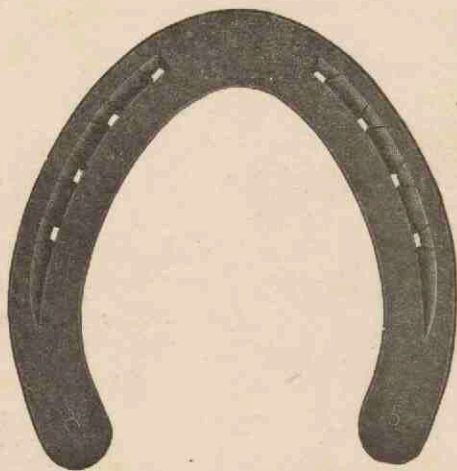
„DE OVERWINNAAR”

is een **veel betere** HOEFNAGEL
en breekt niet....”.

Prijzen thans verlaagd.

Verkrijgbaar in geheel Nederland.

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

DE HOEFSMID

Officieel Orgaan van de Vereniging van Onderwijzers in praktisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 5³/₄ cM.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage
Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: Cursus in hoefbeslag te Breda. — Een en ander over het beslag van den draver. — Cursus te Heerenveen. — Hengstenkeuring te Elst. — Hoefbeslag-cursus te Rotterdam en Lochem. — Cursussen in Hoefbeslag 1933—'34. — Litteratuur overzicht. — Korte mededeelingen. — Advertentiën.

CURSUS IN HOEFBESLAG TE BREDA.

V. r. n. l.: de leerlingen A. P. F. Marijnissen, Zevenb.hoek; C. Verhoeven
Gilze; P. de Graaf, Etten; C. van Turnhout, Langeweg; W. A. Deckers,
Etten; J. C. A. Wevers, Langeweg en J. van Mechelen, Zegge. Geheel
rechts de Onderwijzer in pract. hoefbeslag H. A. Sul. Geheel links
de Leider, Kapitein-Paardenarts T. D. Sigling.

Dit 2e gedeelte van den cursus, Oct, 1934 begonnen, eindigde 23 Maart l.l.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

18 APR. 1935

UTRECHT

De lessen worden reeds jaren lang gegeven aan de Ambachtsschool, ditmaal voor 't eerst in de, op den achtergrond zichtbare, nieuwe smederij. Dit onderwijs heeft steeds de belangstelling en steun van Gemeentebestuur en Directie en personeel der school gehad en de inrichting is dan ook bijzonder geschikt hiervoor. De directeur liet een overdekte loods zetten, waar de paarden, desnoods bij electrisch licht, goed beschut, buiten kunnen worden beslagen. Er werden 16 theoretische en 20 practische lessen gegeven.

EEN EN ANDER OVER HET HOEFBESLAG VAN DEN DRAVER.

(Vervolg).

Het is ongeveer 40 jaren geleden, dat ondergeteekende, die reeds zeer jong in dienst was bij wijlen den heer W. A. Ockhorst, maanden achtereen met één of meerdere dravers in Hamburg of Berlijn vertoefde om daar aan de courses deel te nemen. De paarden van den stal Ockhorst werden in die jaren gereden door P. Doelman. Weetgierig als wij toen reeds waren, gingen wij veel bij andere trainers op bezoek, te meer daar er volop de tijd voor was. In die jaren werden ook in Duitschland de paarden die veel aanleg tot pacen hadden tot draven genoodzaakt door hun groote voorhoeven te laten en deze met veel gewicht te belasten. Anthonie Mills, een man die later als trainer wereldberoemd is geworden (hij was de vader van de alom bekende trainerfamilie Mills) dacht er evenwel anders over. Als wij ons niet vergissen, was hij de eerste die dravers met aanleg tot pacen de voorvoeten in liet korten, opzetten aan de toon geven en twee balken op de ijzers liet smeden. Een model hiervan vindt u afgebeeld in De Hoefsmid van 15 Mei 1933 blz. 74, eerste en tweede rij van boven links. De oude Mills was een zonderling man; hij was een groote denker en zoeker en niet zelden kwam het voor, dat hij met een en hetzelfde paard van 's morgens vroeg tot 's avonds laat bezig was met verschillende bidden of sjecks te probeeren. Toen hij met de dubbele balkijzers begon, schudde menigeen het hoofd, doch *hij* wist waarom hij dit deed en de ervaring heeft dan ook geleerd, dat de man gelijk hadt. Door de opgezette toon in het ijzer en de dubbele balk er op, werden de paarden z.g.n. aan het rollen gebracht. De belasting van voorheen kon thans veel verminderd worden, en de manier van draven was lang niet meer zoo vermoeiend, hetgeen tot gevolg had, dat de paarden nu veel grootere afstanden uit konden loopen. Nadien zijn in Duitschland door de dubbele balkijzers veel dravers tot hun recht gekomen. Nu willen wij er direct aan toevoegen dat de Deutsche kunstbanen zich veel beter leenen voor het boven aangegeven hoefbeslag dan onze Hollandsche grasbanen. Niet alleen bij dravers, die aanleg tot pacen hebben wordt veel te veel gezondigd met het moordend zwaar gewicht, doch ook bij origineele dravers die, zooals men dat in vaktermen uitdrukt,

vóór te kort zijn, komen dikwijls door het te zware gewicht nooit tot hun recht. Hiervoor kunnen wij een feit duidelijk aantonen uit eigen ervaring. Den 12den April 1921 kocht de heer J. Klarenbeek van den heer D. de Vlieger den 3-jarigen br. hengst Luitenant. De heeren de Vlieger (vader en zoons) waren in die jaren speciale korte baanrijders, die graag met lange voeten en zwaar gewicht werkten om met korte baan speed van den start te vliegen. Ook deze methode hadden zij op de Luitenant toegepast. Den 28sten Maart 1921 zagen wij Luitenant voor het eerst te Duindigt in een 4e kl. draverij over 1550 meter in de baan verschijnen. Het paard had een paar schuiten van voeten, waar een stel ijzers onderlag, met welk gewicht men wel een boot voor anker kan leggen plus een paar zware gummi-boots, loodringen en toongewichten. Opgemerkt dient te worden, dat wij van huis uit altijd een groote vijand zijn geweest van zwaar gewicht, zoodat wij bij het zien van deze enorme belasting extra aandacht aan dezen jongen hengst schonken. Het resultaat was . . . hopeloos. In een K.M.-tijd van $1.52\frac{2}{5}$, waarbij hij veel gevaarlijke galopsprongen maakte, kwam hij ongeplaatst binnen. Den 9en April op dezelfde baan werd met den hengst (die op ons een bijzonder goeden indruk had gemaakt) nog eens dezelfde voorstelling gegeven, waarna hij kort daarop te Duindal een box betrok. Bij nader onderzoek bleek, dat de hengst zich zeer gevoelig geklopt had aan de elbogen en aan den achterkant van de pezen der voorbeenen. Wij hadden gezien, dat met zwaar gewicht niets te bereiken was, het was echter kort dag, want den 15en Mei stond de hengst te R'dam ingeschreven in een Sweepstake, waar een 1e prijs van f 750 plus f 250 voor den fokker aan verbonden was. Het paard had een geweldigen stepgang; door het enorm zware gewicht greep het weliswaar ver vooruit, doch ook de beweging achterwaarts (wij bedoelen met de voorbeenen) was van dien aard, dat het paard zich door de elboogbeschermers heen wonden sloeg. Doordat het linkervoorbeen te lang in de lucht bleef, was het rechtvoorbeen niet tijdig weg, zoodat het paard zich herhaaldelijk met de achtervoeten tegen den achterkant der pezen van de voorbeenen klopte; vandaar de groote gevaarlijke luchtsprongen. Direct na deze ontdekking lieten wij de hoeven heel kort maken, gaven hem ijzers van ± 3 ons met een opzet in den toon en aan de verzenen opgestuikt. Vanaf dat oogenblik waren de fouten verdwenen. In een K.M.-tijd van $1.40\frac{2}{5}$ behaalde hij zijn eerste overwinning, toen wij voor de eerste maal op 15 Mei met hem uitkwamen.

A. C o m m i j s.

(In de volgende aflevering zal een phòto worden opgenomen van de wijze waarop Luitenant zijn course won, terwijl dan nog een kleine aanvulling van de verrichtingen van den hengst zal worden gegeven en verder op het draverbeslag worden doorgedaan. Mochten belangstellende lezers iets te vragen hebben inzake het draverbeslag, dan zullen die vragen meteen zooveel mogelijk worden beantwoord).

PHOTO VAN DEN CURSUS HEERENVEEN.

V. l. n. r.: K. Frik, vecarts, Heerenveen en leider van den cursus; B. Stroop, p/a. E. J. Stroop, Scherpenzeel; S. Fabriek, p/a. K. H. Bosma, St. Johannisga; Joh. Koopmans, Sippenhuizen 67. M. K. v. d. Wal, Holsterhaule; A. Kochoorn, Delfstrahuizen; J. v. d. Molen, p/a. J. de Jong-Oudeschoot; J. de Jong, Heerenveen, practis onderwijzer, aldaar.

De cursus te Heerenveen wordt in de wintermaanden gehouden en is in 1933 aangevangen met 9 leerlingen. Door verhuizing bleven dit jaar 3 leerlingen weg, zoodat het tweede gedeelte met 6 leerlingen wordt gehouden.

Des Zaterdag van 1.30 tot 2.30 wordt theorie gegeven door den heer K. Frik en van 2.30 tot 6.30 practijk door den heer J. de Jong in diens mederij.

Tot nog toe was er elke les een paard aanwezig om dit te beslaan en altijd zoo veel mogelijk een doode hoef voor elken leerling.

Verder worden in het laatste uur zoo veel mogelijk hoefijzers gemaakt als oefening, minstens 4 paar per uur en per vuur, waar door 2 jongens aan wordt gewerkt.

Ook wordt er zoo veel mogelijk de hand aan gehouden om de leerlingen zoo vlug mogelijk te laten werken, dus niet het lange afwerken en daardoor het vaak verknoeien der ijzers.

VERSLAG VAN DE KEURING VAN HENGSTEN TE ELST.

Begunstigd door prachtig voorjaarsweer werd 19 Maart de centrale keuring van dekhengsten voor Gelderland gehouden te Elst. De belangstelling hiervoor was buitengewoon groot, ook kon men er eenige smeden onder de bezoekers aantreffen. Voor hen die behalve uit een oogpunt voor hoefbeslag dergelijke keuringen bezoeken is het toch een lust deze goedverzorgde paarden over de baan te zien draven. De verzorging der hoeven liet hier en daar echter nog wel te wenschen over; ik zag tenminste ook nog kunsthoorn over de baan rollen, hetgeen bij dit paard, wanneer het geregeld op tijd beslagen werd, zeer zeker niet noodig was geweest. Ook had het er natuurlijk niet uit moeten vallen. Evenals steeds het geval is, zouden hier en daar aanmerkingen kunnen worden gemaakt, doch dit zal altijd wel zoo blijven. Over het geheel genomen stonden de meeste paarden goed op beslag en staat Gelderland in dit opzicht zeker niet achter bij andere provinciën. Opvallend was het nu ook weer evenals vorig jaar, dat de warmbloedhengsten in doorsnee beter op beslag stonden dan de koudbloeds. Voeten te lang van toon en ijzers te ruim en te lang. Na afloop was van het Geldersch Paardenstamboek nog een keuring van 2-jarige hengsten om geldprijzen, waarvoor er nog 7 stuks in de baan verschenen, welke of alleen vóór of vierkant beslagen waren. Enkele zelfs rondom op 5/8 dikke ijzers. Mijns inziens is dit wel wat overdreven zwaar voor deze jonge dieren, vooral wanneer ze, zooals dikwijls gebeurd, daags tevoren pas ondergelegd worden. Men kan bij stappen en draven zien dat het hun ongewoon is. Van de 20 stuks aangegeven koudbloed waren er 14 aanwezig. Van de 21 stuks aangegeven warmbloed 18 stuks, terwijl nog werden getoond met afstammelingen 1 koudbloed n.l. Ibrahim de Grubben en 2 warmbloed met afstammelingen n.l. Domburg en Edelman, een paar zeldzaam mooie paarden; het was een mooie keuring, en was veel te zien en men leert ervan. De thuisblijvende smeden hebben ook zeer zeker veel gemist.

Lochem.

H. J. Breukink.

HOEFBESLAGCURSUS, ROTTERDAM.

Deze 2-jarige cursus uitgaande van de Z. H. Combinatie van den Bond van Smedenpatroons, en gehouden in de Chr. Ambachtsschool aan den Gordelweg, aldaar werd met een eindles op 6 April beëindigd.

Als leider van den cursus fungeerde Dr. B. Crezee, Dierenarts te Rotterdam, terwijl als Practisch leeraar optrad, de heer P. v. d. Boer, Onderwijzer in practisch hoefbeslag, tevens leeraar aan bovengenoemde Ambachtsschool.

Deze cursus werd op 2 Dec. 1933 begonnen met aanvankelijk 14 cursisten, waarvan 2 meergevorderde; het 2e gedeelte werd aangevangen op 3 Nov. '34; er werden 16 theoretische en 20 practische lessen gegeven.

Met belangstelling van verschillende leden van de Comm. van Toezicht, alsmede bestuur der Ambachtsschool, en van de Z. H. Combinatie werd deze eindles bijgewoond.

Na afloop sprak de heer van Straaten, voorzitter der Z. H. Combinatie de cursisten toe, hen wijzende op het hun wachtende examen te Utrecht,

daarbij den wensch uitsprekende dat dit met goed gevolg kon het zijn door allen mag worden afgelegd, wees hun verder er op, dat zij het onderwijs op dezen cursus ontvangen, ook in practijk zouden brengen tot welzijn van hun vak.

Verder werd dank gebracht aan leider en leeraar, en ook aan bestuur en Directie der Ambachtsschool voor hun zeer gewaardeerde en welwillende medewerking.

Een der cursisten sprak namens allen woorden van dank aan leeraars, en bestuur der Z. H. Combinatie voor het genoten onderwijs, en de gelegenheid geboden dezen cursus te volgen, alsook voor de prettige en aangename samenwerking welke steeds heerschte.

W. van der Kraan,
Secretaris Z. H. Comb.

Van l. naar r.: Dr. B. Crezee (leider), P. v. d. Boer (Pract. onderw.), A. Verhoeff, A. v. Peenen, C. v. Roon, G. Kocken, B. v. d. Graaf, G. Kleyn en diens zoontje, D. Schmall, A. Hoogkamer.

MILITAIRE HOEFSMIDSCHOOL TE AMERSFOORT.

Op 15 Maart l.l. had het examen plaats van de dienstplichtigen der Artillerie 1e ploeg 1934, die op 4 Mei 1934 in opleiding waren gekomen.

Geslaagd zijn: J. de Guytenaire, G. W. Chevalking, P. J. Hillebrand, J. Bakker, H. Geerdink, R. Kwint, W. Mensink, M. A. de Lange, J. W. Valk, J. J. Speijers, H. Jansen, A. A. Maas, M. J. Op 't Root en A. v. Iddekinge. Aan hen is een diploma uitgereikt en zijn zij met onbepaald groot verlof vertrokken.

CURSUS IN HOEFBESLAG TE LOCHEM.

Bijgaande foto geeft weer het 2e jaar van den cursus in hoefbeslag, welke te Lochem is gehouden en uit ging van de Geld.-Overijsselsche Mij. v. Landbouw.

Het eerste gedeelte van den cursus vond plaats in den winter van 1933—1934; het 2e gedeelte begon 20 October 1934 en de laatste les werd gegeven op 24 Maart 1935. De praktische lessen vonden plaats in de smederij van den heer H. J. Breukink te Lochem, terwijl de theoretische lessen werden gegeven in een lokaal van het hotel „de Industrie” aldaar.

Het aantal lessen van elk cursusjaar bedroeg 20, de praktische duurden van één tot zes uur, de theoretische van zes tot acht uur.

Er werd steeds beschikt over voldoende paardenmateriaal voor het beslag en bovendien over veel z.g. doode hoeven.

Rechts: A. Hyink, leider en leeraar in theorie; H. J. Breukink, praktijkleeraar; D. J. Beltman (met paard), Groenewegje 4, Lochem; J. Klein Poelhuis, Wilhelminalaan, Winterswijk; B. J. ten Brinke, Rapenburg te Neede; H. J. Dijkerman te Gorssel (post 't Joppe); B. J. Schurink, C. 158, Neede; H. W. Tijdink, C. 71, Borculo; G. Eskes (met paard), Groenloscheweg, Ruurlo.

CURSUSSEN IN HOEFBESLAG, 1933/1934.

In het pas verschenen verslag 1935, no. 2, betreffende de takken van dienst ressorteerende onder de Directie van den Landbouw over 1933, enz. komt o. m. het volgende voor:

Gelegenheid voor het ontvangen van een meer of minder breede vakopleiding bestaat voor de hoefsmeden in Nederland aan een particuliere smederij te Groningen en aan het Rijk of door provinciale besturen gesubsidieerde cursussen voor hoefbeslag.

Deze gesubsidieerde cursussen zijn sedert 1885 gehouden door tusschenkomst van landbouw-, stamboek- of andere vereenigingen. Behalve enkele, die een belangrijk provinciaal subsidie ontvangen, worden alle door het Rijk gesteund.

De leiding der cursussen is toevertrouwd aan gediplomeerde veeartsen, aan wie ook het theoretisch onderricht is opgedragen. Het onderricht in praktisch hoefbeslag wordt verstrekt door gediplomeerde hoefsmeden, die voor het meerendeel hun opleiding ontvingen aan den cursus voor opleiding van onderwijzers in praktisch hoefbeslag te Utrecht.

Aan het einde van den cursus kunnen de leerlingen deelnemen aan het examen, dat van Rijksweg is ingesteld tot het verkrijgen van een Rijksdiploma als hoefsmid.

Het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid werd te Utrecht afgenomen in het voorjaar en in het najaar.

Van de 77 opgegeven kandidaten voor het voorjaarsexamen waren 3 verhinderd aan het examen deel te nemen; van de 74 kandidaten, die het examen aflegden, slaagden er 41.

De 37 opgegeven kandidaten voor het najaarsexamen namen allen deel aan het examen; hiervan slaagden 25.

Provinciën.	Aantal cursussen.	Aantal deelnemers.
Groningen	2	18
Friesland	1	10
Drenthe	3	25
Overijssel	3	23
Gelderland	5	42
Utrecht	2	15
Noordholland	—	—
Zuidholland	1	14
Zeeland	2	15
Noordbrabant	3	30
Limburg	2	21
Nederland	24	213

LITERATUUR OVERZICHT

UIT DE BELGISCHE HOEFSMID.

Er zijn in België omtrent twee duizend hoefsmeden.

Wij verstaan hierdoor degenen die ten minste drie honderd beslagen per jaar uitvoeren, benevens andere smidswerken; wij houden geen rekening van degenen die een of twee paarden per maand beslagen en voor dewelke het beslag een bijzaak is.

In 't voorbij gaan zij gezegd, dat het deze laatste zijn, die dikwijls aan spotprijzen werken, omdat zij hun broodwinning in andere werken vinden. Laat ons dus twee duizend hoefsmeden tellen.

Het getal leerlingen onzer school is regelmatig vermeerderd; in 1935—1936 zullen er 850 zijn.

Dit laat ons toe 80—90 diploma's per jaar te voorzien; zeker voldoende om de leemten aan te vullen.

Maar, zal men zeggen, vreest gij geen achteruitgaan van uw onderwijs?

Neen, volgens onze lange ondervinding is dit niet te vreezen; nochtans moet men hard werken in onze school om het diploma te bekomen; degene die denken dat zij zullen gelukken met de andere te zien werken, slagen den bal mis en wij bestatigen, met voldoening, dat onze leerlingen zich, van 't begin af, rekening geven dat, tot het bekomen van het diploma, oprechte bekwaamheid noodig is.

Zij weten ook, dat de gediplomeerde leerlingen onzer school, tot nu toe, nog nooit zonder werk geweest zijn; als baas, behouden en vermeerderen zij hunne klanten; als gast, vinden zij gemakkelijk werk.

Er is nochtans een schaduw aan dit tafereel.

Ziehier: M. Marius Renard stelde verplichtend vakonderwijs voor en wij denken dat hij volkomen gelijk heeft.

Zonder ons te bemoeien met de wijze om deze verplichting, in andere vakken, te verwezenlijken, achten wij het nuttig er op te wijzen dat, voor de hoefsmederij, zoo iets gemakkelijk te doen is en zulks zonder, aan eenig echt belang, nadeel te veroorzaken.

Inderdaad, wij hebben bewezen dat onze school voldoende hoefsmeden kan opleiden, om alle leemten aan te vullen; dus volgens, is het voldoende aan een ieder, die het bewijs niet geleverd heeft, dat hij de noodige kennissen daarvoor bezit, te verbieden zich hoefsmid te benoemen; om het onderwijs, in werkelijkheid, verplichtend te maken.

Zooals wij vastgesteld en bewezen hebben, in vorige artikelen, kan dergelijke maatregel enkel onaangenaam zijn voor degene die zich de moeite niet willen geven te leeren en, waarlijk, moeten deze toch de wet niet stellen.

Wij vernemen dat het meesterdiploma, in Duitschland, vereischt wordt van ieder ambachtsman die zich op zijn eigen wil instellen. Te meer, moet men een minimum kennissen eischen, van wege degene die zich als hoefsmid wilt instellen; ten eerste omdat de stiel op levende wezens uitgeoefend wordt; ten tweede omdat hij moeilijker en kiescher is als elke andere stiel.

Voor wanneer dus de wettelijke bescherming van ons diploma?

In de Zwitsersche Hoefsmid bespreekt prof. Dr. Schwendimann de vraag wat of een hoefsmid ingeval van vernageling doen moet en laten moet. Hij zegt er zijn *twee* gevallen van vernageling, n.l. de *indirecte* de z.g. *nagel-druk* en de *directe, bloedige* vernageling. Als bijzondere vorm van de laatste geldt de *nagelsteek*, die dadelijk bemerkt wordt en waarbij dus de betreffende nagel direct weer wordt uitgetrokken. Om vernageling te voorkomen, zal de hoefsmid den hoof niet te veel inkorten, daar anders de hoeflederhuid en het hoefbeen te veel aan de oppervlakte komen hetgeen het gevaar voor belediging vergroot.

Dit gevaar geldt ook voor het te veel indrijven van de lip waarbij de toon-nagelgaten achter de witte lijn uit zullen komen en aanleiding geven tot vernageling; evenzeer geldt dit voor te nauw gepaste ijzers. Men vergete echter nooit het paard *voor* het beslag even op te laten draven, daar kreupelheid *na* het beslag door den eigenaar vast en zeker aan den hoefsmid verweten zal worden. Verdriet, ergernis en onkosten kunnen aldus gemakkelijk worden voorkomen.

Als regel kan men zeggen dat een vernageling, mits spoedig onderkend en vakkundig behandeld, beschouwd kan worden als een lichte verwonding. Daar er zich echter complicaties kunnen voordoen, doet men toch altijd goed een dierenarts bij de behandeling te betrekken.

Wanneer bij het inslaan van een nagel, het paard hevig trekt of de nagel niet uitkomt, zoo zal deze onmiddellijk worden uitgetrokken en het ijzer worden afgenomen. Vervolgens zal men de plaats van de witte lijn wat vrij leggen en jodiumtinctuur indruppelen, eventueel ook op de plaats waar de nagel is uitgekomen. Men teert nu de soolvlakte in en bedekt de insteekplaats met een plukje watten of jute gedrenkt in teer, waarna men het ijzer opnieuw onderslaat, hierbij echter vermijdende om een nagel in het bewuste gat te slaan. Dit is de eenige goede methode om een nagelsteek te behandelen.

Is een nagel zoodanig ingeslagen, dat deze drukt, dan zal men vaak al bij het verlaten van de smederij aan het paard zien dat de gang en stand niet vrij zijn, ook onder het beslag o.a. bij het aanhalen van de nieten is het paard onrustig. Kreupelheid treedt ditwijls eerst den 3en of 4en dag na het beslag op, kan zelfs nog wel na 14 dagen en later. Bij het kloppen op de niet of nagelkop bemerkt men de pijnlijke plaats en trekt men de nagel uit, dan zit hier vaak zwarte dunne etter aan. Is geen ettering aanwezig, een bewijs dat de nagel uitsluitend gedrukt heeft, dan handele men juist als bij de nagelsteek. Komt er echter met den uitgetrokken nagel wel etter mee, dan zal men deze plaats eerst goed met borstel en zeep reinigen en dan met een renet de nagelopening trechtervormig verwijderen. Is de etter afgevoeld, dan zet men den voet een kwartier lang in een warm bad, dus in een emmer waarin water met lysoloplossing. Men kan daarna weer handelen als bij nagelsteek. Is echter de etter niet zwart doch geel dan wijst dit op een dieper gaande ontsteking en zal de behandeling langduriger zijn en komt deze dan ook voor rekening van den dierenarts.

* * *

Vervolgens wordt een beschrijving gegeven van het nieuwe beslag met het „Mohammed-Attila” hoefijzer.

Dit ijzer is uitsluitend geschikt voor trekpaarden daar het gebaseerd is op het gebruik van stoot en kalkoenen.

Het ijzer bedekt een groot gedeelte van de zool en heeft ook een balk zoodat de geheele hoefvlakte als het ware in aanraking komt met het ijzer. Stoot en kalkoenen, deze laatste als hoekvormige lange ondersteuningsranden, worden op het plaatijzer bevestigd en zijn los van het ijzer verkrijgbaar.

De onderwijzer hoefsmid Franz Dienst in Weenen die dit ijzer beschrijft, geeft als voordeelen boven het gewone ijzer op:

- 1e. het beschut den hoef volkomen.
- 2e. door den bijzonderen vorm van stoot en kalkoenen een vast optreden,
- 3e. gemakkelijk verwisselen van stoot en kalkoenen en nieuw te nagelen,
- 4e. de duur is ongeveer 10 maal langer dan van een gewoon ijzer en daarom in het gebruik goedkooper.

Schrijver woont Burggasse 62 en geeft gaarne aan belanghebbenden alle inlichtingen omtrent zijne uitvinding.

CURSUS IN HOEFBESLAG TE VARSSEVELD.

Op 23 Maart j.l. is het eerste gedeelte van den cursus, waaraan 9 leerlingen deelnamen, geëindigd. De theoretische lessen en het toezicht op de praktische lessen worden door den heer W. B. v. d. Burg (dierenarts ter plaatse) als leider gehouden. De praktische lessen geeft de onderwijzer Prinzen. De photo werd gemaakt bij de smederij van den heer Prinzen (geheel rechts). De theoretische lessen worden gegeven in de lagere landbouwschool te Varsseveld.

AANSTAANDE CONCOURSEN-HIPPIQUE.

22 April Harendermolen.	30 Juni Leiden.
16, 17, 18 Mei Bussum.	6 en 7 Juli Wassenaar.
26 Mei Tilburg	9 tot 13 Juli Appelscha.
30 Mei Breda.	14 Juli Stadskanaal.
2 Juni 's-Hertogenbosch.	17 Juli Hoofddorp.
5 Juni Wageningen.	19, 20 Juli Den Haag (verm.).
6 Juni Uithuizen.	24 Juli Grijpskerk.
6 Juni 't Zandt.	28 Juli Oss.
10 Juni Bergen op Zoom.	28 Juli Veendam.
10 Juni Dordrecht.	4 Aug. Vries.
10 Juni Eext.	8 Aug. Stompwijk.
10 Juni De Wijk.	8 Aug. Zwolle.
12—16 Juni Amsterdam.	28 Aug. Groningen.
14 Juni Winschoten.	30 Aug. Dokkum.
29 Juni Hoogezand-Sappemeer.	30 en 31 Aug. Apeldoorn.
30 Juni Amsterdam	18 Sept. Assen.
Olympiade dag).	4 Sept. Nijkerk.

AANSTAANDE DRAVERIEN IN NEDERLAND, t./m. 1 SEPTEMBER.

22 April Harendermolen k.b.	7 Juli Usquert k.b.
22 April Rotterdam l.b.	10 Juli Pijnacker k.b.
28 April Rotterdam l.b.	10 Juli Uithuizen k.b.
30 April Heemskerk l.b.	14 Juli Binnenwijzend k.b.
5 Mei Rotterdam l.b.	14 Juli Hilversum l.b.
5 Mei Sappermeer k.b.	14 Juli Veendam k.b.
12 Mei Groningen l.b.	18 Juli Alkmaar l.b.
19 Mei Hilversum l.b.	19 Juli Leeuwarden l.b.
19 Mei Uithuizen k.b.	21 Juli Duindigt l.b.
26 Mei Norg k.b.	21 Juli Groningen l.b.
30 Mei Drachten l.b. en k.b.	1 Aug. Santpoort k.b.
30 Mei Rotterdam l.b.	3 Aug. Beemster k.b.
30 Mei Wormerveer k.b.	4 Aug. Duindigt l.b.
2 Juni Groningen l.b.	7 Aug. Stompwijk k.b.
9 Juni Rotterdam l.b.	11 Aug. Hilversum l.b.
10 Juni Duindigt l.b.	13 Aug. Stompvoren k.b.
10 Juni Heerenveen k.b.	15 Aug. Purmerend k.b.
11 Juni Krommenie k.b.	18 Aug. Castricum k.b.
16 Juni Ruischerbrug (G.) k.b.	18 Aug. Duindigt l.b.
16 Juni Hilversum l.b.	18 Aug. Eenrum k.b.
23 Juni Duindigt l.b.	18 Aug. Rotterdam l.b.
23 Juni Paterswolde k.b.	25 Aug. Duindigt l.b.
29 Juni Appingedam k.b.	28 Aug. Zaandam k.b.
30 Juni Groningen l.b.	29 Aug. Abcoude k.b.
30 Juni Sappemeer k.b.	31 Aug. Rotterdam l.b.
7 Juli Noordwolde k.b.	1 Sept. Alkmaar l.b.
7 Juli Duindigt l.b.	1 Sept. Den Hoorn k.b.

WEDSTRIJD HOEFBESLAG.

Gedurende de tentoonstelling te 's-Hertogenbosch zal een wedstrijd niet in maar over het hoefbeslag gehouden worden, d. w. z. een deskundige jury zal gedurende de tentoonstelling zich geregeld bewegen tusschen de paarden en uitmaken, welke paarden het best beslagen zijn. De hiervoor beschikbare prijzen worden dan toegekend aan de smeden, welke volgens het oordeel der jury het beste beslag hebben geleverd.

De bedoeling van dezen wedstrijd is de belangrijkheid van het hoefbeslag te doen uitkomen.

De verwachting wordt gekoesterd, dat de eigenaars der paarden en de smeden door dezen wedstrijd over de verzorging van de hoeven in haren geheelen omvang zullen worden opgewekt daaraan te besteden de aandacht, die deze zoozeer verdient, ja vereischt.

EXAMEN VOOR HET RIJKSDIPLOMA VAN HOEFSMID TE UTRECHT.

Voor het voorjaarsexamen dat reeds begonnen is, hadden zich 100 candidaten aangemeld, waarvan vele van pas geëindigde cursussen in hoefbeslag ierwyl ook een aantal reeds eens of meermalen aan het examen heeft deelgenomen.

De examendagen zijn 9, 10, 15, 16, 17, 18, 24, 25, 29 en 30 April en 8, 9, 15, 16, 21 en 22 Mei. Des Maandags begint het examen om 11 uur, op overige dagen om 9 uur v.m.

Ter gelegenheid van de Brusselsche tentoonstelling wordt een wedstrijd voor hoefsmeden gehouden waaromtrent het navolgende in de Belgische hoefsmid vermeld staat:

TWEEDE NATIONALE ARBEIDS-TENTOONSTELLING. BRUSSEL 1935.

KUNSTNIJVERHEDEN EN AMBACHTEN.

Afdeeling V: Bewerking der metalen. Groep VII: Hoefsmeden.
Reglement van den prijskamp voor den titel en het Eereteeken van Laureaat van den Arbeid van België.

Alle hoefsmeden (patroons en werklieden) worden uitgenoodigd deel te nemen aan de prijskampen ingericht door de Nationale Arbeidstentoonstelling — Brussel 1935 — voor den titel en het Eereteeken van Laureaat van den Arbeid van België.

Deze bedragen:

a. Een *eerste proef* aan allen toegelaten;

b. Een hogere prijskamp voorbehouden aan de kandidaten welke de *eerste proef* met bijval geeindigd hebben.

De mededingers moeten Belg zijn en den ouderdom van een en twintig jaar bereikt hebben op 31 December 1934. Een getuigschrift van goed gedrag zal mogen geëischt worden.

Eerste proef.

De eerste proef zal per landstreek plaats hebben.

Ieder mededinger zal een werk uit te voeren dienen, door de jury bepaald.

Dit werk zal plaats hebben in het tweede vijftiental dagen van Maart.

Het werk zal onder toezicht van een afgevaardigde der Nationale Arbeids-tentoonstelling uitgevoerd worden. De proeven zullen, zooveel mogelijk, geschieden in het werkhuis waar de leergangen van hoefsmederij plaats hebben, ingericht voor iedere provincie door het Ministerie van Landbouw.

De mededingers zullen hun werk met een nummer of een zichtbaar ken-teeken merken, welk nummer of kenmerk zal worden weergegeven op een niet doorschijnend en gesloten briefomslag. Deze omslag zal een briefje in-houden, welk de naam, voornamen en volledig adres van de mededingers zal aanduiden. De omslag dient met het uitgevoerd werk te worden ge-stuurd, ten einde door de jury te worden onderzocht, aan den heer Bestuurder der Staatspraktische Middenschool van Hoefsmederij, Leon Delacroix-straat 88 te Brussel.

De tijd besteden voor het uitvoeren van het werk zal worden nagezien en zal door de jury in aanmerking worden gebracht voor het toekennen der punten.

Al de verklaringen worden aan het toezicht van de heeren Opzieners aan den Dienst voor den Middenstand van het Ministerie van Economische Zaken onderworpen welke zullen overgaan tot alle onderzoeken en nazichten die zouden geoorloofd worden.

De inschrijving en deelneming aan de prijskampen der Nationale Arbeids-tentoonstelling is kosteloos. De kandidaten moeten hun werk op eigen kosten vervaardigen.

De uitspraak van de jury is onherroepelijk en geen enkele mededinger, door het feit zelve van zijn inschrijving, kan aanspraak maken op eenige schadevergoeding of herstelling van welken aard ook.

De mededingers welke aan *de eerste proef* voldaan hebben, zullen na verder onderzoek, indien noodig, voorgesteld worden voor den titel en het bronzen *Eereteeken van Laureaat van den Arbeid van België van derde klas*. Te meer, zijn zij van rechte toegelaten tot den *hoogereren prijskamp*.

Hoogere prijskamp.

Aan den *hoogereren prijskamp* is voorbehouden het toekennen der Gouden en Zilveren Eereteekens, welke zullen verleend worden aan de Laureaten van eerste en tweede klas.

De proeven voor den hoogereren prijskamp zullen door de jury worden op-gelegd. Zij zullen na den 15 April plaats vinden in de lokalen der Staats-

praktische Middenschool van Hoofsmederij, Leon Delacroixstraat 28 te Brussel.

Belooningen.

Volgende belooningen zullen door de Nationale Arbeidstentoonstelling — Brussel 1935 — uitgereikt worden:

1. Diploma van *Laureaat van den Arbeid van België, eerste klas, met Gulden Eereteeken*;
2. Diploma van *Laureaat van den Arbeid van België, tweede klas, met Zilveren Eereteeken*;
3. Diploma van *Laureaat van den Arbeid van België, derde klas, met Bronzen Eereteeken*.

Bovendien, zal er een getuigschrift met een eervolle melding door den jury toegekend worden aan kandidaten die den titel der Nationale Arbeidstentoonstelling niet zouden bekomen hebben, maar die nochtans, naar het oordeel der jury, een vermelding zouden verdienen.

ADVERTENTIE

Onze Uitgave op Hippisch Gebied!

- „Van achter de Meute” door SONNEUR (Mr. Jos. J. A. Gillissen), 208 blz. Rijk geïllustreerd. Prijs geb. f 3.75, Franco per post f 4.—
- „Vrijheidsdressuren” door H. J. LIJSEN. Rijk geïll. Prijs f 1.—; Franco per post f 1.05
- „Het Fotografeeren van paarden”, door Mr. M. C. VAN DER MINNE. Rijk geïll. Prijs f 0.75, Franco p. p. f 0.80
- „Langs den Weg” door AUG. DIEMONT Sr. Prijs f 0.25, Franco per post f 0.30
- „De Hoefsmid”, geïllustreerd maandblad. Abonnementsprijs per jaar f 3.—

N.V. DE ZUID-HOLLANDSCHE
BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ

Giro 14908 - Wagenstraat 70, Den Haag - Tel. 117500*
Mede verkrijgbaar door tusschenkomst Boekhandel

„..... ja, — maar

„DE OVERWINNAAR”

is een **veel betere** HOEFNAGEL

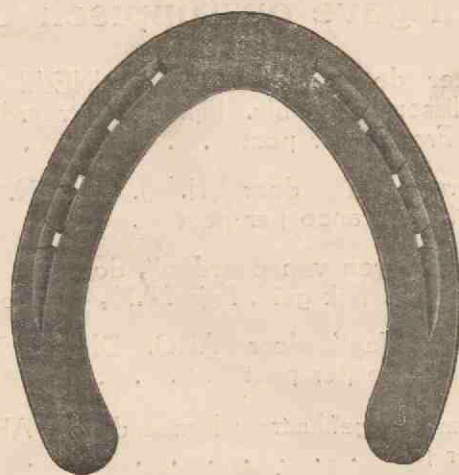
en breekt niet....”.

Prijzen thans verlaagd.

Verkrijgbaar in geheel Nederland.

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN

GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

dep. zootech.

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onderwijzers in praktisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f. 3.—
voor 't Buitenland per jaar f. 4.—

ADVERTENTIEN

1—10 regels (breedte $5\frac{3}{4}$ cM.) f 2 —.
Iedere regel meer f 0.20. — Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage
Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag. — Een en ander over het beslag van den draver. — Voorjaarsexamen Rijksdiploma als hoefsmid. — Litteratuur.-Overzicht. — Paardenrassen. — A.s. Concoursen-hippique en a.s. Courses in Nederland. — Advertenties.

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

Kort verslag van de Bestuursvergadering gehouden op 27 April in hotel Noord-Brabant te Utrecht.

De agenda bevatte de volgende punten:

1. Opening.
2. Notulen vorige bestuursvergadering.
3. Ingekomen stukken.
4. Benoeming van Jury leden voor den wedstrijd over hoefbeslag op de Trekpaarden Tentoonstelling te 's-Hertogenbosch.
5. Excursie naar Brussel.
6. Rondvraag en sluiting.

Aanwezig was het geheele Bestuur.

Na opening door den voorzitter werden de notulen onveranderd vastgesteld.

Bij de ingekomen stukken werd behandeld een voorstel van den Penningmeester over geweigerde kwitanties voor de contributie.

Besloten werd dat de Secretaris deze leden zal aanschrijven.

Het Stamboek voor het Ned. Trekpaard heeft het Bestuur verzocht om aanwijzing van Juryleden voor den wedstrijd over hoefbeslag op de Trekpaarden Tentoonstelling op 27 en 28 Juni a.s. te 's-Hertogenbosch. (Zie April afl. van „De Hoefsmid”).

Het Bestuur was zich terdege bewust dat de beoordeeling zeer moeilijk is daar de paarden voor het aanbrengen van het beslag niet gezien kunnen worden. Zij was echter van meening hare medewerking in deze niet te mogen onthouden daar zulk een wedstrijd een prikkel kan zijn zoo wel voor de eigenaren als de smeden, om meerdere aandacht aan de hoefverzorging en het beslag te schenken. Als Juryleden werden aangewezen de heeren H. J. Breu-

kink te Lochem en A. J. Schieman te Axel en als plaatsvervangend lid de heer Kerckhaert te Stoppeldijk.

Het aantal antwoorden van deelnemers voor de excursie naar Brussel was niet groot.

Gezien de geringe deelname werd besloten deze excursie *niet* op kosten van de kas te laten doorgaan. De betreffende leden zullen daarover bericht ontvangen.

Verder werd een bespreking gehouden over de herdenking van het 20-jarig bestaan. Besloten werd ook de dames van de leden uit te noodigen en voorstellen van de leden af te wachten.

H. Vossers, Secr.

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

Op ee laatstgehouden bestuursvergadering werden plannen gemaakt voor de herdenking van het 20-jarig bestaan der Vereeniging in Jan. 1936. Het Bestuur heeft overwogen aan deze feestelijke herdenking ook de dames te doen deelnemen.

Op welke wijze?

Laten dat deze dames nu eens zelf aangeven.

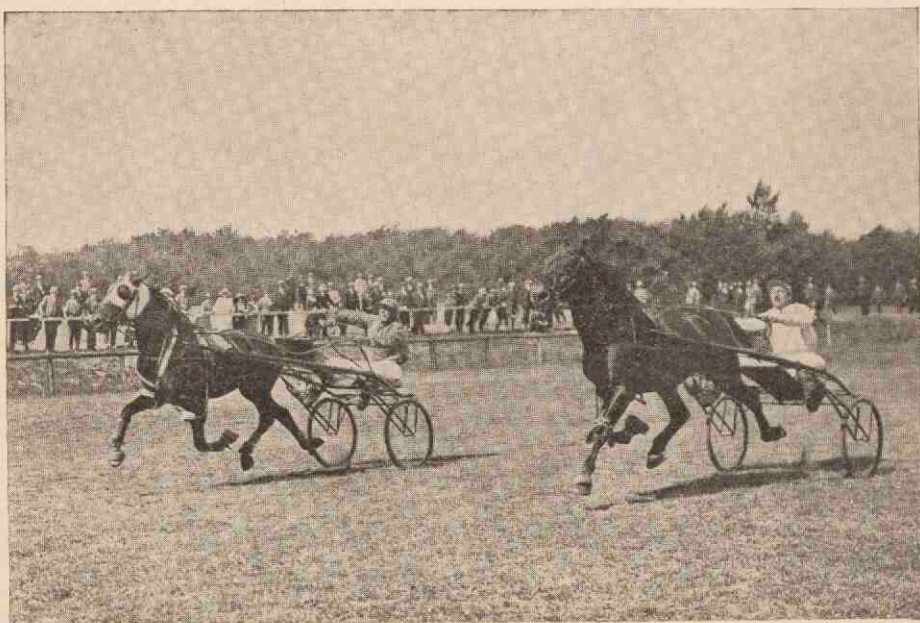
Het Bestuur zal gaarne met ingekomen wenschen rekening houden.

H. Vossers, Secr.

EEN EN ANDER OVER HET BESLAG VAN DEN DRAVER.

(*Vervolg*).

In de vorige aflevering hebben wij een en ander omtrent den draver Luitenant medegedeeld.

Links LUITENANT, derby-winner 24 Juli 1921 op Duindigt, 2400 M. in 1.41 $\frac{1}{5}$.

Om duidelijk aan te toonen hoe kort en krachtig zijn loop met korte voeten en betrekkelijk lichte opgestuikte ijzers tot aan het einde bleef, geven wij bovenstaande foto waarop de hengst na een hinderlijk verloop in de course een vlekkelooze draf demonstreert. Dat jaar won den hengst benevens de derby's te Rdam Duindigt en Alkmaar nog eenige andere courses tot een gezamenlijk bedrag van f 2550. Zijn snelst getoonde tijd als drijjarige was $1.36\frac{3}{5}$. Niet lang daarna verhuisde de hengst naar het Noorden. Daar zagen wij hem later weer terug ongeveer in denzelfden geest als wij hem vroeger bij de Vlieger zagen met lange voeten en zwaar belast. Na zijn verrichtingen als 3-jarige had men den hengst een goede toekomst voorspeld, doch hij heeft zijn 3-jarigen vorm nooit meer terug kunnen vinden.

* * *

Er zijn nog altijd menschen van meening, dat de juiste balans van den draver uitsluitend in het hoefbeslag gevonden moet worden. Bij den verkoop van een draver zagen wij den nieuwen eigenaar of trainer angstvallig toezien of het paard ook wel afgeleverd werd met het hoefbeslag waarmede het zijn beste verrichtingen getoond had. Begrijpelijker wijze is het reeds een groote stap in de goede richting als men het juiste hoefbeslag weet, en toch zijn ons veel gevallen bekend dat het paard bij den rijder A met lichte ijzers zijn grootste snelheid toonde, en rijder B voor hetzelfde jaard beslist zwaar beslag moest hebben om den goeden gang te kunnen onderhouden. Deze feiten zijn genoegzaam bekend. Er zijn echter nog zoovele andere kleine oorzaken die grooten invloed op den vierkanten draf van den draver uitoefenen en die met het hoefbeslag niets uitstaande hebben. Deze nuttige wenken, waarover wij thans willen wijzen, waren wel beter geplaatst aan het adres van den rijder, en toch, in veel gevallen, waar de hoefsmid bijna alleen verantwoordelijk wordt gesteld of het paard wel of niet vierkant draaft, kunnen ook zij hiervan hun voordeel trekken. Door de een of andere oorzaak buigt het paard het hoofd sterk naar links. Het gevolg hiervan zal zijn dat de achterhand niet regelmatig kan volgen omdat het linker achterbeen inplaats van aan de buitenzijde van het linkervoorbeen geplaatst wordt, tusschen de voorbeenen in terecht komt. Met gewicht in de ijzers is hieraan niets te verhelpen. Dwingt men evenwel het paard het hoofd recht te houden, hetgeen men kan bereiken met de bevestiging van een stok langs hals en hoofd (deze speciale stokken zijn in Walds zadelmakerij verkrijgbaar) dan heeft men dikwijls het gewenschte doel direct bereikt.

Nog een ander geval: De hoofdhouding is recht, doch het paard dringt van achteren naar links of rechts. Ook dan gaat het paard een achterbeen tusschen de voorbeenen plaatsen. Dringt het paard naar links dan bevestigt men aan de linkerzijde een zoogenaamde zijdestreng (ook bij den zadelmaker verkrijgbaar). Nu moet het paard recht loopen, zal dientengevolge de beide achterbeenen aan de buitenzijde der voorbeenen plaatsen en dikwijls is alleen door het gebruik van de zijdestreng het gewenschte doel (vierkant draven) bereikt.

Nog een ander geval. De wijze waarop het paard voor zijn werk wordt voorbereid is van zeer grooten invloed of het paard wel of niet met zware

Een boerenwagen in Hongarije

ijzers belast moet worden. De goede opmerker, die veel draverijen bezoekt, zal het altijd opvallen dat ruwe rijders, of die, welke direct van start vol speed willen vertrekken, die, zooals men dat in vaktermen uitdrukt, hun paard geen tijd geven om op de beenen te komen, bijna altijd hun paarden enorm zwaar belast hebben. Andere rijders daarentegen, die men hoogst zelden een karwats ziet gebruiken en met overleg de gewenschte snelheid verdeelen, zullen meestal hun paarden met lichte ijzers kunnen rijden.

Ook de conditie waarin het paard verkeert is van grooten invloed of het wel of niet met zwaar gewicht belast moet worden. Ook hiervoor een voorbeeld. Tot het einde van het seizoen heeft een draver geloopt met voorijzers van $2\frac{1}{2}$ en achterijzers van $1\frac{1}{2}$ ons. Voor dat het paard de winter rust in gaat worden deze ijzers er onderweg genomen en bewaard voor het komende seizoen. Vroeg in het voorjaar begint men het paard weer te trainen en een ongeduldige eigenaar of trainer is verlangend te weten of het paard in snelheid constant is gebleven, of, vooruit is gegaan. Vlug wordt de hoefsmid ontboden om de oude course-ijzers er weer onder te slaan. Groot is meestal de teleurstelling als de rijder snelheid van het paard verlangt en dan tot de ervaring komt dat het paard geen stap vierkant draaft, doch zich overloopt, begint te pacen, of, zooals men dat ook wel noemt, herhaaldelijk in de knoop schiet. Als men dan heengaet en het paard begint te belasten, hetzij met zwaardere ijzers (toongewichten, loodringen of gummiboots), dan komt men meestal van den wal in de sloot, want de fout zit *niet* in de balans, doch het kan den gewenschten vierkanten draf niet aannemen of voor elkaar houden omdat de spieren nog niet voldoende losgewerkt zijn. Geeft men zich echter den tijd om het paard met veel stapwerk, of ook wel door het rijden van langzame heats weer in zijn goeden, ouden vorm te brengen, dan zal het ook weer best marcheeren op de lichte ijzers, die men er het vorige jaar onderweg genomen heeft.

Met de voorbereiding van een draver heeft de hoefsmid niets uitstaande, en toch is dit de voornaamste factor om de juiste balans te vinden, en te houden, doch hier komen wij aan de grootste moeilijkheid, omdat er maar zoo heel weinig menschen zijn die de kunst verstaan om de juiste maatstaf te kunnen beoordeelen tot hoe ver of men gaan kan om het paard in topvorm te brengen. Veel, zeer veel valt er van te leeren, als men trainers, zooals Mills, Fröming, Finn enz. aan het werk ziet met de voorbereidingen van hun paarden. Tijdens de groote internationale courses waren wij verschenen winter te Parijs. Wij zagen daar dagen voor de grootste course (de Prix d'Amerique) hoe de kleine heftige 4-jarige Muscletone voorbereid werd. Juist van dit paard namen wij extra notitie en merkten daarbij op dat het zeer kleine korte hoefjes had, beslagen met 4 (naar onze schatting hoogstens 70 à 80 gram wegende) balkijzers en „gewerkt” werd bijna zonder eenige beenbescherming aan. Ook zagen wij het paardje in krachtige, ruime gangen zonder ooit een misstap te maken in reordtijd zonder zichtbare inspanning den Prix d'Amerique winnen. Wij vroegen ons daarbij af, hoe is het mogelijk dat het paard met dat lichte hoefbeslag in die enorme snelheid den berg af kan vliegen. Direct laten wij daarop volgen, dat wij ervan overtuigd zijn dat zonder de vakkundige voorbereiding het paard *nooit* met

dat lichte gewicht zonder fouten het parcours had kunnen afleggen en evenzoo zijn wij van meening, dat het paard, indien het b.v. met boorijzers van 3 à 4 ons beslagen was geweest, dat het *nooit* in die snelheid de gewenschte speed over had kunnen brengen, m.a.w. die course niet gewonnen had.

A. C o m m i j s.

VOORJAARSEXAMEN. RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID.

Voorjaarsexamen. Rijksdiploma als hoefsmid.

Geslaagd voor bovengenoemd examen zijn tot heden:

J. W. H. ten Broek te Ter Baak, H. J. J. Brands te Didam, H. J. Groot Wassink te Barchem, Th. H. J. Wildenborg te Haaksbergen, A. Klarenbeek te de Bilt, J. H. Houben te Weert, J. Schoonwater te Oploo, R. F. van Dijk te Amersfoort, A. B. Hieltjes te Loil, J. M. v. Weele te Wemeldinge, H. Geels te Enter, G. Vosse te Mussel, R. Ottens te Giesen, H. J. Geertsema te Slochteren, C. H. J. Ronde te Apelkanaal, A. J. Baevink te Rekken, A. J. v. d. Laar te Gemert, C. v. Egmond te Nijverdal, H. Pijnappel te Raalte, J. Jansen te Markelo, J. Borkink te Ruurlo, M. Heusschen te Margraten, J. Hupperts te Bocholts, J. H. Stals te Stamprooy, Th. Verwaayen te Wehl, W. Lemmerlijn te Margraten, J. Vermeeren te Vijlen, P. de Graaf te Oud Gastel, W. A. Deckers te Etten, B. v. d. Graaf te Lekkerkerk, G. Klein te Hilligersberg, H. J. Dijkerman te Gorsel, D. J. Beltman te Lochem, G. J. Eskes te Ruurlo, B. J. Schurink te Haaksbergen, G. J. Kocken te Rotterdam, C. C. v. Roon te Strijen, W. K. v. d. Wal te Rotsterhaule, Z. H. Dijkhuis te Scheemda, Th. Stienezen te Kilder gem. Berg (G.), H. Geerdink te Gelzelaar.

Het examen wordt voortgezet.

LITERATUUR OVERZICHT

In de Zwitsersche Hoefsmid komt in het Aprilnummer een artikel voor over „steengallen” en aangezien juist bij de redactie een vraag is binnengekomen om dit onderwerp in een bespreking op te nemen, zullen we dit artikel aan de hand nagaan en deze hoefziekte eens onder de loupe nemen.

Met den naam steengallen duidt men aan gele, roode of roodbruine vlekken die in het hoorn voorkomen en wel voornamelijk in het hoorn van de achterste hoefhelft.

Het zijn de gevolgen van plaats gehad hebbende kneuzingen van de hoeflederhuid en al naar gelang van de hevigheid dezer kneuzing, zal het uit het gekneusde weefsel tredende vocht licht of donker gekleurd zijn; bij lichte kneuzingen waarbij slechts een rekking van het weefsel plaats vindt, zal het uittredende vocht licht gekleurd zijn, bij diepergaande kneuzing waarbij de hoeflederhuid ter plaatse verwond wordt en bloedvaten worden gedrukt, zal bloed uittreden en zal dit een donkere plek te zien geven in het afgroei-

de hoorn. Eigenlijk zijn steengallen dus terug te brengen tot kneuzingen van de hoeflederhuid en hetgeen men bij het vernieuwen van het beslag ziet, is slechts als een gevolg hiervan te beschouwen.

Steengallen kunnen het gevolg zijn van afwijkende hoefvormen, van afwijkende beenstanden en van fouten bij het beslag begaan. Bij afwijkende hoefvormen zal de lichaamslast niet gelijkmatig door den hoef gedragen worden en het zijn juist de meer belaste gedeelten van den hoef die aanleiding zullen geven tot rekkingen en kneuzingen van de hoeflederhuid. Plathoeven b.v. en vooral plathoeven met ondergeschoven verzenen geven al heel licht aanleiding tot het ontstaan van steengallen, doch ook hooge steile hoeven, klemhoeven en hoeven met verbeend hoefkraakbeen. Afwijkende beenstanden leiden ook tot een ongelijke belasting; als voorbeeld nemen we b.v. een hoef bij Franschen stand, waarbij de binnenhoefhelft meer belast is, de verzenwand ingetrokken is zoodat men dan ook steengallen aan deze verzenwand, meest in de steunsels kan aantreffen.

Zeer vele steengallen worden tenslotte veroorzaakt door fouten bij het beslag gemaakt. Zoo noemen we o.a. het ongelijk besnijden van binnen- en buitenwand, het te sterk inkorten van de verzenen, het niet vlak dragen van de steunsels op het ijzer, het te sterk besnijden van de zool en wat het ijzer zelf betreft b.v. het niet even dik zijn van de ijzertakken, het niet vlak afsmeden van de takken, te nauw gepaste ijzers, het ontbreken van een afhelling bij zwakke zool, kalkoen- en stootbeslag.

Buiten deze oorzaken kunnen ook steenen of andere voorwerpen zich bij het loopen inklemmen tusschen hoef en ijzer en wanneer ze niet opgemerkt worden en bij het ontbreken van een behoorlijke hoefverpleging blijven zitten, daar een kneuzing van de er boven liggende hoeflederwand gaan veroorzaken. Het gebruik van de paarden op harden bodem en in snelle gangen zal het optreden meer begunstigen dan bij landarbeid.

Al naar de plaats van voorkomen spreekt men van wandsteengallen, steunselsteengallen en zoolsteengallen.

Zeer vele gevallen spreken wel voor zichzelf en zoo is het voor een ieder begrijpelijk dat wanneer de ondergeschoven verzenen van een plathoef op de ijzertakken dragen, dit een belediging van de steunsel- en wandlederhuid moet veroorzaken. Bij klemhoeven waarbij de verzenwanden naar binnen gericht zijn, bij verbeeningen en bij overhoeven waarbij dus de hoeflederhuid bij meerdere belasting geperst wordt tusschen harde weefselnieuw vormingen zal belediging niet uitblijven.

Onregelmatigheden in beide hoefhelften, b.v. door ongelijk dikke ijzertakken of door ongelijk besneden verzenwanden, zal een vermeerderde druk bevorderen in het meer belaste hoefgedeelte en het hoefbeen zal hierdoor eenigszins scheef in den hoef gaan zitten, waardoor ook de bevestiging van het hoefbeen met den hoornwand door middel van de vleeschplaatjes van de wandlederhuid met de hoornplaatjes van den hoornwand, hiervan nadeel zal ondervinden en deze vleeschplaatjes aldus gerekt en gescheurd kunnen worden. Wandsteengallen kunnen op deze wijze ontstaan. Het spreekt vanzelf dat niet elke afwijking en niet elke vermeerdering van druk leidt tot het beledigen van vleeschplaatjes en dat dus steengallen alleen

ontstaan wanneer de afwijkingen abnormaal groot worden of langdurig inwerken.

Bij bodemnauwe standen doch ook bij paarden met normalen beenstand doch die zware lasten dragen of zwaren trekarbeid verrichten, daar hierbij steeds zal worden getracht het belaste been zooveel mogelijk onder het lichaam te plaatsen, zal eerst met den buitenhoefwand worden opgetreden en dan als het ware naar den binnenhoefhelft worden omgeknikt. Sterk bol-liggende straten laten ook geen vlak optreden van den hoof toe en hier zal men ditzelfde omknikken krijgen. Eveneens ontstaat dit als bij het be-snijden de wanden ongelijk hoog gemaakt zijn.

In het algemeen komen steengallen aan de voorhoeven het meest voor, daar deze ook meer belast worden dan de achterhoeven.

Kreupelheid behoeft volstrekt niet op te treden en in de lichte gevallen ziet men het nooit; wel komt het voor wanneer sterkere rekkingen en verscheuringen in de hoeflederhuid zijn opgetreden. Een voorzichtig loopen, een vermijden van diep doortreden kan men vaak waarnemen, slechts in gevallen van een etterende steengal zal zeer ernstige gevoeligheid en dito kreupelheid niet uitblijven. In het algemeen zal een paard met steengallen aan de hand veel vrijer gaan dan dat het belast is of arbeid verricht, en de oorzaak hiervan ligt dan weer in het meer onder het lichaam plaatsen van een hoof waardoor weer een knikbeweging, een kanteling van het hoefbeen optreedt. Men onderscheidt drooge en etterende steengallen; de eerste zijn dus uitsluitend het gevolg van rekkingen in de hoeflederhuid, waardoor bloedvaten zijn verscheurd en het hierdoor uittredende bloed in het afgroeiende hoorn dringt en dit verkleurt. Is echter door een grootere belediging het weefsel van de hoeflederhuid in erge mate beledigd, dan kan ettervorming van dit zieke weefsel optreden.

Loopt het paard kreupel en kan men door hoefonderzoek een steengal als de oorzaak aanwijzen, dan zal men het ijzer afnemen en indien etter onder het hoorn zit, deze doen afvloeien en een verband aanleggen. Is geen ettering aanwezig, dan zal de kreupelheid spoedig over zijn als men het paard op nat zand zet of den hoof koude omslagen geeft. Niet etterende steengallen zal men niet openen om geen infectie mogelijkheid te scheppen. Het verschil tusschen een etterende en een niet etterende steengal is heel gemakkelijk op te maken uit den aard der kreupelheid, daar een etterende steengal altijd zeer groote pijnlijkheid verraadt. Vindt men bij opening, zwarte hoefetter, dan is dit als zeer gunstig te beschouwen en zal genezing spoedig optreden; bij gele etter duurt het langer daar dan de ontsteking dieper in den hoof is doorgedrongen. Zoodra het paard weer rad is, zal men een beslag onderleggen en hierbij zal men uitgaan van de oorzaak waardoor de steengal was opgetreden om aldus een herhaling te voorkomen. De dracht op den hoof zal dus zoo worden geregeld dat de ziekelijke plaats wordt vrijgelegd en hierbij kan vaak een balkijzer zeer goede diensten bewijzen. Bij klemhoeven legt men pantoffelijzers onder, bij verbeening van hoefkraakbeenderen zal men den toon inkorten en verdikte takken aanbrengeu, en zoo voor elke stand of voor elk gebrek afzonderlijk handelen.

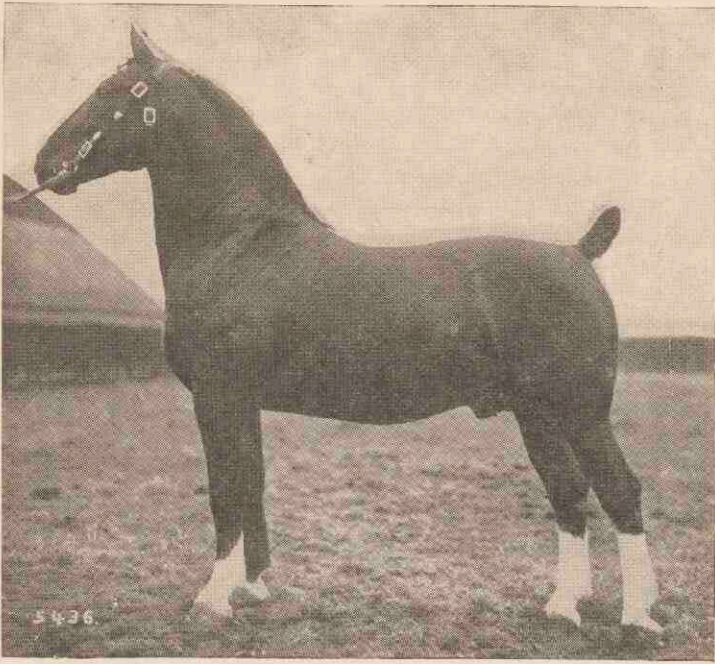
Iets anders is het wanneer de steengallen het gevolg zijn van ongelijk op-

trede en daardoor rekking van de wandlederhuid ontstaat als het hoefbeen een kanteling maakt. Men zal dan een gelijk optreden moeten bevorderen b.v. door een kunstmatige verhooging aan den binnenwand aan te brengen. Soms kan men dit al bereiken door de binnenwand intact te laten en den buitenwand te besnijden, gaat dit niet dan zal men den binnenwand hooger maken door b.v. een onderlaag van leer, gummi of vilt op den betreffenden ijzertak aan te brengen of wel door het geven van een verdikte binnentak of overeenkomstig dunnere buitentak.

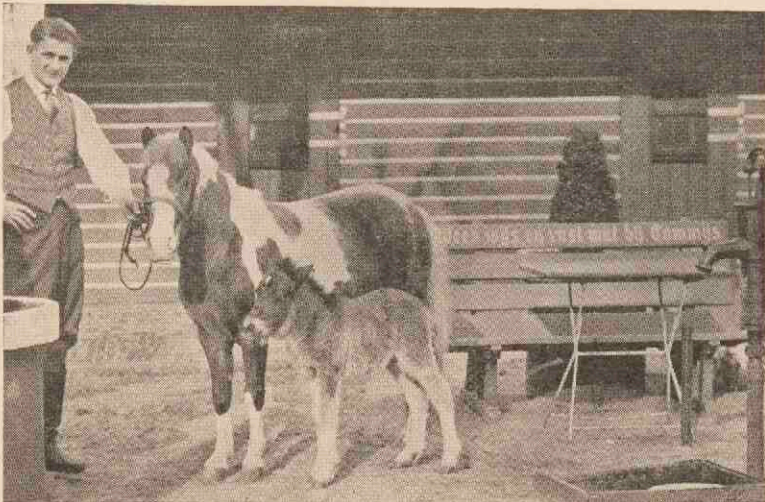
AANSTAANDE CONCOURSEN-HIPPIQUE.

16, 18 Mei Bussum.	6 en 7 Juli Wassenaar.
26 Mei Tilburg.	13 Juli Appelscha.
30 Mei Breda	14 Juli Stadskanaal.
30 Mei Gasselternijveen.	17 Juli Hoofddorp.
2 Juni 's-Hertogenbosch.	10, 20 Juli Den Haag (verm.).
5 Juni Wageningen.	24 Juli Grijpskerk.
6 Juni Gieten.	28 Juli Oss.
6 Juni Uithuizen.	28 Juli Scheemda.
8 Juni Winschoten.	4 Aug. Vries.
10 Juni Bergen oij Zoom.	8 Aug. Stompwijk.
10 Juni Dordrecht.	8 Aug. Zwolle.
10 Juni Eext.	11 Aug. Veendam.
10 Juni De Wijk	28 Aug. Groningen.
12—16 Juni Amsterdam.	30 Aug. Dokkum.
29 Juni Hoogezand-Saijpemeer.	30 en 31 Aug. Apeldoorn.
30 Juni Amsterdam.	4 Seijt. Nijkerk.
(Olympiade dag).	6 Sept. Zetten.
30 Juni Leiden.	10 en 12 Sept. Utrecht.
6 Juli 't Zandt.	18 Sept. Assen.

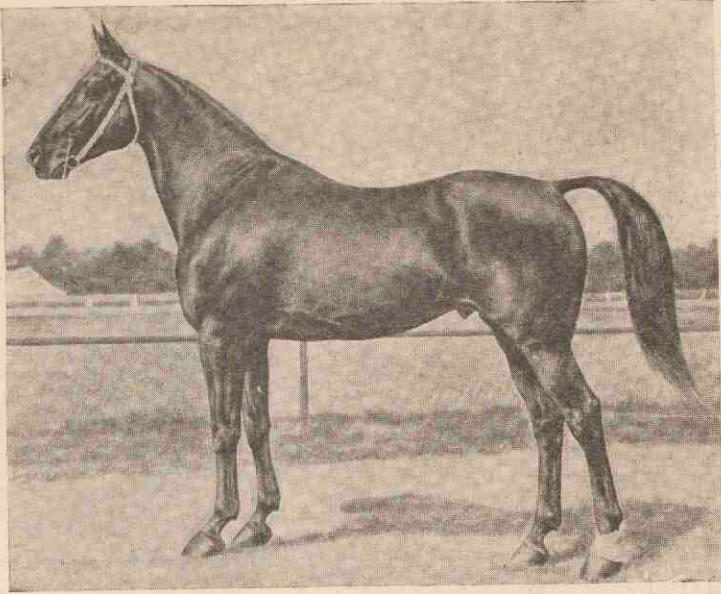
PAARDENRASSEN, Scherpe contrasten.

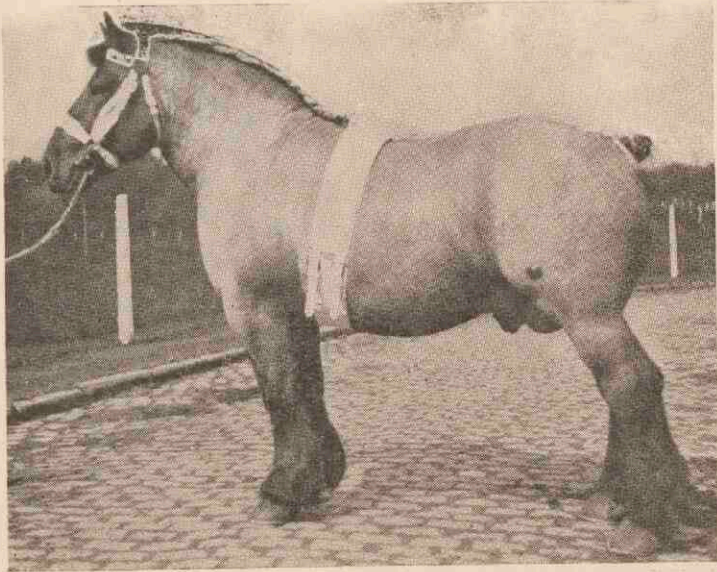
GOLDMAN, „moderne” Oldenburger-Oostfriesch.

SHETLANDSCHE PONEY, met spruit.

JUDGE SCOTT, de eminente draver.

De Belg COCTAIL DU VELM, roemrijke zoon uit den Albion d'Hor-stam.

AANSTAANDE COURSES IN NEDERLAND.

12 Mei	Groningen.	8 Aug.	Zwolle k.b.
19 Mei	Hilversum.	11 Aug.	Hilversum.
19 Mei	Uithuizen k.n.	11 Aug.	Veendam l. en k.b.
26 Mei	Houtrust k.b.	13 Aug.	Stomijetoren k.b.
26 Mei	Norg k.b.	15 Aug.	Purmerend k.b.
30 Mei	Drachten l.b. en k.b.		Kamijioensch. v. N.-Holl.
30 Mei	Bolsward k.b.	18 Aug.	Castricum k.b.
30 Mei	Rotterdam.	18 Aug.	Duindigt.
30 Mei	Wormerveer k.b.	18 Aug.	Eenrum k.b.
2 Juni	Groningen.		
2 Juni	Houtrust k.b.	18 Aug.	Rotterdam.
3 Juni	Opmeer k.b.	25 Aug.	Duindigt.
9 Juni	Rotterdam.	28 Aug.	Zaandam k.b.
10 Juni	Duindigt.	29 Aug.	Abcoude k.b.
		31 Aug.	Rotterdam.
10 Juni	Heerenveen k.b.	1 Sept.	Alkmaar.
11 Juni	Krommenie k.b.	1 Sept.	Den Hoorn k.b.
16 Juni	Ruischerbrug (G.) k.b.	4 Sept.	Hoorn k.b.
16 Juni	Hilversum.	5 Sept.	Beverwijk k.b.
23 Juni	Duindigt.	5 Sept.	Heemskerk k.b.
23 Juni	Paterswolde k.b.	8 Sept.	Duindigt.
29 Juni	Appingedam k.b.		
30 Juni	Groningen.	8 Seijt.	Hilversum.
30 Juni	Sappemeer k.b.	10 Sept.	Hardegarijp k.b.
7 Juli	Duindigt.	15 Sept.	Duindigt.
7 Juli	Noordwolde k.b.	15 Sept.	Rotterdam.
		15 Sept.	Uithuizen k.b.
7 Juli	Usquert k.b.	16 Seijt.	Medemblik k.b.
10 Juli	Pijnacker k.b.	17 Sept.	Schagerbrug k.b.
10 Juli	Uithuizen k.b.	20 Sept.	Wolvega k.b.
	Kampioenschap Groningen.	22 Sept.	Groningen.
14 Juli	Binnenwijzend k.b.	24 Sept.	Schagen k.b.
14 Juli	Hilversum.	26 Seijt.	Enkhuizen k.b.
14 Juli	Veendam k.b.	29 Seijt.	Duindigt.
19 Juli	Leeuwarden.	2 Oct.	Lisse k.b.

21 Juli	Duindigt.	6 Oct.	Alkmaar.
21 Juli	Groningen.	8 Oct.	St. Maartensbrug k.b.
28 Juli	Alkmaar.	13 Oct.	Duindigt.
28 Juli	Zuidhorn k.b.	13 Oct.	Rotterdam.
30 Juli	Anna Paulowna k.b.	14 Oct.	Het Zand (N.-H.) k.b.
1 Aug.	Santpoort k.b.	17 Oct.	Purmerend k.b.
4 Aug.	Duindigt.	20 Oct.	Duindigt.
		27 Oct.	Duindigt.
		3 Nov.	Duindigt.
3 Aug.	Beemster k.b.	10 Nov.	Duindigt.
7 Aug.	Stompwijk k.b.	17 Nov.	Duindigt.
8 Aug.	Naaldwijk k.b.	24 Nov.	Duindigt.
	Kampioensch. Z.-Holland.		

ADVERTENTIE

Onze Uitgave op Hippisch Gebied!

„Van achter de Meute” door SONNEUR (Mr. Jos. J. A. Gillissen), 208 blz. Rijk geïllustreerd. Prijs geb. f 3,75, Franco per post f 4.—

„Vrijheidsdressuren” door H. J. LIJSEN. Rijk geïll. Prijs f 1.—, Franco per post f 1.05

„Het Fotografeeren van paarden”, door Mr. M. C. VAN DER MINNE. Rijk geïll. Prijs f 0.75, Franco p. p. f 0.80

„Langs den Weg” door AUG. DIEMONT Sr. Prijs f 0.25, Franco per post f 0.30

„De Hoefsmid”, geïllustreerd maandblad. Abonnementsprijs per jaar f 3.—

N.V. DE ZUID-HOLLANDSCHE
BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ

Giro 14908 - Wagenstraat 70, Den Haag - Tel. 117500*
Mede verkrijgbaar door tusschenkomst Boekhandel

Stamboek
voor het
Nederl. Trekpaard
(B. T.)

RESERVEERT
27 en 28 Juni a.s. voor de
**Elfde Nationale
Trekpaarden-
Tentoonstelling**

te 's-HERTOGENBOSCH

Inlichtingen bij het Secretariaat
KONINGSKADE 14 - DEN HAAG

Schitterende gelegenheid voor H. H.
hoefsmeden om veel ervaring inzake
hoefbeslag op te doen.

Aanbieding 1935

Binnenkort verschijnt ten onzent

HOEFKUNDE

EN

HOEFBESLAG

DOOR

PROF. DR. H. M. KROON EN DR. R. H. J. GALLANDAT HUET

geheel herzien en aangevuld en inplaats van 2 deelen nu in 1 deel
samengebracht door

DR. G. M. VAN DER PLANK EN DR. R. H. J. GALLANDAT HUET

Dit standaardwerk dat thans **verplichtend is gesteld** voor de Nederlandsche Cursussen in het Practisch Hoefbeslag voor haar leerlingen, tevens door de Militaire Hoefsmidschool te Amersfoort en dat vroeger verscheen bij Wolters te Groningen is thans geheel gemoderniseerd door de beste deskundigen van ons land.

Aangezien wij van de twee vorige deelen nu één boek hebben kunnen maken, zijn wij tevens in staat de verkoopprijs belangrijk te vermindern en wordt deze voor ing. ex. **f4.90** en voor gebonden ex. **f5.90**.

BESTELBIJLET

Aan de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij
Wagenstraat 70, Den Haag

U gelieve mij te doen toekomen

..... ex. gebonden à f5.90 } Dr. v. d. PLANK en Dr. GALLANDAT HUET
..... ex. ingenaaid à f4.90 } HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG

TEVENS VERKRIJGBAAR VIA DEN BOEKHANDEL

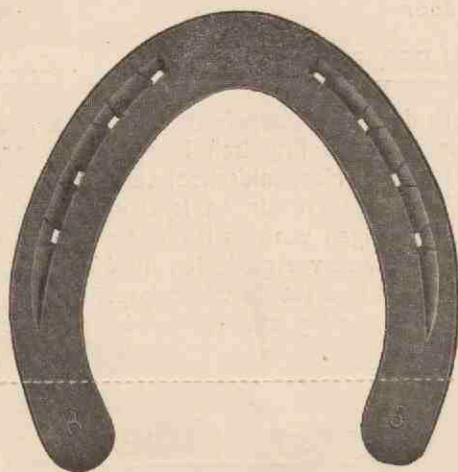
NAAM:

ADRES:

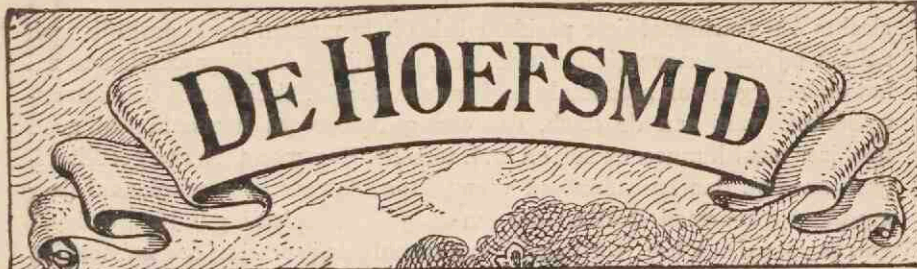
WOONPLAATS:

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN

GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onderwijzers in praktisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIEEN

1—10 regels (breedte $5\frac{3}{4}$ cM.) f 2.—;
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage
Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: Het braden van ijzers. — Hoefsmederij van Gebrs. van Dam te 's-Gravenhage. — Het beslag bij dravers. — Verslag van het Voorjaarsexamen 1935 voor het Rijksdiploma als hoefsmid. — Cursus in hoefbeslag te Hoogeveen. — Literatuur-overzicht. — Aanstaaende draverijen en concoursen-hippique in Nederland. — Adv.

L.S. Alle stukken en correspondentie „de Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden Wagenstraat 70, 's-Gravenhage.

HET BRADEN VAN IJZERS.

Een der onderwijzers die juist een tweejaarlijksche cursus in Hoefbeslag heeft beëindigd en tot zijn groote voldoening al zijne leerlingen geslaagd zag, schreef mij over zijn cursus en wel dat hij de oude methode van het braden van ijzers weer met zijn leerlingen toepast en dat hij daar zeer tevreden over is.

Het deed mij genoegen dit te vernemen daar ik indertijd als Directeur der Hoefsmidsschool te Amersfoort deze methode altijd deed toepassen gedurende de eerste maanden der opleiding en wel zoo lang, totdat de leerlingen een behoorlijk ijzer konden maken; alsdan mochten zij als belooning van de staf gaan werken. Een ieder zal begrijpen, dat het braden van ijzers niet aangeleerd wordt met de bedoeling om dit later in de praktijk toe te passen; daarvoor is het ijzer te goedkoop en zijn de arbeidskrachten te duur, doch als leermethode, om handigheid te krijgen in het smeden, blijft het m. i. groote waarde houden en kan het voor cursussen ter navolging worden aanbevolen.

Juist in deze tijden nu het machinale hoefijzer domineert en dus de leerlingen van een cursus bij hun patroons minder gelegenheid zullen krijgen om zich in het maken van hoefijzers te oefenen, is het van het meeste belang, dat zij op den cursus grondig smeden leeren, dat zij goed vuurwerker worden en als deze grondslag gelegd is, zal het hun gemakkelijker vallen ijzers te maken. Er ligt ongetwijfeld op het eerste oog een zekere tegenstrijdigheid in dat van een leerling voor het examen geëischt wordt, dat hij een hoefijzer pasklaar voor een levende voet smeedt, een modelijzer vervaardigt en een afwijkend hoefijzer voor een zieke voet maakt en onderlegt, terwijl hij

BIBLIOTEK DER
RIJKSOFFICIEELHEIT

slechts één machinaal ijzer pasklaar behoeft te maken. In de praktijk toch zal het bij velen zeer weinig voorkomen, dat zij een hoefijzer smeden en zal het onderleggen van machinale hoefijzers regel zijn. Toch houdt de examencommissie vast aan de eisch, dat een gediplomeerd hoefsmid een goed hoefijzer moet kunnen maken en m. i. terecht. Kan men toch een goed hoefijzer smeden, dan kan men ook verwachten, dat men een machinaal ijzer goed kan vervormen, doch zonder een deugdelijke opleiding in het „maken” van ijzers, zal ook het „vermaken” van machinale ijzers niet aan behoorlijke eischen kunnen voldoen. Om nu het maken van ijzers grondig te leeren, is de methode van „braden” wel de beste en bovengenoemde onderwijzer is dan ook niet zonder reden zeer enthousiast over de resultaten, die hij op zijn laatste cursus hiermede heeft weten te behalen.

G. H.

HOEFMEDERIJ VAN GEBRS. VAN DAM TE 'S-GRAVENHAGE.

In de jaren dat de hoefmederijen uit alle steden en enkele belangrijke plaatsen uit ons land in dit vakblad zijn beschreven, heeft natuurlijk ook de boven aangegevene een beurt gehad. Maar deze belangrijke hoefmederij verdient wel er nog eens een afzonderlijke beschouwing over te geven. Zij heeft zich namelijk in de teruggaande jaren krachtig weten te handhaven.

Wijlen de heer Jan Cornelis van Dam is ongeveer 30 jaar geleden de smederij in de Christiaan de Wethstraat begonnen. Na 16 jaar militair-hoefsmid te zijn geweest is het eerst in Gelderland en daarna in Utrecht geprobeerd om zelf baas te zijn, doch per slot bleek het beroep in Den Haag

met succes te kunnen worden uitgevoerd. De klandizie der smederij in de de Wethstraat is uitgegroeid tot een zeer groote en hoewel verschillende stalhouderijen zijn verdwenen, zijn er weer zooveel nieuwe kleinere klanten, vooral uit de dorpen in den omtrek bijgekomen, dat het getal paarden vrijwel stationnair is gebleven.

De zaak wordt na het overlijden van den stichter gedreven door de drie zoons, die intusschen ook al den middelbaren leeftijd hebben bereikt en die zich geheel aan het hoefbeslag wijden. Bovendien zijn 4 knechts in het bedrijf werkzaam. Maar er zijn veel krachten noodig want alle ijzers worden uit de hand gesmeed en het is voorgekomen, dat op één dag 156 nieuwe ijzers ondergelegd werden (alzo 39 paarden rondom beslagen). Van de stallen, die er verzorgd worden willen wij, of liever gezegd kunnen wij, nog twee groote noemen, t. w. van Gend en Loos met een 50-tal paarden, en de heer P. v. d. Touw met doorgaans een 35 stuks.

Er wordt gewerkt aan twee vuren, elk gesecondeerd door twee aambeelden.

Als regel wordt vóór vlak beslag ondergelegd en aan achter de achterijzers worden meest een kalkoentje gegeven. Er zijn echter uitzonderingen op dezen regel, ook al in verband met het groote verschil in het paardenmateriaal (van de Shetlandsche poney tot de zware Belg) en met de diensten die gevraagd worden.

Vele der paarden komen om de 10 à 12 dagen aan de smederij om geheel nieuw beslagen te worden, maar er zijn er ook die een maand of langer kunnen wachten. Ook hier werd de klacht gehoord, dat in vele gevallen te lang gewacht wordt. Als een bijzonderheid werd verteld, dat er onder de paarden één is die voor den melkwagen loopt en die in 4 dagen een stel ijzers verslijt, vervaardigd van de staf 9/8 bij 5/8!

De heeren van Dam hebben indertijd ook veel van de noorsche rubberijzers ondergelegd toen die z.g.n. verbeterd waren, maar gaandeweg zijn die ook weer geheel van het tooneel verdwenen, waarvoor als oorzaken worden opgegeven: de hooge prijs, moeilijke bewerking, waartegen het nuttig rendement niet weer opwoog.

Thans zal een proef worden genomen met het Belgische fabrieksijzer met gummi-inlegsel, maar vanwege het hooge gewicht dier ijzers is men over het te verwachten resultaat weinig optimistisch gestemd. Het vraagstuk omtrent het vinden van doelmatig beslag tegen uitglijden op allerlei soort wegen is met bedoeld ijzer ook nog niet opgelost.

Over hoefgebreken heeft men aan de smederij in het algemeen niet te klagen.

Het beslag geschiedt uit de hand. Een verstelbare traivaille is evenwel in voorraad en wordt in de beslagloods opgezet ten behoeve van onbetrouwbare en slaande paarden.

Een respectabele berg oude ijzers, in de open plaats opgestapeld, legt getuigenis af van den omvang van het werk, dat er jaarlijks wordt uitgevoerd. Wij hopen om meerdere redenen dat het mogelijk blijft, dat de sympathieke hoefsmiden van Dam nog jarenlang hun vak op dezelfde wijze kunnen voortzetten!

HET BESLAG BIJ DRAVERS.

Het is nog niet zoo heel lang geleden (wij kunnen ons dat althans nog zeer goed herinneren), dat in Frankrijk bijna alle dravers op dezelfde modellen hoefijzers harddraafden; het gewicht daarvan werd meestal overgelaten aan het oordeel van den hoefsmid. Het gewicht van de ijzers varieerde meestal van $3\frac{1}{2}$ tot 4 ons vóór, en van 2 tot $2\frac{1}{2}$ ons achter. Toen zich echter buitenlandsche trainers (wij denken daarbij aan de familie Ockhorst, de Gebr. Monsieur, Koos Bakker enz.) in Frankrijk gingen vestigen werd hierin spoedig wijziging gebracht en vond nog veel meer navolging toen men in Frankrijk ook de Amerikaansche draver invoerde. De origineele Fransche draver werd in hoofdzaak bij den loop gehouden, doordat hun een groote stang in den mond wordt gehangen, en de paarden die onder den zadel moesten draven, werden met karwats en sporen niet al te zachtzinnig bewerkt. Van een mooien, rustigen, vierkanten draf was dan ook meestal weinig sprake. Het was meer een gejakker om het eerst aan het doel te komen, dan, zooals men dat tegenwoordig ook in Frankrijk kan zien, een mooi verdeelde course, in vlekkeloozen draf afgelegd. De ervaring heeft intusschen ook geleerd dat de grootste snelheid ontwikkeld wordt door de zuiverste dravers. Vooral de laatste jaren hebben vakkundige draverfokkers, doordat zij fokmateriaal met slechte eigenschappen angstvallig uitschakelden, er veel toe bijgedragen, dat de jonge generatie het zuiver vierkante draven reeds in het bloed zat. En toch komt men nog menigmaal voor raadselachtige gevallen te staan. Hiervan nog weer eens een klein voorbeeld. In 1910 werd uit twee zeer voorname ouders een bruin merrieveulen geboren, dat geregistreerd werd als Dalila, bruine merrie v. Goudster u. Flash. Volgens haar afstamming werd van deze correct gebouwde merrie voor de toekomst veel verwacht. Lang, zeer lang, heeft het echter geduurd voor dat zij aan deze verwachting beantwoord heeft. Tot ongeveer haar zevende jaar was er weinig met haar te beginnen; het was en bleef een groote foutenmaakster, die menig rijder wanhopig had gemaakt, totdat zij eindelijk in den stal van de heeren Ockhorst belande. De merrie had een uitgesproken steekgang zonder de minste kniebeweging en had daarbij een enorm krachtige achterhand. Volgens de regelen der kunst, moest zij dus vóór zwaar gemaakt worden en lichte achterijzers hebben en zoo werd zij dan ook beslagen. De ervaring leerde echter spoedig dat deze methode niet gevolgd moest worden want hoe meer zij aan de voorbeenen belast werd hoe slechter haar manier van draven werd. Om kort te gaan zij hierbij vermeld, dat haar balans tenslotte gevonden is door haar vóórhoeven tot op het leven af te hakken en te beslaan met een paar blikjes van ijzers, die hoegenaamd niets wogen. Gummi boots of andere hoefbescherming kreeg zij ook niet aan de voorhoeven, om elke kleinigheid van gewicht te vermijden doch daar tegenover liep zij met achterijzers van ± 7 ons plus twee paar gummi boots overelkaar, en ziedaar, de merrie is gaan draven en was in die jaren de snelste merrie, die wij hier in het land hadden en won niet minder dan f 20253,12⁵ aan prijzen. Ongeveer hetzelfde geval heeft ondergeteekende in zijn loopbaan als trainer mede gemaakt met de

merrie Orlena B, alleen met dit verschil, dat deze merrie een uitgesproken steppuur was. Ook bij deze merrie gaf de theorie aan, dat zij vóór zwaar, en achter licht moest beslagen worden, en toch bleek in de praktijk, dat juist in de tegenovergestelde richting gewerkt moest worden.

Het is niet waar, dat de juiste balans uitsluitend in het hoefbeslag gezocht moet worden. Hiervoor willen wij een voorbeeld noemen, dat met een ander bit of sjeck of beenbekleding reeds groote verbeteringen kunnen worden aangebracht. Zoo werd b.v. in Januari 1922 van uit Oostenrijk een prima merrie geïmporteerd door den trainer Tj. Witteveen. De merrie, Mella genaamd, kwam met een zeer goede reputatie uit haar geboorteland hierheen. Zij was, zooals men dat in vaktermen uitdrukt, een natuurdraafster, die geen bijzonder hoefbeslag noodig had. Het was evenwel een uiterst zenuwachtig dier, dat door haar te groote ijzer grove fouten maakte, omdat het zich overliep. Door de fouten, die zij maakte werd zij nog angstiger, brulde tegen het bit in en was tenslotte moeilijk te houden. Het duurde dan ook niet lang of de merrie verloor het vertrouwen in de menschen en zij was nog slechts een schaduw van de Mella van voorheen. In 1924 kwam zij tot en met 7 September 12 maal aan den start, werd daarbij 7 maal gedistanceerd, 3 maal niet geplaatst, 1 maal ingehouden en werd in de langzame K.M.-tijd van $1.42\frac{2}{5}$ eenmaal tweede geplaatst. Reeds lang hadden wij het oog op deze beste merrie gevestigd en verlangden er naar haar nog eens ons eigendom te mogen noemen. Den 7den Sept. werd ons verlangen vervuld. De merrie startte toen in een heat-handicap te Groningen, was zeer gunstig geplaatst op 1630 meter, doch werd desniettemin de eerste heat reeds gedistanceerd in $1.39\frac{4}{5}$. Voor een appel en een ei kregen wij de merrie mede naar Duindal. Aan het hoefbeslag behoefde niets veranderd te worden; het paard kon zoo noodig op haar bloote voeten harddraven. De grootste factor om van deze uitermate zenuwachtige merrie weer een bruikbaar coursepaard te maken bestond in hoofdzaak daarin om haar het vertrouwen, dat zij in de menschen verloren had weer terug te geven, en dit is ons in zeer korten tijd buiten verwachting gelukt. Harddraven behoefde zij niet te leeren, de zaak waar het om ging was voor haar een bit te vinden, waarop zij gemakkelijk te rijden was en dat hadden wij spoedig gevonden. In het werk konden wij de merrie op een zijden draadje rijden, en waren zeer nieuwsgierig hoe zij zich in het coursegewoel zou gedragen . . . 4 weken nadat wij haar kochten, startte de merrie te Duindigt over 2800 M., welken afstand zij zonder een mispas te maken als tweede aankomende uitliep in $1.38\frac{1}{5}$ K.M.-tijd. Na deze demonstratie kregen wij het volste vertrouwen in de voorheen zoo onbetrouwbare merrie, waarmede wij een week later, en wel den 11den October wederom te Duindigt uitkwamen in een goed bezette 1e kl. draverij over 2300 M., welke course door haar op stap gewonnen werd in de snelle tijd van $1.34\frac{3}{5}$. Direct na afloop van deze draverij werd de merrie in den spoorwagon geladen om den volgenden dag in Alkmaar een eerste klasse nummer over 2420 M. in $1.37\frac{3}{5}$ te winnen. Toen ging het met haar van een leien dakje, want den Zondag daarop startte zij wederom te Duindigt en wel over 3260 M., welke course zij ver voor de anderen uit in $1.37\frac{2}{5}$ op stap won. Onderstaande foto toont u de

aankomst van deze course en geeft u een duidelijk blijk van het wederzijds vertrouwen tusschen paard en rijder. Lang heeft de vreugde echter niet geduurd, want de brave merrie heeft kort daarop te Hilversum door het stappen in een konijnengat het been gebroken en dientengevolge afgemaakt moeten worden.

Uit dit kleine stukje geschiedenis blijkt weer overduidelijk, dat door een gelukkig toeval (het vinden van het juiste bit) de goede vierkante draf weer terug gevonden is, en dat de beste hoefsmid van de wereld met het meest gecompliceerde hoefbeslag aan deze in de war geraakte draver weinig of niets kon verbeteren.

A. C o m m i j s.

VERSLAG VAN HET VOORJAARSEXAMEN 1935 VOOR HET RIJKSDIPLOMA VAN HOEFSMID.

Nadat de oproeping voor dit examen in de vakbladen had gestaan en de opgaven waren binnengekomen, vergaderden Voorzitter en Secretaris op 3 April en de geheele commissie op 5 April. Op deze laatste vergadering werden de subcommissies vastgesteld, de examendagen bepaald, alsmede den dag voor de eindvergadering van voorzitter en secretaris.

Er waren 108 candidaten afkomstig van Cursussen te Amersfoort, Arnhem, Doetinchem, Breda, Goes, Weert, Cuyk, Markelo, Veendam, 's-Hertogenbosch, Heino, Winterswijk, Gulpen, Varseveld, Heerenveen, Rotterdam, Lochem, Middelburg, Helden, Utrecht, Zwolle; 105 candidaten hebben het examen afgelegd, hiervan deden 71, 25, 5, 3 en 1 dit resp. voor de 1ste, 2de, 3de, 4de en 5de maal.

De examens werden gehouden op 8, 9, 15, 16, 17, 18, 24, 25, 29 en 30 April en op 8, 9, 15, 16, 21, 22, 28, 29 Mei.

Er slaagden 63 candidaten, van deze hebben 41, 15, 4, 2, 1 het examen resp. voor de 1ste, 2de, 3de, 4de en 5de maal afgelegd.

de Voorzitter,

G. M. v. d. P l a n k.

de Secretaris,

G a l l a n d a t H u e t.

Namen der geslaagden. Voorjaarsexamen voor het Rijksdiploma als hoefsmid 1935.

J. H. Houben te Weert; J. W. H. ten Broek te Baak; R. F. van Dijk te Amersfoort; H. J. Groot Wassink te Barchem; A. B. Hieftjes te Loil; J. Schoonwater te Oploo; H. J. J. Brands te Didam; A. Klarenbeek te de Bilt; Th. J. Wildenborg te Haaksbergen; H. J. Pijnappel te Raalte; J. M. van Weele te Wemeldinge; H. Geels te Enter gem. Wierden; G. Vosse te Missel; R. Ottens te Gieten; H. J. Geertsema te Slochteren; Z. H. Dijkhuis te Scheemda; C. J. H. Ronde te Apelkanaal; A. J. Boezink te Rekken gem. Eibergen; A. J. v. d. Laar te Gemert; C. v. Egmond te Nijverdal; H. Geerdink te Gelselaar; Th. Stienezen te Kilder gem. Berg; W. A. Deckers te Etten; P. de Graaf te Oud Gastel; J. Vermeeren te Vijlen; W. Lemmerlijn

te Margraten; J. M. Staal te Vleuten; B. v. d. Graaf te Lekkerkerk; C. Kleyn te Hilligersberg; H. J. Dijkerman te Gorsel; D. J. Beltman te Lochem; G. J. Eskes te Ruurlo; J. Borkink te Ruurlo; M. Heusschen te Margraten; J. Hupperts te Bocholts; F. J. Jansen te Markelo; J. H. Stals te Stamprooy; Th. Verwaayen te Wehl; J. Th. Bos te Helden; C. J. Vullings te Sevenum; A. J. Caris te Baarlo; J. A. Th. Meyer te Zevenaar; W. J. Simons te Maasbree; J. T. G. Versteeg te Arnhem; G. A. H. Teeuwen te Blerik; G. H. Hanekamp te Epe; Th. Bonjers te Blerik; Th. A. Arendsen te Wehl; H. J. A. Hermans te Blerik; W. G. Kobessen te Bergh; B. J. H. Locke te Helden; A. J. Berends te Weerselo; L. Th. H. Cuppen te Horst; B. A. Verbugt te Helden; T. J. van Gessel te Kedichem; A. Palfrenier te Hilversum; W. v. d. Geest te Spakenburg; D. Franken te Nieuwerbrug; B. J. Schurink te Haaksbergen; G. J. Kocken te Rotterdam; C. C. v. Roon te Strijen; W. K. v. d. Wal te Holsterhaale; A. B. IJsseldijk te Leesten. J. M. Staal te Vleuten; J. Th. Bos te Helden; C. J. Vulings te Sevenum; A. J. Caris te Baarlo; W. J. Simons te Maasbree; G. H. A. Teeuwen te Blerik; Th. Bongers te Blerik; H. J. A. Hermans te Blerik; B. J. H. te Locke te Helden; L. Th. H. Cuppen te Horst; B. A. Verbugt te Helden; T. J. van Gessel te Kedichem; A. Palfrenier te Hilversum; W. v. d. Geest te Spakenburg; D. Franken te Nieuwenbrug; A. B. IJsseldijk te Leesten; A. J. Berends te Weerselo; W. G. Kobessen te Bergt; Th. A. Arendsen te Wehl; G. H. Hanekamp te Epe; J. T. G. Versteeg te Arnhem; J. A. Th. Meyer te Zevenaar.

CURSUS IN HOEFBESLAG TE HOOGEVEEN.

1. A. Koeze, practisch onderwijzer te Grolloo. 2. J. Nijhof, veearts te Hoogeveen en leider van den cursus. 3. Dr. J. Staal te Assen. 4. Dir.

- Ambachtsschool. 5. W. Buinslot, voorz. Amb.-School te Hoogeveen. 6. Baron de Vos van Steenwijk te de Wijk, commissie van toezicht. 7. Kluiving, adj.-secr. Dr. Landb. Genootschap. 8. Van Keulen, Dedemsvaart. 9. De Groot, Zuidwolde. 10. Hoekman, Odoornerveen. 11. Schooneveld, Balloo. 12. Van Egten, Pesse. 13. Venema, Hoogeveen. 14. Koops, Beilen. 15. Knol, Koekange. 16. Tuin, Dedemsvaart. 17. Tiems, Geerbrug. 18. Baas te Echten.

De cursus te Hoogeveen wordt in de wintermaanden gehouden en in Nov. 1934 begonnen met 11 leerlingen en eindigde April 1935. Des Zaterdag van 9.30 tot 11.30 wordt de theorie gegeven door den heer J. Nijhof en van 12 tot 4 uur practijk door den heer A. Kroeze in de Ambachtsschool. De eerste lessen zijn hoofdzakelijk besteed voor het maken van hoefijzers, om reden ze geen voore cursus gehad hebben, later werden doode hoeven besneden en beslagen en tevens waren er de laatste lessen voldoende paarden aanwezig. De cursus wordt in Nov. voortgezet om dan tegen voorjaar 1936 klaar te zijn voor het examen.

A. Kroeze.
Onderw. Hoefsmid.

LITERATUUR OVERZICHT

In de Belgische Hoefsmid staat in het Juni-nummer een vervolgartikel geschreven door wijlen professor Lienaus. Hij wijst op de onderzoekingen van een Franschen vecarts, Pader, omtrent de levensleer van den voet en zegt o. a. het volgende:

Genegen om te zien op welke wijze het gewicht van het lichaam op de verschillende deelen van den voet verdeeld wordt, had hij een bijzonder ijzer uitgedacht, moeilijk aan te wenden, om de verschillende voorwaarden van gelijkgewicht van den voet te kunnen nazien en hij was erin geslaagd vast te stellen:

- 1e. Dat de teen meer belast is als de hielen.
- 2e. Dat het buitenkwartier meer belast is als het binnenkwartier.
- 3e. Dat het hooger maken van een deel van den voet voldoende is om de last die het draagt te vermeerderen.

Deze opmerkingen van Pader hebben overigens betwistingen ingeroepen en deze, evenals het belang der vraag, hebben ons geneigd de studie dezer vraag te hernemen met mijn collega, professor Zwaenepoel.

Bij middel van verschillende weegschalen, waarvan wij verscheidene onder den onderzochten voet stelden, hebben wij niet alleen de algemeene zin der verdeling van het gewicht, op den voet, kunnen vaststellen, maar met cijfers vaststellen, welke last elk deel te dragen heeft. Onze ervaringen hebben ten volle degene van Pader bevestigd. De cijfers door ons opgedaan hebben natuurlijk geene absolute waarde; zij veranderen van paard tot paard en bij hetzelfde paard volgend de positie van het onderzochte been en bijgevolg volgens het oogenblik en den aard van den gang.

Wat er ook van zij, de voorste helft van den voet, naar den teen, is meer belast als de achterhelft. Zoo, bijvoorbeeld, voor een last van 100 kgr. in den teen, zouden er slechts 80 op den hiel vallen.

Onder de andere gegevens die wij bij onze opzoekingen gedaan hebben, wil ik er slechts twee aanhalen die voor het onderwerp dat wij hier behandelen.

Het eerste kan als volgt gesteld worden: *Het verhoogen van gelijk welk deel van den voet vergroot het gewicht dat er op valt.* Bijgevolg, elken keer dat het besnijden of beslaan van den voet aan een zijner deelen hooger maken, vermeerdert het werk aan dit deel opgelegd en bestaat er gevaar van overlasting der betrokken deelen.

Het tweede beginsel dat moet gesteld worden is: *Het verlengen van den voet vermeerdert altijd het gewicht aan de hielen.* Deze aanduiding der weegschalen is gemakkelijk te begrijpen, wanneer men nadenkt in fig. 4 — zie deze — de richtingslijn GGG altijd nader den hiel valt en er zelf achtervalt als de hiel eene zekere lengte verkrijgt.

Het is niet genoeg enkel de last na te zien die op de verschillende deelen van den voet valt. Men moet ook de eigen weerstand van elk dezer deelen onderzoeken. Vooreerst, welke hoorndeelen dragen het gewicht? Degene die aan het steunen deelnemen, die op den grond dragen, het is te zeggen:

- 1e. De wand door heel zijnen onderrand.
- 2e. De zool, door hare ondervlakte, maar enkel een deel achter den teen.
- 3e. De steunsels door de achterste helft van hunnen onderrand.
- 4e. Eindelijk, de straal.

Men zal gemakkelijk verstaan, dat, indien zekere dezer deelen, door het besnijden of beslaan, aan het steunen onttrokken zijn, de last die ze moesten dragen op de overige deelen valt; daaruit kan voortvloeien dat hun weerstandsvermogen op harde proef gesteld en zelfs overtroffen wordt. Deze opmerking is bijzonder belangrijk voor de achterhelft van den voet; het gewicht dat moet verdeeld worden tusschen de twee kwartieren van den wand, de twee steunsels en de straal, is zeer dikwijls door de kwartieren alleen gedragen, omdat de smid de steunsels weggekapt en de straal te veel besneden heeft. Is het dan te verwonderen dat de hielen er door ziek worden?

Maar wij moeten het weerstandsvermogen van den voet nader onderzoeken. Weerstandsvermogen aan wat? Indien onze voeten, op het oogenblik dat zij bij het gaan, in aanraking komen met den grond, een dik polsterkussen of eene andere malsche stof tegenkomen, gevoelen wij, om zoo te zeggen, het aanraken niet. Maar, indien zij tegen den harten grond komen, gevoelen wij, min of meer, hevige schokken, volgens de verschillende voorwaarden: hardheid van den grond, dikte van den schoen, snelheid van den gang, enz. Het paard dat gaat, draaft of galoppeert, stoot ook tegen den grond en ondergaat bij het steunen een weerbots die in den voet en het lidmaat min of meer weerklinkt. Het is het weerstandsvermogen tegenover deze schokken dat wij moeten bestudeeren.

Deze schokken of weerbotsen bij den gang, die zich in den voet doen gevoelen, betreffende verschillende hoorndeelen die in steun komen en zetten zich over op de beenderen door middel der malsche tusschenweefsels. Het

verdooven zal om zooveel te grooter zijn in het hoefbeen, de inwendige weerkaatsing zal zooveel te kleiner zijn binnen het been, als dit been grooter zal zijn, het derde lidbeen is juist veel hooger en dikker aan den teen, waar de last het grootste is, tegenover de hielen.

De wand zelf is veel dikker aan den teen dan aan de hielen en de uitgestrektheid der malsche weefsels, tusschen wand en derde lidbeen, is veel grooter naar voren als naar de achterdeelen. Het is buiten twijfel dat deze malsche deelen het hoefbeen beschermen. Iedereen kan geene klompen dragen, sommigen gaan er gemakkelijk mede, zelfs barrevoets, maar met kousen, zullen ze voorzeker zoo hard niet schijnen en het gaan zal nog zachter worden indien men over de kousen, sokken aantrekt die den heelen klomp vullen.

(Wordt vervolgd).

AANSTAANDE DRAVERIJEN IN NEDERLAND.

L.b. is lange -, k.b. is korte baan.

23 Juni	Duindigt l.b.	18 Aug.	Rotterdam l.b.
23 Juni	Paterswolde k.b.	25 Aug.	Duindigt l.b.
29 Juni	Appingedam k.b.	28 Aug.	Zaandam k.b.
30 Juni	Groningen l.b.	29 Aug.	Abcoude k.b.
30 Juni	Santpoort k.b.	31 Aug.	Rotterdam l.b.
30 Juni	Sappemeer k.b.	1 Sept.	Alkmaar l.b.
7 Juli	Duindigt l.b.	1 Sept.	Den Hoorn k.b.
7 Juli	Noordwolde k.b.	4 Sept.	Hoorn k.b.
	Kampioenschap v. Friesland	5 Sept.	Beverwijk k.b.
7 Juli	Usquert k.b.	5 Sept.	Heemskerk k.b.
10 Juli	Pijnacker k.b.	8 Sept.	Duindigt l.b.
10 Juli	Uithuizen k.b.		Sweepstakes
	Kampioenschap Groningen	8 Sept.	Hilversum l.b.
14 Juli	Binnenwijzend k.b.	10 Sept.	Hardegarijp k.b.
14 Juli	Hilversum l.b.	12 Sept.	Warmond k.b.
19 Juli	Leeuwarden l.b.	15 Sept.	Duindigt l.b.
	Landskampioenschap 800 Meter	15 Sept.	Rotterdam l.b.
21 Juli	Duindigt l.b.	15 Sept.	Uithuizen k.b.
21 Juli	Groningen l.b.	16 Sept.	Medemblik k.b.
28 Juli	Alkmaar l.b.	17 Sept.	Schagerbrug k.b.
28 Juli	Zuidhorn k.b.	20 Sept.	Wolvega k.b.

30 Juli	Anna Paulowna k.b.	22 Sept.	Groningen l.b.
1 Aug.	Santpoort k.b.	24 Sept.	Schagen k.b.
4 Aug.	Castricum k.b.	26 Sept.	Enkhuizen k.b.
4 Aug.	Duindigt l.b.	29 Sept.	Duindigt l.b.
	Kampioenschap v. Nederland	2 Oct.	Lisse k.b.
3 Aug.	Beemster k.b.	6 Oct.	Alkmaar l.b.
7 Aug.	Stompwijk k.b.	8 Oct.	St. Maartensbrug k.b.
8 Aug.	Naaldwijk k.b.	13 Oct.	Duindigt l.b.
	Kampioenschap Zuid-Holland	13 Oct.	Rotterdam l.b.
8 Aug.	Zwolle k.b.	14 Oct.	Het Zand (N.-H.) k.b.
11 Aug.	Hilversum l.b.	17 Oct.	Purmerend k.b.
11 Aug.	Veendam l. en k.b.	20 Oct.	Duindigt l.b.
13 Aug.	Stompvoren k.b.	27 Oct.	Duindigt l.b.
15 Aug.	Purmerend k.b.	3 Nov.	Duindigt l.b.
	Kampioenschap v. N.-Holland	10 Nov.	Duindigt l.b.
18 Aug.	Castricum k.b.	17 Nov.	Duindigt l.b.
18 Aug.	Duindigt l.b.	24 Nov.	Duindigt l.b.
18 Aug.	Eenrum k.b.		(Liefdadigheidsdag).
	Lands òf Ned. Kamp. 300 Meter		

AANSTAANDE CONCOURSEN-HIPPIQUE.

29 Juni	Hoogezand-Sappemeer	28 Juli	Scheemda.
30 Juni	Amsterdam	4 Aug.	Vries.
	(Olympiade dag).	8 Aug.	Stompwijk.
30 Juni	Leiden.	8 Aug.	Zwolle.
6 Juli	't Zandt.	11 Aug.	Veendam.
6 en 7 Juli	Wassenaar.	17 Aug.	Oosterbeek.
13 Juli	Appelscha.	24 Aug.	Meppel.
14 Juli	Stadskanaal.	28 Aug.	Groningen.
17 Juli	Hoofddorp.	30 Aug.	Dokkum.
19, 20 Juli	Den Haag.	30 en 31 Aug.	Apeldoorn.
24 Juli	Grijpskerk.	4 Sept.	Nijkerk.
28 Juli	Oss.	6 Sept.	Zetten.

Berichten en Verslagen

Wij zullen het op prijs stellen indien wij van draverijen e. d. verslagen mogen ontvangen, welke gehonoreerd worden met 4 cent per regel.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden stukken te bekorten.

De redactie.

ADVERTENTIEN

Onze Uitgave op Hippisch Gebied!

- „Van achter de Meute” door SONNEUR (Mr. Jos. J. A. Gillissen), 208 blz. Rijk geïllustreerd. Prijs geb. f 3.75, Franco per post f 4.—
- „Vrijheidsdressuren” door H. J. LIJSEN. Rijk geïll. Prijs f 1.—, Franco per post f 1.05
- „Het Fotografeeren van paarden”, door Mr. M. C. VAN DER MINNE. Rijk geïll. Prijs f 0.75, Franco p. p. f 0.80
- „Langs den Weg” door AUG. DIEMONT Sr. Prijs f 0.25, Franco per post f 0.30
- „De Hoefsmid”, geïllustreerd maandblad. Abonnementsprijs per jaar f 3.—

N.V. DE ZUID-HOLLANDSCHE
BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ

Giro 14908 - Wagenstraat 70, Den Haag - Tel. 117500*
Mede verkrijgbaar door tusschenkomst Boekhandel

Stamboek
voor het
Nederl. Trekpaard
(B. T.)

RESERVEERT
27 en 28 Juni a.s. voor de
**Elfde Nationale
Trekpaarden-
Tentoonstelling**

te 's-HERTOGENBOSCH

Inlichtingen bij het Secretariaat
KONINGSKADE 14 - DEN HAAG

Schitterende gelegenheid voor H. H.
hoefsmeden om veel ervaring inzake
hoefbeslag op te doen.

Aanbieding 1935

Binnenkort verschijnt ten onzent

HOEFKUNDE

EN

HOEFBESLAG

DOOR

PROF. DR. H. M. KROON EN DR. R. H. J. GALLANDAT HUËT

geheel herzien en aangevuld en inplaats van 2 deelen nu in 1 deel samengebracht door

DR. G. M. VAN DER PLANK EN DR. R. H. J. GALLANDAT HUËT

Dit standaardwerk dat thans **verplichtend is gesteld** voor de Nederlandsche Cursussen in het Practisch Hoefbeslag voor haar leerlingen, tevens door de Militaire Hoefsmidschool te Amersfoort en dat vroeger verscheen bij Wolters te Groningen is thans geheel gemoderniseerd door de beste deskundigen van ons land.

Aangezien wij van de twee vorige deelen nu één boek hebben kunnen maken, zijn wij tevens in staat de verkoopprijs belangrijk te vermindereen en wordt deze voor ing. ex. **f 4.90** en voor gebonden ex. **f 5.90**.

BESTELBILJET

Aan de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij
Wagenstraat 70, Den Haag

U gelieve mij te doen toekomen

..... ex. gebonden à f 5.90 }
..... ex. ingenaaid à f 4.90 } Dr. v. d. PLANK en Dr. GALLANDAT HUËT
HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG

TEVENS VERKRIJGBAAR VIA DEN BOEKHANDEL

NAAM:

ADRES:

WOONPLAATS:

Het is gemakkelijk steeds een lijstje bij de hand te hebben van boeken die het beste publiek bij uitstek interesseeren.

Daarom brengen wij onder Uw aandacht:

Dr. H. Sutherland „EN HET LEVEN GING VERDER”, de geschiedenis van een bekend en kundig geneesheer, die op uiterst vlotte wijze in roman-vorm den mensch schildert, zooals deze zich in werkelijkheid voordoet tegenover den medicus. Een buitengewoon interessant boek, rijk van taal, raak van onderwerp!

Vertaling **Mevr. J. E. Gorter—Keyser**, aesthetische verzorging **Anton Pieck**.

Van denzelfden auteur verscheen:

„EN DE JAREN GINGEN VOORBIJ”, een roman die gedurende vele maanden op één na het meest verkochte boek in ons land is geweest, en die genoemd wordt, het beste product te zijn van den besten verteller van dezen tijd!

Willy Corsari verzorgde de Nederlandsche uitgave van **R. C. Hutchinsons „MORGENSTOND”**, een boek, dat unaniem uitzonderlijke recensie's ontving, en waaraan de geheele pers eenparig het predicaat „Een meesterwerk" gaf.

Phyllis Bottome's „UIT DE WERELD VAN HET ONBEWUSTE”, vertaald door **Mevrouw J. E. Gorter—Keyser**, baarde direct na verschijnen groot opzien.

Deze onthullingen uit het leven van eenige doktersgezinnen, verbonden aan een groot krankzinnigen-gesticht, vormen de meest opmerkelijke psycho-analytische roman van dezen tijd.

Met recht is **Caroline Miller's „STOERE ZWOEGERS”** in de bewerking van **Mevr. G. van Nes—Uilkens** een „best seller" geworden. Het is een van de krachtigste boeken over de opbouw van een gezin in de wildernis, die ooit werden geschreven.

Ten slotte 2 opmerkelijke boeken van **Ursula Parrott: „HET MENSCHELIJK HART”**, een moderne familie-roman echter zonder de duffe bijsmaak van dergelijke boeken. Bewerkt door **Willy Corsari**, uiterst scherp van conceptie, een boek waarin U zichzelf ziet weerspiegeld!

Daarnaast van denzelfden auteur:

„EEN VREEMDELING KWAM EN GING”, het boek, dat onlangs verscheen, meer en meer naar voren komt en dat de liefde van een veel ouderen man beschrijft tegenover een hedendaagsch jong meisje.

* * *

Bovenstaande boeken verfrischen zonder uitzondering Uw geest, zij maken Uw leven rijker en Uw kijk op menschen grooter.

Daarom zult U het bezit ervan op prijs stellen. Ondervindt het!

ZUID-HOLL. UITGEVERS MAATSCHAPPIJ, DEN HAAG

„..... ja, — maar

„DE OVERWINNAAR”

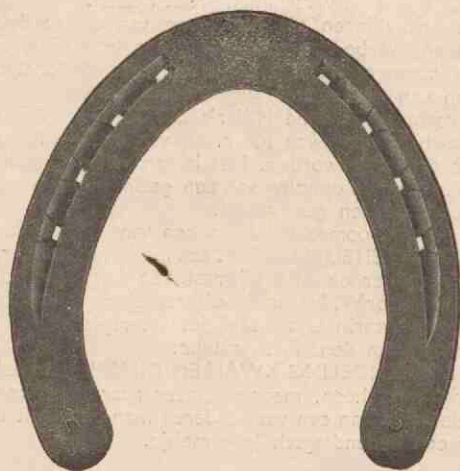
is een **veel betere** HOEFNAGEL
en breekt niet....”.

Prijzen thans verlaagd.

Verkrijgbaar in geheel Nederland.

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN

GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onderwijzers in practisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—

voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIEËN

1—10 regels (breedte 5³/₄ cM.) f 2.—,
ledere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage

Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: Vereeniging van onderwijzers in practisch hoefbeslag. — Hoornscheuren en brokkelhoeven bij weidepaarden. — Sterren op de groote Trekpaardententoonstelling. — Verkeer, vervoer en het paard. — Korte mededeelingen. — Gardista. — De wilde paarden v. Merfelder Bruch. — A.s. draverijen in Ned. — A.s. conc.-hippique.

L.S. Alle stukken en correspondentie „de Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden Wagenstraat 70, 's-Gravenhage.

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

Ons bestuurslid de heer Breukink bracht ons op de gedachte reclame te maken voor *goed* hoefbeslag door middel van slagzinnen.

Het gevolg daarvan is geweest, dat in samenwerking met den Bond van Smedenpatroons een tweetal reclame kaarten werden gedrukt.

De slagzinnen luiden als volgt:

Zal Uw paard goed blijven loopen,
Zoek dan een *goeden* smid, maar geen goedkoop!

Laat Uw paard op tijd beslaan,
Het zal dan veel beter *gaan*!

De aandacht wordt hiermede gevestigd op het verschil tusschen een *goedkoop* en een *goeden* smid.

De goedkoop smid (voor lagen prijs werkend) zal meestal niet den goeden smid zijn; omgekeerd wel den goeden smid een goedkoop, omdat de hoeven beter verzorgd worden, waardoor het belang van paard en eigenaar beide worden gediend.

Het beter *gaan*, door het op tijd laten beslaan, is iets wat tot heden slechts door enkele paardenhouders werd begrepen.

Ook slordigheid en gemakzucht, gepaard met onwetendheid en misplaatste zuinigheid zijn aan de beslagverwaarloozing niet vreemd.

Wij stellen ons voor, wanneer deze kaarten worden opgehangen op paardenkeuringen, paardenmarkten, landbouwtentoonstellingen, smede-

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

20 JUL. 1935

rijen enz., dus op alle plaatsen waar regelmatig vele paardenhouders komen, deze kaarten daar opvoedend kunnen werken.

Wie van de leden wil zijn medewerking verleen en om op de daarvoor geschikte plaatsen zooals bovengenoemd, deze kaarten op te hangen? Aanvragen met opgave van het benodigde aantal in te zenden aan den Secretaris, M. A. de Ruyterstr. 21bis, Utrecht.

Wij verzoeken dringend de medewerking van *alle* leden om deze reclame voor *goed* hoefbeslag te doen slagen.

Namens het Bestuur:

M. Ritsema, *voorz.*

H. Vossers, *Secr.*

Utrecht, Juni 1935.

Aan de Leiders van de Cursussen in Hoefbeslag.

M. H.

Het is U bekend dat door de leerlingen van de Hoefbeslag-cursussen als aanvulling op het door U gegeven onderwijs het leerboek „Hoefkunde en Hoefbeslag” geschreven door wijlen Prof. Dr. H. M. Kroon en Dr. R. H. J. Gallandat Huet werd gebruikt. Deze uitgave is thans geheel uitverkocht.

Door Dr. R. H. J. Gallandat Huet en Dr. G. M. v. d. Plank is dit boek geheel herzien en aangevuld en zijn de twee deelen nu in een deel samengebracht. Deze nieuwe uitgave zal binnenkort verschijnen.

De prijs is thans voor ingen. ex. op f 4.90 en voor gebonden ex. op f 5.90 gesteld.

De Vereeniging van onderwijzers in Practisch Hoefbeslag heeft op de laatste Algem. Vergadering besloten hare medewerking te verleen en om voor de cursisten van hoefbeslagcursussen het boek tegen verminderden prijs beschikbaar te stellen.

Wanneer het boek besteld wordt door tusschenkomst van onze Vereeniging zullen de leerlingen slechts f 4 per ingen. ex. behoeven te betalen.

Naar onze meening is het in 't belang van de cursisten dat zij dat boek aanschaffen en behouden, zoodat zij niet alleen gedurende den cursus, doch ook voor hun verdere leven dat boek kunnen raadplegen.

Wij doen een beroep op Uwe medewerking om de leerlingen er op te wijzen, dat zij dat gewijzigde en naar de laatste inzichten gecorrigeerde boek noodig hebben bij hun streven om hoefsmid te worden en om met succes aan het examen voor het Rijksdiploma te kunnen deelnemen.

Gaarne zullen wij voor den aanvang van de cursussen een opgave van het benodigde aantal ontvangen.

Wanneer U dat aantal ex. maal f 4 aan onzen Penningmeester J. P. Huitink, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Ruurlo opzendt, worden de boeken aan u toegezonden en kunt u deze aan de cursisten ter hand stellen

In het volle vertrouwen, dat U aan de cursisten dat finantieele voordeel, maar bovenal aan de bevordering van goed hoefbeslag dezen dienst zult willen bewijzen, verwachten wij uwe opgaven.

Met de meeste hoogachting
namens het Bestuur

M. Ritsema, *voorz.*

H. Vossers, *Secr.*

HOORNSCHEUREN EN BROKKELHOEVEN BIJ WEIDEPAAARDEN.

's Winters wordt er aan de hoefverpleging op de meeste boerderijen niet veel gedaan en dikwijls vindt men in het voorjaar den hoornwand over de ijzers gegroeid, die in den herfst zijn ondergelegd.

Vooral dient er op gewezen dat de jonge paarden niet van uit den stal naar de weide mogen gebracht worden, zonder dat vooraf de hoeven zijn bewerkt.

Gedurende de wintermaanden op stal verblijvende, is de hoornwand door gebrek aan slijting te hoog geworden en heeft ook de zool een respectabele dikte gekregen, dikwijls in lagen afgebroken, zoodat men wel eens hoort: er zitten drie zolen in. Doordien aan de zool de vleeschtepeltjes in een schuine richting zijn gesteld, groeien ook de hoornpijpjes in een schuin vlak naar beneden; worden zij te lang, dan breken zij door, een samenhangend geheel vormende, ingeklemd in het onderste deel van den wand. Komen de jonge paarden nu in de weide zonder hoeverzorging, dan worden deze oude zolen door het vocht geweekt en door het werken van het hoefmechanisme losgemaakt en verwijderd.

De wand echter, uit hardere hoorn samengesteld, blijft in het eerst nog weerstand bieden, doch ondervindt ook weldra dezen invloed; het onderste gedeelte van den hoornwand, geen steun meer vindende aan de zool, splijt en krult naar buiten. De scheur verlengt zich hierdoor naar het binnenste gedeelte van den wand, verwijdt zich bij de belasting, om bij het opheffen van den voet weer te vernauwen, waardoor het vocht uit den bodem naar boven wordt geperst. Deze scheur gaat dikwijls hooger en hooger, — het vuile nat dringt door en komt in aanraking met de hoeflederhuid, waardoor deze in ontsteking geraakt en een hoefverzwering veroorzaakt. Dat de paarden hierbij meer en meer pijnlijk loopen, is duidelijk. Wordt nu deze kreupelheid tijdig ontdekt en de oorzaak opgespoord, dan verloopt het ziekteproces steeds gunstig. Wordt er echter geen acht op geslagen, of wel meent de eigenaar dat „overkooting” de oorzaak is (wat dikwijls gebeurt, doordat de paarden in het begin de overkooote stelling aannemen), dan breekt in verloop van tijd de zwarte hoefetter aan de kroon door en begint het paard beter te loopen. Door deze schijn-verbetering in zijn meening gesterkt, laat

de eigenaar het verder aan zijn lot over en kunnen er gebreken ontstaan, die heel wat lijden en last veroorzaken.

Zoo kan b.v. een holle wand hiervan het gevolg zijn of wel kan, van uit de plaats van doorbreking, een kroonrandscheur ontstaan, of erger een hoornzuil zich ontwikkelen, waarvan het paard niet zonder ingrijpende operatie kan worden genezen. Opvallend is het dat meestal aan de voorhoeven deze verschijnselen worden waargenomen.

Dit zijn de directe gevolgen van het verzuim van hoefverpleging, doch ook indirecte schade kan er door ontstaan.

Door den te langen hoef valt de lichaamslast te veel op het achterste deel daarvan, waardoor een sterk doorzakken in den kogel plaats vindt en de pezen abnormaal worden gerekt; pees-ontsteking en pees-verkorting kunnen daarvan het gevolg zijn.

Doch ook de gewrichten en de beenderen kunnen de nadeelige gevolgen ondervinden van den abnormalen stand, die door te lange en scheeve hoeven wordt veroorzaakt; het ontstaan van „schuivels” moet meestal daaraan worden toegeschreven.

De smid, die zijn vak verstaat en liefde heeft voor het paard, moet den fokker inlichten en voorlichten, waarmede hij in zijn bedrijf de gunstige gevolgen zal ondervinden. Hoe dikwijls hoort men hem niet mopperen dat de paardenhouders zoo nalatig zijn in de verzorging van de hoeven hunner paarden, doch hij vergeet dat onwetendheid dikwijls de oorzaak is. Het bedrijf van den boer is zoo veelzijdig, dat het haast onmogelijk is, dat hij met alle deelen daarvan op de hoogte is en moet hij dus voorgelicht worden door onderscheiden deskundigen.

Daar waar een groot deel van de waarde van het paard gelegen is in de gesteldheid van de hoeven, daar zullen bij een duidelijke uiteenzetting van de feiten, de gevolgen niet uitblijven.

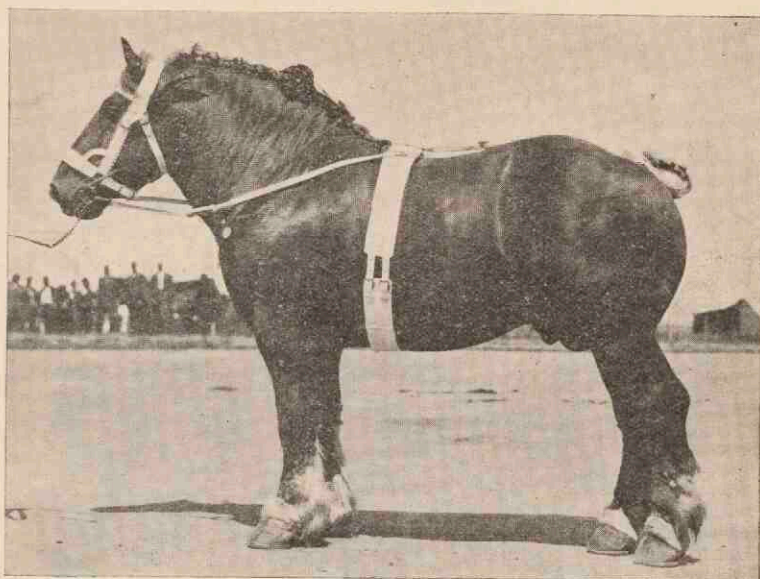
* * *

Klagen de eigenaren en de smeden in de steden of streken met drogen bodem, weinig over brokkelhoeven, in weide-districten is die klacht vrij algemeen. Vooral de dauw in de ochtenduren schijnen weinig hoeven te kunnen verdragen. Sommige al heel slecht. Hieraan valt uit den aard der zaak weinig te doen omdat de weidegang moeilijk aan de dieren kan worden onthouden. Twee middelen behooren echter te worden toegepast. In de eerste plaats dient het geregeld besnijden der hoeven niet te worden verzuimd. Worden de voeten te lang dan worden licht stukjes hoorn afgestooten, wat inscheuren en rotten tot gevolg kan hebben. Het is dus zaak de voeten steeds zoo kort mogelijk te houden. Ten tweede dient insmeren van den hoef met bruine teer geregeld plaats te vinden. Zulks voorkomt indringen van vocht in de hoornschoen.

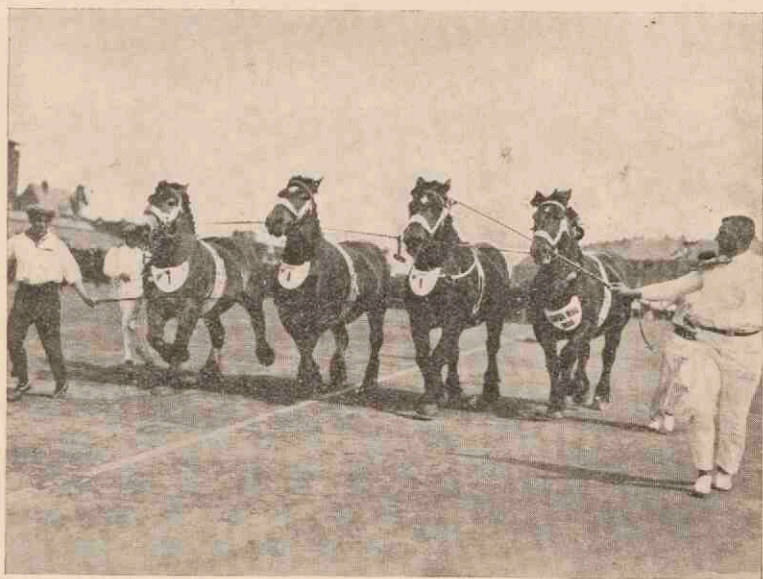
Deze mededeelingen zijn voor velen niet nieuw, maar ze verdienen wel opnieuw onder de aandacht der belanghebbenden te worden gebracht.

* * *

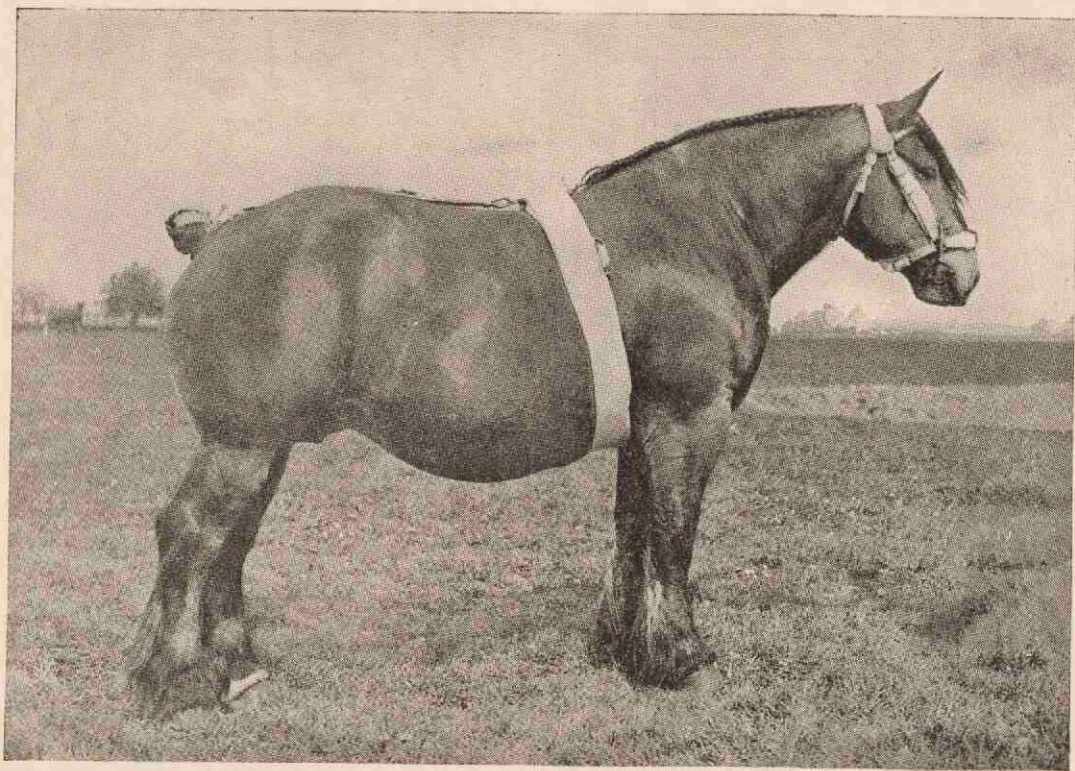
STERREN OP DE GROOTE TREKPAARDENTENTOONSTELLING
TE 's-HERTOGENBOSCH (27 en 28 Juni).

De kampioen van 1935: Karel van Hengstdijk 1517, geb. '30, roodvos, d. Mon Gros de Mon Souhait-Hiro Hito u. Sulma A 13507, eerste der oudere hengsten van de groote maat; fokk. Wed. Ed. Verschueren te Hengstdijk (Z.); eig. mr. M. C. van der Minne te Middelburg (Z.).

Het lot merriën van Gebr. de Dobbelaere te IJzendijke (Z.) dat den eersten prijs verwierf.

De kampioene der nationale tentoonstelling van 1935: **Duchesse d'Hermine** 16850, geb. 1929, lichtbruin, d. **Mayeur de Gaesbeek**-Patriote de Vyverzeelen u. **Hermine-Marquis de Zuyen**, eerste der merriën met veulen van de groote maat; fokk.-eig. Gebr. de Dobbelaere te IJzendijke (Zeeland).

VERKEER, VERVOER EN HET PAARD.

In alle deelen van de beschaafde wereld is men bezig het vervoer te ordenen, ook in Nederland. Men wordt overstroomd door brochures, tijdschriftartikelen, lezingen en wetsvoorstellen, alle berekend de chaos op te heffen, terwijl de wetsvoorstellen, wonderlijk genoeg! verkeer en vervoer over één kam scheren. Maar ziet, in deze stroom van geleerdheid over verkeer en vervoer mist men absoluut het paard. Is in verkeers- en de meeste vervoersproblemen het paard verdwenen, aan de andere zijde is de geschiedenis der volken zoo samengeweven met die van het paard en is dit zoo'n overwegende factor geweest voor cultuur en handel, dat wij nog niet tot bezinning zijn gekomen dat die geweldige rol uitgespeeld is en de geschiedenis van het paard als verspreider van cultuur en als eerste voorwaarde voor verkeer en eenig vervoermiddel voor den handel, nog geschreven moet worden. Verre zij het van mij deze taak te willen vervullen. Intusschen, waar verkeer en vervoer mijn levensstudie zijn, kan ik misschien de lezers van dit blad nog eenige aardige feiten uit de geschiedenis mededeelen, waaruit blijkt hoe intensief het paard gebruikt werd toen er geen andere vervoerskracht was en ook welke zakelijke prestaties men bereikte met georganiseerde paardentractie. Van wedstrijdprestaties weet ik niets, daar dit buiten mijn belangstelling valt.

Door alle tijden heen wenschte men te verkeereren met anderen, omgang te hebben, welk verkeereren in bepaalde gevallen wel eens leidde tot een verkeering, eerlijk of niet. Om te verkeereren moest men zich verplaatsen en als verkeer tot gevolg had dat men producten wilde ruilen of verhandelen, dan moesten ook goederen verplaatst worden. Men kan veilig zeggen dat, wat Azië en Europa aangaat en later Amerika, dat alle verkeer en vervoer per paard tot stand gekomen is en in stand bleef tot dat de spoorweg geleidelijk een deel overnam. Daar het paard minstens een soort weg eischt en in bosch en moeras niet bruikbaar is, heeft men het in Afrika niet kunnen gebruiken, tengevolge waarvan Afrika in 1900 eigenlijk nog ontdekt moest worden. Hetzelfde geldt voor een groot deel van Zuid-Amerika. Beide werelddeelen liggen in cultuur en beschaving dan ook eeuwen achter bij de rest van de wereld. De steppen en woestijnen in Azië en de hoog- en laagvlakten in Europa noodden door hun verten tot verplaatsing en men zal zich daar wel verplaatst hebben zoolang de wereld in de tegenwoordige formatie bestaat. Wanneer wij iets beginnen te weten van de geschiedenis, zoo een 4000 jaar geleden, dan vinden wij, te midden van een behoorlijke cultuur, een intens verkeer en vervoer. Hamurabi, koning van Babylon, regelt in zijn codex de verschillende bepalingen die voor het toenmalige vervoer golden en het is bekend dat de postdienst in zijn rijk, zoo 2200 jaar voor Christus, zeer goed functioneerde en intensief werkte. Waar de brieven op tegels geschreven werden begrijpt men dat de post gewichtig was en het paard hier een groote rol speelde. Het vervoeren te paard als beroep heeft zich het eerst met het verkeer (passagiersvervoer) bezig gehouden en men vervoerde reizigers met paarden dan wel stelde men huurpaarden beschikbaar. De wagen begon een rol te spelen en toen men een vierduizend

jaar geleden reeds lang in de steden met taxiwagens reed, moest het nog duizenden jaren duren voor dat het vervoeren van goederen een beroep werd. Als regel vervoerde de koopman eigen goederen met eigen materieel. Vele verkeersdeskundigen verdeelen het antieke vervoer in land- en watervervoer, zonder evenwel te beseffen dat bij het binnenlandsch watervervoer ook het paard pas door de stoommachine verdrongen werd en de motor in 1900 eigenlijk pas voor goed een einde begon te maken aan het jagen van schepen. In niet zeer gecultiveerde landen bleef de scheepvaart beperkt tot de dalvaart en werden de vlotten of schepen aan het einde van de reis gesloopt en als brandhout verkocht. Nu nog gebeurt dit op diverse rivieren in Rusland. Het ligt voor de hand dat het paard het bergvervoer moest bezorgen. In meer gecultiveerde landen, waar langs de rivieren de postwegen lagen b.v. langs de Rijn, ging de dalvaart voor stroom en de bergvaart met jaagpaarden. Nog in 1860 werd bij Bingen een bond van scheepsjagers opgericht om de sleepboot van de rivier te houden, pogingen die in ons land tot 1900 toe herhaald werden. Wij kennen het resultaat. In ons vlakke Holland was binnen de groene walletjes het paard de kracht van het scheepsvervoer en men moet eerbied hebben voor de bedrijfszekerheid van deze eenpaardsmotor. Maar juist in Holland heeft men weinig begrip er van, dat weliswaar de trekschuit tot voorbeeld van langzaamheid kon dienen, maar dat anderzijds het vervoer en verkeer te paard niet zoo bijster achterstaat bij de snelheden van tegenwoordig, dat men van een omwenteling in verkeers- of vervoerssnelheid zou kunnen spreken. Alleen gesproken van het vervoer langs den grond natuurlijk.

Toen het zwaartepunt van de beschaving van uit Azië langzaam naar het Westen zakte, gingen de postwegen van Babylon mede en als een bewijs dat ook toen tijd geld was, diene dat Koning Hiskia van Jeruzalem in 650 v. C. de Siloatunnel deed graven. Dit bekorte de afstand naar Alexandrië dat de posthaven naar Italië was, met ongeveer 10 uur rijden. De Grieken bouwden, als eersten, steenen wegen en niet alleen dat, maar zij bouwden er steenen rails in met wisselplaatsen. Deze wegen met een spoorbreedte van 1.44 m., kan men hier en daar nog in Frankrijk vinden. Maar de paardenpost kwam pas tot volmaking onder de Romeinen. Van uit Rome liepen de postwegen tot in Schotland en tot bij Dantzig. Overal waren de poststations voorzien van wisselpaarden en de post ging onderbroken door. De bereikte snelheid was 190 k.m. per 24 uur. Reizigers kon men niet zoo snel vervoeren en toen Caesar van Rome naar de Rhone reisde, klaagde hij dat de postmeesters hem slechts een snelheid van 150 k.m. per dag konden laten afleggen. De speciale koeriers presteerden echter meer. De vermoording van Maximus te Aquilja was vier dagen later te Rome bekend en de koerier had dag en nacht doorgereden met een gemiddelde van 200 km. per 24 uur. Grootte eer verwierf de koerier die de tijding van den opstand der Batavieren van Nijmegen naar Rome bracht. Hij deed dit in negen dagen, hetgeen neerkomt op een daggemiddelde van 240 km. Men vergeten iet dat er geen tunnels waren en hij de Alpen overreed. Maar er is baas boven baas. Terwijl Drusus aan zijn dierbare Drususgracht bezig was, verliet hij onze streken om te Rome in het huwelijk te treden. Waarom hij daarna zoo'n haast had om

terug te gaan is niet bekend, maar de Romeinsche postdienst boekte het feit dat hij met wisselpaarden naar Overijssel terug reed met een daggemiddeld van 290 km. Alle respect voor de organisatie zoowel als voor 's mans zitvlak. Intusschen hadden de goede wegen ook beroepsvervoerders aangelokt. Het expeditiebedrijf bloeide overal en een Romeinsche firma o.a. verzorgde het vervoer van aardewerk van een fabriek uit Lugdunum (Lyon) door geheel Europa. Boven in Engeland vindt men nog de scherven met het fabrieksmerk er op. Een zijtak van deze firma verzorgde het oestervervoer van zee naar de Zwitsersche nederzettingen, snelvervoer in ijs. In de ruines van de oude Romeinsche villa's vindt men genoeg oesterschelpen om aan te toonen dat dit een loonend vervoer moet geweest zijn.

Nu echter iets van recenter datum. De ontdekking van het goud in Californië bracht een levendig verkeer en vervoer mede tusschen St. Francisco en New-York. De eenige weg was de zeeweg, hoewel desperado's ook wel met tentwagens dwars door Amerika trokken. Nu was de zeereis van Frisco naar New-York betrekkelijk berekenbaar, tengevolge van de permanente Westerstormen die beneden 40 graden heerschen. Dezelfde stormen maakten evenwel een reis in omgekeerde richting zeer onberekenbaar en het gebeurde wel dat een schip na 100 dagen worstelen bij Kaap Horn eenvoudig omkeerde en rond de wereld ging, over Indië en Australië. Hier was geld te verdienen voor een ondernemend man en in 1870 vroeg en verkreeg Ben Holliday concessie voor de overlandpost dwars door Amerika. Ben Holliday richtte tusschen St. Joe en Sacramento, een afstand van 2000 mijl ¹⁾ een tweehonderd posthuizen op, allen voorzien van paarden en ridders. Voedsel voor de paarden was geen bezwaar, de prairie leverde genoeg op! De post werd overgebracht met een snelheid van 250 mijl per vier en twintig uur en was dus in acht dagen over. De reizigers maakten in de postwagens slechts 230 mijl per vier en twintig uur, maar moesten ook eten en even de beenen strekken. De passage kostte 150 dollar, eten inbegrepen, maar dat laatste was niet veel bijzonders en de overvallen door de Indianen kreeg men toe. Een brief met de ponypost kostte vijf dollar. Die brieven werden overgestoken van de eene rijder op den andere als estafettepost en de postzak kwam niet op den grond, tenzij dan met ruiter en al. Die brieven vond men dan nog wel eens terug, van de ruiters niet veel. De Indianen werkten afdoende. Als men nu rekent dat de ruiters het Nevadagebergte overtrokken, geen gebaande wegen bereden maar zelf den weg zochten, en dat tien jaar geleden de dag en nachttrein het nauwelijks twee maal zoo snel deed, dan mag deze laatste prestatie van het paard op het gebied van regelmatige sneldienst er zijn. De volmaking van de spoorwegen en de ontwikkeling van de auto is nu echter zoover dat in beschaafde landen het paard als snelvervoermiddel afgedaan heeft. De noodzakelijke belasting van de dure wegen eischende auto's, uitkomende in het nieuwe wetsontwerp tot beperking van de Openbare Uitgaven, kon het paard echter wel eens een groot deel terug geven van het langzame vervoer, communaal en inter-

1) Bij iedere wielomwenteling viel een steentje in een urn.

communaal. Over het vervoeren van zware lasten met paarden een volgende maal.

P. V.

KORTE MEDEDEELINGEN

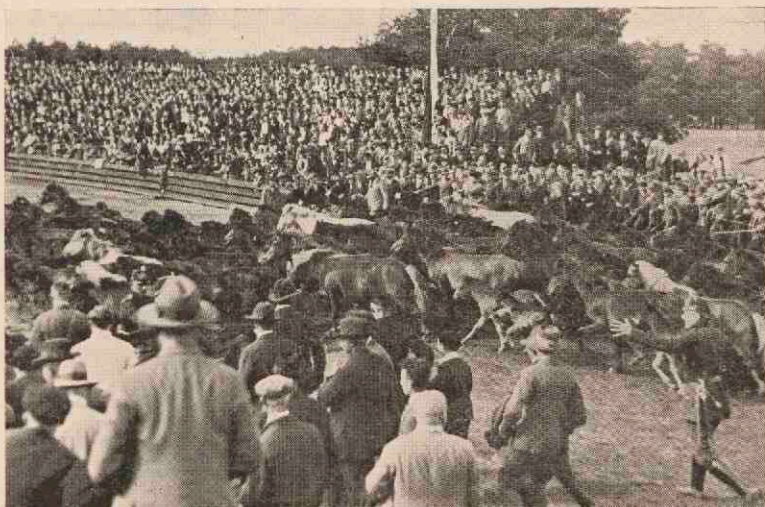
— **Hoefbeslag-onderzoek te 's-Hertogenbosch.** Het rapport der jury, belast met het onderzoek van het beslag der paarden, op de trekpaardententoonstelling te 's-Hertogenbosch, was bij de verschijning van deze aflevering nog niet geheel volledig samengesteld. Het verslag zal in de Augustus-aflevering verschijnen. Zooals bekend droeg bedoeld hoefbeslag-onderzoek ook een wedstrijd-karakter. Op de twee tentoonstellingsdagen is het beslag van ruim 850 hengsten en merries gecontroleerd.

— **Het beslag bij dravers.** In de vorige aflevering komt geen afbeelding, van de merrie Mella voor. Dit werd in den betreffenden tekst aangekondigd doch voor den aanmaak van het cliché was toen geen voldoende tijd meer beschikbaar. En thans is de reproductie ervan maar achterwege gelaten.

— **De 303e Saint Guidon-dag der koetsiers te Brussel.** Hippos beschrijft deze jaarlijks wederkerende plechtigheid als volgt: Saint Guidon, de patroon der koetsiers, zorgde Dinsdag na Pinksteren voor goed weder, zoodat voor de 303e maal zij, die het paard trouw zijn gebleven, hun jaarlijksche optocht konden houden in Brussel met als eindpunt de kerk van Saint Guidon te Anderlecht, want nog altijd draagt deze plechtigheid een min of meer kerkelijk karakter; immers paard en begeleider worden dan gezegend. Het Bestuur der Broederschap der koetsiers enz. ging des morgens het witte vaandel in de kerk van den Sablon halen om dan plaats te nemen in een landauer bestuurd door een statigen, gepruikten koetsier en de lange stoet van de meest verschillende paardenvoermiddelen, voorafgegaan door een groep pikeurs in het rood gekleed, de trompetten schallend, is langs de verschillende kerken gereden om gezegend te worden. Een hooge mail-coach bevatte de Sonneurs van de Brabantsche Ralleye. Op de Grand Place werd halt gehouden, waar nu de victoria's, vigilantes enz. een schrille tegenstelling vormden met de groote autocars. Aan het eindpunt gekomen op de Place van Anderlecht werd volgens de oude traditie drie malen om de kerk gereden, waarna een Mis volgde met hoorngeschal der Sonneurs. Volgde nu het meer wereldsch karakter. Vroeger reden dan de equipages enz. naar buiten in de nog landelijke omgeving, doch het landelijke is een paar uren ver in deze omgeving verdwenen, zoodat de koetsiers zich nu bepaalden tot het aandoen van heilige huisjes, die we hier „estaminets” noemen.

GARDISTA.

Wij geven hierboven een afbeelding van de 16-jarige merrie Gardista, vroeger toebehoorende aan den heer Noordzij te Charlois, thans eigenaar de heer J. L. Warnae GLzn. te Greup (Z.-H.). Ondanks den vrij hoogen leeftijd is deze taaie merrie nog gaaf in haar beenwerk en voeten en ze toont in den draf nog hooge krachtige actie. Gardista won 10 Juni j.l. te Dordrecht op het concours den Beker dier gemeente.

DE WILDE PAARDEN VAN MERFELDER BRUCH.

De kudde stormt de arena binnen.

Hoewel het erg onwaarschijnlijk klinkt, vindt men zelfs heden ten dage

in Duitschland nog wilde paarden. In de onmiddellijke nabijheid van het Rijnsch-Westfaalsche industriegebied ligt het stadje Dulmen, dat de hoofdstad was van het voormalige hertogdom en heden nog de residentie is van de hertogen von Croy-Dulmen, Hertog Alfred von Croy liet in 1822 de laatste wilde paarden opvangen en gaf hun een nieuwe verblijfplaats in den „Merfelder Bruch". Door het verbeteren van de stoeterij en deskundige keuze der dekhengsten gelukte het hem en zijn opvolgers, niettegenstaande de groote moeilijkheden, in honderd jaar de kudde te vertienvoudigen.

Jaarlijks wordt de kudde gedund. Dan worden de 1-jarige hengsten er uit gevangen en dat z.g.n. wilde paarden (l. ongedresseerde) vangen is een attractie, waarvoor groote belangstelling wordt getoond, zooals op de afbeelding is te zien. Onder de bezoekers zijn jaarlijks ook steeds vele Nederlanders.

AANSTAANDE DRAVERIJEN IN NEDERLAND.

k. b. = korte baan; de overige lange baan.

14 Juli	Binnenwijzend k. b.	1 Sept.	Alkmaar.
14 Juli	Hilversum.	1 Sept.	Den Hoorn k. b.
19 Juli	Leeuwarden.	4 Sept.	Hoorn k. b.
20 Juli	Appingedam k.b.	5 Sept.	Beverwijk k.b.
21 Juli	Duindigt.	5 Sept.	Heemskerk k.b.
21 Juli	Groningen.	8 Sept.	Duindigt.
28 Juli	Alkmaar.	8 Sept.	Hilversum.
28 Juli	Zuidhorn k.b.	10 Sept.	Hardegarijp k.b.
30 Juli	Anna Paulowna k.b.	12 Sept.	Warmond k.b.
1 Aug.	Santpoort k.b.	15 Sept.	Duindigt.
4 Aug.	Castricum k.b.	15 Sept.	Rotterdam.
4 Aug.	Duindigt.	15 Sept.	Uithuizen k.b.
	Kampioensch. v. Ned.	16 Sept.	Medemblik k.b.
3 Aug.	Beemster k.b.	16 Sept.	Schagerbrug k.b.
7 Aug.	Stompwijk k.b.	20 Sept.	Wolvega k.b.
8 Aug.	Naaldwijk k.b.	22 Sept.	Groningen.
8 Aug.	Zwolle k.b.	24 Sept.	Schagen k.b.
11 Aug.	Hilversum.	26 Sept.	Enkhuizen k.b.
11 Aug.	Veendam l. en k.b.	29 Sept.	Duindigt.
13 Aug.	Stompetoren k.b.	2 Oct.	Lisse k.b.
15 Aug.	Purmerend k.b.	6 Oct.	Alkmaar.
18 Aug.	Castricum k.b.	8 Oct.	St. Maartensbrug k.b.
18 Aug.	Duindigt.	13 Oct.	Duindigt.
18 Aug.	Eenrum k.b.	13 Oct.	Rotterdam.
18 Aug.	Rotterdam.	14 Oct.	Het Zand (N.-H.) k.b.
25 Aug.	Duindigt.	17 Oct.	Purmerend k.b.
28 Aug.	Zaandam k.b.	20 Oct.	Duindigt.
29 Aug.	Abcoude k.b.	27 Oct.	Duindigt.
31 Aug.	Rotterdam.	3 Nov.	Duindigt.
		10 Nov.	Duindigt.
		17 Nov.	Duindigt.
		24 Nov.	Duindigt.

AANSTAANDE CONCOURSEN-HIPPIQUE.

17 Juli	Hoofddorp.	17 Aug.	Oosterbeek.
19, 20 Juli	Den Haag.	24 Aug.	Meppel.
24 Juli	Grijpskerk.	28 Aug.	Groningen.
28 Juli	Oss.	30 Aug.	Dokkum.
28 Juli	Scheemda.	30 en 31 Aug.	Apeldoorn.
31 Juli	De Bilt (Utrecht).	4 Sept.	Nijkerk.
4 Aug.	Vries.	6 Sept.	Zetten.
8 Aug.	Stompwijk.	10 en 12 Sept.	Utrecht.
8 Aug.	Zwolle.	18 Sept.	Assen.
11 Aug.	Veendam.		

 ADVERTENTIEN

Onze Uitgave op Hippisch Gebied!

„Van achter de Meute” door SONNEUR (Mr. Jos. J. A. Gillissen), 208 blz. Rijk geïllustreerd. Prijs geb. f 3.75, Franco per post f 4.—

„Vrijheidsdressuren” door H. J. LIJSEN. Rijk geïll. Prijs f 1.—, Franco per post f 1.05

„Het Fotografeeren van paarden”, door Mr. M. C. VAN DER MINNE. Rijk geïll. Prijs f 0.75, Franco p. p. f 0.80

„Langs den Weg” door AUG. DIEMONT Sr. Prijs f 0.25, Franco per post f 0.30

„De Hoefsmid”, geïllustreerd maandblad. Abonnementsprijs per jaar f 3.—

N.V. DE ZUID-HOLLANDSCHE
BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ

Giro 14908 - Wagenstraat 70, Den Haag - Tel. 117500*
Mede verkrijgbaar door tusschenkomst Boekhandel

N.V. ZUID-HOLLANDSCHE BOEK- EN HANDELS- DRUKKERIJ - DEN HAAG

ongeveer 1 Augustus e.k. verschijnt bij de N.V. Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij het geheel gemoderniseerde standaardwerk van Prof. Dr. H. M. Kroon en Dr. R. H. J. Gallandat Huet.

»HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG«

Dit „leerboek voor het leven”, dat elke hoefsmid die zichzelf als kundig vakman respecteert, zal wenschen te bezitten, werd herzien door den opvolger van wijlen Prof. Dr. H. M. Kroon: Dr. G. M. van der Plank en Dr. R. H. J. Gallandat Huet.

Het is tevens in **één** deel bijeengebracht, terwijl de prijs verlaagd is tot **f 4.90** ingenaaid. Deze uitgave is thans echter ook in eenvoudige band verkrijgbaar voor den prijs van **f 5.90!** Tallooze nieuwe illustraties, bijwerking geheel volgens de eischen des tijds, prima uitgevoerd.

De **aanschaffingskosten** van deze uitgave **verdiene**n H.H. hoefsmeden **automatisch meermalen terug**, omdat dit boekwerk ertoe bijdraagt, dat zij goedkooper en beter kunnen werken en moeilijkheden sneller kunnen oplossen.

Een prachtig geschenk dat zijn waarde voor het leven behoudt!

Bestellingen worden in volgorde van binnenkomst uitgevoerd.
De tot op heden reeds ontvangen bestellingen gaan voor.

BESTELBILJET

Aan de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij
Wagenstraat 70, Den Haag

U gelieve mij te doen toekomen

..... ex. gebonden à f5.90 }
..... ex. ingenaaid à f4.90 } Dr. v. d. PLANK en Dr. GALLANDAT HUET
HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG

TEVENS VERKRIJGBAAR VIA DEN BOEKHANDEL

NAAM:

ADRES:

WOONPLAATS:

Twee boeken welke Uw geest verrijken :

„HET MENSCHELIJK HART”

moderne familieroman, door **Ursula Parrott**, uit het Amerikaansch vertaald door **Willy Corsari**, 3-kleurenstofsomslag, 2-kleurenbandvignetten en titelplaat van **Rie Cramer**.

Willy Corsari voldeed onmiddellijk aan ons verzoek, dit nieuwe werk van **Ursula Parrott** voor ons land te verzorgen. Juist omdat zij het warm-menschelijke, het karakteriseeren van figuren in enkele forsche, rake lijnen zoo uitstekend weet uit te beelden, verzochten wij haar om medewerking. Men zou „Het menscheijk Hart” een familieroman kunnen noemen, ware het niet, dat aan die qualificatie langzamerhand een duffe smaak is verbonden, een vage vrees voor verveling, voor eindelooze uitweidingen en vermoeiende detailschildering.

Niets hiervan vindt men in dit werk.

De verschillende tijdperken — deel I begint in 1877 en deel III eindigt in het heden — zijn volkomen „van binnen uit geteekend”. De auteur schildert in sobere, karakteristieke lijnen zonder hinderlijk vertoon van kennis, zonder onnoodige details, **de menschen**: een jonge arts, een priester, een vrijwilliger, een danseres, een vliegenier . . . en deed op geniale wijze uitkomen — hoe gering het verschil is tusschen de gedachten en het gevoelsleven van toen en nu, zoodra het de essentieele dingen van het leven betreft.

De bittere strijd, die in liefde tusschen twee menschen soms gestreden wordt, loopt als een roode draad door het geheele werk.

Het arme menscheijke hart met zijn nooden en rijkdommen, zijn verlangens en strijd, het hart, dat niet verandert, in wèlk tijdperk men ook leeft, ziedaar eigenlijk het hoofdthema van dit boek.

Van dezelfde auteur verscheen nog

„EEN VREEMDELING KWAM EN GING”

vertaald door **W. J. A. Roldanus**, aesthetische verzorging door **Mevr. Midderigh—Bokhorst**, een uiterst markant boek, dat in rake karakterschildering een modern probleem schetst: de liefde van den ouderen man van ervaring tegenover de zeer jonge vrouw van heden. Uitmendend beoordeeld!

* * *

Een goed boek verrijkt den geest!

Elk bedrag dat men er voor uitgeeft is het meermalen waard!

Verdiep Uw leven met bovenstaande romans, waarvan U het bezit op prijs zult gaan stellen als iets bizonders.

ZUID-HOLL. UITGEVERS MAATSCHAPPIJ, DEN HAAG

„..... ja, — maar

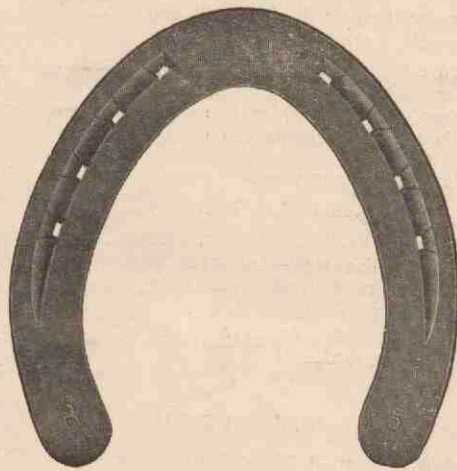
„DE OVERWINNAAR”

is een **veel betere** HOEFNAGEL
en breekt niet....”.

Prijzen thans verlaagd.

Verkrijgbaar in geheel Nederland.

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onderwijzers in praktisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—

voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 5³/₄ cM.) f 2.—,
ledere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage

Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: Rapport van den wedstrijd over het hoefbeslag. — Examen-commissie Rijksdiploma als Hoefsmid. — Rijks gediplomeerde hoefsmeden. — Cursussen in hoefbeslag. — Najaarsrijkshengstenkeuringen 1935. — Korte mededeelingen. — Literair overzicht. — A.s. draverijen — A.s. concoursen hippique. — Advert.

L.S. Alle stukken en correspondentie „de Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden Wagenstraat 70, 's-Gravenhage.

RAPPORT VAN DEN WEDSTRIJD OVER HET HOEFBESLAG.

Het was een zeer goede gedachte van het Trekpaardenstamboek om een onderzoek te laten instellen naar het hoefbeslag van de paarden, welke op de tentoonstelling te 's Hertogenbosch uitkwamen.

Onze Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag begroette ook dit plan niet vreugde en besloot, na een verzoek tot aanwijzing van juryleden, ondergeteekenden daarvoor te benoemen.

Wij beginnen dan met te verklaren, dat onze taak moeilijk is geweest, omdat wij de paarden niet vóór het beslag hebben gezien. Toch hebben wij samen met veel opgewektheid gewerkt en het beslag van het meerendeel der paarden kunnen nagaan.

In 't algemeen moet gezegd worden „wie werkt maakt fouten”. Er was om zoo te zeggen geen beslag, waar niets op aan te merken viel. Het eene te nauw, het andere te ruim, het derde te kort of te lang enz. Doch wanneer het daarbij blijft, meenen wij, dat de eigenaars van paarden tevree kunnen zijn. Want ook zij werken niet altijd mee. Wij zagen prima beslag onder bedroevend slecht verzorgde voeten en het is ons wel eens opgevallen, dat de exterieurjury dan den eigenaar wijst op de slechte voeten (of zooals het dan wel wordt uitgedrukt „slecht beslag”) hetgeen terecht een reprimande aan het adres van den eigenaar moet beteekenen, doch ten slotte op het hoofd van den smid neerkomt. Dit is niet juist. Ook de fokkers zijn vaak nalatig.

Onze totaal indruk over het beslag was goed, hetgeen al valt af te leiden, dat wij gemeend hebben het beslag van 60 paarden van 22 verschillende smeden voor een bekroning in aanmerking te doen komen, waarbij wij

aanteekenen, dat onze vergelijkende cijfers liepen tot 10 en van deze 60 geen enkele beneden de 8 kwam. Toch waren er ook veel fouten. Wij wijzen er op, dat het beslag veel goed maken kan en ook veel kan bederven. Verdikkingen aan de kroonrand zijn vaak een gevolg van slechte verzorging der voeten en verkeerd beslag. Fokker en smid treffen hier schuld.

Wij constateerden groote belangstelling, zoowel van de zijde der fokkers als van die der smeden. Dit alleen toont al het groote nut van dezen wedstrijd.

De groote fout van veel smeden is, dat zij te veel aan hun aambeeld zijn gehecht, en te weinig op de hoogte zijn van verschillend beslag. Laat ze meer de keuringen bezoeken, ook zonder dat hun werk beoordeeld wordt.

Wij hebben getracht te voldoen aan de ons opgedragen taak, doch zijn daarin niet geheel geslaagd. Alle begin is moeilijk. In 1 $\frac{1}{2}$ dag 400 paarden nauwkeurig onderzoeken valt niet mee. Daarbij nog vele vragen van fokkers en hoefsmeden beantwoorden, waaraan wij echter slechts zelden konden voldoen, ook al omdat wij uitdrukkelijk opdracht hadden alleen het beslag der paarden te onderzoeken. Een en ander pleit echter wel voor de belangstelling, welke aan den dag is gelegd.

Wij hebben gemeend geen opsomming te moeten geven van de fouten en ook niet een rangschikking in de bekroning.

De lijst van hoefsmeden, welke voor een bekroning in aanmerking zijn gekomen, vermelden wij hieronder in alphabetische volgorde en tot slot hebben wij de overtuiging gekregen, dat deze wedstrijd zeer veel nut zal doen en dat bij een volgende gelegenheid, wanneer weer iets dergelijks wordt gehouden, de belangstelling nog veel grooter zal zijn en ook het succes.

De Jury,

A. J. SCHIEMAN.

H. J. BREUKINK.

BEKRONINGEN:

Iz Adriaanse, Goes.	W. Thijssen, Zevenb. Hoek.
v. Aalst, Dinteloord.	E. J. v. d. Linde, Kortgene.
J. C. v. Boven, Kruiningen.	D. Luteyn, Oostburg.
D. Burgers, Stryen.	Alb. Magnus, Zevenbergen.
A. Hanse, Sirjansland (Sch. en D.).	P. L. Magnus, Steenberg.
A. Harmsen, Angerlo (Gld).	Cyr. Pieters, Philippine.
J. Hendriks, AaburgErp.	J. Reyniers, Aardenburg.
F. Hertogh, Lamswaarde.	C. Rombouts, Oud-Vosmeer.
Ant. Jansen, Bavel.	Gebr. Schieman, Axel.
Ch. Kerekhaert, Hengstdijk.	I. J. Schieman, Middelburg.
Ed. Kindt, Stoppeldijk.	G. Steyart, Schoondijke.

EXAMEN-COMMISSIE RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID.

Ministerie van
Economische Zaken

2 Augustus 1935.

No. 8976.

Afd. V Letter R.

Directie van den Landbouw.

De Minister van Economische Zaken,

Gelet op artikel 3 van het Reglement voor het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 Februari 1919, No. 85; laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 26 Januari 1925, No. 3;

Heeft goedgevonden:

voor het tijdvak van 1 September 1935 tot 1 September 1936 in de Commissie, belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid, te benoemen:

a. tot lid en voorzitter:

Dr. G. M. v. d. Plank, buitengewoon hoogleeraar en Directeur van het Zoötechnisch Instituut der Veeartsenijkundige faculteit der Rijksuniversiteit te Utrecht;

b. tot lid en plaatsvervangend voorzitter:

Dr. J. H. Hartog, hoogleeraar bij de Veeartsenijkundige faculteit der Rijksuniversiteit te Utrecht;

c. tot leden:

S. van Angeren, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Utrecht;

N. Bolder, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Utrecht;

Dr. R. H. J. Gallandat Huet, Luitenant-Kolonel, Chef van den Militairen Veterinairdienst te 's-Gravenhage;

H. Vossers, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Utrecht;

d. tot plaatsvervangende leden:

A. Kroeze, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Grolloo;

B. Crezee, veearts te Rotterdam;

P. Verhoeven, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Cuijk;

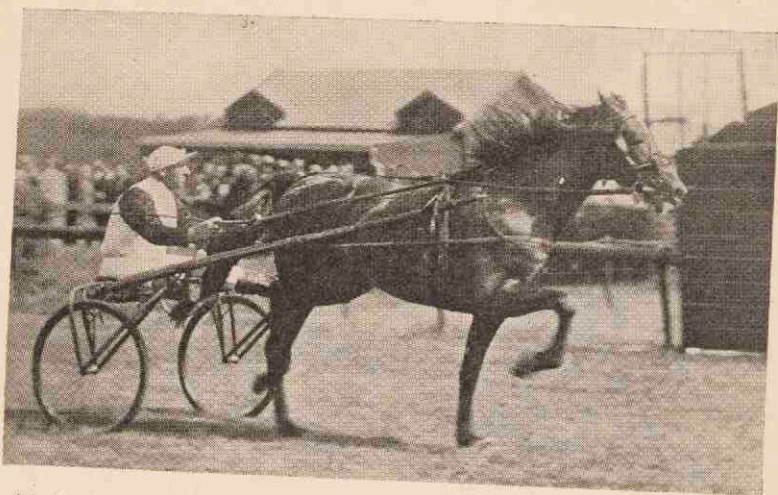
A. Kuipers, Majoor, Dirigerend paardenarts, Directeur der Militaire Hoefsmidsschool te Amersfoort.

's-Gravenhage, 2 Augustus 1935

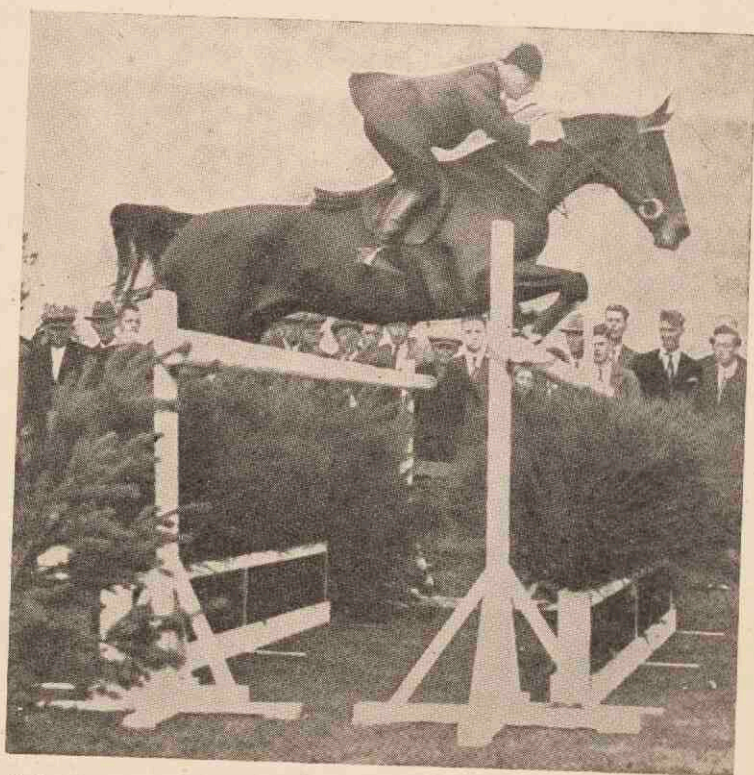
Voor den Minister,

DE SECRETARIS-GENERAAL,

PAARDEN DIE IN DEN AFGELOOPEN MAAND OP DEN
VOORGROND TRADEN.

Admiraal Bonnie, een 2-jarige van het entrainement G. Ensing te Amersfoort, die op Duindigt den Toekomst-prijs won in een Kilometer-tijd van 1 min. 36 sec.

Dakota, een der beste springpaarden van den heer H. B. Gescher te den Haag, won onder den ruiter Ballegooy het springconcours te Oss.

RIJKS GEDIPLOMEERDE HOEFSMEDEN.

Heeft Uw diploma waarde?

Zoo ja, hoe groot is die waarde?

Is het behalen van een Rijksdiploma een reden van een *mindere* belooning voor Uw werk te vragen?

Waarom hebt gij U de moeite getroost een cursus in hoefbeslag te volgen?

Waarvoor kwamen velen zich *opnieuw* aan het examen onderwerpen wanneer zij de eerste of tweede keer niet tot de gelukkigen behoorden?

Was er vreugde voor U en Uw naaste omgeving wanneer Uw poging met succes werd bekroond? Hebt gij moreele en financieele voordeelen van Uw diploma genoten?

Wij zouden „De Hoefsmid” met dergelijke vragen geheel kunnen vullen.

Noodig is dat echter niet.

Voor den gediplomeerde, die zich gedurende zijn leertijd en ook nadien telkens weer genoodzaakt zag zich te verdiepen in vraagstukken betreffende het door hem gekozen vak, is het eigenlijk vanzelf sprekend dat hij ook aan de idieele, moreele en financieele zijde aandacht schenkt, of in ieder geval behoort te schenken.

Aanleiding tot het stellen van bovenstaande vragen was voor mij een reclamekaart van een dit voorjaar Rijks gediplomeerde smid. Wij laten deze reclame kaart met weglating van naam en woonplaats hier volgen:

Ondergeteekende maakt bekend dat hij 29 Mei j.l. zijn Rijksdiploma Hoefsmid heeft behaald..

Daarom geven wij deze maand Juni reductie op ons hoefbeslag.

Dit doen wij om U kennis te laten maken met ons beslag. De prijzen waren voorheen:

Voor paard f 2.80.

Voor Hit f 2.30.

Thans de maand Juni zijn onze prijzen

Voor paard f 2.50.

Voor hit f 2.—.

Voor ponny f 1.80.

Hoepelbeslag verleggen vanaf f 0.75.

Beleefd aanbevelend:

Adres. . . .

Naam. . . .

Naar wij vernemen is deze reclamecampagne ook na de maand Juni voortgezet, hetgeen wel te verwachten was.

Gezien het groote aantal candidaten dat zich sedert 1919 toen het Rijksdiploma werd ingesteld aan het examen heeft onderworpen, mogen wij gerust aannemen, dat het diploma op prijs wordt gesteld, dus *waarde heeft*.

Niet allen zien echter deze waarde in het juiste licht.

Dat een jonge smid tracht zijn clientele uit te breiden is logisch.

Dat hij tracht te concurreeren door het berekenen van lage prijzen, is te begrijpen.

Dat hij echter in het behalen van het Rijksdiploma aanleiding vindt, om zijn prijzen, die toch al niet te hoog waren nog *weer* te verlagen, daarmede geeft hij zacht uitgedrukt geen blijk van groote intelligentie. Ter verduidelijking diene dat de gewone beslagprijzen in de woonplaats van dezen smid *hooger* waren dan zijn *voor Juni* genoteerde prijzen. Verder dat de levensstandaard aldaar mede tot de hoogste van Nederland kan worden gerekend.

Rijksgediplomeerde hoefsmeden! Weet U, dat van alle ambachten, alleen de hoefsmeden het voorrecht hebben een Rijksdiploma te kunnen behalen?

Zegt U dat niets?

Wij weten dat de prijzen van hoefbeslag niet overal gelijk kunnen zijn.

Op de eene plaats zijn levensstandaard en bedrijfsonkosten veel hooger dan op de andere.

Ook heeft het eene beslag niet de zelfde waarde als het andere. Alle werk staat niet op hetzelfde peil.

Van een Rijksgediplomeerde, die zich bewust is van de waarde van zijn werk, mogen wij toch verwachten, dat hij geen minderwaardig werk *wil* leveren.

Dat heeft hij op den cursus niet geleerd.

Daarvoor werd de opleiding niet ingesteld.

Rijksgediplomeerde hoefsmeden, druk toch niet op U zelf het stempel der minderwaardigheid. Toont gezond verstand.

Houdt Uw diploma hoog.

Leverd goed werk en bereken daarvoor een prijs die niet te hoog, maar ook niet te laag is. Door het berekenen van een te hoogen prijs besteeft ge Uw klanten, door een te lagen prijs ontneeft ge het brood aan Uw vakgenooten en hun kinderen.

Stelt in onderling overleg met Uw collega's met als basis een *rationeel beslag*, een juiste minimum prijs vast.

Dan zijt ge eerlijk. Dat is oprecht. Dan doet ge niemand te kort.

Het paard is daarmede gebaat en de eigenaar heeft er ten slotte voordeel van. Deze zal leeren inzien dat de smid die voor goed werk een redelijken prijs ontvangt, niet het duurst is.

Het Rijksdiploma moet zijn de garantie voor goed werk en niet de vrijbrief voor ongemotiveerde prijsverlaging.

Heeft Uw diploma waarde?

Wij willen daarop antwoorden: Het diploma heeft die waarde, die gij er zelf aan geeft.

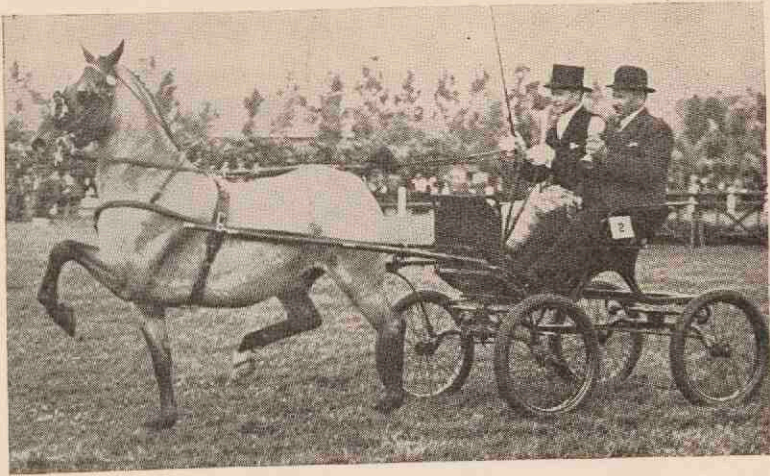
Zijt ge zelf een lor, dan is ook Uw diploma een lor.

Wie Uwer wil zich daaronder rangschikken?

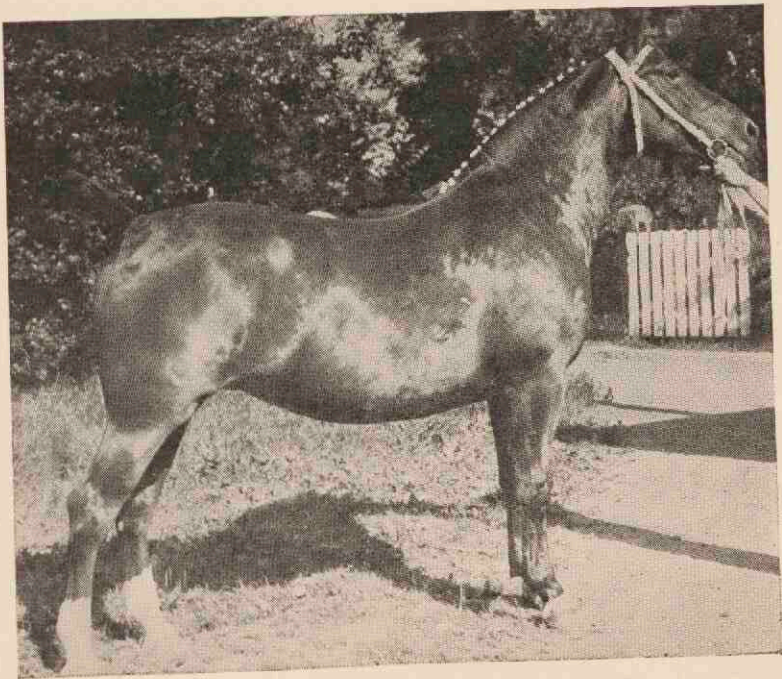
Utrecht.

H. VOSSERS.

PAARDEN, DIE IN DEN AFGELOOPEN MAAND OP DEN
VOORGROND TRADEN.

Quick Boy, de zeldzaam gelijnde roodbruine in ons land gefokte hackney van den heer Otiens te Dongen (N.-Br.) Quick Boy is een sieraad in de tuignummers op onze concoursen hippique.

De bruine 2-jarige merrie Ranusa. 1e prijs centrale keuring te Groningen 1932. Zware merrie met buitengewone rompdiepte.

CURSUSSEN IN HOEFBESLAG.

In ons land zijn thans de navolgende cursussen, met Rijkssteun, loopende.

Veendam: H. ten Have te Veendam.

Bedum: H. Venema te Bedum.

Heerenveen: V. Frik te Heerenveen.

Assen: Dr. J. Staal te Assen.

Hoogeveen: J. S. Nijhof te Hoogeveen.

Emmen: H. J. Vrielink te Emmen.

Zwolle: M. van den Berg te Zwolle.

Raalte: G. van Maanen te Raalte.

Doetinchem: E. Schreur te Doetinchem.

Varsseveld: W. A. v. d. Burg te Varsseveld.

Arnhem: B. A. C. Capel te Arnhem.

Lochem: A. Hyink te Lochem.

Rotterdam: B. Crezee te Rotterdam.

Middelburg: L. W. de Waardt te Middelburg.

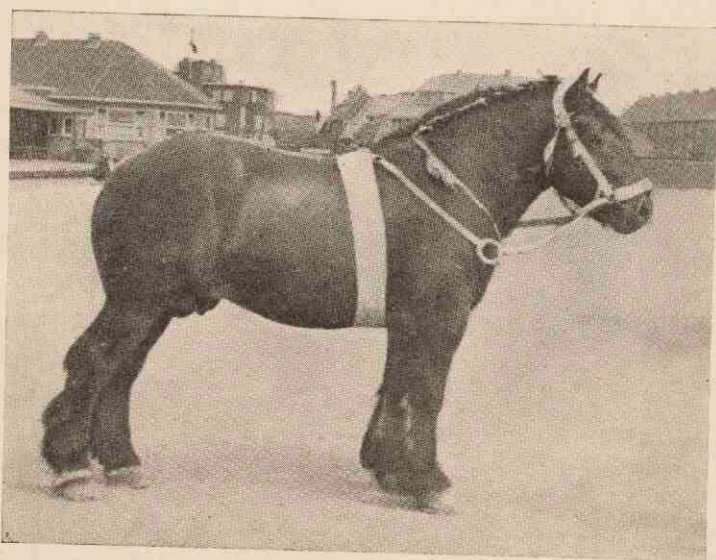
's-Hertogenbosch: M. P. Plankeel te den Bosch.

Cuyk: Th. Wismans te Cuyk.

Breda: F. D. Sigling te Breda.

Gulpen: C. Horbach te Gulpen.

Helden: W. v. Heukelom te Helden.

Jupiter van 't Hoeveslag, 1e prijs 3-jarige hengsten kleine maat tentoonstelling 's Bosch 1935. Gefokt in Gelderland, thans eig. Gebr. Boormans te Amstenrade (L.)

NAJAARSRIJKSHENGSTENKEURINGEN 1935.

De Minister van Econ. Zaken heeft bepaald, dat de gewone keuringen van tot de dekking bestemde hengsten in het najaar 1935, welke alléén door de Stamboekcommissiën zullen geschieden, zullen worden gehouden op de dagen en plaatsen, hieronder vermeld, zulks voor de typen van hengsten als voor elke plaats is aangegeven:

Drenthe: Assen, Donderdag 29 Aug., 10.15 u., trekp.

Overijssel: Zwolle, Woensdag 28 Aug., 15 u., trekpaard.

Gelderland: Elst, Woensdag 28 Aug., 9 u., trekpaard; Elst, Woensdag 28 Aug., 15 u., tuigpaard.

Zuid-Holland: Rotterdam, Dinsdag 27 Aug., 13.30 u., trekp.; Kedichem, Woensdag 28 Aug., 10.30 u., tuigp.

Zeeland: Zierikzee, Maandag 28 Oct., 15 u., trekpaard; Kattendijke, Dinsdag 29 Oct., 9 u., trekpaard; Hulst, Woensdag 30 Oct., 9 u., trekpaard; Oostburg, Donderdag 31 Oct., 8.30 u., trekp.

Noord-Brabant: 's-Bosch, Dinsdag 22 Oct., 14 u., trekpaard; Zevenbergen Donderdag 24 Oct., 9 u., trekp.

Limburg: Roermond, Woensdag 23 Oct., 10 u., trekp.

KORTE MEDEDEELINGEN

— **Onderscheiding.** H. M. de Koningin heeft aan den heer W. Meijer, eerste hoefsmid bij het Koninklijk Staldepartement, toegekend de zilveren eere-medaille van de Huisorde van Oranje, wegens 25-jarigen koninklijken dienst.

— **Hoefbeslag op keuringen.** Het jurylid, de heer E. Kallen te Broekhuizen-vorst geeft in de R. K. Boerenstand een verslag der premiekeuringen van merriën in Gelderland (type trekpaard) en merkt daarin o. m. op: „In het belang der fokkers willen wij hun aanraden wat meer zorg te besteden aan het verzorgen der hoeven; hierin schoten eenige der voorgebrachte merries nogal te kort.”

— **Het Geldersch P. S. volgt het Stamboek v/h. Ned. Trekpaard.** Op 6 September wordt te Zetten in Gelderland een fokpaardendag gehouden, welke wordt georganiseerd door het „Het Geldersch P. S.” in samenwerking met de Betuwsche Paardensportvereniging. In het vraagprogramma komt daaromtrent o. m. het volgende voor: Een groot aantal geldprijzen wordt ter beschikking gesteld. Ook zullen prijzen worden toegekend aan die paarden, welke het best op beslag staan.

Gelijk bekend ging het Trekpaardstamboek in dezen voor door in 's Hertogenbosch op de gehouden groote tweedaagsche tentoonstelling het hoefbeslag der deelnemende paarden te doen onderzoeken en daaraan een wedstrijd-karakter te geven.

LITERATUUR OVERZICHT

„HET VLAK OPTREDEN.”

Statsveterinair D. Volkmann, leider van de provinciale hoefsmidschool in Königsberg (Pr.) heeft een artikel geschreven in de Tierärztliche Rundschau over „het vlak optreden” waaraan wij het volgende ontleenen:

In bijna alle leerboeken over Hoefbeslag kan men als grondslag vinden: „Men moet er naar streven dat de voet vlak wordt neergezet.” Dit streven nu is tot heden nooit in vervulling gegaan; de paarden treden niet vlak op en bij zeer weinige is dit kunstmatig door besnijden te bereiken. Ook paarden die zonder ijzers loopen, treden niet vlak op doch belasten de verzenen het eerst, hetzij buiten of binnen verzenwand. Bij beslagen hoeven komt dit nog veel meer naar voren. Wij zullen een voorbeeld uit de praktijk noemen. Neem een naar binnen gerichte hoef (hoefas naar buiten gebroken), dan treedt deze hoef eerst op den buitenwand op; de hoef draait zich n.l. naar de hoogere hoefhelft en het paard treedt dan ook niet op den hoogereren binnenwand op, maar op de lagere buitenwand. Neemt men den voet op en bekijkt men de bodemvlakte dan zal men duidelijk zien dat de binnenwand te hoog is.

Doe nu deze proef: Laat het been opnemen bij een hoef met toontredersstand en kijk boven op den hoef om te zien of de bodemvlakte scheef is; laat nu het kootbeen met beide handen vasthouden en draai nu den hoef bij den toon vattend in den normalen stand. Men zal dan van bovenaf zien dat de binnenwand niet hoog meer schijnt doch losgelaten keert ze onmiddellijk terug in den toontredersstand. De breking van de hoefas blijft dan ook bestaan bij afwijkende beenstanden als de hoef ontlast is dus b.v. bij het opgenomen been. Het terugdraaien gebeurt eveneens wanneer we de hooge wand, in dit geval de binnenwand, inkorten. De toon van den hoef blijft dan bij het opgenomen been naar binnen gedraaid. Wordt de voet belast, dan kan men zien dat de toon naar buiten draait. Laat men een aldus naar den stand beslagen paard loopen, dan zal men zien dat het evenals te voren, met den buitenwand het eerst optreedt. Dit bewijst dat de breking van de hoefas bij den onbelasten hoef verder gaat, telkens na het ontlasten optreedt en aldus invloed uitoefent bij het optreden. De correctie die wij aanbrengen, kan dus wel invloed hebben op den belasten hoef, doch niet op den onbelasten hoef.

Het is dus een vergissing indien men meent dat het voldoende is om op te merken met welk gedeelte van den hoef het paard het eerst den bodem raakt en daaruit te concludeeren welke hoefwand te hoog is. Het moet vervolgens verklaard worden hoe het mogelijk is dat de hoef met een te lage wand den bodem het eerst raakt. Het bestaan blijven van de gebroken hoefas bij het opgetilde dus onbelaste been is de oorzaak hiervan en wel omdat bij het volle ondersteunen het middelpunt der belasting (zwaartepunt) verschoven is van boven naar beneden en naar buiten. Hiermede wordt ook verklaard de sterkere afslijting van het ijzer aan den buiten toon- en zijwand. Men neemt wel aan dat de hoef te lang is op de plaats waar het ijzer meer afslijt. Dit is hier ook niet het geval. De sterkere afslijting wordt veroorzaakt doordat het

zwaartepunt verplaatst is naar voren en naar buiten of wel doordat de grootere druk op de laagste hoefhelft eerst komt als de belasting volkomen is. Het gedeelte waar de sterkste afslijting plaats vindt, is niet te hoog maar te laag. Bekijkt men de meest aan de buitentakken afgesleten ijzers (bepaaldelijk bij bodemnauwe stand bij zware trekpaarden) vanaf de draagvlakte, dan zal men zien dat het z.g. hoefmechanisme hier niet volgens het boekje werkt doch dat de schuurplekken meer gevonden worden vóór de grootste breedte van het ijzer. In de verzameling hoefijzers van Volkmann bevindt zich een ijzer waarvan de geheele draagvlakte blank geschuurd is. Dit ijzer werd van den hoef afgenomen en zat in geen deel los. Hoewel dit een uitzondering mag heeten, zoo komen toch soortgelijke gevallen in mindere mate veelvuldig voor, hetgeen een ieder wel aan de afgenomen ijzers zal hebben kunnen opmerken. Bij de werking van het hoefmechanisme heeft een wrijving van den draagrand op het ijzer plaats hetgeen natuurlijk gepaard gaat met een afslijting van den draagrand en dus een lager worden van den sterk belasten buitentoon- en zijwand. Men ziet dan ook bij bodemnauwen stand en bij de hieruit voortkomende of mee samengaande toontredersstand van zware werkpaarden dat op die plaatsen de draagrand als regel sterk is afgesleten. Bij paarden welke na lange jaren van zwaren arbeid vaak peesverkorting krijgen waardoor de belasting nog meer naar voren wordt overgebracht, ziet men vaak dat de toonwand zoo kort is dat men met moeite hier de draagrand volgens voorschrift zoo breed mogelijk kan houden.

De monsterbaan dient dan ook niet om te zien welke gedeelten van den wand te lang zijn doch slechts om de hoef- en voet na te gaan en om te zien of het paard rad loopt. De wijze van optreden geeft als regel geen aanwijzing voor het besnijden; alleen wanneer de voet na nog niet blijvend veranderd is, kan men er rekening mee houden. Er bestaat ook een dwaalbegrip dat de te hooge wanden sneller en te lage wanden langzamer groeien. Dit is niet te bewijzen. Bij veulens die den geheelen winter op zachten stalbodem staan of wel op zachten bodem in de weide loopen, groeien de hoeven regelmatig. Omdat de meest belaste wand steiler gaat staan en daarom hooger schijnt behoeft de groei daarom echter niet vermeerderd te zijn. Wanneer de hoef naar binnen gericht en de hoefas naar buiten gebroken is, zal men zien dat de binnenwand te hoog is en naar binnen gebogen en de buitenwand te laag is en zich naar buiten buigt. Men kan dus zeggen dat de sterkst belaste hoornwand zich naar buiten welft en de minder belaste hoornwand zich binnenwaarts buigt. In het bijzonder is dit waar te nemen bij alle bodemnauwe- en toontredersstanden. Men kan dan ook bij het besnijden den regel toepassen: „De meest belaste hoefhelft van onregelmatige hoeven moet gespaard worden, de minst belaste hoefhelft zoo veel als mogelijk inkorten”. De te hooge wand wordt slechts bij het begin van het optreden sterker belast, de te lage wand echter tijdens de verdere intensieve belasting. Men kan ook zeggen: Als men een wandgedeelte meer wil belasten dan moet men het inkorten daar dan het zwaartepunt dichterbij komt te liggen. Men bedenke hierbij dat het kroongewricht dit zwaartepunt kan verplaatsen en dat de hoornwand elastisch is.

De voornaamste gevolgtrekkingen van zijne beschouwingen formuleert Volkman aldus:

1. De hoof draait zich bij een gebroken hoofas naar de hoogste zijde.
2. Men moet een goed onderscheid maken tusschen het optreden en het doortreden, dus tusschen het oppervlakkig belasten van den hoof en het daarop volgende overbrengen van het geheele gewicht, eventueel gewicht maal snelheid.
3. Een gebroken hoofas blijft bestaan wanneer het paard loopt en het been zweeft, ook al heeft men de wanden hiernaar besneden; vandaar dan ook het scheef optreden.
4. De meeste afslijting aan het ijzer vindt niet plaats aan de zijde van den hoogsten hoornwand maar aan het meest belaste gedeelte van den hoornwand en dat is het laagste gedeelte hiervan.
5. Het kroongewricht kan tot een zekeren graad bij ongelijkmatige belasting van den hoof het zwaartepunt verplaatsen.
6. Wij zijn in de meeste gevallen niet in staat om het paard te doen optreden zooals wij dat zouden wenschen, maar wel kunnen wij een gelijkmatige verdeling van den druk bij volle belasting verkrijgen en dit is ten slotte het voornaamste.

AANSTAANDE DRAVERIJEN.

k.b. = korte baan; de overige lange baan.

18 Aug.	Duindigt.	16 Sept.	Medemblik k.b.
18 Aug.	Eenrum k.b.	17 Sept.	Schagerbrug k.b.
	Lands of Ned. Kamp. 300 Meter	20 Sept.	Wolvega k.b.
25 Aug.	Heerenveen k.b.	22 Sept.	Duindigt.
28 Aug.	Zaandam k.b.	22 Sept.	Groningen.
29 Aug.	Abcoude k.b.	24 Sept.	Schagen k.b.
31 Aug.	Hilversum.	26 Sept.	Enkhuizen k.b.
31 Aug.	Dordrecht k.b.	29 Sept.	Duindigt.
		2 Oct.	Lisse k.b.
1 Sept.	Alkmaar.	6 Oct.	Alkmaar.
1 Sept.	Den Hoorn k.b.	8 Oct.	St. Maartensbrug k.b.
3 Sept.	Heemskerk k.b.	13 Oct.	Duindigt.
4 Sept.	Hoorn k.b.	14 Oct.	Het Zand (N.-H.) k.b.
5 Sept.	Beverwijk k.b.	17 Oct.	Purmerend k.b.
5 Sept.	Bolsward k.b.	20 Oct.	Rotterdam.
6 Sept.	Leeuwarden k.b.	27 Oct.	Duindigt.

Om den gouden zweep.

8 Sept.	Duindigt.	3 Nov.	Duindigt.
8 Sept.	Wieringerwaard k.b.	10 Nov.	Duindigt.
10 Sept.	Hardegarijp k.b.	17 Nov.	Duindigt.
12 Sept.	Warmond k.b.	24 Nov.	Duindigt.
15 Sept.	Rotterdam.		(Liefdadigheidsdag).
15 Sept.	Uithuizen k.b.		

**AANSTAANDE CONCOURSEN HIPPIQUE.
BINNENLAND.**

24 Aug.	Meppel.	6 Sept.	Zetten.
28 Aug.	Groningen.	8 Sept.	St. Oedenrode.
30 Aug.	Dokkum.	10 en 12 Sept.	Utrecht.
30 en 31 Aug.	Apeldoorn.	18 Sept.	Assen.
4 Sept.	Nijkerk.		

ADVERTENTIEN

Onze Uitgave op Hippisch Gebied!

„Van achter de Meute” door **SONNEUR** (Mr. Jos. J. A. Gillissen), 208 blz. Rijk geïllustreerd. Prijs geb. f 3.75, Franco per post f 4.—

„Vrijheidsdressuren” door **H. J. LIJSEN**. Rijk geïll. Prijs f 1.—, Franco per post f 1.05

„Het Fotografeeren van paarden”, door **Mr. M. C. VAN DER MINNE**. Rijk geïll. Prijs f 0.75, Franco p. p. f 0.80

„Langs den Weg” door **AUG. DIEMONT Sr.** Prijs f 0.25, Franco per post f 0.30

„De Hoefsmid”, geïllustreerd maandblad. Abonnementsprijs per jaar f 3.—

**N.V. DE ZUID-HOLLANDSCHE
BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ**

Giro 14908 - Wagenstraat 70, Den Haag - Tel. 117500*
Mede verkrijgbaar door tusschenkomst Boekhandel

ZOOJUIST VERSCHEEN:

HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG

door Prof. Dr. H. M. Kroon en Dr. R. H. J. Gallandat Huet, geheel herzien en aangevuld door laatst genoemde, momenteel Chef van den Militairen Veterinairdienst en Prof. Dr. G. M. v. d. Plank, den opvolger van Professor Dr. H. M. Kroon

Prijs ingenaaid f 4.90, gebonden f 5.90

Het boek is als Standaard-werk onontbeerlijk voor Hoefsmeden die zichzelf en hun ambacht respecteeren, Veeartsen, fokstallen en grootere landbouwbedrijven. Verlucht met honderden illustraties, verkrijgbaar bij den Boekh. en rechtstreeks bij:

**N.V. DE ZUID-HOLLANDSCHE
BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ**

*Bestel nog heden
Een boek voor Uw. Leven!*

HIERONDER EENIGE ILLUSTRATIES UIT HET PAS
VERSCHEENEN BOEK „HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG”

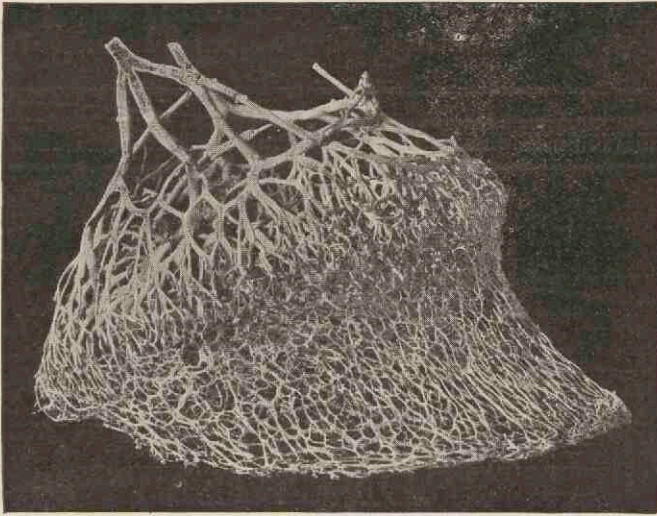

Fig. 4. Adernetten in den hoef.

*Bloedvaten welke zich telkens meer vertakken en zoo een adernet
vormen dat om het hoefbeen is gelegen*

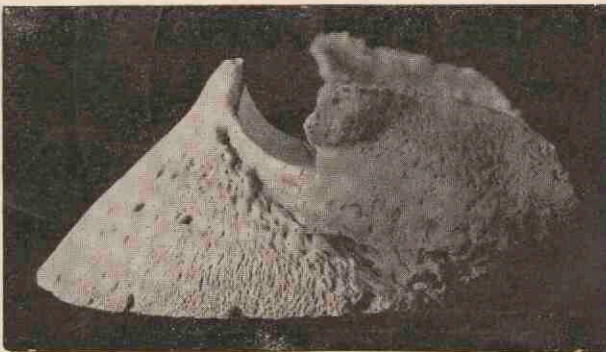

Fig. 10. Hoefbeen met hoefkraakbeen van terzijde gezien.

„..... ja, — maar

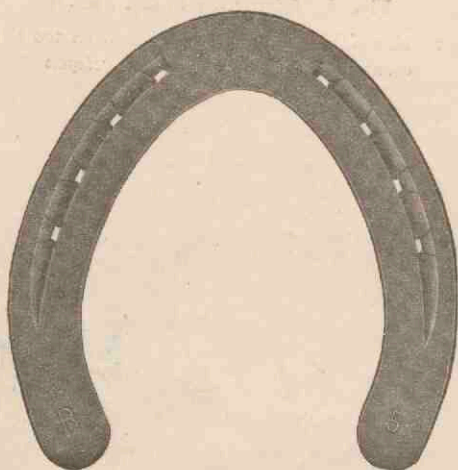
„DE OVERWINNAAR”

is een **veel betere** HOEFNAGEL
en breekt niet....”.

Prijzen thans verlaagd.

Verkrijgbaar in geheel Nederland.

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

Diep zoektocht

DE HOEFSMID

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onderwijzers in practisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIEN

1—10 regels (breedte 5³/₄ c.M.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. — Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage
Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: Draverbeslag. — Verslag van den wedstrijd in Hoefbeslag. — Hoefkunde en Hoefbeslag. — Retrospectief. — Onderlinge Risicovereeniging Smedenpatroons. — Vereeniging van Onderwijzers in practisch Hoefbeslag. — Advertentiën.

L.S. Alle stukken en correspondentie „de Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden Wagenstraat 70, 's-Gravenhage.

DRAVERBESLAG.

Naar aanleiding van de artikeltjes over bovengenoemd onderwerp verzoek ik U het navolgende te willen plaatsen.

In de Mei-aflevering deelt de heer Commijs mede, dat als een draver het linkerachterbeen niet naast het linkervoorbeen plaatst, doch tusschen de voorbeenen in, er door het aanbrengen van meerder gewicht aan de ijzers geen verbetering is te verkrijgen. Dit nu ben ik niet eens met den heer Commijs en vind dat juist hier de hoefsmid corrigeeren kan.

Ongeveer 11 jaar geleden werd mij een paard gepresenteerd, dat dit gebrek vertoonde en waarvoor tevergeefs in A'dam hulp was ingeroepen. Ik heb dit paard toen beslagen en door gewicht aan te brengen is het mij gelukt dat de gang zoodanig is geworden, dat de achterbeenen voorbij de voorbeenen kwamen en dat het gebrek was opgeheven.

Er zijn ook vele pikeurs die dweepen met een lange toon, doch zij denken niet aan de hielen van het paard en daar komt dat juist het meeste op aan. Heeft een paard een lange toon en een lage hiel, dan toch zullen de pezen gaan lijden en daar denkt men niet aan. De hiel behoort $\frac{2}{3}$ van de lengte van den toon, hoog te zijn. Een concourspaard zware ijzers te geven, acht ik ook verkeerd; het zal dan wel de voorbeenen ver naar voren brengen doch het krijgt er geen hooge knieactie door.

De juiste maat voor een ijzer van een tuigpaard is $1 \times \frac{1}{2}$ omdat de draagrand ongeveer 1 c.M. breed is en het ijzer twee maal de breedte van den draagrand moet zijn; de dikte moet iets meer dan de draagrand zijn, zoodat $1 \times \frac{1}{2}$ precies zwaar genoeg is.

RIJKSUNIVERSITEIT

12 SEP. 1935

Voor een koudbloedpaard moet het $1\frac{1}{4} \times \frac{5}{8}$ zijn.

Wat betreft het stooten inzetten bij het beslag in Rotterdam, zoo merk ik op, dat de stoot en de lip van het ijzer in één lijn moeten komen te liggen; alsdan zal de stoot nooit vastraken in de rails, doch wipt deze er weer uit.

H. G. H a y u n g a.

Sloterdijk, A'dam W.

Hoofsmederij Sloterdijkermeerweg 32.

VERSLAG VAN DEN WEDSTRIJD IN HOEFBESLAG OP DE FOKPAARDENDEMONSTRATIE G. EPONA TE ZETTEN.

Uitgaande van het Geldersch Paardenstamboek op Vrijdag 6 Sept. j.l.

Nu het balletje eenmaal aan het rollen is zal het wel niet lang meer duren of op vele keuringen en tentoonstellingen zal het beslag der paarden wel worden beoordeeld wat vooral in dezen tijd ook zeer zeker van belang is.

Een goed paard, hetzij Warm- of Koudbloed is thans nog voor goeden prijs te verkoopen, doch is het ook een eerste vereischte dat het goede voeten heeft, want een paard zonder voeten is een paard zonder waarde. Juist in dezen voor de landbouwers ook al slechten tijd wordt op verschillende dingen bezuinigd en ook wel degelijk op het hoefbeslag, terwijl de smid zijn prijzen hiervoor op sommige plaatsen al ver beneden het redelijke zijn, is het voor hen die het betalen moeten nog steeds hoog genoeg.

Het is ten zeerste toe te juichen dat het bestuur van het Geldersch Paardenstamboek op de goede gedachte kwam om op deze tentoonstelling het beslag der paarden te laten keuren. Hiervoor waren 10 prijzen beschikbaar gesteld elk groot f 5.— voor die 10 paarden, welke het beste op beslag stonden. Op de Nationale Tentoonstelling te 's-Hertogenbosch was de prijs voor den smid, terwijl hier te Zetten de prijs was voor den eigenaar van het paard. De heeren J. J. Mathijssen uit Herveld, J. A. Tangelder te Duiven en ondergeteekende, allen Rijks Gedipl. Onderwijzers in practisch hoefbeslag werden hiervoor aangezocht de Jury te vormen, aan welk verzoek wij natuurlijk mede in het belang der goede zaak gaarne voldeden. Toen wij op het terrein aankwamen regende het en had het reeds den geheelen morgen geregend, zoodat de keuringsplaats (een weiland in de Betuwsche klei) voor ons niet zoo mooi was. We hebben een hooger gelegen stukje opgezocht en is het goed tot zijn recht gekomen. Later werd het droog en afgezien een enkel regenbuitje bleef het wêer goed. Het beslag der aangevoerde paarden was bevredigend te noemen met eenige uitblinkers, terwijl er ook bij waren, waar weinig moeite aan was besteed. Bijvoorbeeld ijzer-takken niet behoorlijk rondgeraspt, ijzers te lang of te kort, te nauw of te ruim gepast vooral in het verzengedeelte. Om voor het oog de paarden te laten zien met groote hoeven waren deze dikwijls te weinig besneden en er dan de ijzers zeer ruim ondergelegd. Enkele der paarden waren beslagen met toongewichtsijzers, omdat ze 's middags deelnamen in het concours. IJzers met verdikte takken waren ook nog bij eenige paarden ondergelegd.

H. F. MIGGELS

Electrische Fabriek van Militaire en
Burger Passementeriën, Uniformen

• en Equipementenwerken •

Den Haag - Giro 107552 - Telef. 332467

FabriekTasmanstr. 38a - Filiaal Frederikstr. 56

Filiaal: Morschstraat 8, Leiden

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
bezorgd hebben

Ik voor mij ben daar geen liefhebber van, deze ijzers worden meestal te zwaar voor de voeten daar ze bij platte hoeven met lage verzenen worden gebezigd. Mijs inziens kan dit evengoed en zelfs beter door een flink stuk leer op de takken te klinken; men beoogt dan hetzelfde doel n.l. om de voetas recht te maken. De ijzers worden dan hoegenaamd niet zwaarder en de verzenen slijten op het leer minder af dan op het ijzer. Van de aanwezige paarden waren er waar autogenisch een stuk ijzer bij in de toon van het ijzer was gelascht om ze meer gewicht te geven. Opvallend waren bij sommige paarden door de nog al zware ijzers te zware nagels gebruikt, zoodat de nieten veel te groot waren en niet in den wand waren gelaten, doch bovenop de voeten uitstaken. Paarden welke op stal koud beslagen waren, waren er verscheidene bij. Zouden de eigenaren nu nog niet begrijpen dat dit zeer slecht is en er ook nooit mooi werk van gemaakt kan worden. Ik vroeg dit nog aan een handelaar tevens fokker, die mij antwoordde: 'dacht u dat ik den geheelen dag bij den smid wil liggen, ik heb wel wat anders te doen'; deze had er een stuk of tien aangevoerd. Wanneer men een voet optilt ziet men direct of men met een prima hoefsmid of met een minder goed vakman te doen heeft. Wanneer er vorm in de ijzers zit kunnen ze wat ruim of nauw zijn, doch dan is het meestal goed werk, juist de vorm van het ijzer liet hier en daar nog al wat te wenschen over. Er zijn voorhoeven die ook een wat spitsen vorm hebben, doch men werkt er dan toch zooveel mogelijk op om er een voorvoet en geen achtervoet van te maken. Wij hadden er den geheelen voormiddag vanaf 8 uur druk werk mede en werden ons de paarden vanuit de keuringsring toegestuurd, zoodat wij ze niet zelf na behoefden te loopen. Om \pm 1 uur waren we klaar en hebben aan het bestuur de prijswinnaars opgegeven. De op het beslag bekroonde paarden werden op den neusriem van hoofdstel of halster voorzien van een hoefijzertje gemaakt van koperdraad en omwonden met geel en blauw lint, zijnde de Geldersche kleuren en konden de eigenaren hun prijs in de bestuurstent afhalen.

De belangstelling voor het beslag was van de zijde der inzenders en aanwezigen alsook van de smeden groot, zoodat ook deze dag voor de hoefsmeden van groot belang is geweest en willen we hopen, dat de verschillende stamboeken hun oog op het beslag zullen laten vallen en de keuringen van beslag zooveel mogelijk zullen toepassen.

De prijswinnaars waren:

No. 38. Utane van G. J. v. d. Pol te Herveld. Smid: J. J. Mathijssen te Herveld.

- No. 44. Mina van J. D. Jansen te Echteld. Smid: J. W. Ton te Echten.
 No. 45. Gonda van W. A. Costermans te Elst. Smid: G. J. Linsen te Driel.
 No. 46. Vita van D. W. P. Wisboom te Rheden. Smid: J. Kimmels te Rheden.
 No. 51. Panta van W. A. Costermans te Elst. Smid: G. J. Linsen te Driel.
 No. 53. Johanna van E. J. van Zadelhoff te Angerlo. Smid: H. Harmsen te Angerlo.
 No. 60. Marianne van G. v. Leersum te Woudenberg. Smid: Ko Mulder te Woudenberg.
 No. 72. Walondina van J. W. Venderbosch te Varsseveld. Smid: J. W. Prinsen te Varsseveld.
 No. 88. Voke van B. Teunissen te Lakemond. Smid: G. J. Linsen te Driel.
 No. 93. Annie van J. W. Marsman te Lochem. Smid: H. J. Breukink te Lochem.

Lochem, 9 Sept. 1935.

H. J. Breukink.

„HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG”.

Bij het schrijven van deze kritiek op de nieuwe uitgave van „Hoefkunde en Hoefbeslag”, ga ik van de veronderstelling uit, dat alle lezers de twee deelen van dezen naam van de hand van Prof. Dr. H. M. Kroon en Dr. R. H. J. Gallandat Huet kennen. Ik zal me dan ook in hoofdzaak bepalen tot de veranderingen, die dit bekende werk op hoefbeslaggebied in zijn nieuwe gedaante heeft ondergaan. De herbewerking is uitgevoerd door Dr. R. H. J. Gallandat Huet en Prof. Dr. G. M. v. d. Plank en is thans verschenen in één deel, hetgeen voor de gebruikers een voordeel beteekent, zoowel geldelijk alsook uit een oogpunt van overzichtelijkheid en gemak.

De gedaanteverwisseling betreft niet alleen het uiterlijk, ook het inwendig aspect en de inhoud heeft in menig opzicht wijziging ondergaan. Allereerst moet worden opgemerkt, dat het geheel, zoowel van buiten als van binnen, een keurigen indruk maakt. De heldere druk en het vetgedrukt zijn van belangrijke benamingen en zinnen vergemakkelijken het lezen in belangrijke mate, terwijl de meerdere overzichtelijkheid van de behandelde stof, in vergelijking met de oude deelen, een goede verbetering beteekent. De foto's en afbeeldingen zijn over het algemeen duidelijk en zijn met enkele nieuwe vermeerderd, hetgeen de betrokken onderwerpen zeer ten goede komt. O. a. zijn de hoofdstukken „Verbeende hoefkraakbeenderen” (fig. 208) en „Hoornzuil” (fig. 220) met goede illustraties verrijkt.

Minder goed geslaagd zijn de foto's van den normalen stand (van terzijde, fig. 70) en van den steilen stand in de kooten (voorbeen, fig. 75). Men had voor den normalen stand solider beenwerk moeten kiezen en de steile stand had steiler gekund. Het verschil tusschen deze twee is niet frappant.

Om een greep te doen uit de groote reeks goede foto's en afbeeldingen kunnen we noemen o. a. de sabelbeenige stand (fig. 81), het scharnierijzer (verwijdingsijzer volgens Defays, fig. 205), de rechte voetas (fig. 59), die voor zich zelf spreken.

De indeeling van het boek is in zooverre gewijzigd, dat de afdeelingen uit de oude deelen: „Werkplaatsen, materialen, werktuigen en gereedschappen”, „Legerbeslag”, en „Opleiding der hoefsmeden in Nederland” zijn weggevallen. Daar aan deze gedeelten weinig of geen aandacht werd besteed, heeft het nieuwe boek door deze verkorting vrijwel niets in waarde ingeboet.

Jammer is, dat ook het hoofdstuk „Röntgenfoto's van onbeslagen en beslagen hoef” in het nieuwe boek ontbreekt. Deze interessante foto's (vooral de beslagen hoef) hadden m. i. niet moeten verdwijnen.

Wat de inhoud betreft, moet allereerst worden opgemerkt, dat de theorie is aangepast aan de gewijzigde inzichten, die ten aanzien van een paar onderwerpen, het hoefbeslag betreffende, de laatste jaren een plaats hebben veroverd. Ik bedoel hier de vergroting van het steunvlak (garnituur), dat in de oude deelen grooter werd aangegeven, dan thans algemeen noodig wordt geoordeeld; en het méér meedragen van den buitensten zoolrand op het ijzer, hetgeen dus meebrengt een verbreeding van den draagrand van het hoefijzer en een overeenkomstige versmalling van de afhelling.

Voorts is meer aandacht besteed aan het ijzer van Stark-Guther (fig. 193). Gaarne had ik gezien, dat dit eminente ijzer nog meer op den voorgrond zou zijn gekomen en als behandeling van knol- vol- en plathoeven vooraan zou hebben gestaan, om de eenvoudige reden, dat geen ander beslag meer doeltreffend is dan dit.

De afbeelding van den knolhoef, beslagen met balkijzer (fig. 198) kan mij niet bekoren. De overtollige hoornmassa op het toongedeelte had weggenomen moeten worden.

Het „zoolsteunijzer” (variatie van Stark-Guther en gepubliceerd in „de Hoefsmid” van 15 Dec. '34) had m. i. een plaatsje in het nieuwe boek verdiend. Het hoofdstuk „Hoefmechanisme”, dat in zijn beschrijving aan uitvoerigheid en helderheid niets te wenschen laat, had m. i. voor den leerling aan duidelijkheid kunnen winnen met eenvoudige teekeningen. Evenzoo is dit het geval met den bloedsomloop (afdeeling „hoorn groei”) en een paar andere onderwerpen. Eenvoudige teekeningen kunnen bij sommige onderwerpen veel bijdragen tot verduidelijking van den tekst.

Het spreekt vanzelf, dat deze opmerking slechts een persoonlijke opinie

HOEFSMEDEN

Alle benodigdheden voor
Uw bedrijf te verkrijgen:

Koningstr. 122 - Den Haag

TELEFOON 112930

Aanbevelend, **F. J. VAN DEN BOSCH**

Wie adverteert hier
een volgende maal? **S**UCCES
VERZEKERD

is en dat ze slechts een zaak van ondergeschikt belang betreft, die totaal niets afdoet aan den inhoud van het boek.

Over het geheel genomen kan ik als mijn eind-indruk mededeelen, dat het nieuwe boek alle onderwerpen, de hoefkunde en het hoefbeslag betreffende, tot in alle onderdeelen op verdienstelijke wijze behandelt. De schrijvers zullen zeer zeker in hun verwachtingen niet teleurgesteld worden. „Hoefkunde en Hoefbeslag” zal zeer zeker niet alleen een onmisbare leidraad blijven voor het onderwijs aan cursussen in hoefbeslag, maar tevens de belangstelling genieten van allen, die rechtstreeks of zijdelings bij het hoefbeslag belang hebben.

B. Crezée.

RETROSPECTIEF.

„Amat victoria curam”.

Laat ik mogen beginnen met dezelfde woorden, waarmede onze hooggeachte Redacteur het leidend artikel besluit in het eerste nummer van ons orgaan in het jaar 1934.

Z.H.Ed.Gestr. vertaalt het aphorisme met: „om eene overwinning te behalen, moet men zorgen overwinnen.”

Ja, zonder getrotseerde moeite is elk succes tevens steeds erg goedkoop en dan waar naar 't geld.

Maar om die zorgen te overwinnen, zal toch eerst een onderzoek dienen te worden ingesteld naar de oorzaak ten einde daarna, doch niet minder daarnaar de middelen te kunnen beramen, waarmede die zorgen met succes, d. w. z. met kans op de overwinning zouden kunnen worden bestreden.

De beschouwingen gewijd aan verleden, heden en toekomst zijn alle min of meer gesteld in optimistischen geest. De toestand was reeds eenigen tijd, en is nog verre van bemoedigend. En toch, als we bedenken, hoe zulks vroeger al eens meer zoo is geweest — en als we dan ons herinneren, dat ook toen alles weer in 't goede spoor terecht kwam, dan mogen we van de toekomst immers wederom hetzelfde hopen.

Ja, ja en, De Genestet had ook een aardig versje gemaakt, dat in mineur begonnen, toch in majeur eindigde.

De klachten over de zorgen dateeren dan van 1848, en nu verwijst ons de nieuwjaarswensch van 1934 naar eenzelfde hoopvol vertrouwen en . . . „'t Zal zoo'n vaart niet loopen.”

Dat gelijke oorzaken gelijke gevolgen hebben en dat deze op hun beurt weer met gelijke middelen bestreden, tot gelijke uitkomsten mogen leiden — dat alles in alles is voor een groot deel meermalen uitgekomen. Even vaak is met het wegnemen der oorzaak tevens het gevolg verdwenen. De hoefsmid is zeker steeds in de gelegenheid de waarheid dezer stellingen te toetsen aan de praktijk van z'n vak.

Als we nu vragen, of de oorzaak der hedendaagsche malaise of crisis of hoe men het verschijnsel wil noemen — 't komt toch alles op hetzelfde neer! — dezelfde is als die nu 85 jaar geleden, dan zal men bij eenig nadenken al zeer gauw tot de conclusie komen, dat wat de symptomen betreft er groote overeenkomst is te constateeren, doch dat er twee factoren ditmaal in gansch andere verhoudingen zijn getreden en dan ook anders dienen te worden bekeken om tot logisch gedachte oplossing van het probleem te komen. We zullen echter even buiten de smederij dienen te gaan, willen we de kreupelheid van dit paard juist diagnostiseeren in zetel van de kwaal, oorzaak en gevolg. En dan komen we op wat heet politiek terrein. Dit wordt in den regel angstvallig vermeden in alle z.g. vakbladen. Of zulks tevens juist gezien is, blijve een oogenblik de vraag, welke ik gaarne beantwoord zoude zien.

Naar de reden van deze pijnlijk nauwgezet in acht genomen onthouding gevraagd, kan men in den regel als antwoord krijgen de overigens zeer zeker niet met de waarheid in strijd zijnde bewering, dat zulks toch maar ruzie geeft. Accoord, dat er z.g. gevoeligheden en met name gevoeligheidjes zijn te ontzien, wil men oppassen voor de gevolgen van steedsch worden van een der partijen, c. q. er in span tusschen uit gaan. Maar nu treft het zoo mooi, dat we dit punt juist in 't geding brengen onder paardemensen, en wie van hen weet niet bij ervaring hoe ontzettend gevaarlijk in de gevolgen een meeningsverschil juist op dat terrein kan worden! Dat gevaar mag dus hier geen reden zijn om het er over te hebben, of nu werkelijk de in den loop der eeuwen precies gelijk gebleven hoeveelheid aardbodem allesbehalve in evenredige verhouding bleef tot het voortdurend stijgend z.g. geboorte-overschot bij al wat op die aarde leeft, althans zulks gaarne zou willen kunnen volhouden, wat echter tegenwoordig nog al eens in twijfel getrokken moet worden, gezien de groote animo bij de stempel-lokalen.

Daargelaten nu eens, dat die toename, geconstateerd in de bijdrage d.d. Jan. '34, wat het aantal paarden in gebruik — dus voordeel in het hoefsmidsvak — betreft, immers weer te niet wordt gedaan door een verwacht besluit om de paardetractie in de groote steden heelemaal te verbieden — daargelaten, dat de hooge prijzen, dezer dagen besteed in Oldenburg voor veulens in één adem worden gemeld met de onverkoopbaarheid van massa's paarden elders — daargelaten het feit, dat elk nieuw uitgevonden beslag, zooals in hetzelfde nummer beschreven en aanbevolen, den weg zal gaan van al z'n voorgangers en eventueel nog te verwachten nakomers, d. w. z. zal blijken waardeloos te zijn in de praktijk van het dagelijksch leven, d. i. onder een paard, dat oeconomisch dienst moet kunnen doen op het vandaag en morgen bestaande wegdek — daargelaten eindelijk de gestadig toenemende mechanisatie in elk bedrijf — zal ieder vroeger of later tot de conclusie moeten komen, dat alle maatregelen, genomen ter bestrijding van z.g. crisis en malaise en met name der werkeloosheid, steeds en overal nog toenemend, uitgezonderd bij de wapenfabricatie, welke als absoluut destructief bedrijf nimmer zal kunnen bijdragen tot — laat staan voorzien in de behoefte aan constructieven arbeid door allen en voor allen —

ieder zal, zeg ik, op den duur moeten, en ook gaarne toegeven, dat alle z.g. crisismaatregelen alleen de *gevolgen* voor korter of langer duur — doch slechts kort! — zullen kunnen camoufleren — z.g. doekjes voor 't bloeden zullen blijken te zijn geweest, doch dat de oorzaak door geen enkele dier maatregelen zal zijn weg te nemen, ja zelfs nauwelijks te beïnvloeden met kans op reële sancering eener maatschappij. En dan die *gevolgen* nog enkel en alleen nemen voor *symptomen*, want het gevolg verdwijnt in *wezen* alleen met opgeheven oorzaak, moge het schijnbaar als symptoom — uiterlijk waarneembaar kenteeken — dan al voor een poos aan oppervlakkig onderzoek moeilijker kenbaar zijn te maken.

Wie uwer snijdt vandaag nog een steengal uit, legt lucht bij wandgebrek (scheur- los- hol); wie frekt een lip op buiten, resp. binnenijzertak anders dan om een toontreder, resp. een dansmeester wat minder in de gaten te laten loopen?

Neen, alles accoord, dat je geen klemvoet herstelt, resp. de defecte hoornwand geneest anders dan met passend beslag en rust ten einde nieuw afgegroeid hoorn af te wachten. Wie hecht aan eene zenuwsnede ook slechts een spoor van beterschap der ontsteking aan beenderen van den ondervoet in den hoornschoen? Niemand uwer, hoewel zeer goed wetend dat de kreupelheid aardig te verdoezelen is voor 't oog van den toeschouwer en zelfs 't paard nog wel een poos bruikbaar maken kan ook. Al goed, doch allemaal crisismaatregelen, nietwaar? Welnu, precies zoo gaat 't in de politiek, die voordeel ziet bij 't verbloemen van de waarheid, welke ligt in de monopolisatie van den particulieren grondeigendom. Of je dat van buiten zien kunt? Jawel, als je er slechts was kijk op hebt. 't Gaat alweer net als met een paard. Daarvan neem je toch ook een duidelijk concave voet niet op om te zien, dat er niet al te veel perspectief in die zool zit. En als hij goed zichtbaar kort gaat, weet je ook al lang, dat hij bevangen bij den smid komt en zoo goed als zeker bloed in de witte lijn zal teekenen. Maar de oorzaak van al die narigheid zit zoo goed als zeker alweer in het gestel, beïnvloed door een of andere oorzaak, waarvan de aandoening in de hoeflederhuid het gevolg, en de kreupelheid het symptoom waren.

Mocht het iemand interesseeren, dan ben ik gaarne bereid tot nadere toelichting, hoe je dat grondeigendom moet monsteren om te zien waar de kreupelheid zit. En dan een ijzer maken, waarop hij nog wel mee kan tot behoorlijke beterschap is ingetreden — dat wijs ik u ook. Bizondere kosten zijn er niet aan verbonden!

□

HIERONDER EENIGE ILLUSTRATIES UIT HET PAS
VERSCHEENEN BOEK „HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG”

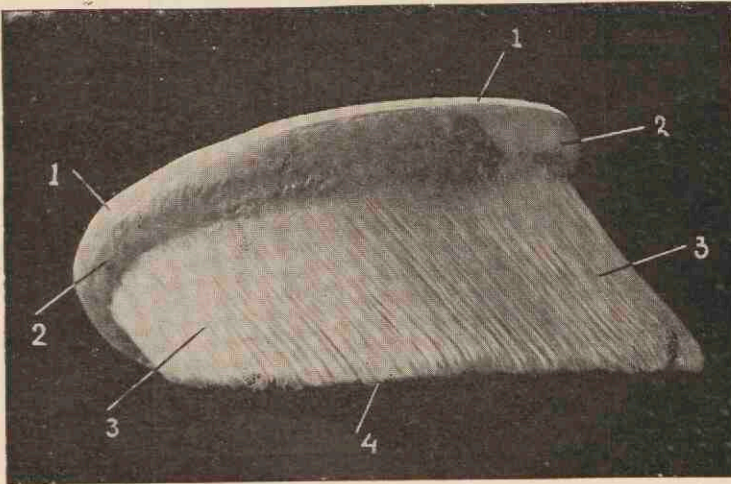

Fig. 19. Hoeflederhuid van voren gezien.

1. Zoomlederhuid. 2. Kroonlederhuid. 3. Wandlederhuid.
4. Vlokken onder aan de plaatjes der wandlederhuid.

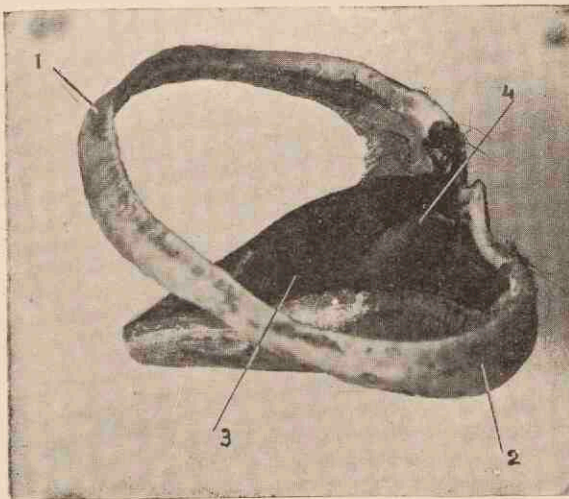

Fig. 21. Hoornstraal met hoornzoom.

1. Hoornzoom. 2. Hoornige bal. 3. Hoornige straal.
4. Hanekam.

Fig. 59. Rechte voetas.

Fig. 68. Voorbeenen.
Fransche stand.

ONDERLINGE RISICO-VEREENIGING VAN SMEDENPATROONS.

In de laatst gehouden algemeene ledenvergadering dezer Risico-Vereniging werden als bestuursleden herkozen de heeren D. Hogenbirk te Haarlem en G. Heemskerk te Amsterdam, terwijl als leden der Commissie van Toelating werden herkozen, resp. gekozen de heeren J. J. Drenth te Groningen, J. C. van Straaten te 's-Gravenhage, J. J. Meijer te Amsterdam en D. Hogenbirk voornoemd. Als plaatsvervangende leden dezer Commissie werden aangewezen de heeren A. Anker te Zierikzee en L. W. Nouwens te Oestgeest.

Het jaarverslag, alsmede de rekening en verantwoording over het jaar 1934 werden goedgekeurd en vastgesteld. Uit dit verslag blijkt, dat de financieele resultaten over het afgelopen jaar niet zoo gunstig waren als het jaar daarvoor. In tegenstelling met het jaar 1933, toen 8% op de Rijksverzekeringsbankpremie kon bespaard worden, moet thans met de leden tegen 112% dier premie worden afgerekend.

Over de oorzaken van deze vrij belangrijke overschrijding kunnen wij op deze plaats moeilijk uitweiden. Toch willen wij er iets van zeggen. Voornamelijk is deze hooge afrekening het gevolg hiervan, dat over 1934 een aanzienlijk extra bedrag moest worden opgebracht tengevolge van de herziening der *contante waarden*.

Nu rijst de vraag: Wat zijn contante waarden?

Als een krachtens de Ongevallenwet verzekerd arbeider tengevolge van een bedrijfsongeval invalide wordt of sterft, ontvangt de getroffene, of diens nabestaanden periodiek een uitkeering, 't zij levenslang, 't zij tot het tijdstip, waarop de rechthebbende om de een of andere reden (b.v. hertrouw van een weduwe) de aanspraken op die uitkeering verliest.

Door de leden moet in zoo'n geval, als het ongeval een van hun personeel overkomt, een zeker bedrag in eens opgebracht worden, dat vermeerderd met de daarmee te kweken renten, voldoende is om daarmee die periodieke uitkeering te betalen.

Voor de vaststelling van de grootte dezer contante waarden worden als grondslagen aangenomen de vermoedelijke levensduur van den rentetrekker en de rente, welke het voor de contante waarden vast te stellen kapitaal kan afwerpen. Hieruit volgt, dat hoe langer de levensduur van den rentetrekker is en hoe lager de te kweken rente is, hoe grooter het als contante waarde op te brengen kapitaal moet zijn.

Nu is de levensduur der Nederlandsche bevolking, zooals de volkstelling heeft uitgewezen, in de laatste 10 tallen jaren steeds langer geworden, terwijl de rente, die van kapitaal kan worden gemaakt, de laatste jaren steeds is gedaald.

Het gevolg hiervan is, dat de als contante waarden gereserveerde kapitalen te laag bleken te zijn om voldoende zekerheid te geven, dat aan de rentetrekkers steeds het hun toekomende kan worden betaald.

De contante waarden moeten derhalve worden herzien en over 1934 moet daarvoor, zooals gezegd een aanzienlijk bedrag worden opgebracht.

Als dit niet noodig was, dan zou over 1934 met de leden afgerekend

kunnen worden op een nog iets lager cijfer dan de Rijksverzekeringsbankpremie.

De leden der Risico-Vereeniging hebben gedurende de jaren 1930 t/m 1934 jaarlijks gemiddeld afgerekend op iets minder dan het cijfer der Rijksverzekeringsbank, dat tot 1 Juli 1935 heeft gegolden, waaruit men gevolgtrekking kan maken, dat met de door de Rijksverzekeringsbank voor de smeden vastgestelde gevarencijfers het geldelijk risico der ongevallenverzekering wel zoo ongeveer juist geschat was. Toch heeft de Rijksverzekeringsbank, behoudens voor sommige smeden, die zonder krachtwerktuig werken, het gevarencijfer met niet minder dan $\pm 40\%$ verhoogd.

De vaststelling der nieuwe gevarencijfers is gegrond op de ervaringen van de Rijksverzekeringsbank over een 5-jarig tijdperk (1928 tot en met 1932), zoodat moet worden aangenomen, dat een bij de Rijksverzekeringsbank aangesloten smid, die met een krachtwerktuig werkt en dus gevarencijfer 32 heeft, naar de schatting der Rijksverzekeringsbank zal afrekenen op ongeveer f 32.— per f 1000.— loon. De Risico-Vereeniging zou dien smid in de afgelopen 5 jaar, ruim gerekend, gemiddels f 21.— per f 1000.— loon in rekening gebracht hebben.

Nu kan wel het ongevallen-risico in de toekomst iets grooter worden en dus meer gaan kosten dan de leden der Risico-Vereeniging tot nog toe moesten betalen, omdat het aantal ongevallen stijgende is.

Er kan echter heel wat gebeuren, vóórdat de gemiddelde kosten op f 32.— komen. Bij de Risico-Vereeniging kunnen de leden bovendien invloed oefenen op de uitkomsten door ongevallen zooveel mogelijk te voorkomen. De resultaten van dat streven zullen *geheel aan de leden der vereeniging* ten goede komen, hetgeen een der groote voordeelen is van bedrijfsgewijze groepeerings der werkgevers in Risico-Vereenigingen, zooals de Risico-Bank dat doet.

In verband hiermede willen wij er nog op wijzen, dat als gevolg eener wetswijziging de Rijksverzekeringsbank thans ook het omslagstelsel gaat toepassen voor *al* de bij haar aangesloten werkgevers en dus het stelsel der vaste premien heeft verlaten.

Altijd zijn er werkgevers geweest, die bij de Rijksverzekeringsbank aangesloten bleven omdat „een vaste premie” hun zoo veilig leek.

Nu men die vaste premie ook niet meer bij de Rijksverzekeringsbank vindt, zegge men niet, dat het voor het vervolg dus precies gelijk is of men is aangesloten bij de Risico-Vereeniging dan wel bij de Rijksverzekeringsbank.

Niets is minder waar. Wij vestigden er reeds de aandacht op, dat de Rijksverzekeringsbank de *bedrijfsgewijze* groepeerings niet kent. In zijn Risico-Vereeniging draagt een smid het risico der verzekering te zamen met andere smeden, dus met *gelijksoortige* werkgevers. Is aan de smeden een te hoog gevarencijfer toegekend, dan beteekent dit voor hen die lid zijn der Risico-Vereeniging *practisch niets*, want de smeden betalen te zamen de kosten der verzekering van het personeel, dat uitsluitend bij hen in dienst is. Op die wijze wordt vermeden, dat zij moeten meebetalen voor groepen van werkgevers, die te laag getarifieerd zijn, welk bezwaar

bij de R. V. B. blijft bestaan, nu deze instelling de kosten omslaat over *al* de bij haar aangeslotenen, onverschillig of hun gevarencijfer juist is of niet. Een werkgever, die bij de R. V. B. aangesloten is, zal dan ook nimmer de aangename zekerheid hebben, dat hij aan de ongevallen-verzekering ten koste legt, wat die verzekering voor zijn bedrijf werkelijk kosten moet.

Er is dus nog alle aanleiding om voor de Risico-Vereeniging te kiezen.

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

Collega's Onderwijzers hoefsmeden.

Wij hebben aan U een verzoek te doen.

Eigenlijk zijn het er drie.

Alle goede dingen bestaan immers uit drie.

Verzoek No. 1.

Vraag per omgaande de reclamekaarten aan voor goed hoefbeslag en brengt deze kaarten op de *plaatsen* zooals zijn aangegeven in „De Hoefsmid” van 15 Juli.

Als variant op de slagzin:

Laat Uw paard op tijd beslaan,

Het zal dan veel beter *gaan*

zouden wij kunnen zeggen:

Laat toch *Uw* gedachten gaan

En gij zult op tijd beslaan.

Wacht niet langer. Zie Uw eigen belang in.

Verleen medewerking aan het Bestuur.

Verzoek No. 2.

Werk nieuwe abonnees voor „De Hoefsmid”.

Alleen daardoor is het mogelijk een goed vakblad te behouden.

Het is Uw plicht als onderwijzer mede daardoor Uw leerlingen met voorlichting te dienen. De tijd daarvoor is gunstig bij den aanvang van de hoefbeslag cursussen.

Maakt dan alle cursisten abonné.

Verzoek No. 3.

Nu de nieuwe uitgave van Hoefkunde en Hoefbeslag is verschenen en de

De Hoefsmid bereikt uitsluitend
prima vakmensen „daarom
heeft een advertentie op deze
plaats zooveel waarde”! ●

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel ●
bezorgd hebben

winterecursussen wederom aanvangen zult U toch zeker het besluit van de Algem. Vergadering mede helpen uitvoeren om er op te wijzen, dat het aanschaffen van dit onmisbare leerboek verplichtend gesteld is.

Onze Penningmeester de heer J. Ph. Huitink te Ruurlo verwacht een groote aanvraag.

De prijs in den boekhandel is f 4.90.

Voor cursisten door tusschenkomst van onze Vereeniging slechts f 4.—.
Toont allen Uw naam als onderwijzer hoefsmid ten volle waard.

Namens het Bestuur

U. Vossers. Secr.

Wij vestigen de aandacht op onderstaande advertentie waarin het najaarsexamen wordt aangekondigd voor het Rijksdiploma Hoefsmid en waarin leiders van cursussen verzocht wordt vóór 7 October a.s. opgave te doen van de leerlingen die aan het examen wenschen deel te nemen, alsmede ook rechtstreeksche opgave van hen die reeds eens of meermalen het examen hebben afgelegd.

ADVERTENTIËN

RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID

Het Najaarsexamen zal gehouden worden in de maanden Oct. en Nov. Schriftelijke aanmelding voor 7 October a.s. aan den Secretaris der examencommissie,

Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET, Danckertstraat II te 's-Gravenhage, onder overlegging van een bewijs dat een tweejarige hoefbeslagcursus is gevolgd, of voor 1 Juli 1919 een diploma als hoefsmid is behaald en nauwkeurige opgave van den leeftijd en woonplaats.

Aan de Leiders van Cursussen wordt beleefd verzocht opgave te willen doen van namen, voornamen, leeftijden en adressen hunner leerlingen, die aan het examen deelnemen en hunne medewerking te willen verleenen, dat voor den aanvang der examens de benoodigde stukken bij den secretaris worden ingeleverd. Aan hen, die reeds eerder aan het examen deelnamen wordt verzocht op te geven wanneer zij examens deden en aan welken cursus zij zijn opgeleid. Het examengeld bedraagt f 5.— en moet bij den aanvang van het examen worden voldaan.

De Commissie belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid.

ZOOJUIST VERSCHEEN:

HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG

door Prof. Dr. H. M. Kroon en Dr. R. H. J. Gallandat Huet, geheel herzien en aangevuld door laatst genoemde, momenteel Chef van den Militairen Veterinairdienst en Prof. Dr. G. M. v. d. Plank, den opvolger van Professor Dr. H. M. Kroon
Prijs ingenaaid f 4.90, gebonden f 5.90

Het boek is als Standaard-werk onontbeerlijk voor Hoefsmeden die zichzelf en hun ambacht respecteeren, Veeartsen, fokstallen en grootere landbouwbedrijven. Verlucht met honderden illustraties, verkrijgbaar bij den Boekh. en rechtstreeks bij:

**N.V. DE ZUID-HOLLANDSCHE
BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ**

*Bestel nog heden
Een boek voor Uw. Leven!*

B
,,..... ja, — maar

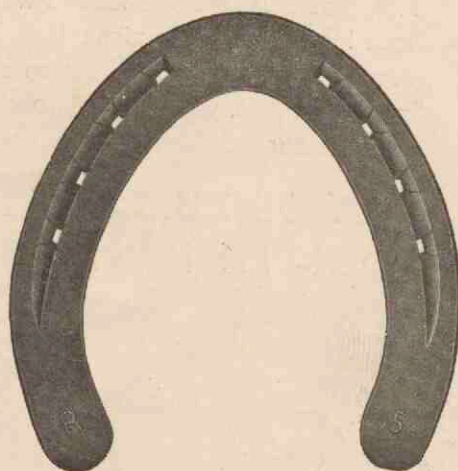
„DE OVERWINNAAR”

is een **veel betere** HOEFNAGEL
en breekt niet....”.

Prijzen thans verlaagd.

Verkrijgbaar in geheel Nederland.

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onderwijzers in praktisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIE

1—10 regels (breedte 5³/₄ cM.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage
Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: De rechte voetas — Hoefbeslag op keuringen, tentoonstellingen en paardenmarkten — Verslag van den wedstrijd in hoefbeslag — De lange toon — Gefande hoefijzers tegen uitglijden — Korte geschiedenis der Nederlandsche Paardenfokkerij — Smidstarieven — Advertentiën.

L.S. Alle stukken en correspondentie „de Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden Wagenstraat 70, 's-Gravenhage.

DE RECHTE VOETAS.

De smid, die een hoef gaat besnijden, dient zich vooraf rekenschap te geven o. a. van stand, voetas, gang, al of niet vlak optreden, slijting van het oude ijzer enz. En uit deze waarnemingen moet hij zijn werkplan vaststellen. Hierbij kunnen zich moeilijkheden voordoen, want er komen gevallen voor, waarbij de voetas recht is en het paard niet vlak optreedt en omgekeerd kan het paard vlak optreden, terwijl de voetas niet recht is. Het eerste zal het meest vóórkomen, maar ook de tweede mogelijkheid is niet uitgesloten. *Rechte voetas* en *vlak optreden* gaan dus niet steeds samen. De smid kan dan voor gevallen komen te staan, waarbij hij heeft te kiezen tusschen: *rechte voetas* + *ongelijk optreden* of *gebroken voetas* + *vlak optreden* (eventueel minder ongelijk optreden). Wat moet hij nu doen in zoo'n geval?

Ons theorieboek geeft hierop geen antwoord. Hierin wordt deze zaak eigenlijk heelemaal niet onder oogen gezien. Overal, waar van „voetas” sprake is, wordt geadviseerd in de richting van de „rechte voetas”; en waar de beoordeeling van het oude ijzer wordt behandeld en de slijting daarvan een goede aanwijzing wordt genoemd voor het besnijden van den hoornwand, wordt gezweven over de mogelijkheid, dat bij het volgen van deze aanwijzing de voetas wel eens gebroken zou kunnen zijn. Op onze cursussen wordt vanzelf ook steeds gehamerd op „de rechte voetas” en op deze wijze heeft de opvatting in de theorie van het hoefbeslag post gevat, dat iedere afwijking uit de richting van de rechte voetas als foutief moet worden aangemerkt.

BIBLIOTHEEK
RIJKSUNIVERSITEIT

17 OCT. 1935

In deze lijn is ook de uitspraak van Prof. Dr. v. d. Plank, vóórkomend in „De Hoefsmid” van 15 Febr. '35 in het Verslag van de Algemeene Vergadering van de Vereeniging van Onderwijzers in praktisch hoefbeslag:

„*de voetas recht*; alleen de voetas moet de aanwijzer zijn en moeten wij „niet den nadruk leggen op de afslijting van het ijzer of op het vlak op „treden.”

Naar mijn meening gaat men hier te ver. Laat ik beginnen met de vraag te stellen: Verdient de „rechte voetas” *steeds* het groote vertrouwen, dat men erin pleegt te stellen? M. a. w.: Is bij afwijkende standen en hoefvormen de „rechte voetas” inderdaad altijd recht of soms alleen recht voor 't oog? De voetas toch is de denkbeeldige lijn, die men getrokken denkt door het midden van het *kootbeen*, *kroonbeen* en *hoefbeen*. Het midden van het onzichtbare koot- en kroonbeen zal wel zoo ongeveer samenvallen met het midden van de zichtbare koot en kroon; in ieder geval zullen deze twee assen wel evenwijdig loopen. Bij het bepalen hiervan zullen zich dus geen moeilijkheden voordoen.

Met het hoefbeen echter is dit niet zoo eenvoudig. Hieromheen zit nl. een hoefschoen, die blootgesteld is aan de inwerking van allerlei invloeden, o. a. van weer, bodemgesteldheid, dienst, beslag, ziekte enz., en die tengevolge daarvan in z'n vorm en stand wijzigingen kan hebben ondergaan, die oorzaak zijn, dat de juiste ligging van het hoefbeen in dien vervormden hoefschoen niet altijd nauwkeurig zal zijn vast te stellen en dus zeer zeker het midden ervan niet. Als men tevens bedenkt, dat het hoefgewricht, waarin de breking van de voetas plaats heeft, eveneens in dien hoefschoen ligt, kan men zich een duidelijke voorstelling maken van de moeilijkheden, die zich bij voetas-bepaling kunnen vóórdoen. Het oog denkt de voetas in een bepaalde richting, men kan die met een krijtstreep op den hoefschoen aangeven. Bij hoefvormen en standen, die niet of weinig van de normale afwijken, zal deze streep vrijwel evenwijdig zijn aan de werkelijke as van het hoefbeen, bij afwijkende hoefvormen en standen zal echter het bestaan van deze evenwijdigheid niet met zekerheid zijn vast te stellen. Het blijft slechts gissen. De betrouwbaarheid van de „rechte voetas” is dus niet steeds in voldoende mate aanwezig, dan dat het besnijden alleen hiernaar mag worden verricht. De slijting van het oude ijzer of het „optreden” zal vaak een veiliger kompas blijken te zijn, dan de voetas.

In de tweede plaats wil ik erop wijzen, dat dat ongelijk optreden de normale functie van den voet stoort en op den duur schade moet veroorzaken aan de deelen van den voet, aan gewrichten en pezen. De kracht, waarmee de botsing tusschen het eerst néérkomende hoefgedeelte met het wegdek telkens plaats heeft, is nl. niet gering. Als men bedenkt, dat zelfs bij vlak optreden de harde wegen hun ongunstige uitwerking op de voeten doen gelden, dan kan men toch zeker verwachten, dat zulks in sterkere mate het geval *moet* zijn bij ongelijk optreden.

Ongelijk optreden moet dan ook als een ernstig gebrek worden beschouwd.

Laten we nu onder oogen zien de vrij veel vóórkomende gevallen, waarbij de voetas recht is en zich toch het verschijnsel voordoet van ongelijk optreden. Hier moet allereerst de vraag beantwoord worden: Wat is erger,

ongelijk optreden of een *gebroken voetas*? Naar mijn meening is ongelijk optreden veel ernstiger in z'n gevolgen dan een gebroken voetas. Het spreekt vanzelf, dat het minder ernstige ondergeschikt moet zijn aan het ernstige, in dit geval dus de gebroken voetas aan het ongelijk optreden.

De „rechte voetas” moet dus wijken voor gebreken, die erger zijn voor het paard dan een gebroken voetas.

Deze meening valt geheel in de lijn van ons theorieboek, dat toch voorschrijft, dat bij strijken de binnenste hoefhelft hooger moet zijn dan de buitenste met het noodzakelijke gevolg, dat de voetas wordt gebroken. De „rechte voetas” wordt hier dus opgeofferd aan het ernstige gebrek *strijken*, waarom dan ook niet aan het even ernstige gebrek *ongelijk optreden*! *In 't algemeen gesproken moet breking van de voetas verplichtend zijn in gevallen, waar het doel is ernstiger fouten te trachten te voorkomen of te genezen.*

Het is verkeerd steeds de „rechte voetas” als eisch te stellen voor goed beslag. De voetas is een waardevol begrip, dat in de theorie van het hoefbeslag niet gemist kan worden en dat ook in de praktijk in cere moet worden gehouden, echter met dien versrande, *dat de smid zich de vrijheid veroorlooft, de voetas te breken in gevallen, waarbij zulks hem gewenscht voorkomt.*

De „rechte voetas” in het hoefbeslag is zooiets als de barometer bij het weer: bij een mooien stand kan het toch mis zijn.

B. Crezée.

HOEFBESLAG OP KEURINGEN, TENTOONSTELLINGEN, EN PAARDENMARKTEN.

Als men zoo nu en dan op bovengenoemden een kijkje gaat nemen, dan ziet men steeds verschillende paarden met buitengewoon zwaar of verzwaard beslag, soms zoo erg, dat ze plompen over de baan. Waar is dit nu goed voor, zeker veel meer nadeel, dan voordeel. Want 't gaat ten koste van banden, pezen en hoeven, en dan is het ook nog niet volgens den rooster, wanneer een paard voor een enkel uurtje op de baan een weinig meer beweging zou maken dan wel in dagelijkse practijk, dan noem ik dat bedrog, want 't is niet zijn oorspronkelijke gang. Ook wordt dan bovengenoemd beslag soms te keur aangeboden, wat ik zelf te Zetten heb meegemaakt. En dan zwaar toengewicht, daarbij smalle takken, die veel te kort en te nauw waren beslagen ten koste van de verzenen en dan staat men voor de beoordeeling: te kort, en te nauw. Ja? Maar 't is concours-beslag; nu al voldoen deze aan bovengenoemde eischen, toch is het onvoldoende beslag voor gang, stand en hoeven. Ook worden paarden vertoond met veel te zwaar verdikte takken, welke soms met gebroken voetas stonden naar voren, dus ook hier al weer ten koste van stand en hoeven.

Nu weet ik wel, dat verschillende hoefsmeden de leiddraad van fokkers

zijn, en zelf heel goed weten, dat bovengenoemd beslag niet goed is. Maar om den fokker of paardenliefhebber tevreden te stellen, worden er van alle gewichtstukken aan de ijzers gemaakt. Ik hoop, dat fokker of paardenliefhebber wel bekwame hoefsmiden kunnen vinden, die volgens hun oordeel geschikt beslag kunnen toepassen. Stel dan vertrouwen in bovengenoemden hoefsmid, en laat deze zelf oordeelen, welk beslag voor 't paard het beste tot zijn recht komt. Zoo hoorde ik nog van een bekwamen hoefsmid. Deze kreeg een 3-jarigen Oldenburger op beslag. En de fokker wenschte minstens 1 duim beslag, dus $2\frac{1}{2}$ cm. dik, doch door praten van den hoefsmid heeft deze 't met $\frac{5}{8}$ beslag er afgebracht; zie hier het onoordeelkundige van den fokker.

Ik hoop dat bovengenoemde hoefsmid vertrouwen stelt in 't beslag, dan is fokker, paard en hoefsmid er mee gebaat.

Duiven.

J. A. T a n g e l d e r,
Onderwijzer Hoefsmid.

VERSLAG VAN DEN WEDSTRIJD (KEURING) IN HOEFBESLAG OP DEN PAARDENFOKDAG TER GELEGENHEID VAN DE TWEDE NOORD-LIMBURGSCH E LAND- EN TUINBOUWTENTONSTELLING TE VENRAY OP MAANDAG 16 SEPTEMBER.

Het stemt tot tevredenheid, dat ook in Limburg, evenals in Noord-Brabant en Gelderland bij gelegenheid van Paardenfokdagen de keuring op het hoefbeslag is ingevoerd.

In afwijking van de wedstrijden, zooals wij die tot nu toe kenden, wordt op dezen wedstrijd, of liever gezegd keuring, niet het „werken" van den hoefsmid *tijdens* den kamp, doch zijn geleverde werk van vóór dit tijdstip beoordeeld. Het spreekt vanzelf, dat hierdoor de hoefsmiden meer zorg gaan besteden aan het beslag, hetgeen op keuringen door een daartoe ingestelde commissie wordt beoordeeld en door hun vakbroeders wordt aanschouwd. Hun werk wordt nu immers, zelfs zonder dat zij dit verlangen, behalve door den eigenaar van het paard, ook nog door een jury beoordeeld. Het kan niet anders of het hoefbeslag wordt hierdoor op een hooger peil gevoerd.

De belangstelling voor den wedstrijd te Venray was zoowel van de zijde der fokkers als van de hoefsmiden groot. Wij zagen zelden zooveel hoefsmiden op een tentoonstelling aanwezig. Deze Hoefbeslagkeuring trok hen blijkbaar aan.

De jury bestond uit de heeren J. Vullings, dierenarts te Horst, L. Sala, dierenarts te Venray, W. Sanders, onderwijzer Practisch Hoefbeslag te Holtum-Sittard en H. Vossen, onderwijzer Practisch Hoefbeslag te Maastricht, terwijl de heer P. Kupers te Kerkrade als arbiter optrad.

Er werden plm. 70 paarden op hoefbeslag gekeurd.

Het bleek onmogelijk om alle tentoongestelde paarden onder keuring te

M. PENNING OFFICIERS-UNIFORMEN

FREDERIKSTRAAT 159b
DEN HAAG SPECIALITEIT in RIJBROEKEN

krijgen, aangezien den eigenaars niet voldoende bekend was, dat deze wedstrijd zou plaats hebben.

Het beslag der beoordeelde paarden was over het algemeen voldoende te noemen, alhoewel verschillende smeden nauwkeuriger op hun werk moeten worden, willen zij voor een prijs in aanmerking komen. Bij verschillende paarden waren te korte ijzers gebezigd, terwijl in sommige gevallen veel te nauw gepast was. De afwerking liet bij enkelen zeer te wenschen over. Men zag ruw gesmede ijzers met scherpe ijzertakken, ongelijk geplaatste nagels en zelfs nagels in hoornscheuren veel te groote en te kleine lippen, nagelen over de helft, te smalle en te lichte ijzers. In enkele gevallen werd te ruim gepast.

Gelukkig waren er ook uitblinkers, waaraan men kon zien, dat hier een alleszins geroutineerd vakman was bezig geweest. Goede hoeven met goed beslag, afwijkende hoeven met een vakkundig toegepast hoefbeslag.

Van de gekeurde paarden kon de commissie er 19 als goed beslagen kenmerken.

14 daarvan behaalden 8 punten

2	„	„	8 $\frac{1}{2}$	„
3	„	„	8 $\frac{3}{4}$	„

Niet alle overige paarden waren minder goed of slecht beslagen. Ruim een tiental behaalden nog 7 en 7 $\frac{1}{2}$ punten, doch met 8 punten en hooger kwamen in aanmerking voor een medaille.

De nummers der paarden werden aan het Bestuur bekend gemaakt. Den eigenaars der paarden zal gevraagd worden, welke smid hun paard beslagen heeft. Nadat van alle eigenaren bericht is binnen gekomen, zullen de namen der smeden gepubliceerd worden en zal hun een medaille worden toegezonden.

De bekroonde paarden waren:

No.	49	Mimie van Wehr, eig. Jean H. Burgers, Volen Venray.
„	55	Irma van den Molenhoek, eig. J. Derikx, Oirlo.
„	61	Brunette v. Hagerhof, eig. Gebr. van Wylick, Venlo.
„	72	Rika van Giernhof, eig. J. Angenendt, Meerlo.
„	74	Elza K. 18531, eig. W. Smits, Meerlo.
„	77	Betje van Heibloem, eig. L. Heldens, Schoor Venray.
„	83	Zaire K. 11487, eig. W. Smeets, Helden.
„	84	Henrica K. 13109, eig. P. Duyckers, Castenray.
„	91	Bertha K. 16425, eig. W. Hendrikx, Wanssum.
„	94	Caprice K. 16421, eig. W. v. Eijck—Duijkers, Oostrum.
„	99	Fee de Grandglise, eig. A. Poels, Venray.
„	106a	Hermine K. 10142, eig. Ant. v. d. Pasch, Beringen-Helden.
„	109	Marie I K. 15613, eig. J. H. Claes, Weverslo, Venray.

- No. 118 Liza K. 6468, eig. Fr. Hendrixx, Wanssum.
 „ 122 Bertha de Lembecq, eig. Gebr. Bartels, Blerick.
 „ 123 (81a) Frigga K. 18026, eig. Ant. Pauwels, IJsselstein.
 „ 143 Republicain de Salmonsart, eig. W. Berden, Blerick.
 „ 144 Dompteur Delcour, eig. Hengstenassoc. „Vooruitgang”.
 „ 146 Bruno de Controde, eig. J. F. Joosen, Helden.

Maastricht, 20 September 1935.

H. Vossen.

DE LANGE TOON,

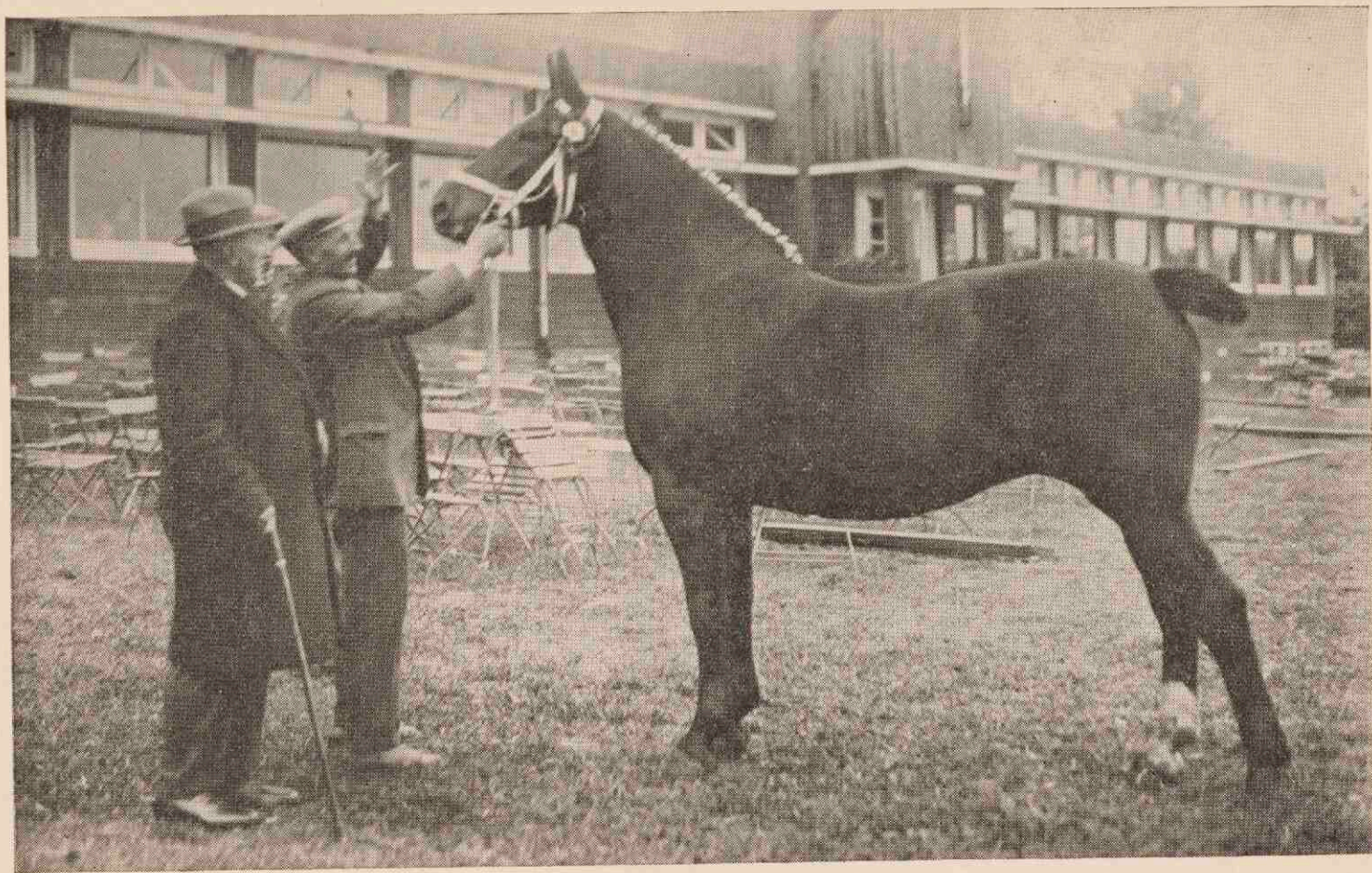
waarover reeds meer dan eens quaestie was en waarop o.a. in Maart '32 werd gewezen naar aanleiding van de in Januari '32 aangegeven stand van de stoot, ten einde minder gevaar op te leveren voor het vastklemmen in tramrails, wordt in Sept. '35 wederom in het geding gebracht bij het beslag te Rotterdam, eveneens de plaats der handeling in '32, en nog steeds wordt de fout begaan van dat noodlooze en nadeelige uitsteeksel niet geheel te ontraden, doch tevens bij het behoud er van den stand in een lijn met de lip te willen aanbevelen.

Doch wat nu wel ditmaal het meest verwondert is, dat in een adem het groote nadeel van een langen toon voor de pezen in het licht wordt gesteld, wat zeer juist gezien is, en tevens, dat verlengen van den toon in de met de lip in een lijn liggende stoot wordt verdedigd.

Eerst mogen de pikeurs niet dweepen met die lange toonen — zeer juist gezien inm. en dus gaarne accoord — en even later moeten de sleeperspaarden maar zien, dat ze met die middels stoot in de liplijn extra verlengde toonen nog tot het toch zoo gewenschte gemakkelijk over den toon rollen komen — waarmee echter heelemaal *niet* accoord — en de paarden zeker niet.

En nu s.v.p. niet tegenspreken met een harddraver die niet op de keien zal uitglijden en een sleeperspaard wel, want al in '27 heb ik lang en breed uiteengezet, hoe het niet vol te houden was (wel met tegenpraten of dood te zwijgen, maar niet met weerlegging van feiten met feiten!), dat het handjevol paarden te Rotterdam niet op de been zou kunnen blijven op vlak beslag als ze het bij duizenden elders wel doen.

En als dan vakmensen als voerlui, dierenartsen, hoefsmeden elders die stooten en kalkoenen onnoodige en nadeelige uitvindzels achten en als mannen als Dr. Gallandat Huet en Dr. Brands, resp. eveneens dierenartsen Crezee en v. d. Hoek in de vakpers reeds meer dan eens volle adhaesie betuigden voor het oordeel der buitenlandsche collega's — als ook in dit blad meer dan een hoefsmid reeds sceptisch tegenover die Rotterdamsche noodzakelijkheid stelling nam, dan kan men voor mijn part mijn eigen leekenoordeel laten voor hetgeen het is — ik zat evenmin op een sulkey als op een sleeperswagen (ik twijfel er hard aan, of mijn supporters daarop hun zitvlak ooit hebben doorgezeten), maar wel geloof ik, dat het de eerste maal niet zou zijn, dat theoretisch logische gedachtengang tot consequent handelen zou kunnen leiden.

De kampioene van Nederland 1935: de 4-j. ADELA 6668, zwartbruin, d. Gambo u. de Wilfried-dochter Sanna 6290. Haar ambitieuze fokker-eigenaar, de 81-j. heer Westerhuis te Usquert (Gr.) bekijkt met welgevallen zijn zeldzaam fraai fokproduct.

GETANDE HOEFIJZERS TEGEN UITGLIJDEN.

Lagaillarde (La ferrure antidérapante à dentelures cimentées et trempées. Revue vét. juin 1935 P. 355) meent, dat een van de oorzaken, waarom paardentractie door motortractie wordt vervangen, gelegen is in het feit, dat paarden zoo moeilijk loopen op de tegenwoordige wegdekken. Hij meent een ijzer gevonden te hebben, waardoor het uitglijden voorkomen wordt. Dit ijzer heeft vanaf de uiteinden van de takken tot aan het tweede nagelgat (vanaf de toon gerekend) evenwijdig loopende rijen tanden. De rijen loopen van buiten-beneden naar boven-binnen. De tanden staan 5 à 6 m.m. van elkaar af. Voor een ijzer van 11 m.m. dikte zijn zij 5 m. m. lang; voor een ijzer van 15 m. m. dikte, 7 m. m. De tanden moeten gestaald worden. Dit kan op twee manieren gebeuren.

Ten eerste door het kersrood gloeiende ijzer te bestrooien met een zeker staalpoeder en het dan plotseling zeer sterk afkoelen; 2e in een daarvoor gemaakte oven, waarin het ijzer $\frac{1}{2}$ uur à 1 uur op 1000° verhit wordt met stoffen die ten slotte dezelfde uitwerking hebben als staalpoeder.

Op de eerste manier worden de tanden met 0,1 m. m. staal bedekt, op de tweede manier met 0,3 tot 0,5 m. m. De prijs van deze ijzers is niet hooger dan van andere die als nonslipping worden aangegeven. Hun levensduur is langer, ook langer dan die van gewone ijzers. Bezwaren om de ijzers passend te maken bestaan niet, daar het toongedeelte niet verstaald is.

Schrijver geeft dan nog een 5-tal uitslagen weer van de practische toepassing, die allen gunstig luiden.

KORTE GESCHIEDENIS DER NEDERLANDSCHE PAARDEN- FOKKERIJ.

- 1531 Karel V verbiedt den uitvoer van merriën.
- 1610 De Staten van Friesland bepalen, dat dekhengsten minstens 4 jaar oud moeten zijn en gekeurd moeten worden.
- 1658 Bij resolutie wordt in Friesland geordonneerd, dat ingevoerde „kleine” hengsten gecastreerd moeten worden.
- 1675 Bij Resolutie wordt in Utrecht bepaald, dat ieder dorp 2, 3 of 4 dekhengsten moest koopen en onderhouden.
- 1682 Besluit in Gelderland, dat alle hengsten gekeurd moeten worden en de afgekeurde dieren binnen 2 maanden gecastreerd of verkocht moeten zijn.
- 1695—1797 In Friesland worden verschillende bepalingen gemaakt betreffende de keuringen, welke bepalingen alle in 1797 weer werden ingetrokken.
- 1799 Wet op de paardenfokkerij, geldend voor heel de republiek (instelling van premiekeuring, aankoop van jong vrouwelijk fokmateriaal en verplichte keuring van hengsten).

- 1803 Bovengenoemde wet wordt opgeheven; de departementen krijgen zeggingschap er over. Zij konden premiën uitreiken; Friesland en Groningen doen dit onmiddellijk. Friesland stelt verplichte hengstenkeuring in, doch voor de goedgekeurden later geen herkeuring meer. Tevens primeering van hengsten en merriën. Groningen nam het oude algemeene reglement over; de andere departementen deden . . . niets!
- 1808 Lodewijk Napoleon sticht een stoeterij te Borculo met hengsten en merriën.
- 1810 De departementen moeten premiën uitgeven. Alleen goedgekeurde hengsten van 2 jaar en 8 maanden mogen als dekhengst dienst doen. Uitvoering blijft achterwege wegens inlijving bij Frankrijk.
- 1813 Opheffing van de staatsstoeterij te Borculo.
- 1815 Na vrijmaking van Frankrijk weer reglementen in alle provinciën. Zij bevatten in hoofdzaak: verplichte hengstenkeuringen; eischen, waaraan een goede hengst moet voldoen; verplicht bijhouden van dekboeken; vastgesteld dekgeld; primeering; soms bepalingen betreffende afgekeurde hengsten.
- 1822 Oprichting staatsstoeterij te Borculo en een depôt aan de rijsschool te Delft.
- 1826 Wordt bepaald dat de remonteering voor cavalerie en artillerie in het binnenland moet plaatsvinden.
- 1828 Aankoop remonten gaat bij aanbesteding.
- 1828—1878 Aankoop remonten uit binnen- en buitenland. (Hannover, Oldenburg).
- 1829 Het Friesche reglement gewijzigd om het oude Friesche ras te herstellen.
- 1842 De staatsstoeterij te Borculo opgeheven.
- 1842—1850 Koning Willem II houdt te Borculo een particuliere stoeterij.
- 1843—1853 Oprichting verschillende maatschappijen van Landbouw, die de paardenfokkerij omstreeks 1850 begonnen te steunen.
- 1844 Oprichting van „Societeit tot aanmoediging en verbetering van het paardenras in het Koninkrijk der Nederlanden” (houdt: wedloopen, draverijen en geeft premiën). 1861 wordt de vereeniging weer opgeheven, omdat de opzet te duur was.
- 1849 In Gelderland wordt besloten dat tot aankoop van hengsten met provinciale gelden zal worden overgegaan. Een maatregel, die van veel belang is gebleken te zijn.
- Plm. 1850 Verzet tegen de overheidsbemoeiingen. Onder liberale leuzen werden de reglementen stuk voor stuk opgeheven. Het laatste dat van Noord-Brabant in 1872.
- Midden 19e eeuw Beroemde markten waren: Utrecht, Beusichem, Buren, Brakel en Wijchen.
- 1852—1857 Goede resultaten worden uit het Groninger Oldambt gemeld over kruisingen met Oldenburger of Oostfriësche hengsten.
- 1854 Speciale bescherming van het oude Friesche ras wordt opgeheven.

- Plm. 1870 De Oldenburger-Oostfries heeft in meerdere provinciën vasten voet gekregen.
- 1879 Oprichting van het Paardenstamboek voor de provincie Friesland. Proef met Hongaarsche paarden voor het leger. Oprichting van de Ned. Harddraverij- en Renvereëning (organiseeren van rennen en draverijen). Gevolg: importeeren van Russische, Fransche en Amerikaansche dravers.
- 1881 Proef met Iersche paarden voor het leger.
- 1882 Oprichting van het Nederlandsch Draverstamboek.
- 1882 en '83 Remonten worden in Ierland aangekocht; de rest in Nederland.
- 1883 De provinciën Groningen en Drenthe sluiten zich aan bij het paardenstamboek voor de provincie Friesland, dat van toen af heette: Het Paardenstamboek (voor de noordelijke provinciën).
- 1884 Internationale landbouwtentoonstelling te Amsterdam.
- 1885 Departement van Oorlog trekt *f* 2000.— subsidie voor de paardenfokkerij uit. Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid doet nog steeds niets en is ook niet op de hoogte van den landbouw.
- 1886 Oprichting van het Nederlandsch Paardenstamboek, waarvan voorloopig afdelingen werden gevestigd in de provinciën Noord-Holland, Zuid-Holland en Noord-Brabant.
- 1887—1894 Brabant, Gelderland, Limburg, Overijssel en Zuid-Holland geven provinciale verordeningen op de paardenfokkerij uit (o. a. verplichte hengstenkeuring, primeering, aankoop van fokmateriaal (zie 1799!).
- 1889 Afdelingen van het in 1886 opgerichte Nederlandsch Paardenstamboek worden gevestigd in de provinciën Zeeland, Limburg, Gelderland en Overijssel.
- 1890 Oprichting van het Utrechtsch Paardenstamboek. Enquête-commissie brengt verslag uit, ook over de paardenfokkerij en adviseert regeeringssteun, doch raadt reglementeering af. Oprichting van het Geldersch Paardenstamboek (de Afd. Gelderland van het N.P.S. bleef bestaan).
- 1891 Departement van Oorlog trekt *f* 10.000.— uit voor de paardenfokkerij.
- 1892 Departement van Binnenlandsche Zaken trekt *f* 30.000 uit voor dit doel.
- 1893 De eerste cursus in paardenkennis wordt gehouden (Drentsch Landbouwgenootschap).
- 1896 Departement van Binnenlandsche Zaken trekt *f* 55.000 uit voor subsidieering. Oprichting van het Rijkshengstveulendepôt te Bergen op Zoom. De provinciën Groningen en Drenthe scheiden zich af van „Het Paarden-Stamboek” (voor de noordelijke provinciën). Oprichting van het Groningsch Paardenstamboek, vanwege de „Provinciale Vereëning ter bevordering der paardenfokkerij in Groningen.”

- Oprichting van het Drentsch Paardenstamboek.
 Feitelijk algemeene invoering van een verplichte hengstenkeuring door de rijksbepaling, dat anders aan de provinciën geen subsidiën meer worden toegekend.
- 1897 De staatszorg voor de paardenfokkerij wordt bij „Binnenlandsche Zaken” ondergebracht en de subsidie wordt begroot op f 75.000.—.
- 1901 „Wet op de Paardenfokkerij” (o. a. afzonderlijke keuringscommissiën a. voor tuigpaarden; b. voor trekpaarden; c. voor z.g. afwijkende rassen).
- 1904 Opheffing van de afdeling Limburg van het N.P.S.
 Oprichting van het Limburgsch Paardenstamboek.
 Opheffing van de afd. Gelderland van het N.P.S.
 Oprichting van het Stamboek voor het Zeeuwsch-Belgisch trekpaard.
- 1919 Oprichting van het Groningsch-Belgisch Paardenstamboek.
- 1911 Opheffing van de Afd. Zeeland van het N.P.S.
 Opheffing van het Nederlandsch Paardenstamboek.
 Oprichting van het Nederlandsch stamboek voor het landbouw-tuigpaard (N.S.Tg.) en van het Nederlandsch stamboek voor het landbouw-trekpaard, Belgisch type (N.S.Tr.), vanwege de Nationale Vereeniging tot bevordering der paardenfokkerij in Nederland (voorheen het Nederlandsch Paardenstamboek).
 Verbod van wedden op rennen en draverijen door middel van boekmakers of totalisator. Gevolg: achteruitgang der rennen en draverijen en de daarmee verband houdende fokkerij van bloedpaarden.
- 1914 Besluiten tot opheffing genomen voor:
 het stamboek voor het Zeeuwsch-Belgisch trekpaard;
 het N.S.Tr. der Nationale vereeniging tot bevordering der paardenfokkerij in Nederland;
 het Geldersch P.S., afdeling B.;
 het Limburgsch P.S.;
 het Groningsch-Belgisch P.S..
 Oprichting van de Vereeniging „Stamboek voor het Nederlandsch Trekpaard (Belgisch type) werkende over geheel Nederland.
 Opheffing van het Utrechtsch Paardenstamboek en aansluiting van deze provincie bij het Nederl. Stamboek voor het Landbouwtuigpaard (N.S.Tg.).
- 1915 Opheffing van het Geldersch P.S., afdeling A en aansluiting van deze provincie bij het N.S.Tg.

HOEFSMEDEN

Alle benodigdheden voor
 Uw bedrijf te verkrijgen:

Koningstr. 122 - Den Haag

TELEFOON 112930

Aanbevelend, F. J. VAN DEN BOSCH

Wie adverteert hier
 een volgende maal? **S**UCCES
 VERZEKERD

- 1916 Oprichting van de ver. „Het Legerpaard”.
Aankoop van Aërolite (hoog in 't bloed staande Engelsche halfbloedhengst) om de 53 z.g. Cruquius-merriën te dekken, welke merriën daarna aan de boeren werden verkocht. (53 merriën n.l. 1 volbloed, 42 Iersche merriën en 10 inlanders).
Aankoop van de hengsten Monos (Hannoveraan) en Foxling (volbloed).
- 1917 Instelling „Militair Certificaat” (M.C.).
- 1918 „Wet op de Paardenfokkerij 1918” (o. a. 3 afzonderlijke keuringscommissiën: *a.* voor tuigpaarden; *b.* voor trekpaarden; *c.* voor z.g. afwijkende rassen).
- 1919 Oprichting van het stamboek voor het luxe-tuigpaard, vanwege de Nationale vereeniging tot bevordering der paardenfokkerij in Nederland.
- 1920 Het fokken van legerpaarden wordt door het Departement van Oorlog opgegeven en de rijkshengsten worden verkocht.
- 1921 Opheffing Rijkshengstveulendepôt te Bergen op Zoom.
- 1923 Oprichting van het Nederl. Hackney-Stamboek vanwege de Nationale vereeniging tot bevordering der paardenfokkerij in Nederland.
- 1925 Oprichting van het Geldersch Paarden-Stamboek (G.P.S.).
- 1933 Oprichting van den Bond voor de Ned. Warmbloedfokkerij.
(u. „*Het Paard*”).

SMIDSTARIEVEN.

De Bond van Smedenpatroons in Nederland had de aandacht van den Minister van Economische Zaken gevestigd op het feit, dat met name in het noordelijke deel van Groningen de landbouwers aan de smedenpatroons eischen stellen ten aanzien van de tarieven voor werkzaamheden. Zoo wordt b.v. voor hoefbeslag — vier ijzers — waarvoor de prijs tot nog toe *f* 2.40 bedroeg, de eisch gesteld, dat deze zou worden verlaagd tot *f* 2.—, terwijl de landbouwers voorts wenschen, dat het uurloon voor andere werkzaamheden wordt verlaagd van 55 cent tot 50 cent.

Het scheen, dat de boeren gebruik maken van de aanbiedingen van enkele hoefsmeden, die beneden den prijs werken en dat zij werklooze smidsgezellen aanmoedigen zich als patroon te vestigen, om op die wijze de georganiseerde smedenpatroons te dwingen genoeg te nemen met prijzen, waarmede deze, in verhouding tot hun bedrijfskosten, niet kunnen uitkomen.

De Bond van Smedenpatroons vroeg den Minister daartegen maatregelen te nemen, maar dit zou, afgezien van de mogelijkheid, uiteraard zeer verstrekkende gevolgen met zich brengen ten aanzien van andere categorieën van vaklieden, die voor de boeren werken.

De Minister vroeg zich af of hier wellicht aanleiding zou kunnen bestaan voor de drie centrale landbouworganisaties aan deze aangelegenheid hare

aandacht te schenken en b.v. door haar voorlichting in de landbouworganen, bespreking in locale vergaderingen van afdelingen of op welke andere wijze haar geschikt voorkomt, de landbouwers er op te wijzen, dat de ondersteuning, welke de landbouw in het algemeen geniet, voor hen ook eenige, zij het ook moreele, verplichtingen meebrengt ten aanzien van de bestaansmogelijkheden van de onbeschermden bedrijven van den industrieeelen middenstand.

Het vraagstuk leek den Minister belangrijk genoeg om het ernstig te bezien en de bewindsman vroeg de meening van den georganiseerden land- en tuinbouw over deze aangelegenheid.

De beschouwingen van den Bond van Smedenpatroons in Nederland gaven aan de drie centrale landbouworganisaties aanleiding de volgende opmerkingen te maken, die dan ook in een op 27 Juli verzonden schrijven aan den Minister zijn toegezonden.

Het is den georganiseerden landbouw, na — zij het eenigszins vluchtig — onderzoek, gebleken, dat hier en daar in den lande inderdaad door de plaatselijke landbouworganisaties pogingen worden aangewend om te komen tot verlaging van de tarieven der smeden en andere ambachtsslieden. Het is niet onmogelijk, dat deze pogingen op de een of andere plaats van eenigszins forschen aard zijn en gericht zijn op het slaan van een bres in de straffe tariefspolitiek, welke de smedenpatroons voeren.

Indien de drie centrale landbouworganisaties het goed begrijpen, was de bedoeling van 's Ministers brief echter niet zoozeer om haar ter verantwoording te roepen over bijzondere gevallen dan wel om hare meening te leeren kennen over het vraagstuk, dat zij aan de hand van het schrijven van bedoelden bewindsman als volgt meenden te moeten formuleeren:

„Brenge de ondersteuning, die in het algemeen de landbouw van den Staat geniet, voor de landbouworganisaties niet den moreelen plicht mede, zich te onthouden van acties, welke de bestaansmogelijkheden van de onbeschermden bedrijven van den industrieeelen middenstand in gevaar brengen?”

De georganiseerde land- en tuinbouw meenen hierbij allereerst te moeten doen opmerken, dat de uitdrukking „ondersteuning” veelal verkeerd wordt verstaan.

De steun, welke aan den landbouw wordt gegeven, heeft in het algemeen geen ander resultaat dan dat de verliezen, die in het landbouwbedrijf worden geleden, verminderd worden. Van een loonend landbouwbedrijf, waarbij dus eenige winst wordt gemaakt, is in het algemeen geen sprake. Ware het zóó, dat de landbouw aan den eenen kant winsten afwierp en aan den anderen kant de diensten, welke het smedenbedrijf hem bewijst, zóó slecht beloonde, dat er voor den dorpssmid geen bestaansmogelijkheid meer overbleef, dan zou een dergelijke handelwijze categorisch moeten worden veroordeeld.

Het vraagstuk ligt echter geheel anders. De landbouwbedrijven kunnen in het algemeen nog niet uitkomen en zijn dus verplicht nog voortdurend uit te zien naar mogelijkheden om op de uitgaven te bezuinigen. Indien

zij nu eerlijk van oordeel zijn, dat de tarieven van het smedenbedrijf zich evengoed als die van andere bedrijven moeten aanpassen aan het lagere niveau, waarop heel ons economisch leven moet staan en deze tarieven in verband hiermede te hoog zijn, zijn zij ongetwijfeld gerechtigd om met alle geoorloofde middelen naar een billijke verlaging dezer tarieven te streven.

In zijn schrijven rangschikt de Minister het smedenbedrijf onder de onbeschermden bedrijven. Het woord „onbeschermd” wordt hier echter dan in een zeer oneigenlijken zin gebezigd n.l. in den zin van: niet door den Staat beschermd of gesteund. In den eigenlijken, gebruikelijken zin van het woord is echter het smedenbedrijf een van nature beschermd bedrijf n.l. in dien zin, dat het onafhankelijk is van den invloed van de wereldmarkt der diensten. Indien de smedenpatroons zich hier te lande strak aaneensluiten en hunne tarieven voor smidsdiensten dwingend voor hunne leden vaststellen — en een en ander is hier inderdaad geschied — dan zijn de landbouwers niet in staat de noodzakelijke werkzaamheden op dit gebied b.v. in het buitenland te doen uitvoeren, maar integendeel aan handen en voeten gebonden op het Nederlandsche smedenbedrijf aangewezen en verplicht de tarieven te betalen, die de Bond van Smedenpatroons eenzijdig gelieft vast te stellen.

De klacht, die de Bond van Smedenpatroons in Nederland heeft uitgesproken n.l. dat de actie der landbouw organisaties de bestaansmogelijkheid zijner leden in gevaar brengt, zou gerechtvaardigd zijn, indien hij de smidstarieven die in rekening gebracht worden, ook had vastgesteld in overleg met de desbetreffende landbouworganisaties. Deze zijn hierover echter nimmer gehoord, de tarieven zijn den boeren eenvoudig opgelegd en zij kunnen derhalve ook niet voldoende beoordeelen of de tariefsverlaging waarvoor zij thans actie voeren, inderdaad de bestaansmogelijkheid van den dorpssmid in gevaar brengt. Wordt hem duidelijk gemaakt, dat de door de boeren nagestreefde verlaging der tarieven, geheel of gedeeltelijk ongemotiveerd is en dat bij die tarieven de dorpssmid geen bestaan meer heeft, dan zijn de drie centrale landbouworganisaties er zeker van, dat onze landbouwverenigingen, gedachtig aan de spreuk „leven en laten leven”, geen actie zullen willen voeren voor een verlaging der tarieven, die den dorpssmid geen bestaansmogelijkheid meer overlaat.

De conclusie der drie centrale landbouworganisaties is derhalve deze: laat de Bond van Smedenpatroons e.q. de hiervoor meest geëigende onderafdeeling in overleg treden met de landbouworganisaties in de dorpen e.q. in de gewesten en in onderling overleg de tarieven voor werkzaamheden ten plattelande vaststellen. Indien aan de landbouwers duidelijk wordt gemaakt, dat er beneden een bepaald tarief niet kan worden gegaan, dan meent de georganiseerde landbouw dat mag worden aangenomen, dat zij daarmede genoegen zullen nemen.

MILITAIRE HOEFSMIDSCHOOL TE AMERSFOORT.

Geslaagd voor het op 11 Sept. 1.1. gehouden examen voor het diploma van Hoefsmid de navolgende dienstplichtigen der artillerie, 2e ploeg 1934:

1. J. ten Oever,	9. J. H. Davids,
2. L. G. Oosting,	10. L. Driese,
3. M. J. Martens,	11. J. H. Aalders,
4. G. van den Brink,	12. H. J. te Hoonte,
5. H. Vierkant,	13. D. van Gemert,
6. L. W. de Roum,	14. W. Smit,
7. K. G. de Jonge,	15. R. W. Posthouwer,
8. D. van Oenen,	16. M. van Iersel.

De 6 eerstgenoemde zijn tot korporaal bevorderd.

HIERONDER EEN ILLUSTRATIE UIT HET PAS VERSCHENEN BOEK „HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG”

Fig. 73. Voorbeenen.
Hol in de knieën staan.

„..... ja, — maar

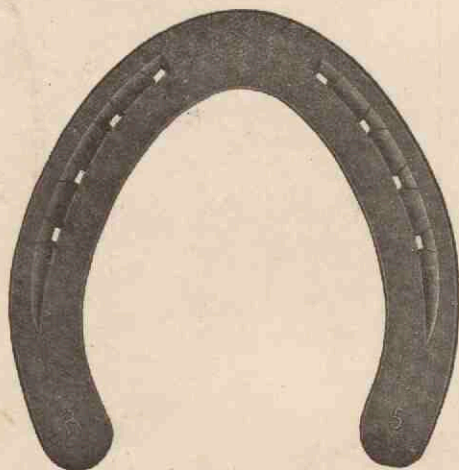
„DE OVERWINNAAR”

is een **veel betere** HOEFNAGEL
en breekt niet....”.

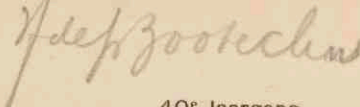
Prijzen thans verlaagd.

Verkrijgbaar in geheel Nederland.

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

DE HOEFSMID

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onderwijzers in praktisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 5³/₄ cM.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage
Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: De rechte voetas. - Jachtrijden. Vereeniging van onderwijzers in praktisch hoefbeslag. - Zware ijzers voor concourspaarden. - Rijksdiploma van hoefsmid. - Militaire hoefsmidschool - Cursus in hoefbeslag te Varsseveld. - Toekomstmuziek. - Een mooie overwinning. - Een praktisch werkborsttuig. - Ingez. stukken. - Advert.

L.S. Alle stukken en correspondentie „de Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden Wagenstraat 70, 's-Gravenhage.

DE RECHTE VOETAS.

In het 15 October-nummer van „de Hoefsmid” schrijft de heer B. Crezée een artikeltje over „de rechte voetas”, wat wel verdient om met aandacht te worden gelezen.

Voor een groot gedeelte kan ik mij wel vereenigen met de uitspraken van collega Crezée, er blijft echter ook nog een principieel verschil van meening tusschen ons, waarom ik gaarne nog eens mijn meening geef.

Wanneer Cr. schrijft: „In 't algemeen gesproken moet breking van de voetas verplichtend zijn in gevallen waar het doel is ernstiger fouten te trachten te voorkomen of te genezen”, kan ik daarmede geheel accoord gaan. Er moet echter een algemeene regel zijn voor de normale hoeven en ongeveer normale gevallen, d. w. z. hoeven of standen, welke slechts weinig afwijkend zijn. In de vergadering van de vereeniging voor onderwijzers op 15 Febr. 1935 heb ik gewezen op het feit, dat de beste aanwijzing voor het bestrijden van een hoef de richting van de voetas is en dat wij tot nog toe te veel waarde hebben gehecht aan het vlak doen optreden der paarden.

Verschillende theoretische overwegingen en praktische feiten hebben mij deze overtuiging gegeven.

In den loop der jaren heb ik herhaaldelijk opgemerkt, dat een groot aantal paarden, veel meer dan wij vroeger dachten, een zoodanigen gang hebben, dat de voeten niet vlak op den bodem gezet worden, hoe wij ook besnijden. Ik raad iedereen van eens gred te letten op het neerzetten der voeten van dravende paarden. Vooral bij zware paarden zal men dan zien, dat een groot aantal (misschien wel het meerendeel!) het eerst de verzenen

19 NOV. 1935

UTRECHT

op den grond plaats. Ook gedurende het zwevingsmoment van het been zien wij dan, wanneer het paard naar ons toe komt, de zoolvlakte van den hoof. Vroeger meende men, dat een dergelijke gang en dit optreden speciaal aangetroffen werd bij paarden, die hoofbevangen geweest waren. Ook bij paarden, die nooit geleden hebben aan deze ziekte, komt de bedoelde gang echter herhaalde malen voor. Wanneer wij nu zouden vasthouden aan de theorie, dat een paard vlak moet optreden, zouden bij al deze paarden de verzenen te hoog zijn en moesten bij het besnijden de verzenen sterk ingekort worden. Aangezien bij een aantal van deze paarden de voetas recht is, zou dus in dit geval de voetas naar achteren gebroken moeten worden. Geeft dit geval nu aanleiding om te zeggen: „laat de voetas zijn zooals zij wil, het paard moet vlak optreden!”

Naar mijn gevoelen kunnen wij bij een aantal van deze paarden de verzenen flink laag laten maken, zonder dat wij daarmee het vlak-optreden bereiken. Ik acht dus den gang van een paard primair en het neerzetten van den hoof is daarvan geheel afhankelijk, althans veel meer dan van de verhouding toonhoogte—verzenhoogte.

Een enkel ander practisch voorbeeld.

Een rijpaard sleet aan de buitenzijde naar verhouding zeer sterk en kwam met die buitenzijde ook het eerst op den grond; de voetas was sterk naar buiten gebroken. Volgens de theorie, dat een paard vlak moet optreden, moest in dit geval de buitenzijde van den hoof laag gemaakt worden. Dit werd gedaan, met als resultaat, dat de afslijting van den buitentak steeds erger werd. Vervolgens werd zoodanig besneden, dat de voetas minder sterk naar buiten was gebroken, m. a. w. de buitenzijde werd hoog gelaten en de binnenzijde ingekort, nu werd de afslijting veel gelijkmatiger.

Een dergelijk geval met precies hetzelfde verloop hadden wij bij een zwaar trekpaard. Het spreekt vanzelf, dat wij niet alleen oordeelen op grond van deze twee gevallen, doch op een veel grooter aantal waarnemingen. De discussie op de reeds genoemde vergadering van onderwijzers geeft mij bovendien steun; het meerendeel der practici was het volkomen met mij eens.

Met nadruk wijs ik er nog eens op, dat ik hier niet schrijf over groote afwijkingen of zeer bijzondere gevallen, doch een algemeenen regel op 't oog heb. Deze regel is voor mij, dat het recht maken der voetas van meer beteekenis geacht moet worden dan het vlak optreden.

Ongelijk optreden is niet als een ernstig gebrek te herkennen! Wie heeft nu gelijk: de heer Crezée, die zegt, dat ongelijk optreden wel als een ernstig gebrek is te herkennen of ik die zulks ontken? Definitief is dit slechts uit te maken door van een groot aantal paarden, beslagen en onbeslagen een filmopname te maken om na te gaan hoe, als regel, een paard de voeten neerzet. Zoodra ik over voldoende finantiën beschik om deze films te nemen, zal het zeker geschieden! De apparaten zijn er, doch iedere opname is nog betrekkelijk kostbaar. Voorloopig zal ieder waarnemer met het ongewapende oog moeten oordeelen.

Ik ben er van overtuigd, dat de meeste waarnemers tot dezelfde conclusie komen als ik indertijd kwam:

de bouw der gewrichten en de wijze van gaan is van veel meer betekenis voor het neerzetten der hoeven dan de lengte der verschillende deelen van den hoof.

Ten slotte nog één punt. De heer Cr. meent, dat wij ons herhaaldelijk zullen vergissen bij het beoordeelen der richting van de voetas, daar de as door 't hoefbeen meermalen niet evenwijdig zal loopen aan de as door den hoof, zooals wij deze door uiterlijke beoordeeling aangeven.

Het doorzagen van een groot aantal hoeven van gestorven paarden of slachtdieren heeft ons de overtuiging geschonken, dat de bedoelde denkbeeldige lijnen in het groote meerendeel der gevallen samenvallen en slechts bij ziekelijke of sterke afwijkende hoeven niet evenwijdig loopen.

v. d. P l a n k.

JACHTRIJDEN.

De rij- en jachtpaarden zijn tegenwoordig in actie. Het jachtseizoen is in vollen gang. Er zijn in ons land talrijke Jachtverenigingen, doch slechts twee daarvan hebben eene meute, n.l. de Koninkl. Nederl. Jachtvereniging, die met de honden achter een denkbeeldigen vos jagen, en de Hubertus Hunt, die met een koppel Harriers de werkelijke hazenjacht beoefenen. Wij zien hieronder een aardig tafereeltje: de Koninkl. Ned. Jachtver. „werkte" Zaterdag j.l. in Den Haag en omstreken.

De jachtstoet vertrekt van de meet voor het Huis Ten Bosch.

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

De leden worden er aan herinnerd dat zij de onderwerpen welke zij op de Algemeene Vergadering behandeld wenschen te zien, met de toelichting, in de eerste helft van de maand December aan den Secretaris opgeven.

Namens het Bestuur,

H. Vossers, Secr.

ZWARE IJZERS VOOR CONCOURSPAARDEN.

In „de Hoefsmid” van 15 September staat onder meer vermeld onder Draversbeslag van den heer Hayunga uit Sloterdijk iets over zware ijzers onder een concourspaard. Op de tentoonstelling te Utrecht was het voor een smid meer dan ergerlijk om te zien, hoe daar vele van de aanwezige paarden op beslag werden voorgebracht. Velen waren in 't geheel niet voor de tentoonstelling beslagen of de smid had de boodschap erbij gekregen vooral niets van de voeten afkappen. Het is niet mijn bedoeling hiervan den smid de schuld in de schoenen te schuiven maar wel de eigenaren der paarden om de dieren zoo voor te brengen. Na den middag een pracht concours. Hier werden paarden getoond, welke onder elken voet minstens 3 K.G. ijzer meesjouwden en dan tot overmaat van ramp de hoofden met een opzet er hoog opgetrokken. Men kon het de dieren aanzien hoe fijn ze het vonden, als ze eenmaal het terrein waren rondgelopen liep het schuim van inspanning reeds over de tuigen. Hier is mijns inziens meer sprake van dierenmishandeling dan wanneer iemand een onwillig paard met een stok of zweep een klap geeft. Zeer lange voeten met dubbele ijzers elk minstens $\frac{5}{8}$ dik is toch veel te bar. De Jury zou goed doen om dergelijk voorgebrachte paarden den ring uit te sturen. Wat betreft de juiste maat van ijzers voor een tuigpaard is $1 \times \frac{1}{2}$ en voor een trekpaard $1\frac{1}{4} \times \frac{5}{8}$ ben ik dit niet in alle opzichten met den heer Hayunga eens. Er zijn tuigpaarden met groote platte voeten waar ijzers van $1\frac{1}{8}$ of $1\frac{1}{4}$ breed ook beter onder passen en trekpaarden waar beter $1\frac{3}{8}$ zelfs in enkele gevallen $1\frac{1}{2}$ dm breed onder passen. Dit hangt af van de grootte der voeten en den dienst der paarden. Een juiste maat is hier mijns inziens niet voor aan te geven.

Lochem, Nov. 1935.

H. J. Breukink.

RIJKSDIPLOMA VAN HOEFSMID.

Het najaarsexamen tot het behalen van het Rijksdiploma van hoefsmid heeft deze maand plaats op 11, 12, 13, 14, 19 en 20 November te Utrecht.

Op 11 en 12 November zijn voor het examen Rijksdiploma Hoefsmid geslaagd:

D. Schmahl te Oudendoorn, C. A. van Peenen te Oud-Beyerland, A. Marynissen te Zevenbergshoek, H. W. Tijdink te Boreculo, B. J. ten Brinke te Neede, J. Klein Paelhuis te Winterswijk, G. J. Schetters te Halsteren en A. A. Verhoef te Strijen.

13—14 November.

J. Borneman Wzn. te Hardenberg; Chr. Hauben te Severnum; M. H. Heltzen te Meyel; G. Nijborg te Norg; S. Rademond te Beilen; J. Verburgt te Helden.

Het examen wordt verder voortgezet.

MILITAIRE HOEFSMIDSSCHOOL.

Met ingang van 7 November l.l. is bevorderd tot den rang van adj.-onderofficier de opperwachtmeester instructeur aan de H.-school Ch. Baartman.

CURSUS IN HOEFBESLAG TE VARSSEVELD.

De uitslag van het op Maandag 7 October gehouden overgangsexamen van den cursus in hoefbeslag te Varsseveld:

Het examen werd afgenomen door de heeren H. de Bruyn Tengbergen, voorzitter der Commissie van hoefbeslag der Geld.-Ov. Maatschappij van Landbouw, den heer van Hurk, dierenarts te Doesburg en den heer Schreur, dierenarts te Doetinchem, en den heer Boesveld, onderw. practisch hoefbeslag te Winterswijk.

Alle acht leerlingen zijn toegelaten tot het tweede leerjaar; de namen van deze zijn als volgt:

B. Brandenburg te Gendringen, G. Harmsen te Hengelo, A. F. Wiggers te Ruurlo, H. W. Grootenhuis te Dinxperlo, J. B. Hofstede te Beltrum, J. H. Overveld te Holle, J. B. Colenbrander te Sinderen en J. H. Verhoeven te Harreveld.

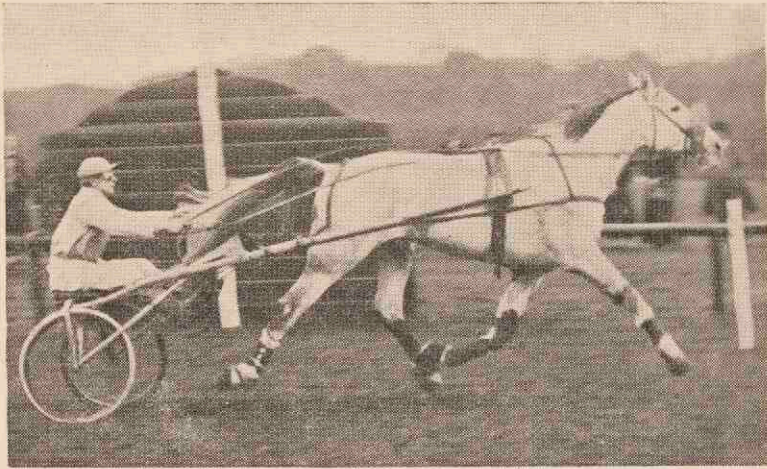
De leider van dezen cursus is B. J. van der Burg, dierenarts te Varsseveld die tevens theorie doceert, terwijl J. W. Prinsen, onderwijzer-hoefsmid te Varsseveld het practisch gedeelte verzorgt.

TOEKOMSTMUZIEK.

Ten einde velen mijner belangstellende lezers vóór te zijn bij het allicht vellen van een oordeel over wat ik ga zeggen meer bepaald in het eigen belang der belanghebbenden onder hen — zijn we het feitelijk niet allen? — besloot ik tot het opschrift, dat in den regel niet direct eene goedkeuring inhoudt van den inhoud van een betoog.

Zoo b.v. als we er nu eens toe konden — willen is eigenlijk juist, want kunnen doen we het zeker — besluiten om in plaats van steeds weer bedacht te zijn op andere beslagmethode, ten einde fouten in bouw, 't moge dan zijn in stand of in den voet zelf, te verbeteren of ook maar in die richting te wijzigen, ja zelfs te camoufleren, wat feitelijk op bedrog neerkomt — als we, in plaats van die gewoonte om te trachten al die gebreken weg te werken voor het oog van den toeschouwer of om tegemoet te komen aan de min of

EEN MOOIE OVERWINNING, TE DANKEN AAN GEWIJZIGD BESLAG.

Zondag 10 Nov. j.l. heeft boven afgebeelde schimmel Senator Brewer van de Gebr. Knijnenburg te 's-Gravenhage een onverwachte overwinning behaald op Duindigt in een veld van 14 paarden en over een afstand van 2020 M.

Senator Brewer is dit voorjaar vanuit Friesland naar Den Haag gekomen. Het paard had toen lange hoeven, kon moeilijk draven en leed dan nog spoedig aan kreupelheid. Op advies van den trainer Commijs werden de voeten zeer kort besneden en lichte balkijzers ondergelegd. Dit bracht veel verbetering in de wijze van gaan en heeft de schimmel dezen zomer met veel succes aan korte baan draverijen deelgenomen. Op de lange baan wilde het nog niet te best vloten; wèl in het eerste maar niet in het laatste gedeelte der baan. Daaraan is nu ook tegemoet gekomen. Het verzengedeelte der voorhoeven is zoo hoog mogelijk opgezet, door opvulling met aluminium en leer tusschen de verzenen en de takeinden van het ijzer aan te brengen. Het lijkt van ter zijde gezien abnormaal, maar de uitslag bewijst dat Senator Brewer op genoemde wijze beslagen niet alleen snel maar ook vierkant kan draven. Als achterijzers worden gewone, doch ook dunne ijzertjes aangewend.

meer nadeelige gevolgen van zoo'n gebrek in de praktijk van het gebruik — als we in stede daarvan nu eens ons best deden om die gebreken er uit te fokken en zodoende ten slotte practisch genomen nog alleen, en althans zeker voor het meerendeel goede standen en gezonde hoeven over hielden, zouden we dan op den duur niet met meer voldoening op ons werk kunnen terugzien?

Nog onlangs lasen we in ons vakblad over minder goed beslag onder overigens goede voeten en ook over gebrekkige voeten op uitstekend beslag. Waaraan we dus gerust kunnen toevoegen, dat er ook wel goede voeten op goed beslag zullen hebben gestaan. En dit is toch eigenlijk de toestand,

M. PENNING
 FREDERIKSTRAAT 159b
 DEN HAAG

OFFICIERS-UNIFORMEN
SPECIALITEIT in RIJBROEKEN

waar we ten slotte moeten trachten te komen. Niet zoozeer ons best doen om de gevolgen van mistoestanden nog zoo goed mogelijk te verhelpen, doch veeleer probeeren om de oorzaken weg te nemen, welke die gevolgen na zich sleepen.

„Toekomstmuziek” — er blijven toch altijd voeten waar wat aan mankeert. Nu ja, wie spreekt dat tegen? Blijft het daarom gepermitteerd, dat zelfs op keuringen van fokdieren gegrunde aanmerking kan worden gemaakt op minder gewenschte standen en voeten? „Eene keuring van volmaakte paarden krijgt men toch nimmer!” Wordt ook heelemaal niet gestipuleerd. Maar is dat beletsel voor het feit, dat de fokkers zooveel verstand van een goed paard zouden kunnen krijgen, dat ze met afkeuringswaardige dieren niet meer op de keuring kwamen?

En is er al niet heel wat weggefokt? Waar zijn de Belgen met sabelbeenen en toontrederstand gebleven, welke nog op het einde der vorige eeuw steeds uit voorraad leverbaar waren? Er uit gefokt, dat zijn ze! En zoo kan het nog steeds weer en meer gebeuren in de toekomst en zelfs zonder de daaraan toe te voegen traditioneele muziek.

De kundige hoefsmid, die nog meewerkt om al dat verdoezelen van verkeerdheden in het paard met het beslag te bestendigen, is een ramp voor goed gedreven fokkerij. Toegegeven, dat de eigenaar, die hem er toe aanzet, hem er voor betaalt, nog meer schuldig is. Doch de keurmeester die in staat is te constateeren, waar beider schuld kan worden vastgesteld, hij is ten slotte de aangewezen man om ten slotte alles in goede banen te leiden. En de keurmeester, hiertoe niet in staat, behoort niet tot de keuring te worden toegelaten.

„Alles alweer toekomstmuziek”! Nu ja, ben ik niet begonnen met zelf te beweren waar het heen zou met veler oordeel? En nu was ik eerst nog al van plan terstond te beginnen over dat grondeigendom, waarop een vorige maal met een enkel woord toespeling werd gemaakt, toen we 't retrospectief hadden over een hoofdartikel van Januari '34. Hoewel in de smederij meer op paarden ingesteld, is er geen groot verschil tusschen het maken eener diagnose in zake eventueel kreupelheid en daarbij passend beslag aan den eenen en wat betreft een slechte oeconomie en daarvoor geldend geneesmiddel aan den anderen kant. Bij 't een zoowel als bij 't ander komt het neer op vaststellen der oorzaak. Dat ze beide kreupel gaan kan iedereen zien. Dat er wat aan gedaan dient te worden, daarover zijn allen 't eens. Over wat er te doen valt, loopen de meeningen uiteen. In beide gevallen zal men trachten te genezen en gedurende dat proces zoo mogelijk een en ander nog zoo goed mogelijk gaande te houden.

Om nu b.v. de werkeloosheid te beteugelen wil de een zoo en de ander zus maatregelen genomen zien. Maar alle tot heden genomen maatregelen

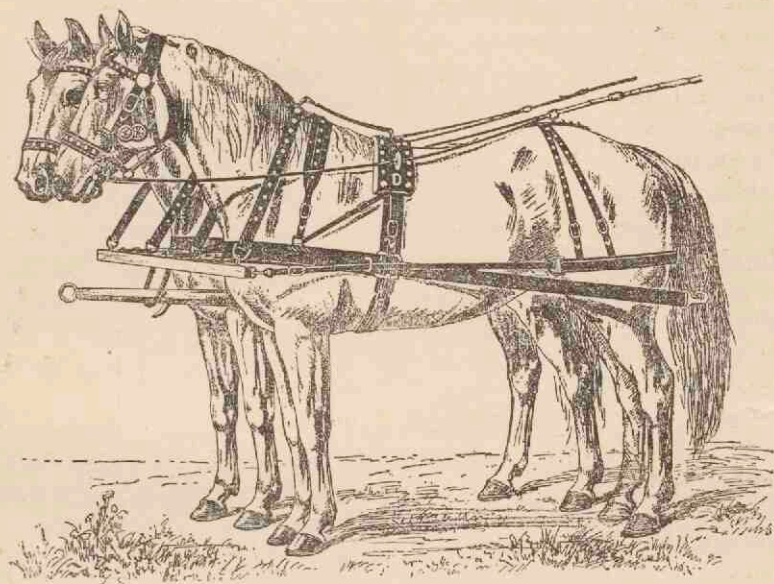
hebben slechts vermeerdering van het aantal werkloozen zien volgen. En dat kon ook bezwaarlijk anders want zoodra de gelden ontoereikend bleken om den steun te voldoen, werden belastingen ingesteld, c. q. verhoogd ten einde aan meer geld te komen. Noodzakelijk gevolg hiervan was, dat die meer betaalde belastinggelden geen twee keer konden worden uitgegeven en dus minder werd ingekocht. Dit kleinere debiet van den winkelier had ten gevolge dat hij minder insloeg en dus de fabriek minder afzet had. Wat minder werk daar veroorzaakte en dus ontslag van volk na zich sleepte, welke menschen aldra bij den steun aanklopten, wat grootere uitgave aan steungelden noodzakelijk maakte. Maar . . . „ja, schei maar uit, ik weet al waar je heen wilt, en ik geef toe: het klopt, het komt precies uit — zoo draai je in een cirkel rond en zoo'n cirkel noemt men in vakterm „vicius”.” Juist, en hebt u er tevens aan gedacht, dat die fabriek nu ook minder grondstof nodig heeft en dus minder afneemt, waar ze dien grondstof fabricceeren, en dat zulks in den regel het land was, de grond, alreeds bewerkt en waarop de oogst, nu onverkoopbaar maar naar de mestvaalt gaat, terwijl intusschen te midden dus van dien overdadigen rijkdom niettemin eene armoede heerscht . . . eenvoudig enkel en alleen om reden die rijkdom aan product niet kan komen in de juiste verhouding tot de consumenten, want op de mestvaalt wordt niet geserveerd. Ik wed inm., dat uw jongmaatje, dat een been op mag houden en den boel op z'n tijd aanvegen, al kan zien, dat zoo'n paard kreupel is al weet hij dan ook niet waar 't zit. A propos van been ophouden, hebt u nu allen reeds dien riem in gebruik, waarover ik het destijds had en waarin het paard z'n eigen gewicht kon dragen (als ie dan toch hangen wou) in plaats van zulks aan den mensch over te laten?

Zie zoo, u ziet dat ik wel degelijk op vakgebied blijf al loopt er dan ook af en toe wat oeconomische politiek onder door. Zoo zouden we b.v. eens even kunnen nagaan in hoever het goed of niet is, dat de meerwaarde, welke de grond krijgt zoodra die gunstiger komt te liggen ten opzichte van de omgeving, geheel belandt in den zak van den grondeigenaar. Die meerwaarde is het gevolg van een gegraven kanaal, van een aangelegde spoorlijn, van de uitbreiding eener gemeente, van . . . nu ja, in elk geval van niets wat de eigenaar van den grond heeft betaald. Al die gunstige omstandigheden zijn ten slotte betaald door allen, die bijgedragen hebben in de belastingen waarvan de gelden ten deele besteed zijn voor de totstandkoming van de zooeven genoemde verbeteringen in de omgeving van dien daar liggenden grond. Maar in plaats dat nu allen ook weer wat terug krijgen van hun aandeel in die beweging voor zoover hiervan de waardevermeerdering van zoo'n perceel grond het gevolg was, vloeit die meerwaarde voor het volle bedrag in het bezit van dien eigenaar, die er gemeenlijk anderen grond voor koopt, waarmee straks hetzelfde spelletje wordt gespeeld — het is n.l. een zuivere gokkerij waarbij tegenover zoo goed als geen risico fabelachtige winst is te behalen. Denkt u er nu zelf eens over na of het wellicht meer rechtvaardig kon zijn, als die eigenaar zijn deel en al de anderen, die hem dat deel hadden bezorgd, ook hun deel; dus ieder het zijne kreeg van de stokvischvellen zooals het spreekwoord 't zegt.

En als u daartoe lust gevoelt en dus uw eigen oordeel over dit onderdeel van het groote staathuishoudkundige probleem zoo'n beetje voor u zelf hebt gevormd en resp. opgelost — welnu, dan hoop ik u bereid te vinden, ons paard andermaal te monstereen en eens te zien, hoe zich de stand op het laatste beslag misschien al iets heeft verbeterd, om dan over het volgende van gedachten te wisselen.

EEN PRACTISCH WERK-BORSTTUIG.

In een oud Duitsch vakblad vonden we bijgaande teekening, waarvan zeer terecht als voordeel worden genoemd de dwarsknuppel voor aan den dissel, waarmede de paarden den wagen kunnen ophouden (staat direct met den broek in verbinding). De staatriem wordt daardoor overbodig. De halskoppels zijn door middel van een riem met muskaton aan de schoft verbonden en blijft daardoor in den juisten stand (schiet niet naar voren op den hals). Paarden zijn voorzien van de zeer practische knevelstrengen.

(n. „Het Paard”).

INGEZONDEN STUKKEN

Zeer Geachte Heer .

Veroorloof mij naar aanleiding van uw artikel „Retrospectief” een vraag te stellen en eenige opmerkingen te maken.

Wij meenen hier de tolk te zijn van alle smeden die wel goed met den hamer, doch minder goed met de pen kunnen omgaan.

Hun allen zal het zeer zeker interesseeren hoe men dat grondeigendom moet monstereen om te zien waar de kreupelheid zit.

Hoe zij een ijzer moeten maken waarop het bevangen paard nog wel mee kan tot behoorlijke beterschap is ingetreden, te meer daar er geen bijzondere kosten aan verbonden zijn.

Ons vakblad kan en behoort te zijn de medicijnkast waarin tegen alle kwalen het middel voor het grijpen staat.

Wij hebben echter een vriendelijk verzoek.

Wilt u zoo weinig mogelijk vreemde woorden of opschriften op de zalfpotjes en medicijnflesschen plakken?

De pillenslikkers grijpen dan *vierkant* mis.

Het gros van de hoefsmeden beslaat liever een paard *rondom*, dan uit te zoeken wat woorden als retrospectief en aphorisme beteekenen. Zij verstaan beter „terugblikkend” en „kort snedig gezegde”.

Overigens geven wij toe, dat zeer moeilijk een grens is te trekken, daar in onze taal tal van vreemde woorden niet meer als zoodanig opvallen.

Met belangstelling uw aanwijzingen tegemoet ziende, verblijven wij inmiddels met hoogachting, namens vele leergierige hoefsmeden

H. VOSSERS.

Utrecht.

Mijn besten dank, zeer geachte heer V., voor de wijze waarop U dit zeer oordeelkundig gemonsterde paard op een passend beslag hebt weten te zetten, waarop het beslist goed moet en ook zal gaan.

Ik hoop U allen nog vaak te mogen bedienen, en dan beloof ik, steeds gebruik te zullen maken van eigen handgesmeed of in elk ander geval van Nederlandsch fabrikaat-ijzer, beide ondergelegd met den als „overwinnaar” aanbevolen nagel, in de hoop, zodoende met U aller medewerking den vaderlandschen grondeigendom zoo spoedig mogelijk rondom vierkant rad te zullen zien gaan.

Aan de Redactie van „De Hoefsmid”,

's - Gravenhage
Wagenstr. No. 70.

Mijnheer de Redacteur!

Verzoeker beleeft opname in Uw maandblad van het volgende:

In „De Hoefsmid” van 15 Oct. j.l. trof het artikel „Smidstarieven” mijn aandacht. Hoewel het eerst mijn bedoeling was er het zwijgen toe te doen, lijkt het mij bij nader inzien toch gewenscht er op in te gaan. In de eerste plaats is het mij niet duidelijk welk nut het hebben kan bedoeld artikel in „De Hoefsmid” op te nemen, tenzij het de bedoeling is, de questie Groningen nogmaals onder de aandacht van niet-smeden te brengen en zodoende een ongemotiveerde prijsverlaging trachten te bereiken van smidstarieven waar op slot van zaken géén paardenhouder bij gebaat is, omdat dit tot gevolg hebben zou: minder goed verzorgd werk. Ten tweede is het geval-Groningen méér dan een jaar oud (vergel. o. a. „Orgaan voor Smeden-

patroons" van 24 Augustus en 28 September 1934) en zou men er uit kunnen distilleeren, dat „De Hoefsmid" uit gebrek aan actueele copie er toe overging het te plaatsen. Wat echter de beweegreden ook moge zijn: het stuk is geplaatst en daarmee voor ons, smeden, een heelende wonde opnieuw opengemaakt. Zou er nu onder de lezers die bij een prijsafbraakpolitiek denken belang te hebben één tot objectief oordeelen bevoegde zijn die meent dat er tot een prijs, zooals de Groninger landbouwers zich dien wenschten, goed werk te krijgen is? Immers neen! Laten lezers — niet-smeden — toch bedenken, dat er behalve de directe kosten nog zoovele indirecte kosten aan het beslaan van een paard vastzitten, die in een juiste calculatie ten slotte toch óók dienen te worden opgenomen. Tot welk uurloon zou de smid voor zich zelf en zijn personeel wel moeten afdalen, wanneer hij zijn client 50 cent per uur noteerde? In iedere correcte smeden-calculatie zit voor zoover het 't uurloon betreft niet alleen het productieve loon doch tevens, procentsgewijze, de exploitatiekosten der zaak benevens de winstmarge. Wanneer men nu weet dat in géén smederij, groot of klein, deze exploitatiekosten beneden 70—80% van het productieve loon bedragen, zou men het arbeidsloon tot beneden f 0.25 per uur moeten verlagen om den client f 0.50 te kunnen noteeren, wil men tenminste 20% over het geheel kunnen verdienen. Welke patroon ziet de mogelijkheid tot dit uurloon een knecht te krijgen en eveneens welke patroon kan van dit uurloon voor zichzelf een maar eenigszins mogelijk bestaan vinden? Uitgesloten! Het smaakt mij niet de questie Groningen nog eens uit te rafelen. Dat het bewuste conflict *kon*, ja *moest* ontstaan is voor een groot gedeelte aan de smeden zelf te wijten geweest, omdat zij uit naïveteit, gemakzucht en dergelijke meer, individueel nooit konden besluiten een onkostenboek aan te leggen. Toen het ginds nu enkele jaren geleden tusschen smeden en landbouwers vastliep spanden eerstgenoemden er hun organisatie voor. Er werd tusschen afgevaardigden van beide partijen geconfereerd en door middel van de cijfers, getrokken uit de boeken van de smeden, een kostprijsberekening vastgesteld. Deze kostprijsberekening werd door de landbouwers als juist erkend, doch zij *vertikten* het de prijzen, die genoemde calculatie te zien gaf, te betalen. Wanneer men dit alles weet, behoort er „veel moed" toe, om te schrijven zooals op pag. 158 van „De Hoefsmid" van 15 Oct. j.l. geschreven *is!*

Mijnheer de Redacteur, ik veroorloof mij, U de volgende vraag te stellen: Zou het voor ons, smeden, niet wenschelijk zijn, berichten van internen aard onzen „Bond van Smedenpatroons" betreffend, of een verslag van een

HOEFSMEDEN

Alle benodigdheden voor
Uw bedrijf te verkrijgen:

Koningstr. 122 - Den Haag

TELEFOON 112930

Aanbevelend, F. J. VAN DEN BOSCH

Wie adverteert hier
een volgende maal?

S UCCES
VERZEKERD

Onderlinge Smeden Risicovereeniging zooals wij dit korten tijd geleden in onze „Hoefsmid” aantreffen, in den vervolge niet meer in laatstgenoemd blad op te nemen? Onze „B. S. P. N.” heeft haar eigen orgaan waar, zoo noodig, dergelijke berichten plaatsing vinden. Ik ben overtuigd, mede namens zeer vele collega's te spreken, wanneer ik beweer, dat wij in „De Hoefsmid” recht hebben iets anders te vinden dan dergelijke kost. Ons maandblad dient zich m. i. méér dan tot nu toe geschiedt, met voorlichting inzake vakbekwaamheid bezig te houden! Verschaf U de medewerking van eenige vooraanstaande hoefsmeden die bereid zijn hun ervaringen in „De Hoefsmid” te publiceeren. Wendt U in Utrecht tot „de School” met het verzoek om mededeelingen van interessante gevallen, die voor de verheffing van ons vak van groot belang zijn. Wanneer dan alle geleuter over dingen, die voor den practischen hoefsmid géén waarde hebben verdwijnt om plaats te maken voor actueele onderwerpen, zal „De Hoefsmid” niet alleen in aanzien stijgen, doch het zal een *Vakblad* worden, waarnaar door ieder rechtgeaarden hoefsmid maandelijks met verlangen wordt uitgezien, hetgeen ook den adverteerders ten goede komt en hun aantal dat hoe langer hoe meer teruggelopen is, weer zal doen toenemen.

Met dank voor de plaatsing,

Hoogachtend

Fr. Steding.

Utrecht, October 1935.

Aan bovenstaand ingezonden stuk van den heer Fr. Steding te Utrecht hebben wij geen plaatsing willen weigeren, hoewel de strekking van het geschrevene ons ten zeerste heeft verwonderd en teleurgesteld.

De heer St. oppert allereerst de vraag wat de beweegredenen mogen zijn geweest om het gewraakte stuk te plaatsen. Dit verslag, overgenomen uit het jaarverslag van den Katholieken Boeren- en Tuindersbond, geeft den gedachtengang weer van de cliënten van den hoefsmid en geeft aan dezen hierdoor een inzicht omtrent de redenen en de wijze, waarop zij de prijzen van het hoefbeslag in deze crisistijden zouden willen zien veranderd. Het leek ons van het grootste belang, dat de hoefsmeden kennis zouden nemen van deze inzichten, van de beweegredenen en van de wenschen, opdat zij dan van hun kant deze zaak ook beter zouden kunnen bekijken en beoordeelen. Het is ons dan ook ten eenenmale een raadsel, waarom de heer St. dit zoo ten kwade duidt, daar toch een vakblad als „de Hoefsmid” geen beter plaats hiervoor zou kunnen worden geacht.

Een hoefsmid heeft het recht in zijn vakblad te eischen opname van artikelen en meeningen geuit door landbouworganisaties, waarvan de strekking en de inhoud het hoefbeslag direct raakt en de redactie zou haar taak verkeerd opvatten, wanneer zij deze niet onder het oog van de lezers bracht en het over zou laten aan het toeval, of de hoefsmid deze gegevens elders zou tegenkomen.

De heer St. heeft zijn betoog in een vorm gegoten, die zeer weinig sympathie voor „De Hoefsmid” verraaft en waarin geen enkel woord van waar-

deering wordt aangetroffen voor de bijdragen, die geregeld in dit blad verschijnen van de hand der meest vooraanstaande corypheën-hoefsmeden als van andere hoefbeslagdeskundigen. Dit klinkt verre van bemoedigend en onze vraag is dan ook of dit wel juist is van den heer St., die zelf nooit de moeite heeft genomen om zijne ervaringen op hoefbeslaggebied op papier te stellen en den lezers van „De Hoefsmid” aan te bieden. Helaas gaat het meermalen zoo, wel kritiek uitoefenen en aftakelen, doch niet meehelpen tot opbouwen en hiervoor zou De Hoefsmid toch zoo bijzonder dankbaar zijn.

G.

ADVERTENTIËN

Onze Uitgave op Hippisch Gebied!

- „Van achter de Meute” door SONNEUR (Mr. Jos. J. A. Gillissen), 208 blz. Rijk geïllustreerd. Prijs geb. f 3.75, Franco per post f 4.—
- „Vrijheidsdressuren” door H. J. LIJSEN. Rijk geïll. Prijs f 1.—, Franco per post f 1.05
- „Het Fotografeeren van paarden”, door Mr. M. C. VAN DER MINNE. Rijk geïll. Prijs f 0.75, Franco p. p. f 0.80
- „Langs den Weg” door AUG. DIEMONT Sr. Prijs f 0.25, Franco per post f 0.30
- „De Hoefsmid”, geïllustreerd maandblad. Abonnementsprijs per jaar f 3.—

N.V. DE ZUID-HOLLANDSCHE
BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ

Giro 14908 - Wagenstraat 70, Den Haag - Tel. 117500*
Mede verkrijgbaar door tusschenkomst Boekhandel

HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG

... en wat zegt de vakpers?

„HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG“ door Dr. R. H. J. Gallandat Huet en Prof. Dr. H. M. Kroon, herzien en aangevuld door Dr. R. H. J. Gallandat Huet en Prof. Dr. G. M. v. d. Plank. Prijs ingen. f 4.90, geb. f 5.90.

Het Vakblad voor Smeden, Lasschers, Loodgieters, Installateurs, enz. N°. II, 26e jaargang, van Vrijdag 13 September 1935:

„... Wij overdreven dus niet toen wij hierboven spraken van „standaardwerk“, want dat is het inderdaad.

Wij wenschen de schrijvers en uitgeefster veel succes toe, en hopen, dat het werk niet alleen in handen komt van hoefsmeden, maar dat ook de paardenfokkers er kennis van nemen. Voor de eerste is het onmisbaar en voor de tweede categorie bevat het eveneens een schat van gegevens.”

HET PAARD van Donderdag 19 September 1935:

„Met belangstelling en met genoegen hebben we in dit werk gelezen en daarbij wordt dan tenslotte een algemeene indruk verkregen van het geheel. Welnu, het is en blijft een mooi werk, dat allereerst voor onze smeden, maar ook voor dierenartsen en vele andere belangstellenden in de vraagstukken op dit terrein naar onze meening groote waarde heeft. Het is prettig geschreven en met zeer veel meest fraaie afbeeldingen verlicht. Een boek om te „hebben“ en zoo noodig regelmatig te raadplegen.

... Mogen zij allen, die in aanmerking komen voor een degelijken leidraad op het gebied van hoefkunde en hoefbeslag er toe besluiten zich dit goede werk aan te schaffen. Het zal hun nut en voldoening schenken, dat is zeker!”

DE HOEFSMID van 15 September 1935:

„... De gedaanteverwisseling betreft niet alleen het uiterlijk, ook het inwendig aspect en de inhoud heeft in menig opzicht wijziging ondergaan.

... De schrijvers zullen zeer zeker in hun verwachtingen niet teleurgesteld worden. „HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG“ zal zeer zeker niet alleen een onmisbare leidraad blijven voor het onderwijs aan cursussen in hoefbeslag, maar tevens de groote belangstelling genieten van allen, die rechtstreeks of zijdelings bij het hoefbeslag belang hebben.”

Stabsdyrlaage G. Gautier
Kastelsvej 25, Kobenhavn

... I thank you very much for your „Hoefkunde en Hoefbeslag“. I am glad to tell you, that I with great pleasure have read the book and have found it to be a very practical and good conductor in all concerning shoeing of horses. So far as I have observed, I agree with you in all main points, I find the book easy legible, the difinitions evident and the pictures very instructive.

Tijdschrift voor Diergeneeskunde. Aflevering N°. 19, 1 October 1935,

„De onderwerpen zijn in duidelijke en bevattelijke vorm geschreven en de tekst is met een groot aantal goede illustraties geillustreerd.

Volgens mijn oordeel zijn de schrijvers goed geslaagd in het bereiken van het doel, dat zij zich stelden, namelijk het geven van een boek als leidraad voor het onderwijs der cursussen in hoefbeslag en dat tevens een vraagbaak zou kunnen zijn voor allen, die bij hoefbeslag belang hebben.

Bij de studie van studenten in de diergeneeskunde van het hoefbeslag, waaromtrent toch een degelijke kennis voor de kliniek van zoo groote beteekenis is, wordt met dit nieuwe boek den student een goed leerboek in de hand gegeven. Aan de technische uitvoering van dit werk is veel zorg besteed. Het boek ziet er keurig uit en de prijs van f 5.90 gebonden is zeker niet te hoog. Aan de vele belanghebbenden zij het boek opnieuw ten zeerste aanbevolen.”

Een boek voor uw Leven,

dat U herhaaldelijk onschatbare diensten kan bewijzen; onmisbaar voor iederen hoefsmid, fokker, veehouder, student in de diergeneeskunde, die zichzelf respecteert!

Verkrijgbaar rechtstreeks en via den boekhandel. Prijs ingen. f 4.90, geb. f 5.90.

Uitgave: N.V. De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij - Den Haag

HIERONDER EEN ILLUSTRATIE UIT HET PAS
 VERSCHENEN BOEK „HOEFKUNDE EN HOEFBESLAG”

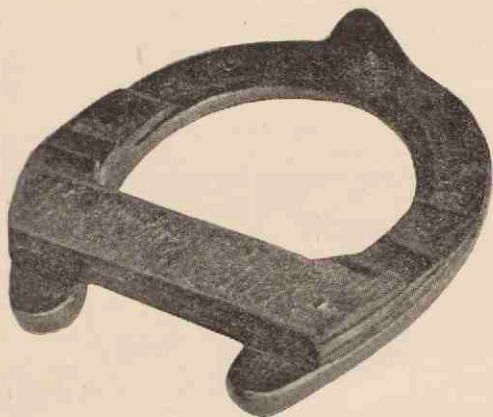

Fig. 192. Belgisch balkijzer met leeren rand.

Fig. 213. Verbeening der hoef-
 kraakbeenderen.

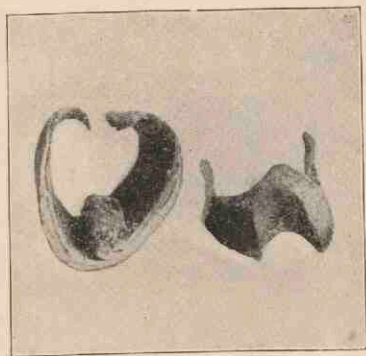

Fig. 221. Hoornwand met hoornzuil
 en hoefbeen met indruk van den
 hoornzuil.

Fig. 225. Hoefijzer uit het Keltische tijdvak
 (laatste eeuwen v. Chr.)

Gevonden in de Maas bij Roermond

„..... ja, — maar

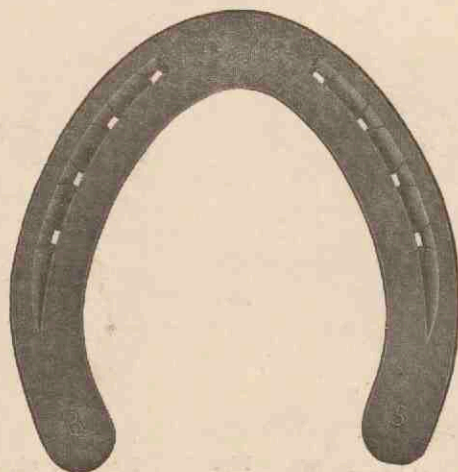
„DE OVERWINNAAR”

is een **veel betere** HOEFNAGEL
en breekt niet....”.

Prijzen thans verlaagd.

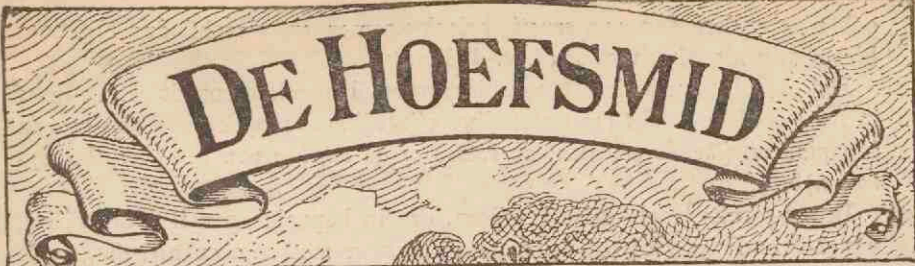
Verkrijgbaar in geheel Nederland.

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

Jaap Zootekner

Officieel Organ van de Vereniging van Onderwijzers in praktisch hoefbeslag in Nederland

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland per jaar f 3.—
voor 't Buitenland per jaar f 4.—

ADVERTENTIËN

1—10 regels (breedte 5³/₄ cM.) f 2.—,
iedere regel meer f 0.20. - Tarieven voor
contracten op aanvraag verkrijgbaar

Redacteur: Dr. R. H. J. Gallandat Huet, te 's-Gravenhage

Uitgave van de N.V. Zuid-Holl. Boek- en Handeldrukkerij, Wagenstraat 70, 's-Gravenhage

INHOUD: De rechte voet. — Verslag Najaarsexamen 1935. — Voorbereidende cursus in hoefbeslag te Helden. — Cursus Hoefbeslag Helden. — Militaire Hoef-smidsschool te Amersfoort. — Bandageeren. — St. Elox. — Advertentiën.

L.S. Alle stukken en correspondentie „de Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden Wagenstraat 70, 's-Gravenhage.

DE RECHTE VOETAS.

In mijn vorig artikeltje over bovenstaand onderwerp in het 15 October-nummer van „De Hoefsmid” heb ik bij het ongelijk optreden stilzwijgend het oog gehad op dit euvel, niet van terzijde, maar van voren gezien.

Met Prof. v. d. Plank ben ik het eens, dat het optreden *op de verzenen* niet zoo erg is, om de eenvoudige reden, dat gewrichten, pezen, banden, kortom alle deelen van den ondervoet erop gebouwd zijn, om in het middenvlak de ruimste bewegingen toe te laten. In deze richting wordt het neerzetten van den voet geregeld door de spanning van de pezen en wel door samenwerking van den hoefbeenbuiger en den teenstrekker. De stoot van de eerst neerkomende verzenen tegen den bodem wordt gebroken door de scharnierwerking van de gewrichten.

De normale functie van den hoef wordt weinig of niet gestoord, omdat de lichaamslast steeds in het middenvlak werkt.

Geheel anders is dit bij het optreden *op een der zijhelften van den voet*. Hier zijn alle factoren, die bij het verzenen-optreden ten goede werkten, afwezig. Voor mij is het een uitgemaakte zaak, dat op den *buitenwand optredende* werkpaarden (dit komt veel meer voor dan „binnen” optreden) op de keien op den duur ernstig nadeel *moeten* ondervinden van den bij iederen stap herhaalden schok tegen den optredenden wand, tenminste als het optreden voldoende erg is.

Meermalen heb ik zulke paarden kreupel zien worden en spoedig zien herstellen als de buitenwand werd ingekort.

Het optreden op een der zijhelften (buiten- of binnenwand), kan ik dan

UNIVERSITEIT

17 DEC. 1935

ook niet anders dan een *ernstig gebrek* noemen en verschil dus blijkbaar hierin van meening met Prof. v. d. Plank.

Het eigenlijke principieele meeningsverschil tusschen ons zit echter meer in het probleem: *Wat moet aanwijzer zijn bij het besnijden van den voet in bepaalde afwijkende gevallen, de voetas of de slijting van het ijzer (het optreden)?*

Ik zal straks trachten te bewijzen, dat in bepaalde gevallen de slijting van het oude ijzer of het optreden richtsnoer *moet* zijn en *niet* de „rechte voetas”.

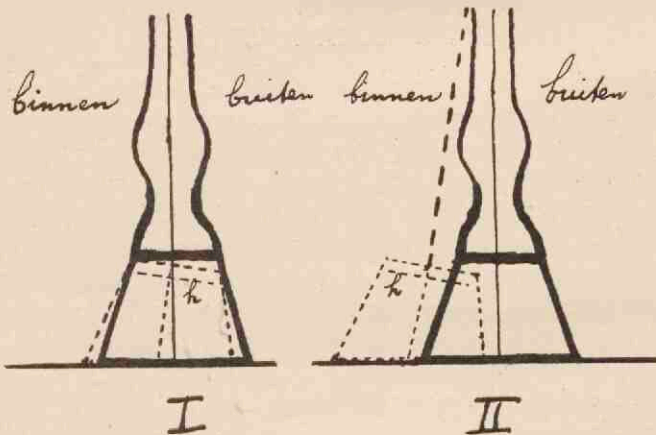
Hierbij wil ik alvast opmerken, dat het bewijs zuiver theoretisch is en tevens dat het terrein, waarop we ons gaan begeven, buitengewoon lastig is.

Alvorens aan te vangen met het meer ingewikkelde vraagstuk, het besnijden van den „buiten” optredenden hoof met naar *buiten* gebroken voetas, lijkt het me toe, dat een voorafgaande behandeling van de gedragingen van een normalen hoof, waarbij men de voetas breekt, veel zal bijdragen tot een goed begrip van den theoretischen gedachtengang, die aan het bedoelde bewijs ten grondslag ligt.

Enkele teekeningen zullen een en ander verduidelijken.

We gaan dus uit van een geheel normalen hoof met normalen gang (fig. I vette lijn). De voetas is recht en de hoof wordt volkomen vlak neergezet.

Nu nemen we het volgende experiment:

De buitenwand wordt ingekort; de stippellijn geeft aan, hoe de stand nu is geworden. (’t Is beter hier niet meer van *stand* te spreken, maar van *plaatsing van den voet bij de beweging*, omdat stand en plaatsing geheel verschillende begrippen zijn. B.v. een bodemwijde stand kan heel goed samengaan met een nauwen, zelfs kruisenden gang).

Bij de plaatsing van den voet in fig. I (stippellijn) na het besnijden ziet men dus, dat de voetas thans naar buiten gebroken is. In het zweefmoment tijdens den gang zal de voetas vanzelf telkens weer recht strekken met het noodzakelijke gevolg, dat bij het neerzetten de *binnen*hoef het eerst den bodem zal raken, om onmiddellijk daarna gevolgd te worden door het

vlakdraaien van den hoof, waarna de voetas weer z'n breking heeft. Het paard treedt dus „binnen” op.

Terloops wil ik bij dit en het volgende experiment met den normalen hoof het beslag tegen strijken in 't geding brengen, omdat de ervaringen daarmee in de praktijk zich volkomen aansluiten bij mijn theoretischen gedachtengang. De behandeling volgens fig. I (stippellijn) vindt, zooals bekend, toepassing bij het strijken en heeft als bedoeling het meer buitenwaarts wringen van de gewrichten en dus ook van den kogel, waardoor de kans op strijken zal verminderen. De teekening (fig. I) demonstreert ook, dat het hoofgewricht tengevolge van het besnijden van den buitenwand een schuine richting heeft gekregen (stippellijntje *h*). Ik heb in fig. I het geval weergegeven, dat het paard, ondanks de breking van de voetas en den schuinen stand van het hoofgewricht, de plaatsing van den voet niet gewijzigd heeft, behalve dan, dat het „binnen” is gaan optreden. Echter bestaat de mogelijkheid, dat het paard met de ontstane wringing in het hoofgewricht geen genoegen neemt en een andere plaatsing zoekt voor z'n voet. Deze toestand is aangegeven in fig. II (stippellijn). Deze nieuwe plaatsing kan alleen binnenwaarts zijn, omdat alleen dan het paard het beoogde doel kan bereiken nl.: 1ste vermindering van de voetasbreking en hiermee tevens van de wringing in het hoofgewricht en 2de vermindering van het „binnen”-optreden.

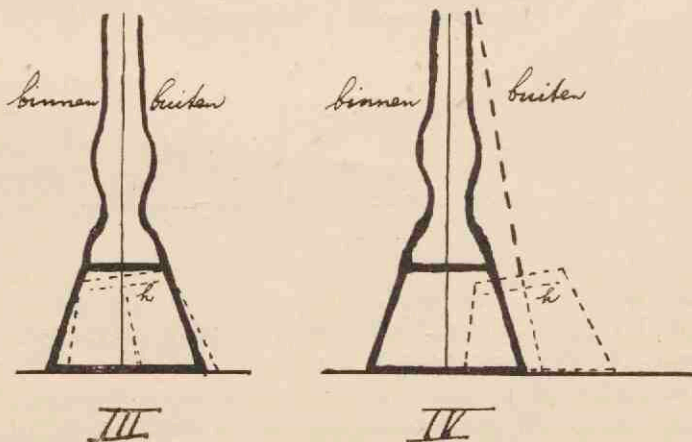
Dit alles valt gemakkelijk uit de teekening af te leiden.

Als we nu opnieuw onze officiële behandeling tegen strijken memoreeren, rijzen ons de haren te berge, want het middel blijkt erger dan de kwaal.

Iedere smid zal dan ook de voorbeelden wel kennen, dat inderdaad de goedbedoelde pogingen op fiasco uitliepen.

Thans met denzelfden normalen hoof een tweede experiment:

In fig. III hebben we den binnenwand ingekort met als gevolg breking van de voetas naar binnen en een schuinen stand van het hoofgewricht in de andere richting als bij fig. I.

In het zweefmoment zal alweer de voetas telkens recht strekken met als noodzakelijk gevolg optreden op den buitenwand.

Om weer op het strijken terug te komen; tengevolge van het ietwat binnenwaarts wriegen van de gewrichten en van den kogel zal de kans op strijken grooter zijn. Maar ook nu bestaat de kans, dat het paard met z'n nieuwe hoefgewrichtsstand geen vrede heeft en in dit geval zal de toestand van fig. IV (stippellijn) optreden. De buitenwaartsche plaatsing van den hoef heeft alweer tot het beoogde doel geleid: n.l. mindere breking van de voetas, mindere wrieging in het hoefgewricht en minder optreden op den buitenwand.

En zie hier een *doelmatige behandeling tegen strijken*, die het gewenschte resultaat kan geven, als de eerste (officieele) niet geholpen heeft. Ook hiermede hebben onze smeden wellicht ervaringen opgedaan.

Op de hier beschreven veranderingen van plaatsing van de hoeven bij de gangen (fig. II en IV) berust ook de correctie van verkeerde standen bij jonge paarden. Hier ook geldt de algemeene stelregel, dat de hoef *steeds werkt in de richting van het hoogste wandgedeelte*. Het spreekt vanzelf, dat op schematische teekeningen alleen zijdelingsche verplaatsingen tot hun recht komen, doch ook draaiingen in de richting van Franschen stand en toontrederstand of van die standen naar de richting van normaal en combinaties van zijdelingsche verplaatsingen en draaiingen moet men zich op deze wijze indenken.

Thans na deze uitvoerige inleiding zullen we ons begeven op het terrein, waar het eigenlijke geschilpunt tusschen Prof. v. d. Plank en ondergeteekende ligt. We zullen het geval nemen, dat Prof. v. d. Pl. zelf in zijn artikel aanhaalt n.l. de hoef met naar „buiten” gebroken voetas en waarbij toch optreden op den *buitentak* plaats heeft.

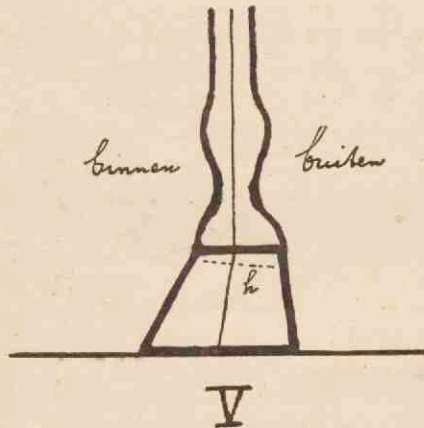
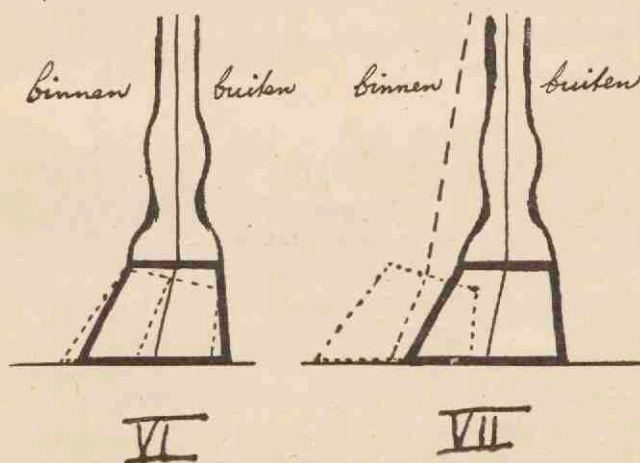

Fig. V stelt zoo'n geval voor. Deze afwijkende hoefvorm heeft een steilen bui'erward. De teekening doet denken aan een toontrederstand; dit is echter gezichtsbedrog, de beeras is recht tot de kroon. De voetas is naar bui'er gebroken (order voetas moet men hier verstaan de lijn, zooals het oog die als voetas gist. Het werkelijke midden van het hoefbeen is onmogelijk rauwkeurig aan te geven, omdat men den juist stand van het hoefbeen niet kent. Van voren gezien zal de lijn van het hoefgewricht

(stippellijntje *h*) waarschijnlijk wel niet evenwijdig aan den kroonrand zijn, maar vermoedelijk van binnen naar buiten hellen). Hier is aanwezig een *chronische* afwijking, een toestand, die blijvend gevormd is. Het hoefgewricht heeft een bepaalden stand aangenomen, zóó dat de aangepaste stard en vorm van de gewrichtsvlakte van het hoefgewricht een terugkeeren naar het normale, praktisch gesproken, onmogelijk maakt. (Ik heb hier het oog op *werkpaarden*, géén veulens of jonge paarden).

Om het mogelijk te maken, dat deze hoef van fig. V met naar *buiten* gebroken voetas toch „*buiten*” optreedt, moet in het zweefmoment, tijdens den gang, de breking van de voetas nog iets verder *buitenwaarts* plaats hebben, aangenomen dat de gang van het paard verder regelmatig is (ik bedoel, dat het been zich beweegt in het vlak, aangebracht door het been en evenwijdig aan de richting van de beweging van het paard). Deze meerdere breking zullen we noemen de *extra-breking*. Ook moeten we de mogelijkheid noemen, dat het paard een binnenwaartsche plaatsing van den voet kan hebben, waardoor ook *gedeeltelijk* het „*buiten*” optreden verklaard kan worden. Hoe het ook zij, *vast staat*, dat de voetas hier in het zweefmoment *geen neiging heeft een rechteren stand in te nemen*, want in dit geval moest het optreden op den *binnenwand* plaats vinden (vergelijk met fig. I). We hebben hier dus te doen met het *tegerovergestelde* geval als het gewone „*normale*” optreden, zooals bij den hoef in fig. I (stippellijn), waarbij de gebroken voetas in het zweefmoment de *onmiskerbare neiging vertoonde naar den rechten stand te willen terugkeeren*. En juist in dit verschil van *gedrag* van de voetas tijdens de beweging, ligt het onderscheid in besrjden, zooals straks duidelijk zal worden. We zullen voor 't gemak de factor, die ondanks de naar buiten gebroken voetas toch het „*buiten*” optreden weet te bewerkstelligen, de *extra-breking* blijven noemen, onverschillig of dit nu 100% *extra-breking* is of voor een deel ook misschien het gevolg is van andere (binnenwaartsche) plaatsing van den voet.

We zullen dezelfde volgorde nemen als bij den normalen hoef en eerst den *buitenwand* laten zakken (zie fig. VI stippellijn). We zijn hier te werk gegaan naar de *aanwijzing* van de slijting van het oude ijzer of het optreden.

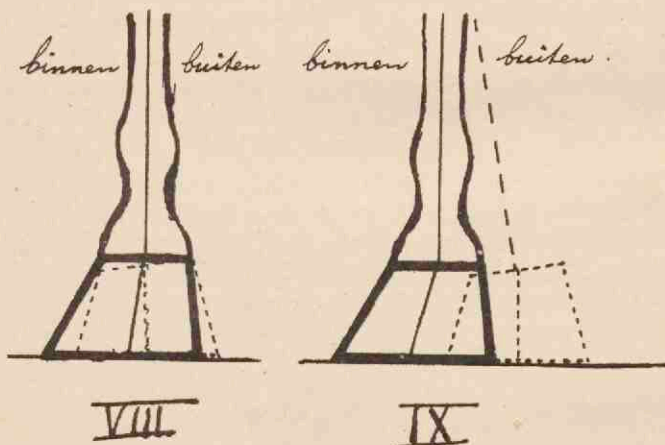
Duidelijk wordt gedemonstreerd, dat de voetasbreking naar buiten sterker is geworden. Deze meerdere breking werd juist door het paard verlangd, getuige de *extra-breking*, die het in z'n zweefmoment „vrijwillig” nam.

Het gevolg van dit besnijden zal dus zijn, dat het paard geen extra-breking meer noodig heeft tijdens den gang en dat het dus *vlak zal optreden*.

Maar . . . hoe komt het nu, dat het paard van Prof. v. d. Pl. het euvel van „*buiten*” optreden *niet* liet varen?

De verklaring hiervoor ziet men in fig. VII (stippellijn). Het paard heeft n.l. om een of andere reden géén genoegen genomen met den verder gewijzigden stand van het hoefgewricht en heeft een plaatsing gezocht, waarbij de oude breking in het hoefgewricht weer zooveel mogelijk wordt genaderd (fig. VII stippellijn). Deze plaatsing moet in binnenwaartsche richting zijn, omdat alleen zóó de grootere breking van de voetas weer kan verminderen, hetgeen de teekening duidelijk demonstreert. Het logische gevolg hiervan is, dat het paard in z'n zweefmoment de teniet gedane *extra-breking* wéér neemt en het optreden op den buitenwand houdt aan.

Nu zullen we te werk gaan volgens de aanwijzing van de „*rechte voetas*”. Deze behandeling treft men aan in fig. VIII (stippellijn).

Door het inkorten van den binnenwand is inderdaad de voetas *recht* geworden, zooals de teekening duidelijk laat zien. Maar . . . in het zweefmoment krijgt het paard te verwerken een *dubbele* breking n.l. de *breking gelijk aan de „correctie”* door het besnijden + de *extra-breking* en het noodzakelijke gevolg *moet* zijn: *optreden in veel sterkere mate!*

Doch ook nu kan het paard zijn maatregelen treffen door een andere plaatsing te zoeken, zóó dat de voetasbreking en de hoefgewrichtsstand weer ongeveer de ouden naderen (fig. IX stippellijn). Logisch is, dat deze plaatsing in buitenwaartsche richting moet zijn. In dezen toestand heeft de voetas weer ongeveer z'n oorspronkelijke breking terug, het paard verlangt in het zweefmoment weer de *extra-breking* en treedt „*buiten*” op minstens als voorheen.

Uit de bovenstaande theoretische beschouwingen valt nu de volgende conclusie te trekken:

Bij ongelijk optreden moet het besnijden zich richten naar: *a. de voetas*, indien voetasbreking en optreden tegenovergesteld vóórkomen (zie fig. I en III). De voetas vertoont hier in het zweefmoment de neiging *recht* te willen worden.

b. het optreden of slijting van het oude ijzer, indien voetasbreking en optreden aan dezelfde zijde zijn (zie fig. VI). De voetas heeft in het zweefmoment *geen* neiging recht te willen worden, *vertoont integendeel een onmiskenbaar verlangen naar verdere breking*.

Niet de voetas, beoordeeld alleen bij den stand, maar *het gedrag van de voetas tijdens de beweging*, zal beslissen, hoe een voet zal worden besneden bij ongelijk optreden.

De hoof van fig. V is theoretisch steeds zóó te besnijden, dat het vlak optreden bereikt wordt, als men van den buitenwand maar genoeg wegkapt en als dit niet mogelijk is, den binnenwand verhoogt. Denk er bij fig. VII slechts aan, dat het paard in het zoeken van een plaatsing in binnenwaartsche richting niet onbepaald verder kan gaan. Bij een bepaalde mate van inkorting van den buitenwand (eventueel verhooging van den binnenwand) wordt de voetasbreking zóó, dat het paard er zich bij neer *moet* leggen en vlak *moet* optreden.

Behandelt men dezen hoof naar de „rechte voetas” komt men bij bestudeering van de fig. VIII en IX tot de conclusie, dat op deze wijze het vlak optreden *nooit* te bereiken is. Want hoe méér men de rechte voetas nadert (hoe méér men den binnenwand laat zakken), des te sterker het paard „buiten” zal optreden. Bij jonge paarden en misschien ook bij paarden, die geen dienst doen op harde wegen, is de „rechte voetas”-methode te *probeer*en. Men moet zulks dan beschouwen als een poging, om den verkeerden hoofvorm (eventueel + stand) te *corrigeeren*.

Bij *werkpaarden* acht ik deze methode *even doelloos* en *even verkeerd* als bijv. het laten zakken van de verzenen bij een zich ontwikkelenden steltvoet.

Eenzoo goed als een opkomende steltvoet zelf den weg wijst door meerdere slijting van de toon, vraagt ook het paard met de besproken afwijking (fig. V) om een *lageren* buitenwand.

Bij de vrij veel vóórkomende gevallen in de stad, heeft het gevolg geven aan deze aanwijzing mij steeds de beste resultaten gegeven. Ten slotte herhaal ik, het is allemaal theorie, die wel is waar logisch is, maar die ik niet in staat ben in alle opzichten aan de hand van praktische waarnemingen aan de waarheid te toetsen.

Ik ben het met Prof. v. d. Plank eens, dat alleen een film (vertraagde) in staat zal zijn licht te doen schijnen in vele nog duistere problemen van den gang, in verband met stand, hoofvorm, beslag enz.

B. Crezée.

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE BELAST MET HET AFNEMEN
VAN HET NAJAARS-EXAMEN 1935, TER VERKRIJGING VAN EEN
RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID.**

Nadat de oproeping voor dit examen in de vakbladen had gestaan en de aangiften waren binnengekomen, had op 25 October een vergadering plaats van den voorzitter en den voorloopigen secretaris en op 28 October van de geheele examencommissie.

Op deze laatste vergadering werd de voorloopige secretaris definitief benoemd, werden de subcommissies benoemd en de examendagen vastgesteld, alsmede den dag bepaald voor de eindvergadering van den voorzitter en secretaris. Besloten werd de tot nogtoe gevolgde werkwijze te bestendigen en door ontstentenis van het lid der commissie, den heer S. van Angeren, in diens plaats het plaatsvervangend lid, de heer P. Verhoeven uit Cuyk op te roepen.

Daar zich 33 kandidaten hadden aangemeld, werden zes examendagen noodig geoordeeld en hiervoor aangewezen 11, 12, 13, 14, 19 en 20 Nov. De 33 ingeschreven kandidaten waren opgeleid aan cursussen te Amersfoort, Breda, Rotterdam Lochem, Helden, Assen en Emmen.

Van hen legden 30 het examen af; hiervan deden 19 en 11 het examen resp. voor de 1ste en 2de maal.

Geslaagd zijn 20 kandidaten, van wie 11 het examen voor de 1ste maal en 9 voor de 2de maal examen deden.

De namen der geslaagden zijn: D. Schmahl te Oudendoorn, C. A. van Peenen te Oud-Beijerland, A. Marijnissen te Zevenbergschenhoek, H. W. Tijdink te Borculo, B. J. ten Brinke te Neede, J. Klein Poelhuis te Winterswijk, G. J. Schetters te Halsteren, A. A. Verhoef te Strijen, J. Borneman te Hardenberg, H. Chr. Houben te Sevenum, M. H. Melzen te Meyel, G. Nijboer te Norg, F. Rodemond te Beilen, J. Verbugt te Helden, F. Leutscher te Emmen, J. J. Beckeringh te Eext, A. Kruissen te Tilburg, E. Kremer te Gieten, H. Vos te Vries, L. W. de Rouw te Ammerzoden.

De Voorzitter:

G. M. van der Plank.

De Secretaris:

R. H. J. Gallandat Huet.

VOORBEREIDENDE CURSUS IN HOEFBESLAG TE HELDEN.

Voor dezen cursus hadden zich aangemeld 20 leerlingen. Eén was er niet opgekomen, nummer 2 had niet voldoende ambitie en nummer 3 was tijdens den cursus ziek geworden en verhinderd dezen af te maken. Er bleven dus over 17 leerlingen.

Daar er te veel leerlingen waren voor één cursus, werd om de 14 dagen voor de helft der leerlingen les gegeven.

In totaal duurde deze cursus dan ook 20 weken, waarin het heusch niet

meeviel om den leerlingen voldoende kennis bij te brengen om met het examen een ijzer te maken zooals het behoort; tevens moest de begintheorie bijgebracht worden van ijzer en hoef.

De resultaten waren bevredigend en zodoende kon aan allen een diploma voorbereidenden cursus worden uitgereikt door den Voorzitter van de Limb. Combinatie.

De foto werd gemaakt op 2 November. Zittend van links naar rechts: W. v. Heukelom, Dierenarts, Th. Gommans, Voorzitter kring Helden, P. Kupers, Voorzitter Limb. Combinatie, H. Vossen, Onderwijzer Hoefsmid, en ondergeteekende

Th. Verbugt.

CURSUS HOEFBESLAG HELDEN.

Achterstaande foto werd genomen met de laatste les van het eerste leerjaar. 12 leerlingen, links de onderwijzer en rechts Dr. van Heukelom. Voor dezen cursus werden 2 praktische lesuren van Rijkswege bij gekregen, voor het tweede leerjaar. De uren werden verdeeld als volgt: 6 jongens van 9 tot 12 praktisch; van 1 tot 3 uur allen theorie, en van 3 tot 6 praktisch de andere 6 jongens. Er werden veel paarden en allen uit de hand beslagen. 11 van de leerlingen hadden een voorbereidenden cursus gevolgd. Eén van hen was al 3 maal gezakt voor diploma. De leerlingen hebben den cursus met ijver gevolgd en er werd tamelijk veel huiswerk gemaakt. Maar met dat alles moest de leeraar toch nog overgaan tot het maken van een reglement als volgt:

REGLEMENT CURSUS HOEFBESLAG.

1. Het is verboden gedurende de lesuren te rooken.
2. De cursisten behooren op tijd aanwezig te zijn.
3. De cursist is *verplicht* op vragen door de cursusleiders gesteld, te antwoorden.
4. De cursisten behooren zich gedurende de lessen behoorlijk en netjes te gedragen. Bij niet opvolging van bevelen dienaangaande door de cursusleiders gegeven, volgt onherroepelijk uitsluiting van de verdere lessen.

5. Elk cursist is verplicht het opgegeven huiswerk mede te brengen. Indien dit zonder geldige reden niet gebeurt, wordt het huiswerk verdubbeld.

6. Alle opgegeven ijzers moeten naar het aangegeven model vervaardigd zijn, zoowel wat betreft grootte, model, nagelgaten, enz., anders moeten nieuwe gemaakt worden.

7. In vrijen tijd behooren de cursisten elkaar te helpen, ook zonder aanzegging.

8. Indien drie achtereenvolgende keeren door een cursist onvoldoende huiswerk wordt ingeleverd, volgt verwijdering van den cursus.

9. Bij eventueel bezoek gedragen de cursisten zich bescheiden, zooals het den leerling past.

De Cursusleider,

W. H. J. Van Heukelom.

De onderwijzer,

Th. Verbugt.

M. PENNING
 FREDERIKSTRAAT 159b
 DEN HAAG

OFFICIERS-UNIFORMEN
SPECIALITEIT in RIJBROEKEN

MILITAIRE HOEFSMIDSCHOOL TE AMERSFOORT.

Op 15 November l.l. zijn bij het gehouden examen voor hoefsmid geslaagd de navolgende reservehoefsmeden, die vanaf 15 Augustus 1934 in opleiding waren geweest:

A. F. W. A. Smalt, H. H. Baaten, J. J. S. Boers, H. van Haandel, L. N. Krom, J. D. Dubbeld, R. Eppinga en A. Linders.

Aan hen is een diploma uitgereikt en na aanstelling tot korporaal-hoefsmid zijn zij met onbepaald verlof vertrokken.

BANDAGEEREN.

Het hoofddoel voor dagelijksch, practisch gebruik van bandages in warmte veroorzaken en zachten, veerkrachtigen druk veroorzaken; verwarming van een bepaald lichaamsdeel trekt het bloed naar die verwarmde plaats, het wekt den bloedsomloop in het verwarmde deel op.

Op dagelijks paardeman-gebied gebruiken wij bandages in de volgende gevallen:

1e. Om herstel van bloedsomloop in de uiteinden der ledematen te geven. Na *arbeid*, gedurende 2 à 3 uren aangelegd, geven zij dan het gewilde gevolg; onder *arbeid* flinke inspanning te verstaan.

2e. Om het zich vormen van gallen of zuchtige beenen te voorkomen. Bij dieren, bij welke de voor geregelden bloedsomloop zoo noodige dagelijksche beweging wordt vervangen door het in een nauw hok aanhoudend stilstaan bij mestvoer, vormt zich „zucht” in de beenen. Bij dieren met slappe, weinig veerkrachtige weefsels en lymphatische gestellen, papieren, worden bandages aangelegd op stal; in den arbeid worden ze afgenomen. Om ontstane gallen, indien nog mogelijk, te doen verdwijnen, worden de bandages in koud of warm water, of in een bepaalde oplossing gedrenkt (vochtige warmte).

3e. Om in den arbeid pezen, die niet betrouwbaar zijn te steunen of strijken en stooten te voorkomen (springpaarden, paarden in africhting).

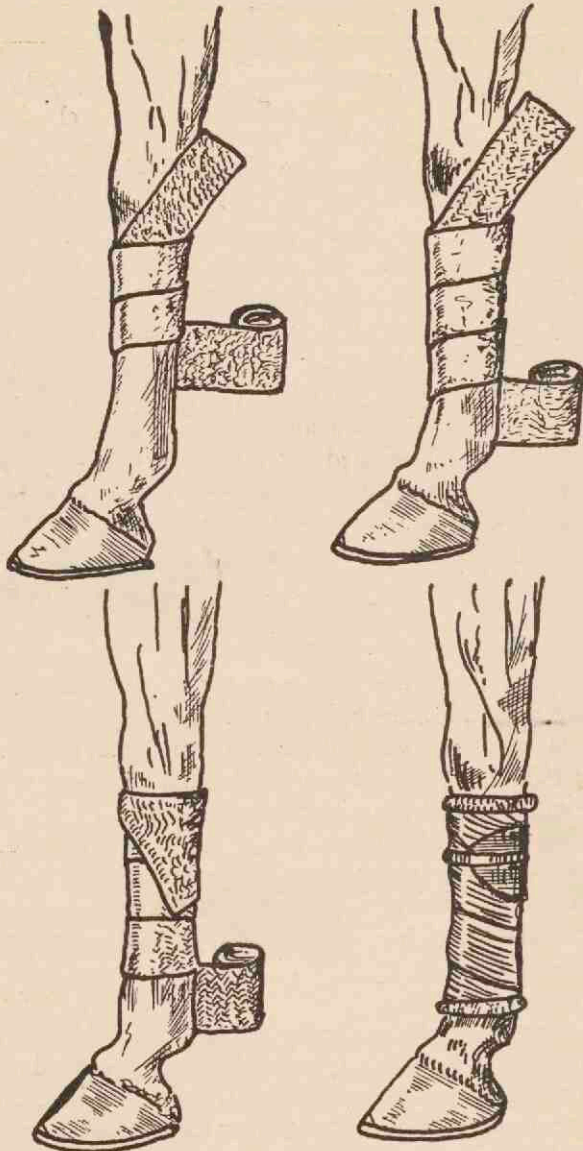
Onnuttig en noodeloos is het bandageeren tijdens of na een sukkeldienstje voor paarden, waarvan bekend is, dat ze stug dienst hebben gedaan zonder ooit een zwachtel aan gehad te hebben.

Beter *geen* dan *slecht aangelegde* bandages:

Liggen ze te los, dan hebben ze geen nut, te vast en ongelijkmatig dan beletten ze den bloedsomloop en knellen de pees in de richting van het pijpbeen (de zijdelingsche vlakten van de pezen en pijpen ondervinden dan vaak minder druk en steun dan de achtervlakten).

Bandages bestaan er in afschuwelijk veel soorten; welk fabricaat men ook

kiest, om bruikbaar te wezen moet het voldoen aan den eisch: elastisch en zacht zijn, handbreedte hebben en voldoende lente om als de slagen half op half worden gelegd, de pijp er *met* of *zonder* kogel mede te kunnen omwoelen.

Practisch voldoen op den duur twee soorten goed: de *New-Market* en de *Sandown*.

De *New-Market* is een soort van dun wollig tricot, rondgeweven, soepel, zacht en veerkrachtig, d.i. min of meer rekbaar. De *Sandown*bandage is van hetzelfde tricot-materiaal, alleen de onderste helft, de helft die dus in onmiddellijke aanraking met het paard komt, is doorweven van een ± 1 c.M.

dikke laag zachte wol. De Sandown achten we *de beste bandage* die ooit gefabriceerd werd.

Het aanleggen der bandages. De bandages worden een paar maal per week uitgeklopt en geborsteld; zijn ze erg vuil en vet, dan gewasschen in Sunlight-zeepsop, zorgvuldig gedroogd en opgerold.

Dit oprollen heeft plaats te beginnen bij den kop van de bandage, dat is bij het einde, waar de lintjes aan bevestigd zijn (die lintjes worden steeds vlak gehouden, dus geen gelegenheid geven, dat ze zich als koordjes in elkaar rollen).

Aan het voorbeen worden ze gelegd onder den handwortel te beginnen, (dus een handbreedte van de bandage uit laten steken), dan omrollen, elke slag den voorgaanden gedeeltelijk bedekkend, van boven naar beneden.

Aan den kogel gekomen, wordt deze al dan niet mede ingewikkeld.

Niet, als de bandage tijdens den arbeid aan het paard blijft, en *ook* niet op reis of transport; dit om de vrije beweging in den kogel en kootgewricht niet te belemmeren. (Aan de achterbeenen geschiedt het bandageeren op dezelfde wijze, men begint op de plaats waar de hazenhak gewoonlijk zit).

Vanaf den kogel gaat men weer naar boven en de bandage wordt, eenmaal afgerond, met de bandjes bevestigd; de uiteinden dier bandjes na het strikken, onder den band zelf schuiven, om losgaan van den strik te voorkomen en de strik aan de buitenzijde om lostrappen te voorkomen.

(Gedeelten uit een artikel van T. T. destijds verschenen in „Het Paard”).

St. ELOY.

— Midwinter en Kersttijd — aldus een artikel in de N. R. C. over de maand December — zijn twee toppunten in den jaarkring van de volksgebruiken, maar afgezien van deze beide feesten, brengt de kalender ons de herdenking van talrijke gevierde volksheiligen:

Op den eersten: Sint Elooï, waarover verder meer;

op den vierden: Sinte Barbara, patrones van kanonniërs, brandweer en mijnwerkers, aangeropen tegen den schielijken dood;

op den zesden: Sint Nikolaas, den grooten kindervriend;

op den zevenden: Sint Ambroos, om zijn zoetvloeiende welsprekendheid met een bijenkorf afgebeeld, vandaar patroon der inkers;

op den dertienden: Sinte Lucia, wier feestdag nog in de 15e eeuw als de kortste dag werd beschouwd. Deze opvatting leeft voort in het spreekwoord: „Van sinte Lucie tot Kerstmis meerdert de dag eene haneschrede” of „als Sinte Lucie komt, lengen de dagen eenen vlooiensprong”. Sinte Luciedag (Lux-licht) wordt nog jaarlijks uitbundig gevierd in Zweden.

Om den pijn niet ten hoorne te trekken, beperken wij ons tot eene korte beschouwing over Sint Elooï, die de maand opent. Hij werd geboren bij Limoges, in het begin der 7e eeuw. Weldra muntte hij uit door zijn diepe godsvrucht, terwijl tevens zijn roem als goudsmid tot het koninklijk hof doordrong. Zijn kunstvaardige hand bewerkte niet slechts het edele goud en het blanke zilver tot heerlijke „rijven” of reliquie-kassen voor de overblijfselen der groote verkondigers van het Geloof, in Gallië, maar, volgens

de legende, versmaadde hij ook het eenvoudige handwerk van den hoef-smid niet. Aan het hof van Clotarius II werd hij muntmeester. Tijdens zijn werk bad hij met zijn gezellen en zijn liefdadigheid was zoo groot, dat hij zijn huisraad verkoocht om de opbrengst aan de armen uit te deelen.

„Den Koningh Dagobertus kreegh na de doot van sijnen vader Clotarius zoo groote liefde tot hem/dat hy sy selven somwylen verstack (verborg) om hem te spreken: ende den H. jonghelingh onderhiel hem met soo goede ende eerlijke koudingen/ (gesprekken) dat de selve seer nut waren om hem van sijne onregeltheden tot der deught te trecken.”

Een flauwe herinnering hieraan bewaart het bekende Fransche liedje „Le bon roi Dagobert”, waar Eligius „le grand Saint Eloi”, werkelijk als raadsheer van zijn koninklijken meester optreedt, zij het dan ook in kwesties van betrekkelijk belang, als een verkeerd aangeschoten broek. Uit de geschiedenis blijkt echter, dat Eligius onder meer den vrede heeft bewerkt tusschen Bretanje en het rijk van Dagobert.

„Hij droegh hem in dese sake soo wijselijck/ dat hij Judicael, Koningh van Bretagnien en Dagobertum vereenighde/ ende maecte dat sy hunne eghers afdanckten tot groote ontlastinghe van het arm volck.”

In 641 tot priester gewijd, werd hij bisschop van Noyon. „Hierboven wert hy Apostolije Legaat in Vlaenderen/Zeelant/ Vrieslandt ende Sweden gemaect; daer d'afgoderije noch de overhandt hadde: maer hy droegh soo groote sorghe ende dede soo veel neerstigheys/ dat hy die heel uytroeide”.

Hij stierf te Noyon op 1 December 665. De koningin Bathildis wilde het lichaam ontvoeren naar het klooster, dat zij te Chelles had gesticht „maer soo men tselve wilde opnemen/ wierdt het soo swaer/ dat men 't niet en conde verroeren”.

Al zeer vroeg werd Sint Eligius ten altaar verheven en in vele streken van Noord-Frankrijk en Vlaenderen wordt hij nog steeds godvruchtig vereerd. Talrijke steden vieren hem als hun beheerder en schutsheer; alleen in Vlaenderen zijn hem meer dan dertig kerken gewijd. Hij is de beschermheilige van goud-, zilver- en hoefsmiden, blikslagers, metaalbewerkers en mijnwerkers, in het algemeen van al wie den hamer hanteeren. Ook de boeren en voerlieden en wie van verre of van nabij met paarden te doen hebben, eeren hem als hun bijzonderen patroon.

Hij wordt voorgesteld in bisschoppelijk ornaat, met een gouden gekroonden hamer in de purper geschoeide hand. Soms draagt hij een afgesneden paardenpoot ter herinnering aan de legende, die hem paarden liet beslaan op een wonderlijke wijze. Hij „sneed” beurtelings de vier pooten af en paste er de hoefijzers onder, daarna zette hij de pooten gewoon weer op de juiste plaats aan. Dikwijls vertoont de achtergrond der prenten een smidse en niet zelden ziet men er een „duvelrije” naar ouderwetschen smaak. Sint Eloi knijpt dan met een groote tang in den neus van rijk uitgedoste deern, natuurlijk een duvelin in menschengedaante, die hem wilde verleiden!

Als patroon der paarden (en bij uitbreiding van het vee in het algemeen), wordt hij o.a. vereerd te Eyne, bij Oudenaarde, waar de boeren uit den omtrek te paard naar de processie rijden. De dieren worden er gezegend met de reliquie van den heilige. Ook te Snelleghem stroomen op Sint-Elooisdag de

boeren met hun paarden toe en brengen van de beevaart een vaantje naar huis, dat op den kop van het paard wordt gestoken en dan gedurende een jaar boven de krib in de ruif blijft hangen als beschutting van den stal tegen alle euvel.

Van folkloristisch oogpunt zijn zijn sermoenen merkwaardig. Wij lezen erover: „In syne sermoenen en gebruyckte hy geen hooge maniere van spreken/ noch geene uytgesochte woorden; maer dagelyckxsche”. In zijne Vita, door wudunus kort na zijn overlijden geboekstaafd, maar in een bewerking uit de 9e eeuw tot ons gekomen, zien we hoe hij tegen de heidensche gebruiken onzer voorouders uitvaart. Hij verbiedt allerlei getoover, toovermiddelen, tooverdrankjes, bezweringen, „carmina diavolica” (duivelsche liedjes), waarzeggerij, sterrenwichelarij, maaneultus, het vereeren van heilige boomen, bronnen en runensteen en het plengen van offers aan de kruiswegen. Ook het bakken van „vetulas” (oude wijfjes, heksenfiguurtjes) uit brooddeeg gispt hij in zijn leerredenen.

Het feest van Sint Elooi, dien men in Vlaanderen ook gemoedelijk Sinte Looi, Lo, Leu noemt, voert ons in den geest terug tot den drempel der geschiedenis van onzen stam.

Waar hij in een zijner sermoenen zich scherp verzet tegen het vieren van het Donarfeest, „zelfs wanneer dit in de Meimaand plaats vindt” (?), is het opmerkelijk, dat juist in zijn legende en vooral in de volksgebruiken op zijn feestdag onmiskenbare bestanddeelen van den ouden Donarcultus zijn binnengeslopen, bijv. de hamer en het paard.

Tot slot een aardig berijmd gebed van het Gilde der Smeden en Hoefsmeden te Antwerpen uit de 18e eeuw (waarschijnlijk ouder):

„O heylighen Eloy, Patroon van alle Smeden
Daerboven glorieus, peyst op ons hier beneden
Opdat die altijt syn in arbeyt van de Smis
Eens moghen syn by U daer eeuwigh ruste is.”

De Directeur-Generaal van den Landbouw, brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in de maand Januari aanstaande op nader te bepalen dag te Utrecht gelegenheid zal worden gegeven voor het afleggen van het

**toelatingsexamen tot den cursus ter opleiding
van onderwijzers in practisch hoefbeslag.**

Zij, die tot dit examen wenschen te worden toegelaten, moeten den leeftijd van 23 jaar hebben bereikt en zich vóór 20 Januari a.s. met eigenhandig geschreven brief hebben gericht tot

Dr. G. M. v. d. Plank, Biltstraat 172, te Utrecht,

onder overlegging van geboorteacte, het Rijksdiploma als Hoefsmid (bedoeld in het Koninklijk besluit van 28 Februari 1919, No. 85) en aanbevelingen uit vroegere werkkringen.

Het lesgeld voor den geheelen cursus bedraagt f 10.—.

„..... ja, — maar

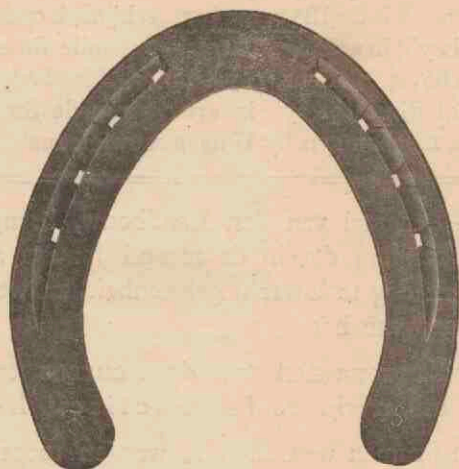
„DE OVERWINNAAR”

is een **veel betere** HOEFNAGEL
en breekt niet....”.

Prijzen thans verlaagd.

Verkrijgbaar in geheel Nederland.

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

